

ดนตรีของชาวเกอฮอลัด ดาลัด ประเทศเวียดนาม
MUSIC OF K'HO LAT PEOPLE IN DALAT, SOCIALIST REPUBLIC OF VIETNAM

ชินพัฒน์ ไทพานิชย์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ดนตรีของชาวเกอฮอลด์ ดาลด์ ประเทศเวียดนาม

ปริญญาบัตรนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

MUSIC OF K'HO LAT PEOPLE IN DALAT, SOCIALIST REPUBLIC OF VIETNAM

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of DOCTOR OF ARTS
(Ethnomusicology)

Faculty of Fine Arts, Srinakharinwirot University

2019

Copyright of Srinakharinwirot University

ปริญญาบัตร

เรื่อง

ดนตรีของชาวเกอฮอลด์ ดาลด์ ประเทศเวียดนาม

ของ

ชินพัฒน์ ไทพานิชย์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชามานุษยวิทยามหาวิทยาลัย

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

(รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ฉัตรชัย เอกปัญญาสกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปริญญาบัตร

ที่ปรึกษาหลัก

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ)

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ นักรบ)

ที่ปรึกษาร่วม

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สุรศักดิ์ จำนงค์สาร)

(รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์)

ชื่อเรื่อง	ดนตรีของชาวเกอฮอลัด ดาลัด ประเทศเวียดนาม
ผู้วิจัย	ชินพัฒน์ ไทพานิชย์
ปริญญา	ศิลปศาสตรุษฎีบัณฑิต
ปีการศึกษา	2562
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รุจี ศรีสมบัติ
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ ดร. สุรศักดิ์ จำนงค์สาร

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาดนตรีของชาวเกอฮอลัดรวมไปถึงองค์ความรู้ด้านสังคมและวัฒนธรรม ที่มีความเกี่ยวข้องกับชาวเกอฮอลัด โดยใช้วิธีการศึกษาทางมานุษยวิทยาเป็นแนวทางการศึกษา ซึ่งเก็บข้อมูลทั้งหมดจากการสำรวจ สัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการลงภาคสนามตั้งแต่เดือน มกราคม 2561 จนถึงเดือน มกราคม 2563 โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันของชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม 2. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ทางดนตรีของชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม และ 3. เพื่อวิเคราะห์บทเพลงในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม ทั้งนี้เมื่อได้ศึกษาพบว่าชาวเกอฮอลัดมีวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ รวมถึงองค์ความรู้ดนตรี เช่น เครื่องดนตรี วงดนตรี และบทเพลงที่มีเอกลักษณ์ อีกทั้งชาวเกอฮอลัดยังมีบทเพลงมากมายที่สะท้อนให้เห็นถึงดนตรีในวัฒนธรรมที่มีความหลากหลายเช่น บทเพลงบรรเลง บทเพลงขับร้องและบทเพลงสำหรับพิธีต่างๆ เช่น งานแต่งงาน, งานขึ้นปีใหม่, งานพิธีทางศาสนาและงานศพ ไม่เพียงเท่านั้นชาวเกอฮอลัดยังคงอนุรักษ์และรู้จักการสืบทอดองค์ความรู้ในด้านต่างๆ ของตนจากรุ่นสู่รุ่นมาจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นการได้ศึกษาดนตรีของชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด ประเทศเวียดนาม จึงเป็นสิ่งที่ทำให้เห็นถึงความเข้มแข็งทางวิถีชีวิต ดนตรีและบทเพลงสำคัญในวัฒนธรรมที่สร้างความภาคภูมิใจ ในความเป็นชาติพันธุ์ของชาวเกอฮอลัดเป็นอย่างยิ่ง

คำสำคัญ : เกอฮอลัด

Title	MUSIC OF K'HO LAT PEOPLE IN DALAT, SOCIALIST REPUBLIC OF VIETNAM
Author	CHINNAPAT TAIPANICH
Degree	DOCTOR OF ARTS
Academic Year	2019
Thesis Advisor	Assistant Professor Dr. Rujee Srisombut
Co Advisor	Dr. Surasak Jamnongsarn

This research aims to study the music and culture of the K'ho Lach Dalat in the Socialist Republic of Vietnam using the ethnomusicology method as a way to study, that includes methods of surveying, interviewing and analyzing for information from January 2018 to January 2020. This research consists of three parts. First, the state of society and culture of the K'ho Lach Dalat in the Lamdong province in the Republic of Vietnam. Second, the knowledge of K'ho Lach Dalat music and finally, an analysis of the songs in K'ho Lach Dalat culture in the Lamdong province in the Socialist Republic of Vietnam. The results of this study showed that the music and culture of K'ho Lach Dalat are unique; for example, there are many songs that reflect their culture and used in many ceremonies such as weddings, new year, religious ceremonies and funerals. It is not only a unique kind of music and culture, but preservation and inheritance were good. As a result, this study showed the uniqueness and the strength of the music and culture of K'ho Lach Dalat in the Socialist Republic of Vietnam.

Keyword : K'ho Lach

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่าน ผู้วิจัยขอกราบ
ขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รุจี ศรีสมบัติ ประธานควบคุมปริญญาานิพนธ์ และ ดร.สุรศักดิ์
จำนงค์สาร รองประธานควบคุมปริญญาานิพนธ์ ที่ให้ความรู้และคำแนะนำในการตรวจสอบข้อมูล
ทั้งหมด

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ศรัณย์ นักรบ ที่คอยช่วยเหลือและให้ความรู้แก่
ผู้วิจัยและ รองศาสตราจารย์ ดร.มานพ วิสุทธิแพทย์ กรรมการสอบปริญญาานิพนธ์ที่กรุณาสละเวลา
และให้แนวคิด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อปริญญาานิพนธ์ฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ทุกท่าน ในสาขาดุริยางคศาสตร์ไทยและเอเชีย ที่ประสิทธิ์
ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย และอบรมสิ่งสอนให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ขอกราบขอบคุณนายกระจวน ปลิน ที่ให้ความรู้ข้อมูลเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และดนตรีของ
ชาวเกอฮอลด์ อีกทั้งยังคอยตรวจสอบความถูกต้องด้านความรู้ทางดนตรีของชาวเกอฮอลด์

ขอขอบคุณนายปางติง ป้อห์และนาง จิล ดาลินที่แนะนำพื้นที่วิจัย และให้ความช่วยเหลือ
ด้านข้อมูลชาวเกอฮอลด์ และความรู้ด้านต่างๆที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ขอขอบคุณครอบครัวนายกระจวน ปลิน ในการต้อนรับและให้ความอบอุ่นตลอดเวลาของ
การเก็บข้อมูล รวมทั้งเกร็ดความรู้ที่เกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และดนตรีของชาวเกอฮอลด์

สุดท้าย ขอกราบขอบพระคุณ แพทย์หญิงมิณฑิตา พุ่มตะโก และครอบครัวไทพาณิชย์ ที่
คอยให้ความช่วยเหลือ ดูแล และให้กำลังใจ ในการศึกษาทำงานวิจัยจนประสบผลสำเร็จ

ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญรูปภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย.....	3
ความสำคัญของงานวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวความคิด.....	6
บทที่ 2 เอกสาร งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	7
1. เอกสาร และตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง	8
2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	22
3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	35
การศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล	35
การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามและการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น.....	35
อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	37

การศึกษา เรียบเรียง และจัดทำข้อมูล	38
วิเคราะห์ข้อมูล.....	38
ชั้นนำเสนอข้อมูล	43
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล	44
1.ศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม	44
1.1 สภาพสังคมของชาวเกอฮอลด์	44
1.2 วัฒนธรรมของชาวเกอฮอลด์.....	56
2.ศึกษาองค์ความรู้ทางดนตรีของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม76	
2.1 เครื่องดนตรี	76
2.2 วงดนตรี	104
2.3 บทเพลง	111
2.4 นักดนตรี.....	125
2.5 การสืบทอดดนตรี	136
3.การวิเคราะห์บทเพลงในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศ เวียดนาม	141
3.1 บทเพลงบรรเลง.....	141
3.2 บทเพลงขับร้อง	177
3.3 บทเพลงสำหรับพิธีกรรม.....	211
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	212
ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย.....	212
ความสำคัญของงานวิจัย.....	212
วิธีดำเนินงานวิจัย.....	212
สรุปผลการวิจัย	214

อภิปรายผลการวิจัย.....	223
ข้อเสนอแนะ	224
บรรณานุกรม	225
ภาคผนวก.....	229
ประวัติผู้เขียน.....	243

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 ลักษณะรูปแบบที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลด์ในอดีต.....	47
ภาพประกอบ 2 ลักษณะรูปแบบที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลด์ในอดีต.....	48
ภาพประกอบ 3 ลักษณะรูปแบบภายในบ้านที่อาศัยของชาวเกอฮอลด์	48
ภาพประกอบ 4 ลักษณะรูปแบบที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลด์ในปัจจุบัน.....	49
ภาพประกอบ 5 ลักษณะรูปแบบที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลด์ในปัจจุบัน	49
ภาพประกอบ 6 การทำไร่ดอกไม้บนที่ราบชายเขาของชาวเกอฮอลด์ในปัจจุบัน.....	52
ภาพประกอบ 7 การบรรจุดอกทานตะวันเพื่อส่งไปยังเมืองต่างๆ.....	53
ภาพประกอบ 8 การทอผ้าอยู่หน้าบ้านของชาวเกอฮอลด์.....	54
ภาพประกอบ 9 การเลี้ยงสัตว์ของชาวเกอฮอลด์	55
ภาพประกอบ 10 อาชีพขายกาแฟพื้นเมือง.....	55
ภาพประกอบ 11 พิธีในโบสถ์ เย้า ชีอ ลังเบียง	58
ภาพประกอบ 12 การทำพิธีไฉ่ ยาง กวยของชาวเกอฮอลด์ในอดีต	60
ภาพประกอบ 13 การทำพิธีปรำเบียงของชาวเกอฮอลด์ในอดีต	61
ภาพประกอบ 14 การทำพิธีเมอ ตา เขือด ของชาวเกอฮอลด์ในอดีต	62
ภาพประกอบ 15 การทำ พิธีฉลองอายุปะ ที โป๊ช และเซียม ชะ ของชาวเกอฮอลด์ในอดีต.....	63
ภาพประกอบ 16 ลวดลายจากอดีตที่ของชาวเกอฮอลด์ที่มีอิทธิพลต่อลวดลายในปัจจุบัน	67
ภาพประกอบ 17 ลวดลายบนผ้าของชาวเกอฮอลด์ในปัจจุบัน.....	68
ภาพประกอบ 18 การแต่งกายของชาวเกอฮอลด์ในงานพิธีกรรม	68
ภาพประกอบ 19 เปลือ ด้านหน้า	70
ภาพประกอบ 20 เปลือ ด้านใน	70
ภาพประกอบ 21 เติ้ง ปอร์ขณะใส่ข้าวต้ม.....	71

ภาพประกอบ 22 เล็ง ปอร์.....	71
ภาพประกอบ 23 เบียงปรุงที่สุกแล้ว	72
ภาพประกอบ 24 อธิบายขั้นตอนการทำเบียงปรุง	73
ภาพประกอบ 25 บาง สราด กา	73
ภาพประกอบ 26 เบี้ยบเกิดโตเปรีน.....	74
ภาพประกอบ 27 เบี้ยบ เลือ ฮา.....	75
ภาพประกอบ 28 ภาพวาดแสดงการวางวัสดุการหมัก และหลอดดูด.....	75
ภาพประกอบ 29 ไหมบรรจุไวท์ที่หมักเรียบร้อยแล้ว	75
ภาพประกอบ 30 กองโล๊ะ.....	77
ภาพประกอบ 31 ขนาดของกองโล๊ะ	77
ภาพประกอบ 32 การบรรจุกองโล๊ะ	78
ภาพประกอบ 33 เตอลิ่ง.....	80
ภาพประกอบ 34 ขนาดของเตอลิ่ง	81
ภาพประกอบ 35 การจับไม้ตีเตอลิ่ง.....	82
ภาพประกอบ 36 ลักษณะของเสียงเตอลิ่งทั้ง 2 แบบ.....	83
ภาพประกอบ 37 ลักษณะของชิงเซงและชิงมิ่ง	84
ภาพประกอบ 38 วิธีจับและเล่นชิง	86
ภาพประกอบ 39 ลักษณะของกัมบัวด	87
ภาพประกอบ 40 ขนาดของกัมบัวด.....	88
ภาพประกอบ 41 แสดงวิธีจับและบรรจุกองกัมบัวด.....	89
ภาพประกอบ 42 ซอกกอ.....	90
ภาพประกอบ 43 แสดงส่วนประกอบต่างๆของซอกกอ.....	91
ภาพประกอบ 44 แสดงขนาดซอกกอและไม้ที่ใช้ตี.....	92

ภาพประกอบ 45 แสดงวิธีจับไม้และการเล่นชอกอ.....	93
ภาพประกอบ 46 ลักษณะของเตียงป้าห์.....	94
ภาพประกอบ 47 แสดงขนาดของเตียงป้าห์.....	95
ภาพประกอบ 48 แสดงวิธีจับไม้และการเล่นเตียงป้าห์.....	96
ภาพประกอบ 49 ลักษณะของกลองปู้ด.....	98
ภาพประกอบ 50 แสดงขนาดของกลองปู้ด.....	99
ภาพประกอบ 51 แสดงวิธีการบรรเลงกลองปู้ด.....	99
ภาพประกอบ 52 ะหลับเมอร์โอบแบบที่ 2.....	100
ภาพประกอบ 53 ะหลับเมอร์โอบแบบที่ 3.....	100
ภาพประกอบ 54 ะหลับเมอร์โอบแบบที่ 1.....	100
ภาพประกอบ 55 แสดงขนาดของะหลับเมอร์โอบแบบต่างๆ.....	101
ภาพประกอบ 56 (จากภาพที่ 1-3)แสดงวิธีเล่นะหลับเมอร์โอบแบบต่างๆ.....	102
ภาพประกอบ 57 (จากภาพที่ 1-3) แสดงระดับเสียงของะหลับเมอร์โอบแบบต่างๆ.....	103
ภาพประกอบ 58 ลักษณะรูปแบบการประสมวงเตรอ โปล์.....	104
ภาพประกอบ 59 ลักษณะรูปแบบการประสมวงเตรอ โปล์.....	105
ภาพประกอบ 60 ลักษณะรูปแบบการประสมวงซิง โป.....	106
ภาพประกอบ 61 ลักษณะรูปแบบการเดินขบวนวงซิง โป.....	107
ภาพประกอบ 62 ลักษณะ ของเรอเลม.....	108
ภาพประกอบ 63 ลักษณะรูปแบบการเดินขบวนตามเสียงเรอเลม.....	108
ภาพประกอบ 64 ภาพวาดเพื่อสื่อให้เห็นการเดินขบวนในแบบที่ใช้เรอเลมนำ.....	109
ภาพประกอบ 65 ลักษณะรูปแบบการประสมวงะหลับเมอร์โอบ.....	110
ภาพประกอบ 66 ภาพวาดแสดงให้เห็นถึงการยืนตำแหน่งลักษณะของวงะหลับเมอร์โอบ.....	110
ภาพประกอบ 67 วงซิง โปในพิธีแต่งงาน ของชาวเกอฮอถัด.....	121

ภาพประกอบ 68 ขบวนแห่วงซิง โป ในงานปีใหม่ ของชาวเกอฮอลด์.....	122
ภาพประกอบ 69 ขบวนวงซิง โป ในพิธีงานศพของชาวเกอฮอลด์.....	123
ภาพประกอบ 70 นายกระจัน ปลิน.....	126
ภาพประกอบ 71 นาง จิล ดาลิน	127
ภาพประกอบ 72 นายปางตึง ป้อห์.....	128
ภาพประกอบ 73 นายกระจัน ฮาย.....	129
ภาพประกอบ 74 นายดาโกด บริช ลิ้ม	130
ภาพประกอบ 75 นาย ดาโกด กรวิง.....	131
ภาพประกอบ 76 นาย ดา จัด แบวีว	131
ภาพประกอบ 77 นาย ดา กุจ ควิน.....	132
ภาพประกอบ 78 นาย ดัง จา กลิป.....	133
ภาพประกอบ 79 นายจิล กวิง.....	133
ภาพประกอบ 80 นาย เรอ จำ มาร์ค.....	134
ภาพประกอบ 81 นาย กระจัน ดิก	135
ภาพประกอบ 82 สถานที่แสดงดนตรีม้ง เมื่อ ฮิว.....	136
ภาพประกอบ 83 เวทีที่ใช้สำหรับจัดแสดงดนตรีของชาวเกอฮอลด์.....	137
ภาพประกอบ 84 ผู้วิจัยได้ร่วมแสดงและถ่ายภาพกับนักท่องเที่ยวหลังการแสดงจบที่ร้าน บอน ดั่งเบียง	138
ภาพประกอบ 85 นายเรอ จำ มาร์ค กำลังปรับเสียงเตอลิ่ง.....	139
ภาพประกอบ 86 ผลงานเพลงจวย เปียบที่สร้างรูปแบบของทำนองขึ้นมาใหม่	140

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศเวียดนามเป็นประเทศที่มีความสัมพันธ์และได้รับอิทธิพลจากประเทศจีนในหลายรูปแบบ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นชาติเดียวในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เปรียบเสมือนเป็นเขตวัฒนธรรมของจีน(Chang Pao-Min.1997, p. 136) ประเทศเวียดนามนั้นมีลักษณะพื้นที่เป็นแนวยาวคล้ายอักษรตัว S ตั้งอยู่ทางด้านตะวันออกของคาบสมุทร อินโดจีน ซึ่งบริเวณทิศเหนือติดกับประเทศจีน ทางทิศใต้ติดกับอ่าวไทย ทางทิศตะวันออกติดกับอ่าวตังเกี๋ย(Gulf of Tonkin)และทิศตะวันตกติดกับประเทศกัมพูชา รวมไปถึงสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยประเทศเวียดนามมีประวัติศาสตร์อันยาวนานและมีการสู้รบกับประเทศมหาอำนาจอยู่หลายครั้ง หากมองย้อนกลับไปประมาณปี ค.ศ.939 หลังจากได้รับชัยชนะจากมองโกล(Mongol Empire)ในยุทธนาวี บักดั่ง ซึ่งถือได้ว่าเป็นยุครุ่งเรืองของจักรพรรดิเวียดนามอย่างมาก จนกระทั่งฝรั่งเศสได้เข้ามาบูรณาการบริเวณ ดานัง(Da Nang)ในช่วงกลางของศตวรรษที่ 19 และตกเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งเศสแต่หลังจากนั้นเวียดนามก็พยายามเริ่มกู้ชาติ ซึ่งอยู่ในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยโฮจิมินห์ได้ประกาศสถาปนาสาธารณรัฐประชาธิปไตยเวียดนามในวันที่ 2 กันยายน ค.ศ.1945 แต่หลังจากนั้นฝรั่งเศสก็กลับเข้ามาบูรณาการเป็นครั้งที่ 2 กินเวลาร่วม 10 ปี จนเวียดนามสามารถชนะฝรั่งเศสได้ในยุทธการที่ เดียนเบียนฟู หลังจากนั้นสหรัฐอเมริกาได้เข้ามายึดเวียดนามอีกครั้งทำให้เวียดนามถูกแบ่งออกเป็น 2 ประเทศ จนทำให้เกิดสงครามเวียดนามกินระยะเวลาเกือบ 30 ปี จนในปี 1975 เวียดนามเหนือได้ตีกรุงไซ่ง่อนแตก จนรวมประเทศได้สำเร็จ ในปีต่อมาประเทศเวียดนามได้มีการเปลี่ยนแปลงชื่อทางการให้มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวจาก “สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเวียดนาม” มาเป็น “สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (Socialist Republic of Vietnam)” ในวันที่ 2 กรกฎาคม ค.ศ.1976 (สุด จอนเจดสิน. 2544, น. 291)

ประเทศเวียดนามในปัจจุบันเป็นประเทศที่กำลังมีการเติบโตและพัฒนาในทุกๆด้านไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจและความต้องการภายในประเทศเพื่อพร้อมก้าวเข้าสู่โลกแห่งอนาคต แต่ก็เป็นหนึ่งในไม่กี่ประเทศ ที่ยังสามารถรักษาเอกลักษณ์ทางด้านปรัชญา ศาสนา ภาษา วรรณกรรม ดนตรี และการดำรงชีวิตที่เป็นแบบดั้งเดิม (Doan Duc Luu. 2538, p. 85) ประชากรในประเทศเวียดนามมีประมาณ 86 ล้านคน ส่วนใหญ่เป็นชาวเวียดนามรองลงมาจะเป็น ชาวมอญ ชาวเขมร รวมไปถึงชนเผ่าต่างๆ เหตุนี้จึงทำให้ประเทศเวียดนามมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์อยู่ไม่น้อย โดยสามารถจำแนกเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ได้ประมาณ 54 กลุ่ม โดยมีกลุ่มชาติพันธุ์ประกอบไปด้วย

ชาวकिन (Kinh) หรือ เวียดนาม (Viet) เป็นกลุ่มที่ใหญ่ที่สุดแบ่งเป็นร้อยละ 90 ที่เหลืออีกร้อยละ 10 เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ต่าง ๆ เช่น ย่า (Yao)หรือชาว (Dao), ฮวา (Hoa),เหมื่อง (Muong), หน่ง (Nung), ไต้(Tay) และไท(Thai) (วิทย์ บัณฑิตกุล.2555, น. 123-130) โดยกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ เหล่านี้อาศัยอยู่ตามจังหวัดต่างๆทั่วประเทศ โดยประเทศเวียดนามมีการแบ่งภาคออกเป็น 3 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ โดยเมืองหลวงในปัจจุบันคือ กรุงฮานอย(Ha Noi) และแบ่งเขตการปกครองออกเป็นระดับจังหวัดและเทียบเท่า โดยมีจังหวัดทั้งหมด 58 จังหวัดและอีก 5 นครคือกรุงฮานอย (Ha Noi) โฮจิมินห์ (Ho Chi Minh) ไฮฟอง (Hai Phong) ดานัง (Da Nang) และเกิ่นเทอ (Can Tho) ทั้งหมดรวมกัน 63 จังหวัด จากที่กล่าวมามีจังหวัดที่น่าสนใจคือจังหวัด เลิมด่ง (Lam Dong) ซึ่งเป็นเมืองที่มีความสำคัญมากในการเป็นเมืองท่องเที่ยว

จังหวัด เลิมด่ง(Lam Dong) เป็นจังหวัดที่อยู่ในภูมิภาคที่สูงอยู่ทางตอนใต้ของเวียดนาม มีอาณาเขตติดต่อกับหลายจังหวัดเช่น ทิศตะวันออกติดกับจังหวัดคัญฮว่า (Khanh Hoa) และจังหวัดบิญถ่วน (Binh Thuan) ทิศตะวันตกเฉียงใต้ติดกับจังหวัดด่งนาย (Dong Nai) ทิศตะวันออกเฉียงใต้ติดกับจังหวัดนิญถ่วน (Ninh Thuan) และทางเหนือติดกับจังหวัดดักหลัก (Dak Lak) โดยจังหวัดเลิมด่งเป็นจังหวัดที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจอยู่หลายแห่งเช่น ทะเลสาบเตวียนลิน(Tuyen Lam Lake),อุทยานแห่งชาติก๊าดเตียน (Cat Tien)และภูเขาโค้งเบียง (Lang Biang) อีกทั้งในจังหวัดเลิมด่ง (Lam Dong)ยังมีเมืองที่ได้รับความนิยมมากในหมู่นักท่องเที่ยวคือเมืองดาลัด (Da Lat) ซึ่งเป็นเมืองที่มีขนาดใหญ่และมีความสำคัญในเชิงการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี

เมืองดาลัด (Da Lat) หรือ ด่าหลัด นั้น เป็นเมืองที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบสูงทางตอนเหนือของ นครโฮจิมินห์หรือทางตอนใต้ของประเทศเวียดนาม โดยเมืองดาลัดนั้นเป็นเมืองหลักในจังหวัดเลิมด่งและเป็นเมืองที่ในสมัยก่อน ชาวบ้านส่วนใหญ่อยู่กันอย่างสงบ จนกระทั่งชาวฝรั่งเศสได้เข้ามาพัฒนาให้เป็นเมืองตากอากาศเพราะเมืองดาลัดนั้นเป็นเมืองที่มีอากาศเย็นสบายตลอดทั้งปี อีกทั้งชาวฝรั่งเศสยังได้นำสิ่งก่อสร้างที่เป็นเอกลักษณ์ทางฝั่งยุโรปมาสร้างไว้ที่เมืองดาลัดมากมายจนถึงปัจจุบัน ซึ่งเมืองดาลัดนั้นเกิดขึ้นจากคำ 2 คำ คือ “ดา”ซึ่งแปลว่าแหล่งกำเนิดแม่น้ำ กามลี ส่วนคำว่า “ลัด” คือชื่อที่เรียกชนเผ่าชนเผ่าหนึ่ง โดยชนเผ่าที่หมายถึงนั้นคือชาวเกอฮอ

ชาวเกอฮอเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่จัดอยู่ในตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก (Austroasiatic languages)ในกลุ่มย่อยมอญเขมร (The Mon-Khmer sub-group) ซึ่งอาศัยอยู่ทั่วไปในแถบจังหวัดต่างๆในประเทศเวียดนาม ได้แก่ จังหวัดเลิมด่ง (Lam Dong),จังหวัดบิญถ่วน (Binh Thuan) จังหวัดคัญฮว่า (Khanh Hoa) จังหวัดนิญถ่วน(Ninh -Thuan)และ

จังหวัดด่งนาย(Dong Nai) โดยชาวเกอฮอยยังแบ่งกลุ่มตนออกเป็น 5 กลุ่มหลักคือเกอฮอย เซอเว เกอฮอยจิล เกอฮอยมา เมอนงและเกอฮอยลัด โดยชนเผ่าเกอฮอยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์และงานหัตถกรรมต่างๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นยังมีชนเผ่าที่ยังคงรักษาวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์และมีจำนวนประชากรมากที่สุดในเมืองดาลัด กลุ่มที่ว่าก็คือ ‘ชาวเกอฮอยลัด’ โดยยังมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายแต่แฝงด้วยเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมาจนถึงปัจจุบันอีกทั้งชาวเกอฮอยลัดยังมีดนตรีที่แสดงออกถึงตัวตน ความคิด บริบทต่างๆของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกันไป เช่น เครื่องดนตรีที่ใช้เพื่อบรรเลงเพื่อความบันเทิง หรือใช้ในงานพิธีต่างๆ รวมไปถึงบทเพลงที่คอยสร้างความรักความสามัคคีในหมู่พี่น้อง ระหว่างทำงานและในกิจกรรมสำคัญของชีวิต ซึ่งบ่งบอกได้ถึงเอกลักษณ์ทางดนตรีของชาวเกอฮอยลัดไว้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงดนตรีของชนชาวเกอฮอยลัดในปัจจุบัน โดยจะใช้การศึกษาข้อมูลที่สำคัญในเชิงลึกเพื่อเป็นหลักฐานและเป็นการสืบทอดความเป็นชาวเกอฮอยลัดต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันของชาวเกอฮอยลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม
2. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ทางดนตรีของชาวเกอฮอยลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม
3. เพื่อวิเคราะห์บทเพลงในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอยลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม

ความสำคัญของงานวิจัย

ชาวเกอฮอยลัดเป็นกลุ่มชนที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตในปัจจุบัน รวมไปถึงบริบททางดนตรีเช่น เครื่องดนตรี นักดนตรี และบทเพลง ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเข้มแข็งของชาติพันธุ์ของชาวเกอฮอยลัดได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการได้ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชาวเกอฮอยลัดรวมถึงบริบทด้านดนตรี จึงทำให้เห็นถึงการอนุรักษ์ชาติพันธุ์ของตนให้คงอยู่ถึงปัจจุบัน โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1. เพื่อให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของชาวเกอฮอยลัด รวมไปถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน

2. เพื่อให้ทราบถึงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีของชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม

3. เป็นการศึกษาบทเพลงของชาวเกอฮอลัด ในรูปแบบต่างๆ รวมไปถึงบทเพลงในวัฒนธรรมที่ชาวเกอฮอลัดยังคงใช้บรรเลงอยู่ในปัจจุบัน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตของการศึกษาภาคสนาม

ผู้วิจัยได้เลือกพื้นที่ในการศึกษาภาคสนามในอำเภอลักเดื่อง เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม เท่านั้น มิได้รวมไปถึงชาวเกอฮอลัดที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อื่น ๆ โดยมิเหตุผลดังนี้

1.1 ชุมชนชาวเกอฮอลัด อำเภอลักเดื่อง เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง เป็นชุมชนชาวเกอฮอลัดที่ใหญ่ที่สุดในประเทศเวียดนาม ที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์และสืบทอดวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมไว้ได้อย่างดี

1.2 ชุมชนชาวเกอฮอลัด อำเภอลักเดื่อง เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง เป็นชุมชนที่เปรียบเสมือนเป็นศูนย์กลางของภูมิปัญญาความรู้ของชาวเกอฮอลัด ที่ยังคงรักษาเอกลักษณ์และสืบทอดวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ดั้งเดิมไว้ได้อย่างดี

2. ขอบเขตของการศึกษาดนตรี

ผู้วิจัยจะศึกษาองค์ความรู้ทางด้านดนตรี และวิเคราะห์บทเพลงในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม เท่านั้น มิได้รวมไปถึงดนตรีของชาวเกอฮอลัดที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อื่น ๆ ทั้งในประเทศเวียดนามและต่างประเทศ

ข้อตกลงเบื้องต้น

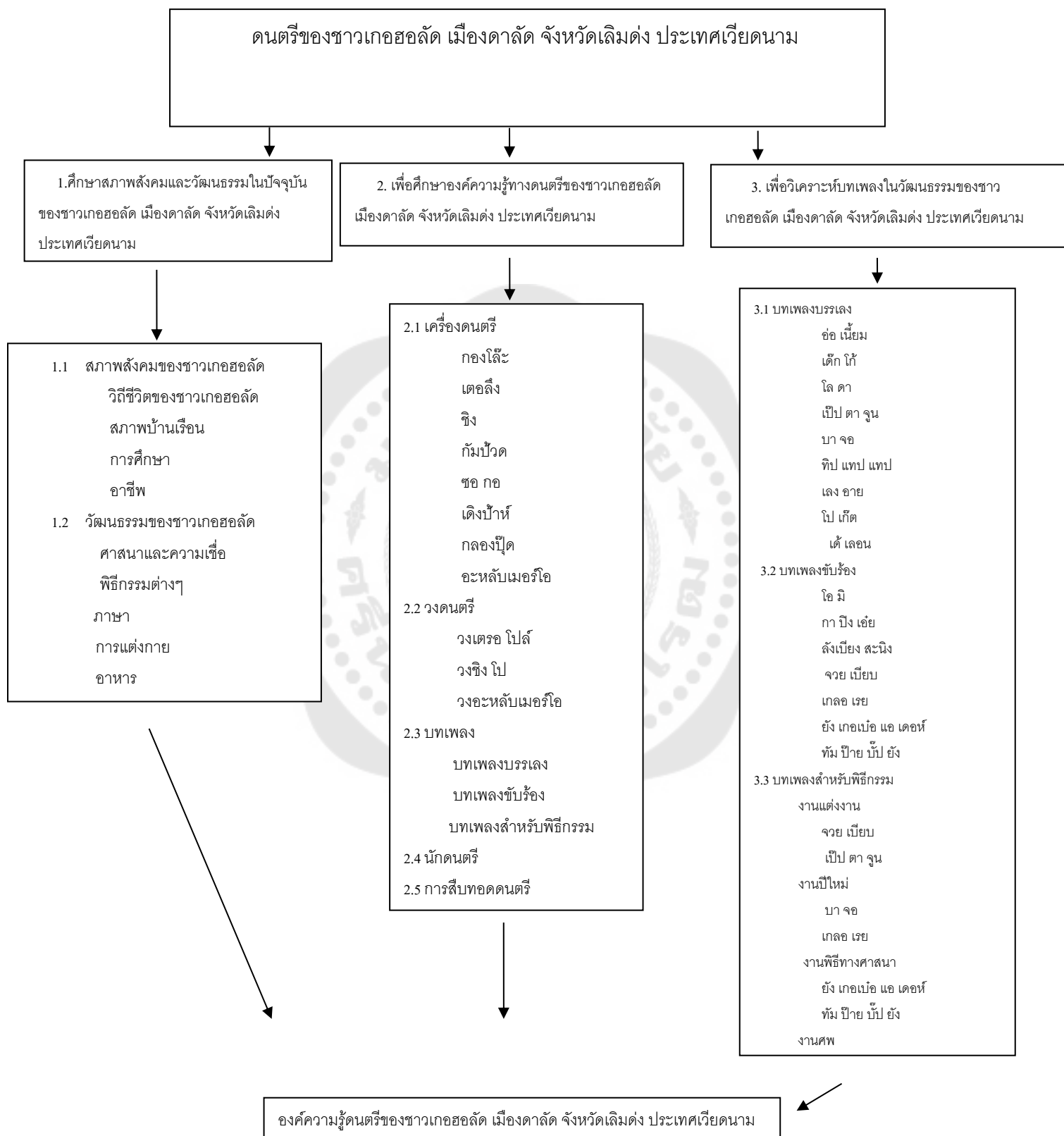
การเขียนภาษาไทยที่มาจากภาษาเกอฮอลัด และภาษาเวียดนามที่ปรากฏในงานวิจัยนี้ทั้งหมด ผู้วิจัยได้ถ่ายเสียงด้วยภาษาไทยให้ใกล้เคียงกับสำเนียงของภาษาเกอฮอลัด และภาษาเวียดนามมากที่สุด โดยมีได้คำนึงถึงหลักสัทศาสตร์สากลแต่อย่างไรก็ตามการถ่ายเสียงภาษาเกอฮอลัด และภาษาเวียดนามด้วยภาษาไทย อาจมีคำบางคำออกเสียงไม่ตรงกับการออกเสียงในภาษาเกอฮอลัด และภาษาเวียดนามอย่างแท้จริง อันเนื่องมาจากความแตกต่างในโครงสร้างของภาษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ดนตรีของชาวเกอฮอลัด หมายถึง รูปแบบทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับดนตรีที่ปรากฏอยู่ ณ ปัจจุบันไม่ว่าจะเป็นเรื่อง เครื่องดนตรี วงดนตรี นักดนตรี บทเพลง และคำร้อง
2. ชาวเกอฮอลัด หมายถึง ชนเผ่าที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในเมืองดาลัด อาศัยอยู่บริเวณอำเภอลักเดื่อง จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม
3. เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง หมายถึง เมืองที่ตั้งอยู่ที่ราบสูงทางตอนใต้ของประเทศเวียดนาม โดยเป็นเมืองท่องเที่ยวที่มีความสำคัญที่สุดของจังหวัดเลิมด่ง และเป็นพื้นที่สำคัญที่มีชาวเกอฮอลัดอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก

กรอบแนวความคิด

บทที่ 2

เอกสาร งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาดนตรีของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนามผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำราวิชาการ งานวิจัยและทฤษฎี โดยจัดข้อมูลเป็นลำดับต่อไปนี้

1. เอกสาร และตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง

- 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเทศเวียดนาม
- 1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเมืองดาลัด
- 1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับชาติพันธุ์ในเวียดนาม
- 1.4 เอกสารเกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมในเวียดนาม
- 1.5 เอกสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้อง และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- 2.1 แนวความคิดทางด้านมานุษยดุริยางควิทยา (Paradigms of studies on Ethnicity)
- 2.2 ทฤษฎีวิวัฒนาการ (Evolutionary Theory)
- 2.3 ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (Cultural Diffusion Theory)
- 2.4 ทฤษฎีนาณากำเนิด (Polygenesis Theory)
- 2.5 ทฤษฎีการวิเคราะห์บทเพลง (Theory of Music Analysis)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสาร และตำราวิชาการที่เกี่ยวข้อง

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเทศเวียดนาม

ประเทศเวียดนามนั้นเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียนจาก 10 ประเทศลักษณะของแผนที่ประเทศเวียดนามนั้นมีรูปร่างคล้ายตัว S ซึ่งมีขนาดใหญ่ทั้งตัวยาวไปตามแหลมอินโดจีน โดยด้านตะวันออกติดทะเลจีนใต้ มีแนวพรมแดนยาว 3,730 กม. ด้านเหนือติดจีนยาว 1,150 กม. ด้านตะวันตกติดลาวยาว 1,650 กม. และติดกับกัมพูชายาว 930 กม. สามในสี่ของพื้นที่เป็นภูเขา และป่าไม้ เวียดนามมีพื้นที่ทั้งหมด 372,500 ตร.กม. ครอบคลุมทะเล ใหญ่ที่ปและหมู่เกาะนับพันเกาะ จากอ่าวตังเกี๋ย จนถึงอ่าวไทย ซึ่งมีพรมแดนติดกับประเทศต่างๆดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับ จีน ในเขตแคว้นยูนนาน กวางสี และกวางตุ้ง

ทิศใต้ ติดกับ ทะเลจีนใต้ และอ่าวไทย

ทิศตะวันตก ติดกับ อ่าวไทย สปป.ลาว และประเทศกัมพูชา

ทิศตะวันออก ติดกับ อ่าวตังเกี๋ย ทะเลจีนใต้

หากจะวัดเส้นทางจากจุดเหนือสุดไปจนจุดใต้สุดจะวัดระยะทางได้ 1,650 กิโลเมตร และมีความกว้างถึง 600 กิโลเมตร (สุพรรณิ ปันมณี. 2550, น. 61) และหากจะพูดถึงประเทศเวียดนามคงหนีไม่พ้นประวัติศาสตร์อันยาวนาน จากหลักฐานที่ค้นพบในยุคก่อนประวัติศาสตร์ เช่น หัวกะโหลกมนุษย์ ขวานหิน หลักฐานดังกล่าวแสดงให้เห็นว่ามีมนุษย์อาศัยตั้งแต่ยุคหินเก่า จนพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้สืบทอดต่อกันมา โดยเริ่มแรกที่ริมปากแม่น้ำแดง มนุษย์ยุคแรกตั้งถิ่นฐานในถ้ำ ตามเชิงเขาหินปูนรอบๆ หรือแม้แต่ที่ราบทั่วไป รวมไปถึงในป่าเขา มีการเลี้ยงชีพโดยการล่าสัตว์และสะสมอาหาร จนต่อมาขยายออกมาอยู่ใกล้แม่น้ำมากขึ้นเริ่มมีการเพาะปลูก สร้างบ้านด้วยไม้ โดยมีการทำบ้านให้ใต้ถุนสูงเพื่อป้องกันสัตว์ร้ายต่างๆ ต่อมาเริ่มใช้โลหะ โดยพบหลักฐานบริเวณที่ราบสูงและสามเหลี่ยมปากแม่น้ำแดง วัฒนธรรมยุคนี้คือวัฒนธรรมดงเซิน (Dong Son) ซึ่งเป็นยุคที่มีการค้นพบวัตถุสำริดเป็นจำนวนมาก ทั้งเครื่องงานไม้ งานเกษตร อาวุธ เครื่องดนตรี และงานศิลปะ ใน ค.ศ. 1924 สิ่งที่โดดเด่นที่สุดของวัฒนธรรมดงเซิน ก็คือ กลองโลหะสำริด ซึ่งเป็นกลองที่ใช้ในพิธีขอฝนของสังคมในยุคนั้น นอกจากนั้นยังพบอุปกรณ์การเกษตรต่างๆที่แสดงให้เห็นถึงการพัฒนาการทำเกษตรอีกด้วย โดยประวัติของประเทศเวียดนามแต่ก่อนอยู่ใต้การปกครองของจีนเป็นเวลาราว 300 ปีก่อนคริสตกาล เริ่มต้นจากชาวฮั่น(Huns)ซึ่งอยู่บริเวณแม่น้ำเหลืองได้รวมประเทศจีนและกำลังพยายามจะรวมเชื้อชาติที่อาศัยอยู่ภาคใต้ของจีนในปัจจุบัน โดยเริ่มแรกจีนได้ส่งกองทหารเข้าโจมตี อาณาจักรนามเหวียด (Nam Viet) ราว 111 ปีก่อนคริสตกาลและผนวกพื้นที่ต่างๆให้เข้ากับจักรวรรดิจีนโดยเปลี่ยนชื่อ อาณาจักรว่า ยาวจี(Giao

Chi) โดยจีนได้ส่งขุนนางมากมายเข้ามาปกครองยาวจี้และนำแนวคิดของจีนเองมาเผยแพร่ให้เกิดการผสมทางวัฒนธรรม แต่คนพื้นเมืองพยายามรักษาวัฒนธรรมเดิมไว้จึงมีการก่อกบฏอยู่หลายครั้ง โดยมีครั้งสำคัญคือกบฏ ฮายบ่าจิ่ง(Hai Ba Trung) โดยมีสองพี่น้องตระกูล จิ่ง คือ จิ่งจี้กั (Trung Trac) และ จิ่งหนี (Trung Nhi) ที่รวมกันต่อต้านจีนแต่ทำได้เพียง 3 ปีก็ถูกจีนปราบปรามได้สำเร็จ ในสมัยราชวงศ์สุยของจีน ยาวจี้ย้ายเมืองหลวงออกไป ต่งบิญ(Tong Binh)หรือฮานอยในปัจจุบันซึ่งในปี ค.ศ.618 เศรษฐกิจและวัฒนธรรมจีนพัฒนาไปกว่าก่อนมาก สมัยนี้ยาวจี้ไม่ได้เพียงหาอาณานิคมเท่านั้น แต่ยังเป็นจุดเริ่มต้นในการขยายอำนาจไปในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้อีกด้วย เมื่อถึงปี ค.ศ.679 ราชวงศ์ถังได้ก่อตั้งสำนักปกครองประเทศราชในภาคใต้-อันหนำตุรู่ฟู่ขึ้นทำให้อันหนำ(Annam)กลายเป็นชื่อเรียกประเทศไปในที่สุด ราชวงศ์ถังจึงจัดระบบการปกครองให้ครอบคลุมและเป็นระเบียบมากยิ่งขึ้น และเป็นช่วงเดียวกับลัทธิขงจื้อ ลัทธิเต๋า และศาสนาพุทธได้เผยแพร่ไปทั่วโลก จนกระทั่งปี ค.ศ.874-883 เกิดกบฏหวงเจ้า (Hwang Chao) ในประเทศจีนทำให้ราชสำนักถึงระส่ำระสาย ประกอบกับปี ค.ศ.905 ข้าหลวงจีนคนสุดท้ายที่ราชสำนักส่งมายังอันหนำถึงแก่กรรม เลยเป็นโอกาสให้ชาวเวียดนามรวมใจปลดแอกจากการปกครองของจีน โดยการต่อสู้ระหว่างอันหนำกับจีนอยู่ที่แม่น้ำแบ๊จดัง(Bach Dang) จนในปี ค.ศ.938 เวียดนามได้รับชัยชนะและโงเกวียนสถาปนาตนเองเป็นกษัตริย์เมื่อปี ค.ศ.939 และตั้งเมืองหลวงขึ้นที่โก่ลว้า(Co Loa) แต่หลังจากโงเกวียนตายในปี ค.ศ.944 ขุนนาง 12 คนก็ได้แบ่งประเทศออกเป็นส่วนๆแต่ยังรบกันเอง จนกระทั่ง ค.ศ.967 ดิญโบ่ลี่ญ(Dinh Bo Linh)พยายามรวบรวมประเทศทั้งหมด โดยการเอาชนะขุนนางทีละคน เมื่อสำเร็จก็ได้ตั้งตัวเองเป็นกษัตริย์และเปลี่ยนชื่อประเทศเป็น ด่านโก่เหวียด(Dai Co Viet)และมีเมืองหลวงชื่อ ฮวาลืออ(Hoa Luu)

แต่หลังจากนั้นพวกทหารจีนก็ยังพยายามเข้ามาโจมตีอย่างต่อเนื่อง แต่เวียดนามก็สามารถจัดการได้และได้มีการปกครองแบบกษัตริย์ โดยมีราชวงศ์ต่างๆ ผลัดเปลี่ยนกันขึ้นครองอำนาจโดยราชวงศ์แรกของเวียดนามคือราชวงศ์ ลี (Ly)สถาปนาในปี ค.ศ.1009 โดยต่อมาพระเจ้าลี่ถ้ายโต่ (Ly Thai To) ได้ย้ายเมืองหลวงไปยังเมืองทังลอง(Thang Long)หรือฮานอยในปัจจุบัน และมีผู้สืบราชสมบัติต่อมาคือ ลีถั่งถึงตง(Ly Thanh Tong) และยังคงเปลี่ยนชื่อประเทศเป็นด่ายเหวียด(Dai Viet)ในปี ค.ศ.1225 ราชวงศ์เจิ่น(Tran) เข้ามาสืบอำนาจต่อโดยได้ดำเนินการรวมประเทศและสร้างชาติต่อไป ในปลายคริสต์ศตวรรษที่ 14 ด่ายเหวียดเจริญก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ระหว่างนั้นกองทัพจีนก็ยังพยายามจะเอาดินแดนคืนแต่ยังไม่สำเร็จ และเนื่องด้วยภัยที่มีอยู่รอบตัวไม่ว่าจะเป็นภัยจากการรุกรานของต่างชาติ ภัยธรรมชาติ ดังนั้นการปกครองให้ได้ผลจึงต้องมีวิธีทำให้ประชาชนมีความรับผิดชอบต่อตัวเอง และสังคม เชื้อพืงและสวามีภักดีต่อกษัตริย์โดยมี

สิ่งที่ช่วยส่งเสริมการปกครองคือลัทธิขงจื้อเห็นได้จากหลักฐานต่างๆเช่น วิหารวรรณกรรม(Van Mieu) ที่พระเจ้าเล่แท้ญตง (Ly Thanh Tong) ให้สร้างขึ้นในปี ค.ศ.1070 ไว้ใช้สำหรับบูชา ขงจื้อ

แต่ปลายคริสต์ศตวรรษที่ 14 ราชวงศ์หมิงได้เข้ามารุกรานค่ายเหวียด และได้ทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิม เผาตำรา และหนังสือไปมากมาย บังคับให้ชาวเมืองแต่งกายและปฏิบัติตามชนบประเพณีแบบจีนซึ่งการที่ถูกกดขี่เช่นนี้จึงทำให้เกิดกบฏอยู่บ่อยครั้ง จนมีผู้นำสามัญชนชื่อ เลเหล่ย(Le Loi) ตั้งตนเองเป็นกษัตริย์โดยใช้พระนามว่า พระเจ้าบิญดีญเวือง (Binh Dinh Vuong) ทรงรวบรวมพลทำการขับไล่ชาวจีนออกไปได้ หลังจากนั้นประเทศก็กลับมาก้าวหน้า สถาบันกษัตริย์ก็เจริญสูงสุดในสมัยของพระเจ้าเล่แท้ญตง(Le Thanh Tong) จึงทำให้เวียดนามในขณะนั้นมีระบบสังคมแบบศักดินา ยึดแนวคิดแบบขงจื้อ เคารพกษัตริย์และยอมรับการมีชนชั้นแต่เมื่อระยะเวลาผ่านไป ผู้ปกครองแผ่นดินเริ่มมีการทุจริต มีการคดโกง ทำให้ประเทศแบ่งออกเป็นสองส่วน คือภาคเหนือมีสกุล จิญ(Trinh) ภาคใต้ อยู่ภายใต้อิทธิพลของสกุล เหวียน (Nguyen) ต่อมา มีขบวนการเตี้ยเงิน (Tay Son) เข้ามาตีทั้งสองสกุลจนได้รับชัยชนะรวมประเทศอีกครั้ง โดยสถาปนาราชวงศ์ เล กลับมาอีกครั้งแต่พระเจ้าเลเจียวทัง(Le Chieu Thong)กลับหักหลังไปเข้าพวกกับจีน จึงทำให้ประชาชนไม่พอใจ เมื่อจีนเข้ามาอีกครั้ง เหวียน-เหวะจึงประกาศตนเองเป็นกษัตริย์ใช้ชื่อว่า พระเจ้ากวางจุง(Quang Trung) รวบรวมคนขับไล่จีนโดยรัชสมัยของพระเจ้ากวางจุงมีความสำเร็จทางทหาร เศรษฐกิจ และปฏิรูปการศึกษาเป็นอย่างมากแต่ในปี ค.ศ.1792 พระเจ้ากวางจุง สวรรคตผู้สืบทอดไม่มีความสามารถในการดูแลประเทศ จึงทำให้ เหวียนแอญ(Nguyen Anh)กลับเข้ามาโจมตีเมืองอีกครั้งโดยครั้งนี้ได้ขอความช่วยเหลือจากฝรั่งเศสและลงนามในสัญญาว่า จะให้ความช่วยเหลือฝรั่งเศสทางการทหารและจะยกเมือง ดานัง(Da Nang) เกาะโกนเซิน(Con Son)ให้สิทธิต่างๆเช่นทางการค้าและกีดกันชาวต่างชาติอื่นๆออกไปด้วย เลยทำให้เหวียนแอญได้รับชัยชนะประกาศตนให้เป็นกษัตริย์ญาลอง(Gia Long) ทรงสถาปนาราชวงศ์ขึ้นมาใหม่คือราชวงศ์เหวียน(Nguyen) ทรงตั้งเมืองหลวงที่กรุงเว้ (Hue) จัดการปกครองเป็นแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์แต่จากการทำสัญญากับฝรั่งเศสก็เกิดปัญหามากขึ้นเรื่อยๆ โดยไม่สามารถควบคุมการค้า ปัญหาเกี่ยวกับคน ชาวนา ชนเผ่าต่างๆ เลยทำให้การปกครองอ่อนแอ ถูกรุกรานจากอาณานิคมของฝรั่งเศสในกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19

หากจะกล่าวถึงการยกทัพของฝรั่งเศส วันที่ 31 สิงหาคม 1858 เป็นการยกทัพเข้าตีเมืองดานัง(Da Nang)เป็นเมืองแรกผนวกกับบริเวณอื่นๆจนครบทั้งประเทศระยะเวลาตั้งแต่ ค.ศ.1858-1884 โดยวิธีการทำสนธิสัญญากับกษัตริย์และชนชั้นสูง นอกจากการทำสัญญาและใช้กำลัง ฝรั่งเศสยังใช้ศาสนาเป็นเครื่องมือในการเข้าปกครอง จนบางครั้งมีการปลุกระดมชาว

พื้นเมืองที่เป็นคาทอลิกให้ไปรบกับคนเวียดนามเอง แต่ในช่วงปี ค.ศ. 1870 ฝรั่งเศสติดรบกับเยอรมนี จึงไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับเวียดนามมากนัก จึงเป็นโอกาสให้ พระเจ้าตู๊ดัก(Tu Duc)ทำสนธิสัญญาฉบับฝรั่งเศสให้คืนเมืองที่ยึดไปและเวียดนามจะยอมให้ฝรั่งเศสสร้างป้อมไว้ที่ฮานอยและไฮฟอง รวมไปถึงเปิดแม่น้ำแดงให้ฝรั่งเศสได้ค้าขาย แต่อย่างไรก็ตามฝรั่งเศสก็ละเมิดในปี ค.ศ.1870 ฝรั่งเศสได้ส่งกองทัพเข้าตีเมืองฮานอย และปีต่อมาพระเจ้าตู๊ดักได้สิ้นพระชนม์จึงทำให้เกิดการแย่งชิงราชสมบัติ ฝรั่งเศสเลยถือโอกาสเข้าตีเมืองดานังรวมทั้งกรุงเว้และส่งข่าวว่ากองทัพฝรั่งเศสยกกองเรือมาประชิดแม่น้ำถ่วนฮาน(Thuan An) จึงทำให้เวียดนามยอมเสียเอกราชในวันที่ 25 สิงหาคม 1883 ภายใต้การปกครองของฝรั่งเศส เวียดนามถูกแบ่งเป็น 3 เขตได้แก่ 1.โคชินจีน(Cochin china) 2.ตังเกี๋ย (Tonkin) 3.อันนัม (Annam)โดยแต่ละเขตมีหน้าที่แตกต่างกันไป ฝรั่งเศสจัดให้เวียดนามเป็นทั้งแหล่งผลิตและเป็นตลาดเพื่อระบายสินค้าแต่ทำให้คนมีฐานะยากจนขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งฝรั่งเศสได้พัฒนาเส้นทางคมนาคม ทำให้มีรถไฟฟ้าเชื่อมต่อระหว่างเมือง มีการขุดคลอง เพื่อขยายการปลูกข้าวและส่งออก ซึ่งเป็นช่วงเวลาเดียวกับสงครามโลกครั้งที่ 1 อยู่ในช่วงศตวรรษที่ 20 เวียดนามได้เกิดแนวความคิดที่จะปฏิรูปประเทศเพราะเห็นแนวทางจากประเทศญี่ปุ่นซึ่งได้รับชนะรัสเซียชาวเวียดนามจึงมีความหวังว่าญี่ปุ่นจะช่วยปลดแอกตนจากฝรั่งเศสจึงส่งคนไปเรียนที่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 ฝรั่งเศสได้เกณฑ์คนเวียดนามไปทำสงครามและต้องการเงินสนับสนุน ทำให้ชาวเวียดนามเดือดร้อนเป็นอย่างมาก แต่ก็ทำอะไรไม่ได้ หลังจากสงครามโลกครั้งที่ 1 ฝรั่งเศสพยายามเร่งพัฒนาและฟื้นฟูความเสียหาย ส่งเสริมให้ปลูกยางพารา ทำเหมืองถ่านหิน ตะกั่ว เพื่อส่งออกแต่เมื่อได้กำไรก็ส่งกลับประเทศหมดทำให้คนเวียดนามถูกกดขี่และไม่พอใจ ทำให้เริ่มมีการเคลื่อนไหว เช่นการออกสิ่งพิมพ์เพื่อหาระบุนถึงการต่อสู้เพื่อชาติ นัดหยุดงาน หรือทำร้ายข้าหลวงฝรั่งเศสและเกิดสมาคมชาตินิยมในที่สุด

ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 2 ราวต้นปี ค.ศ.1939 ญี่ปุ่นได้เข้ายึดเกาะไหหลำและทำที่จะขยายอำนาจเข้ามาในอินโดจีน ทำให้อินโดจีนตื่นตัวจะต้องป้องกันตัวเองและรัฐบาลอาณานิคมคิดจะรวมตั้งเกี่ยวกับอันนัมเข้าไว้ด้วยกันและให้กษัตริย์ปกครอง แต่กลับถูกต่อต้านจนสงครามโลกครั้งที่ 2 (ค.ศ. 1939-1945) ญี่ปุ่นยกทัพไปทั่วเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คณะกรรมการกลางของพรรคคอมมิวนิสต์มองสงครามนี้เป็นสงครามระหว่างประเทศมหาอำนาจ ดังนั้นจุดมุ่งหมายของพรรคคือต้องโค่นล้มลัทธิจักรวรรดินิยม ปลดปล่อยชาติให้เป็นอิสระ รัฐบาลอาณานิคมยอมแพ้ญี่ปุ่นทั้งหมด ชาวเวียดนามจึงถือโอกาสปลดอาวุธของกองทัพฝรั่งเศสแต่ประชาชนทั่วอินโดจีนกอบฏต่อผู้ปกครองชาวต่างชาติ และการยินยอมแบบลับของญี่ปุ่น รัฐบาลอาณานิคมได้เข้าปราบจลาจลต่างๆอย่างรุนแรงตั้งแต่ ค.ศ. 1941-1945 เวียดนามอยู่ใต้อาณานิคมของฝรั่งเศส ต้องมา

ถูกญี่ปุ่นครอบครองซ้ำอีกและทั้งสองประเทศตกลงกันเพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากทรัพยากรของประเทศเวียดนามให้มากที่สุด ขณะวันที่ 9 ธันวาคม 1941 มีการลงนามสนธิสัญญาป้องกันระหว่างฝรั่งเศสกับญี่ปุ่นเพื่อให้ทั้งสองประเทศได้ผลกำไร แต่กลับปล่อยให้เวียดนามอยู่แบบอดอยาก และยังถูกสหรัฐอเมริกาทิ้งระเบิดใส่เพื่อขัดขวางการคมนาคมอีก เมื่อสงครามโลกครั้งที่ 2 ดำเนินจนปี 1945 ญี่ปุ่นเริ่มที่จะแพ้สงคราม ชาวฝรั่งเศสเริ่มเตรียมรื้อฟื้นการปกครองแบบอาณานิคมขึ้นมาอีก แต่กองทัพเวียดนามก็ก่อกบฏขึ้นโดยการปลุกระดมเพื่อก่อการกบฏ ในปี ค.ศ. 1945 เกิดการปฏิวัติและการต่อสู้ไปทั่วประเทศเวียดนาม เป็นเวลาเดียวกับสหรัฐอเมริกาได้ทิ้งระเบิดที่เมืองฮิโรชิมา เมืองนางาซากิ จึงทำให้ญี่ปุ่นยอมแพ้สงคราม หลังจากนั้นเวียดนามก็ได้เตรียมการเพื่อผลประโยชน์ของตนโดยมีการเลือกตั้งคณะกรรมการเพื่อการปลดปล่อยแห่งชาติ โดยมีโฮจิมินห์เป็นผู้นำ โดยเดือนสิงหาคมกองทัพยึดเมืองต่างๆคืนได้อย่างรวดเร็ว ในขณะนั้นเมืองเว้เป็นเมืองหลวงของราชวงศ์ ขณะนั้นมีจักรพรรดิบ่าวด่าย (Bao Dai) ปกครองอยู่ทั้งเป็นเหมือนรัฐบาลหุ่นที่ญี่ปุ่นสนับสนุนด้วย พวกเวียดนามก็ได้ชวนให้จักรพรรดิสละราชสมบัติ ทั้งชาวเว้และชาวชนบท จนวันที่ 23 สิงหาคม 1945 จักรพรรดิบ่าวด่ายได้สละราชสมบัติเป็นคนธรรมดาโดยใช้ชื่อ วิญญูวี (Vinh Thuy) รวมถึงรัฐบาลนำโดยนายกรัฐมนตรี้เงินจ๋องกิม (Tran Trong Kim) ก็จบลงด้วย โดยถือว่าเป็นการปิดฉากการครอบครองประเทศเวียดนามจากฝรั่งเศสที่ยาวนานกว่า 80 ปี หลังจากประธานาธิบดีโฮจิมินห์ประกาศเอกราชที่จัตุรัส บาติญู วันที่ 2 กันยายน 1945 แต่ถึงอย่างไรสถานการณ์ของประเทศก็ไม่ได้ดีขึ้น เนื่องจากปัญหาหลายด้าน รัฐบาลจึงจัดการฟื้นฟูและก่อตั้งกระทรวงศึกษาธิการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนรู้หนังสือมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นครั้งแรกที่ภาษาเวียดนามเป็นสื่อการเรียนการสอนในทุกระดับชั้น และในวันที่ 8 กันยายน 1945 ประธานาธิบดีโฮจิมินห์ได้ลงนามการเลือกตั้งส่งผลให้รัฐบาลโฮจิมินห์เป็นผู้แทนโดยชอบธรรม แต่หลังจากนั้นไม่นาน ฝรั่งเศสได้เข้าโจมตีไซง่อน (Sai Gon) หรือโฮจิมินห์ซิตี้ ในปัจจุบันโดยฝรั่งเศสถูกต่อต้านอย่างหนัก จึงขอกำลังสนับสนุนจากอังกฤษโดยการเปิดเส้นทางให้และช่วยกันบุกไปยังสามเหลี่ยมปากแม่น้ำโขง ซึ่งที่นี่เป็นศูนย์กลางการผลิตข้าวและยางพารา ในภาคใต้ ต่อมาฝรั่งเศสยังไปเจรจากับกลุ่มเจียงไคเช็คโดยขอให้กองทัพเข้าแทนที่เพื่อแลกกับจะยอมยกเลิกสิทธิสภาพนอกอาณาเขตให้แก่จีนให้ฐานะพิเศษแก่คนจีนสามารถพำนักในอินโดจีน โดยเหตุการณ์ดังกล่าวฝรั่งเศสไม่มีการหารือกับเวียดนามเลยแต่รัฐบาลเวียดนามก็ดำเนินการต่อสู้โดยพยายามแยกกองทัพของเจียงไคเช็คออกไป ให้เหลือแต่ทหารฝรั่งเศสโดยได้ทำการเจรจาให้กองทัพจีนออกไปและประธานาธิบดีโฮจิมินห์ได้ทำสัญญาว่าจะให้การต้อนรับฝรั่งเศสอย่างฉันมิตร แต่ด้วยความที่ต่างฝ่ายต่างมีเหตุผลของตัวเองจึงทำให้เกิดสงครามอินโดจีนครั้งแรกใน ค.ศ. 1946-1954 โดยชาว

เวียดนามทั้งประเทศต่อสู้กับฝรั่งเศสซึ่งผลของการรบในครั้งแรกคือ การรบที่เดียนเบียนฟูซึ่งเวียดนามเป็นฝ่ายชนะโดยการค่อยเป็นค่อยไป เหตุการณ์นี้ จึงนำไปสู่การตกลงที่เจนีวา เกิดการแบ่งพื้นที่อินโดจีนของฝรั่งเศส เป็นผลให้เวียดนามถูกแบ่งเป็น เหนือ กับ ใต้ โดยมีการปกครองที่แตกต่างกัน เวียดนามเหนือปกครองโดยระบอบสังคมนิยม และสหรัฐอเมริกา ก็ปกครองเวียดนามใต้ผ่านรัฐบาลหุ่นเชิดโดยมี ประธานาธิบดีคนแรกคือโงดิงญีเยียม(Ngo Dinh Diem)โดยเป็นการปกครองที่กดขี่ทำให้มีความสูญเสียมากมาย

ซึ่งในเดือนมกราคม ค.ศ.1973 ได้มีการลงนามสนธิสัญญาปารีส บังคับให้สหรัฐอเมริกา ยอมรับอิสรภาพ อธิปไตย เอกภาพ ของเขตแดนเวียดนามและยอมรับการก่อตั้งรัฐบาลชั่วคราวของคณะปฏิวัติที่นำโดยโฮจิมินห์ สหรัฐอเมริกาจึงยอมถอนทัพออกไปในวันที่ 29 มีนาคม 1973 แต่สองปีต่อมากลับเกิดการละเมิดสนธิสัญญาปารีส ทำให้กองกำลังปลดแอกจากเวียดนามเหนือกับประชาชนในเวียดนามใต้ไม่พอใจพากันต่อสู้เพื่อเอกราช จนทหารเวียดนามเหนือเข้ายึดทำเนียบประธานาธิบดีเวียดนามใต้ที่เมืองไซ่ง่อนได้และผู้รุกรานทั้งหมดก็ถูกขับไล่ออกไปเมื่อ วันที่ 30 เมษายน 1975 เวียดนามเหนือและใต้อันเป็นหนึ่งเดียว ในเช้าของวันที่ 1 พฤษภาคม 1975 นับเป็นความสำเร็จสุดท้ายของพรรคคอมมิวนิสต์เวียดนามหลังจากทำสงครามและมีประวัติยาวนานนับ 1000 ปี (วิทย์ บัณฑิตกุล. 2555, น.16-45)

1.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับเมืองดาลัด

ดาลัดหรือด่าหลัด (อังกฤษ: Da Lat, Dalat) เป็นเมืองที่ขึ้นชื่อเรื่องความสวยงามจนได้ชื่อว่าเป็นที่พักตากอากาศบนเนินเขา ซึ่งเป็นเมืองที่อยู่ห่างจากโฮจิมินห์ประมาณ 5 ชั่วโมงด้วยระยะทางประมาณ 300 กิโลเมตร เป็นเมืองที่ได้ชื่อว่าเป็นที่โปรดปรานของจักรพรรดิฝรั่งเศสและจักรพรรดิของเวียดนามแม้กระทั่งบุคคลชั้นนำของพวกคอมมิวนิสต์ที่มาเมืองดาลัดเพื่อพักผ่อนหลังจากทำภารกิจ เมืองดาลัดได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดโดยประเทศฝรั่งเศส โดยในสมัยก่อนมีการสำรวจพื้นที่โดย นักวิทยาศาสตร์ที่เรียชาวฝรั่งเศสและได้มีการริเริ่มสร้างโรงแรม รีสอร์ท โดยรอบเมืองจนขยายออกไปเรื่อยๆ ปัจจุบันเมืองดาลัดมีประชากรประมาณ 150,000 คน โดยเศรษฐกิจส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับเกษตรและท่องเที่ยวมีอุณหภูมิเฉลี่ยราว 18 องศา เมืองดาลัดตั้งอยู่บริเวณที่เรียกว่าCentral Highland หรือที่ราบสูงทางตอนใต้ในเขตจังหวัดเลิมด่ง (Lam Dong) รอบเมืองดาลัดยังล้อมรอบด้วยหุบเขาและธรรมชาติที่สวยงามจนได้ชื่อว่าเป็นอัญมณี ของที่ราบสูงเวียดนาม (รุ่งโรจน์ จุกมงคล. 2555, น.125) ตัวเมืองดาลัดนั้นเป็นเหมือนเมืองในหุบเขา จึงทำให้สถานที่ต่างๆในดาลัดอยู่กระจัดกระจายทั่วไปยกเว้นใจกลางเมืองโดยสิ่งทีถือเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของดาลัดคือ ตลาดดาลัด โดยตัวตลาดนั้นเป็นที่ขายของที่มาจากชาวบ้านและชุมชนชน

เผ่าต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ผลไม้ ดอกไม้ ผักนานาชนิดหรือแม้แต่กาแพทของชนเผ่าเกอฮอ ที่มีชื่อเสียง สถานที่ที่หน้าสนใจในเมืองดาลัดอีกแห่งคือภูเขาที่มีชื่อว่าลังเบียง(Lang Biang) ซึ่งอยู่ห่างจากตัวเมืองดาลัดประมาณ 12 กิโลเมตร ภูเขาภูเขานี้มีความสูงประมาณ 2,150 เมตรและเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาอันนัม (Annamite) เชื่อมต่อจากเทือกเขาฮวงเลี่ยน (Hoang Lien) ที่สำคัญบริเวณรอบๆภูเขานั้นเป็นที่อยู่ของชนเผ่าเกอฮอลัด ซึ่งถือได้ว่าเป็นบริเวณที่สำคัญล้อมรอบไปด้วยการทำไร่ทำนาและสวนกุหลาบหลากหลายพันธุ์ของชาวเกอฮอลัด(ธีรภาพ โลหิตกุล . 2537:128-129) จากการลงพื้นที่ได้พบเรื่องเล่าที่มาของคำว่า ลังเบียง ซึ่งเกิดจากผู้ชายชื่อลังและผู้หญิงชื่อเบียงทั้งสองพบกันตรงบริเวณเขาภูเขานี้โดยผู้ชายไปหาของป่า ผู้หญิงไปหาผลไม้ หลังจากที่ทั้งสองพบรักกัน อยู่มาวันหนึ่งลังกับเบียงได้เข้าไปหาผลไม้บนภูเขา บังเอิญเจอหมาป่าจะเข้ามาทำร้ายเบียง ลังเห็นเข้าจึงต้องฆ่าหมาป่าตัวนั้นซึ่งจากความเชื่อที่ว่าหมาป่าเป็นการทำบาปจึงทำให้ทั้ง ลัง และ เบียง จึงต้องจากกันและไม่สามารถจะครองรักกันได้ ทั้งสองเลยฆ่าตัวตายที่ภูเขาภูเขานี้ หลังจากที่ทั้งสองคนเสียชีวิต ชาวบ้านจึงได้ตั้งชื่อภูเขาภูเขานี้ว่า ลังเบียง เพื่อเป็นการระลึกถึงความรักของนายลัง กับ นางเบียง (Krajan Plin.2562:สัมภาษณ์)

1.3 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มชาติพันธุ์ในเวียดนาม

กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีลักษณะเป็นเชื้อชาติ หรือกลุ่มชนที่เหมือนกันหรือต่างกัน การรวมกลุ่มชาติพันธุ์นั้น คือการที่มีขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษาพูดเดียวกัน รวมถึงสืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษเดียวกัน ซึ่งบรรพบุรุษนั้นหมายถึง บรรพบุรุษทางสายเลือด ซึ่งเป็นลักษณะทางกายภาพ ชีวภาพรวมถึง รูปร่างผิวพรรณเหมือนกันรวมทั้งบรรพบุรุษทางวัฒนธรรมด้วย ผู้ที่อยู่ในกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันส่วนใหญ่มักจะมีความรู้สึกผูกพันกันทางสายเลือด และทางวัฒนธรรมพร้อมๆกันไป นับเป็นความรู้สึกผูกพันที่ช่วยส่งเสริมสร้างเอกลักษณ์ของบุคคล และชาติพันธุ์ ให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีเป็นอันเดียวกันได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าคนกลุ่มนั้นเป็นกลุ่มชาติพันธุ์เดียวกัน ถือศาสนาร่วมกัน ความรู้สึกผูกพันนี้อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความสำนึกทางชาติพันธุ์หรือเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์ก็ได้ (ธนภร เตียมสิน. 2555, น.13-14) ดังนั้นชาติพันธุ์ในเวียดนามจึงมีมากถึง 54 กลุ่มโดยจำแนกเป็น 3 ตระกูลภาษาคือ 1.ตระกูลออสโตรเอเชียียน(Austro-Asian)สามารถจำแนกตามกลุ่มภาษาย่อยได้อีก 5 กลุ่มคือ 1.1กลุ่มViet-Muong แบ่งเป็น 4 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ Kinh, Muong, Tho และ Chut ต่อมา 1.2 กลุ่ม Mon-Khmer เป็นกลุ่มใหญ่ที่สุดจากการจำแนกของกลุ่มภาษาแบ่งออกเป็น 21 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ Khmer, Ba-na, Xo Dang , Hre , K' Ho , Mnong , X'Tieng , Kho Mu ,Bru , Co Tu , Gie Triêng , Tà oi , Mạ , Co , Cho Ro , Xinh Mun , Kháng , Mang , Brau , Ro Mam , O Du กลุ่มที่ 1.3 คือกลุ่มชาติพันธุ์ย่อยๆแบ่งเป็น

กลุ่มภาษาตระกูล Tay-Thai ซึ่งในปัจจุบันได้แบ่งออกเป็น 8 กลุ่มหลักประกอบไปด้วย กลุ่มไต (Tay) กลุ่มไท(Thai) กลุ่มนุง(Nung) กลุ่มसानจาย(San Chay) กลุ่มไส (Giay) กลุ่มลาว (Lao) กลุ่มลื้อ (Lu) และกลุ่มโบย (Bo Y) ซึ่งในการแบ่งชาติพันธุ์ที่กล่าวมานั้นมีการใช้การศึกษาทางด้านภาษาศาสตร์ของแต่ละกลุ่มเป็นตัวแยกแยะ(อรรถ นันทจักร. 2550:17-22) กลุ่มต่อมาคือกลุ่มที่ 1.4 คือกลุ่ม Hmong-Dao มี 3 กลุ่มคือ Hmong, Dao และ Pa Then กลุ่มสุดท้ายจากตระกูลออสโตรเอเชียติกคือกลุ่ม Kadai ประกอบไปด้วย 4 กลุ่มคือ La Chi, Co Lao, La Ha และ Pa Then ตระกูลภาษาที่ 2 คือกลุ่มตระกูลออสโตรนีเซียน(Austronesian)มีกลุ่มภาษาย่อย 1 กลุ่มคือ Malayo-Polynesian ประกอบไปด้วย 5 กลุ่มชาติพันธุ์คือ Gia Rai, E De, Cham, Ra Glai, Chu Ru และตระกูลสุดท้ายคือชิโนทิเบต โดยกลุ่มนี้จะแบ่งย่อยได้อีก 2 กลุ่มคือ 1.กลุ่ม Han มี 3 กลุ่มคือ Hoa, San Diu, Ngai กลุ่มที่ 2 คือกลุ่ม Tibeto-Birman แบ่งออกเป็น 6 กลุ่มคือ Ha Nhi, Phu La, La Hu, Lo Lo, Cong, Sa La (Dang Nghiem Van.1993, p.5)

1.4 เอกสารเกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมในเวียดนาม

จากคำจำกัดความของคำว่า วัฒนธรรมในเวียดนาม สามารถให้คำนิยาม ความหมายของคำว่าวัฒนธรรมออกเป็น 2 แบบคือในแบบที่หนึ่งวัฒนธรรมในความหมายทั่วไป หมายถึงสิ่งที่ดีงาม เป็นความงาม และความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์ โดยมีการสืบทอด การเรียนรู้ หรือการทำตามกันมาเป็นเวลานาน ซึ่งประกอบด้วย องค์ความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ ประเพณี กฎหมาย มรดกทางสังคมทั้งที่เป็นวัตถุ และไม่เป็นวัตถุ ส่วนวัฒนธรรมในความหมายที่สองนั้น เป็นมุมมองในกลุ่มของนักมานุษยวิทยา และสังคมวิทยา เมื่อได้ความหมายแล้วคำว่าวัฒนธรรม จึงสอดคล้องกับประเทศเวียดนามในหลายปัจจัยเพราะประเทศเวียดนามนั้นได้รับวัฒนธรรมต่างๆ มาจากนานาประเทศเช่น จีนหรือฝรั่งเศสและได้นำสิ่งต่างๆมาปรับใช้ให้เหมาะกับตน ซึ่งในคำว่า วัฒนธรรมนี้ยังพบว่า หมายถึงการมีกฎเกณฑ์แบบแผนหรือแนวทางในการดำเนินชีวิตที่รวมทุกอย่างที่มนุษย์ได้สร้างขึ้น เพื่อการดำเนินชีวิตร่วมกันในสังคม แสดงให้เห็นถึงลักษณะของ วัฒนธรรม ซึ่งนักวิชาการได้กล่าวถึงลักษณะของวัฒนธรรมว่าวัฒนธรรมไม่ใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเองตาม ธรรมชาติ แต่เป็นสิ่งที่สามารถเรียนรู้กันได้ ซึ่งการเรียนรู้นั้นเกิดจากบุคคลที่มีการติดต่อสัมพันธ์กัน รวมไปถึงวัฒนธรรมที่เป็นมรดกทางสังคม มีลักษณะเป็นวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงได้ไปตาม สถานการณ์ที่สอดคล้องกับชาวไทยเชื้อสายเวียดนาม ที่ยังคงรักษารูปแบบวัฒนธรรมต่างๆไว้ อีก หนึ่งคือคำว่าวัฒนธรรมนั้นยังรวมไปถึงกิจกรรมต่างๆที่มนุษย์ทำตามร่วมกันและทำกันมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาได้แต่ยังคงมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ยังคงเป็น เหมือนรากฐานแต่ปรับเปลี่ยน เปลี่ยนแปลงให้ทันสมัยหรือพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นตามแต่ละสมัย

(อาานนท์ อภาภิรมณ์.2519, น.106) ซึ่งคำว่าวัฒนธรรมยังคงมีนักวิชาการให้คำจำกัดความที่หลากหลายโดย อธิบายถึงลักษณะของวัฒนธรรม สรุปได้ดังต่อไปนี้

1.วัฒนธรรมเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ ของมนุษย์ที่รู้จักคิด มีการเรียนรู้จัดระเบียบให้ชีวิตเจริญขึ้น รวมไปถึง การอยู่ดีกินดี ชีวิตที่มีความสุข สะดวกสบาย รู้จักแก้ไขปัญหา

2.วัฒนธรรมเป็นมรดกของสังคม อันเนื่องมาจากมีการถ่ายทอดการเรียนรู้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง ทั้งทางตรงและโดยทางอ้อม โดยไม่ขาดช่วงระยะเวลา และมนุษย์ได้ใช้ภาษาในการถ่ายทอดวัฒนธรรมสืบต่อกันมาอย่างต่อเนื่อง

3.วัฒนธรรมเป็นวิถีชีวิต เป็นแบบแผนของการดำเนินชีวิต ดังมนุษย์ที่เกิดในสังคมใดก็ย่อมจะเรียนรู้และซึมซับในวัฒนธรรมของสังคมที่ตนเองอาศัยอยู่ ดังนั้นวัฒนธรรมในแต่ละสังคมจึงมีความแตกต่างกันออกไป

4.วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่คงที่แน่นอน โดยมนุษย์นั้นได้มีการคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอและยังคงปรับปรุงของเดิมให้มีความดียิ่งขึ้นไปให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อความเหมาะสม ความอยู่รอด (พิศมัย ผลพฤกษ์ไพโร. 2542, น.130-131)ในทำนองเดียวกันความหมายของคำว่าวัฒนธรรม คือระบบสัญลักษณ์ที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นและไม่ใช้ระบบที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติหรือสัญชาตญาณ ซึ่งแน่นอนว่า วัฒนธรรมคือสิ่งที่มนุษย์จะต้องเรียนรู้และจะต้องมีการถ่ายทอดวัฒนธรรม การถ่ายทอดวัฒนธรรมที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดก็นั้นคือการที่พ่อแม่สอนลูกว่าอะไรควรทำและอะไรไม่ควรทำ การถ่ายทอดวัฒนธรรมก็คือการสอนให้คนรุ่นหลังรู้ถึงรูปแบบสัญลักษณ์ของสังคมที่ตนอยู่ ซึ่งได้มีการตกลงกันว่าจะประกอบด้วยข้อกำหนดอะไรบ้าง การที่สมาชิกในสังคมเห็นพ้องต้องกันว่าควรจะมีการประพฤติปฏิบัติแบบใด มีการตกลงกันแบบใด ข้อตกลงก็คือการกำหนดหลักใหญ่ๆที่สำคัญไว้ โดยการถ่ายทอดทางวัฒนธรรมก็จะดำเนินไปได้อย่างไม่มีปัญหา นอกจากว่ามนุษย์เราจะถ่ายทอดวัฒนธรรมจากรุ่นไปสู่อีกรุ่นหนึ่งแล้วนั้นมนุษย์อาจจะรับวัฒนธรรมบางส่วนมาจากสังคมข้างเคียงได้ แต่ทั้งนี้ย่อมหมายความว่า ส่วนของวัฒนธรรมที่รับมานั้นจะต้องสอดคล้องกับของเดิมที่มีอยู่และเมื่อสอดคล้องกันก็สามารถปรับตัวตามกันไป ในที่สุดก็จะแยกไม่ออกว่า วัฒนธรรมใดเป็นของเดิมหรือวัฒนธรรมใดได้รับมาจากสังคมข้างเคียง การรับวัฒนธรรมของสังคมอื่นมาในระยะแรกอาจเรียกได้ว่าเป็นการยืมวัฒนธรรม แต่เมื่อนานๆไปเข้า การยืมก็จะกลายเป็นการรับวัฒนธรรมมาแทน โดยการรับวัฒนธรรมนับเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (อมรา พงศาพิชญ์. 2537, น.20-21) โดยจะเห็นได้ชัดเจนว่าคำว่า “วัฒนธรรม” มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายทั้งยังเป็นคำที่นิยม

ใช้กันอย่างมากในปัจจุบันทั้งในกลุ่มนักวิชาการเอง นักพัฒนา และบุคคลทั่วไป คำนี้ในภาษาไทย แปรจากคำในภาษาอังกฤษ “Culture” ซึ่งคำนี้ เซอร์เฮดเวิร์ด ปี ไทเลอร์ (Tylor. 1871, p.1) นักมานุษยวิทยาชาวอังกฤษได้ให้ความหมายของ “Culture” ไว้ว่า หมายถึง ผลรวมของระบบ ความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ จริยธรรม กฎหมาย ประเพณี ตลอดจนความสามารถ และอุปนิสัยต่างๆ ซึ่งเป็นผลจากการเรียนรู้ในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคมส่วนคำว่าวัฒนธรรม (นิยพวรรณ วรรณศิริ. 2540, น.47) ได้อธิบายถึงทฤษฎีเขตวัฒนธรรม (Culture Areas) และรูปแบบวัฒนธรรม(Pattern of Culture) ของ Clark Wissler (1921) ไว้ว่า การที่เขาเป็นผู้สังเกตรูปแบบวัฒนธรรมของชาว เอสกิโมและได้ทำการศึกษาวัฒนธรรมทั่วโลก นั้นพบว่าวัฒนธรรมของทุกๆระบบนั้น มีทั้ง วัฒนธรรมทางวัตถุและวัฒนธรรมทางจิตใจมีอยู่ทุกสังคมโลก เรียกได้ว่าเป็นระบบวัฒนธรรมสากล ซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ภาษา ทุกสังคมต้องมีภาษาพูด และภาษาเขียน และทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับภาษา เช่น นิทาน นิยายรวมไปถึงภาษาที่เป็นแบบท่าทาง เป็นต้น
2. วัฒนธรรมประเภทรูปธรรม (Concrete Culture) เช่นที่เกี่ยวข้องกับการกิน ที่อยู่อาศัยหรือสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางขนส่ง เสื้อผ้า ภาชนะของใช้ เครื่องไม้เครื่องมือ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ อาชีพอุตสาหกรรม ฯลฯ
3. ศิลปะได้แก่ทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับงานศิลปะเช่นการแกะสลัก ปั้นรูป วาดรูป วาดเขียน ดนตรี ขับร้อง พิธีกรรม การละเล่นพื้นบ้าน การละคร และอื่นๆ
4. ระบบและรูปแบบทางศาสนาได้แก่ พิธีกรรมทางศาสนาที่เกี่ยวข้องกับความขลัง และศักดิ์สิทธิ์อื่นๆ รวมไปถึงการรักษาโรคภัย หรือพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกิดการตาย ฯลฯ
5. ระบบครอบครัว การแต่งกาย เครือญาติ และระบบสังคมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกได้เป็นการแต่งงาน ครอบครัว การนับญาติ การสืบทอดกระดูก และการใช้ศัพท์เรียกเครือญาติ
6. ระบบเศรษฐกิจและทรัพย์สิน แบ่งออกได้เป็น ทรัพย์สินส่วนรวมและทรัพย์สินส่วนตัว ทั้งที่เป็นสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ กฎเกณฑ์และกฎหมาย ตลอดจนมาตรฐาน การแลกเปลี่ยนและการค้า ระบบเงินตรา การผลิต การจำแนกแจกจ่าย และการบริโภคสินค้า ฯลฯ
7. ระบบการปกครองและรัฐบาล อันได้แก่ ระบบการเมือง ระบบนิติบัญญัติ ระบบตุลาการและระบบควบคุมสังคม (Social Control) อื่นๆทุกประเภท

8. การศึกษาสังคมทั้งสังคมระหว่างคนต่างสังคม และสังคมที่เกิดขึ้นใหม่ เครือญาติหรือสังคมระหว่างคนในสังคมเดียวกัน

9. กีฬาและการละเล่น (Sports and Games) การออกกำลังกาย และ นันทนาการที่เกี่ยวข้องกับการนี้

10. ระบบความรู้ การศึกษา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนิทานปรัมปรา (My Technology) ซึ่งให้ความรู้แก่คนในสังคมทางอ้อม

นอกจากนี้ วัฒนธรรมเป็นวิถีทางและแบบฉบับในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ที่ได้ สัมผัสกันมารวมทั้งความคิดต่างๆ ที่คนได้กระทำ กำหนด สะสมและรักษาไว้จากรุ่นสู่รุ่น อาจอยู่ใน รูปแบบของ ความรู้ การปฏิบัติ และความเชื่อ (กาญจนา แก้วเทพ. 2538, น.81) ในทางเดียวกัน วัฒนธรรม คือการปฏิบัติและวิถีชีวิตที่สะท้อนภูมิปัญญาของชุมชนหรือสังคมซึ่งได้มาจาก ประสบการณ์จริงที่มีการเลือกสรร กลั่นกรอง ทดลองใช้ และถ่ายทอด ด้วยการปฏิบัติสืบต่อกันมา หรือที่เรียกว่าภูมิปัญญาดั้งเดิมนั้นเอง (Traditional Knowledge) ซึ่งสอดคล้องกับ ที่กล่าวถึงนัก มานุษยวิทยาว่าได้สรุปลักษณะพื้นฐานสำคัญของวัฒนธรรมไว้ 6 ประการคือ (ยศ สันตสมบัติ. 2540, น.11-13)

1. วัฒนธรรมเป็นความคิดร่วมของสมาชิกในสังคม
2. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องเรียนรู้
3. วัฒนธรรมมีพื้นฐานมาจากการใช้สัญลักษณ์
4. วัฒนธรรมเป็นองค์รวมของความรู้และภูมิปัญญา
5. วัฒนธรรมคือกระบวนการที่มนุษย์ได้กำหนดความหมายให้กับสิ่งต่างๆ
6. วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ไม่หยุดนิ่งแต่จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

จากคำกล่าวเรื่องวัฒนธรรมข้างต้นจึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นความแตกต่างของบุคคล กลุ่มคน หรือชุมชนได้ ดังนั้นการศึกษาวัฒนธรรมต่างๆจึงช่วยให้เราเข้าใจสิ่งที่พบเจอ รวมไปถึง การแปลความหมายของคำว่าวัฒนธรรมในเวียดนามที่แสดงให้เห็นจากการเรียนรู้วัฒนธรรมต่างๆ จากผู้อื่นและได้รับการถ่ายทอดวัฒนธรรมนั้นมาปรับเปลี่ยนหรือเปลี่ยนแปลงให้เหมาะสมกับ ตนเอง อีกทั้งยังเป็นการถ่ายทอดในรูปแบบที่ดีหรือคิดว่าดีกว่าแบบเดิมที่ตนเป็นอยู่

1.5 เอกสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

ในปัจจุบันนี้เป็นยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ จำต้องปรับตัวไปสู่โลกในอนาคต คำตอบที่ตามมาคือการศึกษาต้องยอมรับและปรับเปลี่ยนในที่นี้คือ “วัฒนธรรม” เช่น การกิน การอยู่ การแต่งกาย อาชีพ รวมไปถึงยุคสมัยที่มีแต่เทคโนโลยี สิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่ส่งผลให้มีการ

เปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม การรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมจึงทำได้ยาก ขึ้นอยู่กับบริบทของชุมชนหรือชนเผ่าพันธุ์ซึ่งประเทศเวียดนามก็เป็นประเทศในแบบเดียวกับที่ต้องเปลี่ยนแปลงตนเองอยู่ตลอดเวลาในที่นี้ (สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. 2536 , น. 28-29) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมว่า ปัจจัยที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. ปัจจัยภายใน หมายถึง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางสังคมและวัฒนธรรม สามารถมองได้ 2 ลักษณะ คือ

1.1 ปัจจัยที่แสดงออกอย่างเปิดเผยหรือตั้งใจซึ่งทำให้มีการเปลี่ยนแปลง (Manifest or Intended) ได้แก่ กระบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม (Social Movement) การประดิษฐ์ สิ่งใหม่ๆ (Invention) การวางแผนทางสังคม การกระทำของปัจเจกบุคคลในสังคม เช่น ผู้นำ หัวหน้าเผ่า เป็นต้น

1.2 ปัจจัยที่ไม่แสดงออกอย่างเปิดเผย ได้แก่ ความตึงเครียดภายในระบบสังคมและการขาดแคลนทรัพยากร ทำให้มีผลกระทบต่อเปลี่ยนแปลงทางสังคม เป็นต้น

2. ปัจจัยภายนอก เป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นภายในสังคม ปัจจัยที่เห็นได้ชัดเจน คือ

2.1 การเปลี่ยนแปลงลักษณะประชากร ได้แก่ การย้ายถิ่นของประชากร ความแตกต่างขององค์ประกอบของประชากร เช่น อายุ เพศ และการศึกษา เป็นต้น

2.2 การเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เปลี่ยนไป เช่น ภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติ แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด เป็นต้น

2.3 กลุ่มระบบจากภายนอก ได้แก่ การล่าอาณานิคมและการโจมตีจากชาติอื่น

2.4 การยืมวัฒนธรรม ได้แก่ การแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมกับชนชาติอื่น หรือยอมรับวัฒนธรรมอื่นมาใช้ ทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม

การเปลี่ยนแปลงในสังคมนั้นเป็นสิ่งที่เกิดได้เสมอตามธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นมนุษย์หรือสัตว์ การเปลี่ยนแปลงนั้นอาจจะมีทั้งสองทางคือการเปลี่ยนแปลงไปในเชิงที่ดีขึ้นและอีกในหนึ่งคือการเปลี่ยนแปลงไปในเชิงที่แย่ลง แต่ในการเปลี่ยนแปลงทุกครั้ง ส่วนใหญ่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาให้ตัวเองดีขึ้น ทนสมัยขึ้น หรือต้องเปลี่ยนเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาที่อาจจะเกิดในอนาคตซึ่ง การเปลี่ยนแปลงในอีกนัย หมายถึง สิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ถูกแปรสภาพไม่ให้เป็นเหมือนเดิมเมื่อเวลาผ่านไป แต่ยังคงสภาพนั้นอยู่ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงจึงมีองค์ประกอบหลัก 3 ประเภทคือ 1. ความแตกต่าง 2. เวลา 3. สภาพที่คงตัวอยู่ได้ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงในทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาถือว่าเป็นสิ่งปกติ เพราะการเปลี่ยนแปลงเป็นลักษณะของสังคม เพราะสังคมไม่เคย

หยุดนิ่ง สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอๆ เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนแปลง วัฒนธรรมที่อยู่ในสังคมก็จำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากการที่มนุษย์ดิ้นรนเพื่อแสวงหาคำตอบสนองต่อความต้องการอันไม่สิ้นสุด ดังนั้นมนุษย์จึงมีการทดลองค้นหาสิ่งใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลาและผลของการทดลองนี้เองได้กลายมาเป็นแบบแผนแห่งพฤติกรรมหรือวิถีชีวิตของมนุษย์ในสังคม

การเปลี่ยนแปลงหมายถึงความแตกต่างระหว่างของอย่างเดียวกันที่เอามาเปรียบเทียบกับกันในเวลาที่แตกต่างกันไป รวมถึงกระบวนการความเปลี่ยนแปลงในปรากฏการณ์ทางสังคมทั้งที่วางแผนไว้และไม่ได้วางแผน ปรากฏการณ์ดังกล่าว แยกเป็นองค์ประกอบย่อยได้ 6 แบบที่สัมพันธ์กันคือ

1. กำหนดปรากฏการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป
2. ระดับของการเปลี่ยนแปลง
3. ระยะเวลาของการเปลี่ยนแปลง
4. ทิศทางของการเปลี่ยนแปลง
5. ขนาดน้ำหนักของการเปลี่ยนแปลง
6. อัตราการเปลี่ยนแปลง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงมี 2 ประเภท คือ

6.1. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม (Social Change) คือการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางสังคม ซึ่งหมายถึงการเปลี่ยนแปลงในความสัมพันธ์ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยยึดบรรทัดฐานทางสังคมเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อกัน การเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นจำเป็นต้องมีความแตกต่างในรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างคนที่เข้ามาสัมพันธ์กัน ความแตกต่างในบริบทของผู้เข้าสัมพันธ์ และความแตกต่างในเป้าหมายหรือการทำหน้าที่ของสถาบันสังคม

6.2. การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม (Culture Change) หมายถึง ความแตกต่างในระบบวัฒนธรรมหรือการเปลี่ยนแปลงองค์ประกอบย่อยของวัฒนธรรม เช่น การเปลี่ยนแปลงในระบบครอบครัวและเครือญาติ ระบบเศรษฐกิจ ระบบการเมืองการปกครอง การขัดเกลาทางสังคมและการศึกษา ระบบศาสนาและความเชื่อ ระบบการแพทย์และการสาธารณสุข ระบบสื่อสาร ศิลปะและนันทนาการ การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมยังมีความแตกต่างในองค์ประกอบย่อยของระบบวัฒนธรรม เช่น ความแตกต่างในค่านิยม ความเชื่อ อุดมการณ์ ประเพณีพิธีกรรมสัญลักษณ์ สถานภาพและบทบาท โลกทัศน์ รวมทั้งวัฒนธรรมทางวัตถุ เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกันในเวลาที่แตกต่างกัน ยังมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม สรุปได้ อีก 2 ประเด็นคือ

1. การประดิษฐ์คิดค้น (Invention) ซึ่งเป็นการสร้างเทคนิควิทยาใหม่และการสร้างธรรมเนียมประเพณีของระบบความเชื่อใหม่ๆ ด้วยเทคนิควิทยาหรือธรรมเนียมประเพณีรวมถึงความเชื่อแบบรูปแบบใหม่ เมื่อมีการยอมรับอย่างแพร่หลายย่อมถือได้ว่าเป็นแผนการดำเนินชีวิตแบบใหม่ที่เกิดขึ้นและถ้าแบบแผนนี้มีความคงทนและยาวนานกว่าหนึ่งชั่วอายุคนก็นับได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริงทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการถ่ายทอดทางวัฒนธรรม(Enculturation or Socialization) ได้มีโอกาสดำเนินต่อไปได้

2. วัฒนธรรมอาจเปลี่ยนแปลงไป ด้วยการยืมหรือการลอกเลียนแบบ (Cultural Borrowing) การยืมยืมทางวัฒนธรรมหรือการลอกเลียนแบบวิธีการดำเนินชีวิตมาจากวัฒนธรรมอื่น ปรากฏอยู่เสมอในสังคมมนุษย์ ที่มีการติดต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นสังคมตัวเองหรือสังคมอื่นๆไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อม ยกตัวอย่างเช่นการติดต่อโดยตรงก็คือการที่คนต่างวัฒนธรรมกันได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ค่านิยมและพฤติกรรมต่อกัน จึงอาจเป็นไปได้หลายรูปแบบ เช่น ทูตการเมือง การค้า การศึกษา รวมไปถึงการเผยแพร่ศาสนา หรือการอพยพเข้ามาของคนต่างถิ่น ต่างวัฒนธรรม เป็นต้น การที่คนต่างวัฒนธรรมมีโอกาสเห็นแบบอย่างของวัฒนธรรมอื่นๆที่แตกต่างไปในเวลานานพอสมควร อาจเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวัฒนธรรมใดวัฒนธรรมหนึ่งหรือในบางส่วนของวัฒนธรรมก็เป็นได้ (สนิท สมักรการ. 2545, น.8) เพราะฉะนั้นการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้ทั่วไป นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงในสถาบันสังคมจะเกี่ยวข้องกับเรื่องต่างๆอีกเช่น

1. ความต้องการของมนุษย์ ในที่นี้คือความต้องการของสังคมส่วนใหญ่หรือปัจเจกบุคคล ซึ่งอาจมีความต้องการพื้นฐานหรือเป็นความต้องการตามธรรมชาติ
2. ปัญหาพื้นฐานของมนุษย์ คือ ปัญหาที่ต้องแก้ไข โดยที่ชีวิตต้องเป็นสุข

3. สิ่งประดิษฐ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นเรียกว่าวัฒนธรรมทางวัตถุ
4. ความชำนาญและเทคนิค เป็นวิธีการทำสิ่งต่างๆโดยที่มีความชำนาญและเทคนิคต่างๆเหมือนกัน

5. ทศนคติและค่านิยม โดยถูกถ่ายทอดให้แก่คนในสังคม สมาชิกในสังคมที่มีทศนคติและค่านิยมเหมือนกัน

6. แบบแผนของระบบสังคม หรือการจัดระเบียบสังคมเป็นเรื่องที่ประชาชนแบ่งแยกออกเป็นกลุ่มและลำดับของตัวเอง เพื่อแก้ไขปัญหาพื้นฐานของชีวิต (งามพิศ สัตย์สงวน. 2545, น.24)

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมจึงพอสรุปได้ว่าการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงในประเทศเวียดนามเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ตามธรรมชาติ ไม่ว่าจะ เป็นสังคมหรือวัฒนธรรมใดก็ต้องปรับตัว ปรับเปลี่ยน เปลี่ยนแปลงให้ไปในทางที่ดีขึ้นหรือคิดว่าจะ ดีขึ้น ซึ่งไม่เพียงแต่ตัวของวัฒนธรรมของประเทศเวียดนามเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงบริบทอื่นๆซึ่ง อาจเป็นเพราะกาลเวลาที่เป็นทำให้บริบทต่างๆที่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

2. แนวคิดที่เกี่ยวข้องและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวความคิดทางด้านมานุษยดุริยางควิทยา (Paradigms of studies on Ethnicity)

แนวคิดที่ว่าด้วย มานุษยดุริยางควิทยา (Ethnomusicology) บัญญา รุ่งเรือง.(2546, น.11) ได้อธิบายว่า มานุษยดุริยางควิทยา คือความรู้ที่เป็นวิชาการหรือการศึกษาหาความรู้ ทางด้านดนตรีของมนุษย์ ทั้งดนตรีในเชิงวิทยา มานุษยวิทยาและสังคมวิทยา โดยมีการศึกษา เรื่องราวทั้งทางดนตรีและทางวัฒนธรรมของมนุษย์ควบคู่กันไป เช่น เหตุผลที่มนุษย์ประดิษฐ์ คิดค้นสร้างเครื่องดนตรีของตนและ คุณลักษณะเฉพาะของดนตรี การใช้ดนตรีในบริบทของสังคม ในที่นี้ยังรวมไปถึงความหมายของดนตรีที่มีต่อผู้คนในสังคมนั้นๆ การดำรงอยู่ ความเปลี่ยนแปลง และความเสื่อมสลายของดนตรีในสังคม ดังนั้นวิชามานุษยดุริยางควิทยาจึงมีแนวทางและระเบียบ วิธีการศึกษาของตนเองโดยเฉพาะ ซึ่งเป็นระเบียบวิธีที่เกิดจากการประสมประสานศาสตร์สาขา ต่างๆเข้าด้วยกันซึ่งในส่วนของดุริยางคศาสตร์ชาติพันธุ์ (Ethnomusicology) Tokumaru Yoshihiko (1996: 25-26) ได้ให้แนวความคิดทางดุริยางคศาสตร์ชาติพันธุ์ (Ethnomusicology) เป็นแนวคิดที่มีการศึกษาดนตรีในมิติวัฒนธรรมและในฐานะที่เป็นวัฒนธรรม (The study of music and as culture) ซึ่งหมายความถึงการศึกษาดนตรีในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของสังคม วัฒนธรรมและในขณะเดียวกันก็พิจารณาจากการศึกษาเกี่ยวกับดนตรีด้วย ซึ่งเกิดขึ้นเรียกในช่วง ปลายศตวรรษที่ 19 ชื่อว่า Comparative Musicology โดยเป็นการศึกษานักดุริยางคศาสตร์หรือนักดนตรีของสังคมที่อยู่นอกเหนือจากสังคมตะวันตก โดยนักมานุษยวิทยาเป็นผู้ซึ่งทำการศึกษา เกี่ยวกับสังคมและวัฒนธรรมของกลุ่มคนต่างๆแนวคิดนี้จึงแพร่หลายขึ้นในช่วงปี ค.ศ.1950 และ ยังประกอบขึ้นจากการศึกษาทางด้านชาติพันธุ์วิทยา(Ethnology)และการศึกษาทางดุริยางค ศาสตร์ (Musicology) ของ อลัน พี เมอร์เรียม(Alan P.Merriam) ซึ่งเป็นนักดุริยางคศาสตร์ชาติ พันธุ์อเมริกาผู้สร้างตัวจำลองในการวิจัยมีตัวแปร 3 ตัวคือสร้างมโนคติต่อดนตรี พฤติกรรมที่ เกี่ยวข้องกับดนตรีตัวมันเอง ต่อมาทิมอริ ไรซ์ (Timothy Rice) ซึ่งเป็นนักดุริยางคศาสตร์ชาติพันธุ์ อีกท่านหนึ่ง ได้แก้จุดอ่อนของตัวจำลองของเมอร์เรียมเพิ่มเติมว่า การสร้างมโนคติต่อดนตรีนั้นควร

เดิมมุมมองทางประวัติศาสตร์เข้าไปด้วย เพื่อให้ได้เห็นข้อมูลได้หลากหลายมิติ ส่วน สุกรี เจริญสุข (2530, น.38) ได้ให้ความหมายของ ดนตรีชาติพันธุ์วิทยาว่าเป็นการศึกษาดนตรีได้ก็ตามที่รวมทั้ง ดนตรีและองค์ประกอบทางวัฒนธรรมเข้าไว้ด้วยกัน โดยการศึกษาดนตรีชาติพันธุ์สามารถแบ่ง ออกได้เป็น 2 ลักษณะ

1. เป็นการศึกษาดนตรีใดๆก็ตามที่นอกเหนือจากดนตรีตะวันตก (Non-western Arts Music) ยังรวมทั้งดนตรีฝั่งยุโรปโบราณและที่อื่นๆ

2. เป็นการศึกษาดนตรีทุกรูปแบบในท้องถิ่นใดถิ่นหนึ่ง เช่นดนตรีพื้นเมือง ดนตรี ของชนกลุ่มน้อย ดนตรีสมัยนิยม ดนตรีเพื่อการค้าเป็นต้นและยังสอดคล้องกับ ปราณี วงษ์เทศ (2525, น.34) ได้ให้แนวคิดไว้ดังนี้

1. ดนตรี และการละเล่นของผู้คนในอดีต มักมีความสัมพันธ์กับพิธีกรรม ความเชื่อ โดยเฉพาะในด้านความอุดมสมบูรณ์ ความมั่นคง ความปลอดภัยและความสามัคคีของ ชุมชน

2. ดนตรี และการละเล่นมักสัมพันธ์กับความเชื่อในพิธีกรรมต่างๆ โดยเฉพาะ พิธีกรรมหลังการเก็บเกี่ยวถึงฤดูกาลของการผลิตใหม่

3. ดนตรี และการละเล่นมีความสัมพันธ์กับความเชื่อ และวิถีชีวิต การทำมาหากินของชุมชน ก่อนที่จะคลี่คลายมาเป็นการแสดงในปัจจุบัน

4. ผู้เล่นมีความเชื่อว่าผู้ให้กำเนิดเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และผู้เล่นมีความเชื่อต่อ เทวดา ครู ผี อย่างเหนียวแน่น

5. ประเพณีหลวงมักมีพัฒนาการมาจากประเพณีราษฎร์ แต่ได้รับวัฒนธรรม จาก ต่าง ประเทศ มาผสมผสาน ทำให้มีรูปแบบที่ซับซ้อน และมีกำหนดกฎเกณฑ์มากกว่า ประเพณีราษฎร์ ในที่นี้ดนตรีจึงเป็นศิลปะที่มนุษย์สร้างสรรค์ขึ้นเพื่อแสดงออกถึงความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ความงาม และค่านิยมของมนุษย์ และดนตรีจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ต่างๆตามสิ่งที่มนุษย์ได้เรียนรู้ สัมผัสประสบการณ์มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันดนตรีของชนเผ่าหนึ่ง อาจจะไปคล้ายคลึงกับอีกชนเผ่าหนึ่งก็เป็นได้ทั้งๆที่อยู่ห่างไกลกัน

2.2 ทฤษฎีวิวัฒนาการ (Evolutionary Theory)

ทฤษฎีวิวัฒนาการ (Evolutionism) นิยพรธณ วรธณศิริ. (2550, น. 71-144) ได้อธิบายว่าทฤษฎีวิวัฒนาการคือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมหรือพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งนักมานุษยวิทยาโดยทั่วไป ได้คิดไว้ว่าพฤติกรรมที่มนุษย์คิดและกลั่นกรองออกมาจากความคิดในจิตใจของมนุษย์เองนั้นมีธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความคิดในแบบต่างๆ ซึ่ง

เป็นพฤติกรรมที่นำมาตอบสนองของความจำเป็นพื้นฐานของตัวมนุษย์เอง อะไรที่มนุษย์คิดว่าดีก็รับไปใช้ อะไรคิดว่าไม่ดีก็ตัดทิ้งไปและเป็นการลองผิดลองถูกตลอดเวลา เริ่มจากพฤติกรรมขั้นพื้นฐานที่สุด ค่อยๆปรับเปลี่ยนจนดีขึ้นตามลำดับ มาจนถึงพฤติกรรมที่เป็นปัจจุบันซึ่งถือว่าพฤติกรรมที่เจริญงอกงามที่สุดในตอนนี้ พฤติกรรมของมนุษย์ก็เป็นไปตามลำดับขั้นเช่นเดียวกันหรืออาจจะเป็นการเริ่มจากแย่ที่สุดหรือ ไม่ดีที่สุดไปจนถึงดีที่สุด หรือจากต่ำสุดไปจนถึงสูงสุด จากหยาบสุดไปจนถึงละเอียดอ่อนที่สุดก็ได้ เมื่อมนุษย์คิดพฤติกรรมใดขึ้นมาจะต้องผ่านลำดับขั้นตอนนี้ โดยวัฒนธรรมใดๆจะมีวิวัฒนาการจากขั้นตอนดังที่กล่าวมาข้างต้นสามารถ เรียกได้ว่า “Savagery” ซึ่งเป็นขั้นต่ำสุด ขึ้นมาเป็นขั้นที่ 2 ซึ่งเป็นขั้นกลางที่ถือว่าเป็นพฤติกรรมหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างพฤติกรรมง่ายสุดและพฤติกรรมยากสุดหรือเป็นพฤติกรรมที่ไม่ดีกับพฤติกรรมที่ดี โดยขั้นกลางนี้เรียกว่า “Barbarism” ส่วนขั้นสุดท้ายเป็นขั้นเจริญงอกงามที่สุดแล้วเป็นสิ่งที่เปลี่ยนมาจนจบสุดท้ายเรียกว่า “Civilization”

2.3 ทฤษฎีการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (Cultural Diffusion Theory)

ทฤษฎีการแพร่กระจาย (Diffusion) มิ่งขวัญ ชนไพโรจน์. (2551, น.65-66) ได้อธิบายตามหลักการทางวัฒนธรรมคือ ดนตรีของวัฒนธรรมหนึ่งที่อยู่ในที่ต่างๆ แม้ว่าจะห่างไกลกันแต่ก็ยังสามารถส่งผลต่อวัฒนธรรมอีกที่หนึ่งได้ ด้วยการติดต่อสัมพันธ์กันไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง โดย Everett Roger (1995) เป็นบุคคลที่คิดค้นและได้พิสูจน์ทฤษฎีการแพร่กระจายนวัตกรรม (Diffusion of Innovation Theory) โดยทฤษฎีนี้เน้นความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงสังคมและวัฒนธรรมเกิดขึ้นจากการแพร่กระจายของสิ่งใหม่ๆ จากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่งและสังคมนั้นรับเข้าไปใช้สิ่งใหม่ๆ นี้คือ นวัตกรรม ซึ่งเป็นทั้งความรู้ ความคิด เทคนิควิธีการ และเทคโนโลยีใหม่ๆ โดยได้อธิบายทฤษฎีกระบวนการแพร่กระจายนวัตกรรมนี้ว่ามีตัวแปรหรือองค์ประกอบหลักที่สำคัญ 4 ประการ (Four main element in the diffusion of innovations) คือ

1. **นวัตกรรม (Innovation)** คือสิ่งใหม่ที่จะแพร่กระจายไปสู่สังคม โดยนวัตกรรมที่จะแพร่กระจายและเป็นที่ยอมรับของคนในสังคมนั้น โดยทั่วไปประกอบด้วยส่วนสำคัญ 2 ส่วน คือ ส่วนที่เป็นความคิดและส่วนที่เป็นวัตถุ นวัตกรรมใดจะถูกยอมรับหรือไม่นั้น นอกจากจะเกี่ยวกับตัวผู้รับ ระบบสังคม และรับการสื่อสารแล้ว ตัวของนวัตกรรมเองก็มีความสำคัญนวัตกรรมที่ยอมรับได้ง่ายควรจะต้องมีลักษณะ 5 ประการ โดยนวัตกรรมที่มีลักษณะตรงกันข้ามกันกับ 5 ประการต่อไปนี้จะมักจะเป็นที่ยอมรับได้ยาก

1. ได้ประโยชน์มากกว่าเดิมที่เข้ามาแทนที่ (Relative Advantage)
2. มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมในสังคมที่รับได้ (Compatibility)
3. ไม่มีความสลับซับซ้อนมากนัก (Complexity)
4. สามารถแบ่งทดลองครั้งละน้อยได้ (Trialability)
5. สามารถมองเห็นหรือเข้าใจได้ง่าย (Observability)

2. **การสื่อสาร** โดยผ่านสื่อทางใดทางหนึ่ง (Types of Communication) เพื่อให้คนในสังคมได้รับรู้ระบบการสื่อสาร การสื่อสาร คือ การติดต่อระหว่างผู้ส่งข่าวสารกับผู้รับข่าวสาร โดยผ่านสื่อหรือตัวกลางใดตัวกลางหนึ่งที่นวัตกรรมนั้นแพร่กระจายจากแหล่งกำเนิดไปสู่ผู้ใช้หรือผู้รับนวัตกรรม อันเป็นกระบวนการกระทำระหว่างกันของมนุษย์ การสื่อสารจึงมีความสำคัญต่อการรับนวัตกรรมมาก

3. **การเกิดในช่วงเวลาหนึ่ง** (Time or Rate of Adoption) เพื่อให้คนในสังคมได้รู้จักนวัตกรรม แนวความคิดใหม่หรือมีการใช้ประโยชน์จากสิ่งที่มีอยู่แล้วมาใช้ในรูปแบบใหม่ เพื่อทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจและกระบวนการแพร่กระจายนวัตกรรมต้องอาศัยระยะเวลาและมีลำดับขั้นตอนเพื่อให้บุคคลปรับตัวและยอมรับนวัตกรรมหรือแนวความคิดใหม่ (a given time period)

4. **ระบบสังคม** (Social System) โดยการแพร่กระจายเข้าสู่สมาชิกของสังคม ระบบสังคมจะมีอิทธิพลต่อการแพร่กระจายและการรับนวัตกรรม กล่าวคือ สังคมสมัยใหม่ระบบของสังคมจะเอื้อต่อการรับนวัตกรรม ทั้งความเร็วและปริมาณที่จะรับ (Rate of Adoption) เพราะมีบรรทัดฐานและรับค่านิยมของสังคมที่สนับสนุนการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ดังนั้น เมื่อมีการแพร่กระจายสิ่งใหม่เข้ามา สังคมก็จะยอมรับได้ง่าย ส่วนสังคมโบราณหรือสังคมที่ติดยึดกับความเชื่อต่างๆ ซึ่งเป็นสังคมล้าหลังจะมีลักษณะตรงกันข้ามกับสังคมสมัยใหม่ ความเร็วของการแพร่กระจายและปริมาณที่จะรับนวัตกรรมจึงเกิดได้ช้ากว่าและน้อยกว่าหรืออาจจะไม่ยอมรับเลยก็ได้โดยจากการศึกษาค้นพบทฤษฎีการแพร่กระจายที่คล้ายกันคือทฤษฎีของราล์ฟ ลินตัน (Ralph Linton ค.ศ. 1893-1953) นักมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน โดยทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญโดยการเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมมีสาเหตุมาจากการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม โดยทฤษฎีนี้ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการติดต่อสื่อสารกันระหว่างสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่งที่มีความแตกต่างกันทางวัฒนธรรม และเมื่อเกิดการแพร่กระจายวัฒนธรรมขึ้นแล้ว สังคมที่เจริญกว่าอาจจะรับวัฒนธรรมจากที่ด้อยกว่าก็ได้และในทำนองเดียวกันสังคมที่ด้อยกว่าอาจจะไม่รับวัฒนธรรมของสังคมที่เจริญกว่าก็ได้ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมส่วนใหญ่แล้วเกิดการ

แพร่กระจายของวัฒนธรรมจากภายนอกเข้ามามากกว่าเกิดจากการประดิษฐ์คิดค้นใหม่ภายในสังคม หรือถ้ามีก็มักเกิดจากสิ่งใหม่จากภายนอกเข้ามาผสมผสานกับสิ่งที่มีอยู่ก่อนแล้ว กลายเป็นของใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน จะเห็นได้จากสังคมอเมริกัน ซึ่งมีศักยภาพในด้านความคิด การประดิษฐ์คิดค้นสูง แต่การเปลี่ยนแปลงสังคมเกิดขึ้น จากการแพร่กระจายถึงร้อยละ 90 โดยสามารถสรุปได้ว่าการแพร่กระจายทางวัฒนธรรมเกิดจากความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันระหว่างสังคม และการรับวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน

2.4 ทฤษฎีนาฬิกากำเนิด (Polygenesis Theory)

ทฤษฎีนาฬิกากำเนิด (Polygenesis) เสวลาลักษณ์ อนันตศานต์. (2548, น.225-233) ได้ให้ความหมายว่าทฤษฎีนาฬิกากำเนิดหรืออีกชื่อคือพหุกำเนิดโดยแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ 1. วรรณกรรมมุขปาฐะ คือการถ่ายทอดผ่านรุ่นหนึ่งสู่รุ่นหนึ่งจนแพร่หลายในสังคมจนเป็นมรดกทางวัฒนธรรม เช่นนิทานพื้นบ้าน บทเพลงพื้นบ้าน 2.วรรณลายลักษณ์ คือวรรณกรรม นิทาน รวมไปถึง คำสอนที่มีคนที่มีความรู้ได้บันทึกไว้ หรือใช้เป็นบทในการ ชับร้อง ใช้อ่าน รวมไปถึงการแสดง วรรณกรรมท้องถิ่นและเชื่อมโยงกับชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคมของท้องถิ่นนั้น ๆ และส่งต่ออิทธิพลให้กับสังคมรุ่นต่อ ๆ ไปและยังรวมไปถึงมนุษย์ที่อาศัยไม่ว่าจะอยู่ส่วนใดของโลกที่สามารถสร้างเครื่องดนตรีและคิดดนตรีที่มีความคล้ายคลึงกับดนตรีที่อยู่ในทุกส่วนอื่น ๆ ของโลกได้ คือต่างคนต่างคิดไม่ได้ลอกเลียนแบบกันเสมอไป ไม่จำเป็นต้องรู้ ไม่จำเป็นต้องเห็นมาก่อนก็สร้างขึ้นได้ เหตุที่เครื่องดนตรีของชนกลุ่มหนึ่งไปเหมือนกับของชนอีกกลุ่มหนึ่งนั้นเป็นเรื่องบังเอิญเพราะว่าแหล่งกำเนิดเสียงตามวิธีวิทยาศาสตร์นั้นมาจากวัตถุประเภทเดียวกัน คือเกิดจากการสั่นสะเทือนของกระแสอากาศ หรือการสั่นสะเทือนของสิ่งที่เป็นเส้น เป็นสาย การสั่นสะเทือนของวัตถุที่บิดัน และการสั่นสะเทือนของแผ่นหนังนั่นเอง

2.5 ทฤษฎีการวิเคราะห์บทเพลง (Theory of Music Analysis)

การวิเคราะห์เพลงนั้น มานพ วิสุทธิแพทย (ม.ป.ป. : 43) ได้กล่าวไว้ว่าการวิเคราะห์บทเพลงสามารถใช้ข้อมูลที่เป็นบริบทอื่นๆของเพลงมาเป็นส่วนประกอบของการวิเคราะห์บทเพลงด้วยได้ เนื่องจากบทเพลงในแต่ละบทเพลงมีความสำคัญที่แตกต่างกันออกไปโดยสามารถแบ่งออกเป็นหัวข้อต่างๆดังนี้

1.ข้อมูลเบื้องต้นของบทเพลง เป็นการศึกษาข้อมูลของบทเพลงนั้นเพื่อให้ทราบถึงรายละเอียดของบทเพลง ยกตัวอย่างข้อมูลเบื้องต้นที่สำคัญ เช่น

1.1 ประวัติที่มาของบทเพลง

1.2 ประวัติผู้แต่ง

2. โครงสร้างของบทเพลงที่เป็นข้อมูลในส่วนขององค์ประกอบภายนอก เช่น ข้อมูลที่สามารถใช้การสังเกต ซึ่งเป็นการวิเคราะห์เบื้องต้น โดยสามารถแบ่งรายละเอียดเกี่ยวกับโครงสร้างของเพลง เช่น

- 2.1 ประเภทของบทเพลง
- 2.2 อัตราจังหวะ
- 2.3 จำนวนท่อน
- 2.4 หน้าที่ของบทเพลง
- 2.5 ประเภทของวงโอกาสที่บรรเลง

3. รายละเอียดในการวิเคราะห์ เป็นการนำทฤษฎีทางดนตรีตะวันตกมาประกอบการวิเคราะห์ซึ่งประกอบด้วย

- 3.1 บันไดเสียง
- 3.2 เพลงเปลี่ยนบันไดเสียง
- 3.3 วรรคเพลงและลูกตก
- 3.4 ลักษณะทำนองเพลงลักษณะเด่นของทำนอง เช่น ทำนองทางพื้นและทำนองทางกรอ หรือทำนองบังคับทาง
- 3.5 รูปแบบทำนอง รูปแบบจังหวะ

จากข้างต้นคมสันต์ วงศ์วรรณ(2551:13)ได้อธิบายการวิเคราะห์บทเพลงสามารถทำได้หลากหลายมิติทั้งนี้ยังสามารถกล่าวถึงองค์ประกอบของดนตรีว่าเป็นส่วนที่สำคัญพื้นฐานที่ทำให้เกิดเสียงดนตรีขึ้นมาได้โดยมีองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

1. เสียงเกิดจากการสั่นสะเทือนของวัตถุซึ่งเสียงที่เกิดขึ้นนั้นไม่ว่าจะเป็นเสียงการจราจรบนท้องถนน เสียงเด็กหัวเราะ เสียงสุนัขเห่า เสียงฝน ฯลฯ ก็จัดว่าเป็นเสียงทั้งหมดแต่เสียงที่จัดว่าเป็นเสียงดนตรีได้นั้น ต้องมีคุณสมบัติพื้นฐานดังต่อไปนี้

1.1 ระดับเสียง คือต้องมีระดับความสูง-ต่ำ ของเสียง ซึ่งขึ้นอยู่กับความถี่ของการสั่นสะเทือน เช่น ถ้าการสั่นสะเทือนเร็ว เสียงจะสูงแต่ถ้าการสั่นสะเทือนช้า เสียงจะต่ำ

1.2 ความดัง-ค่อย เป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับช่วงกว้างของคลื่นเสียง ในการสั่นสะเทือนที่ทำให้เกิดเสียงนั้น ช่วงกว้างน้อยจะเสียงเบาหรือในทางตรงข้ามช่วงกว้างมากเสียงก็จะดัง

2. สีสำเนียงหรือคุณภาพของเสียงในที่นี้คือคุณสมบัติเฉพาะของเครื่องดนตรีรวมทั้งเสียงร้องของมนุษย์ด้วย โดยเครื่องดนตรีแต่ละชนิดนั้นมีเสียงที่ให้อารมณ์ความรู้สึกที่ต่างกัน ซึ่ง

คุณลักษณะของเสียงนี้ทำให้นักดนตรีสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับอารมณ์บรรยากาศและโอกาสของการบรรเลงได้

3. จังหวะ หมายถึง การเคลื่อนที่ของแนวทำนองหรือเสียงในระยะเวลาหนึ่ง
4. ตัวโน้ตดนตรีหรือสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงดนตรีคือสิ่งที่สามารถบอกหรือสื่อให้นักดนตรีทราบถึงความสั้น-ยาวสูง-ต่ำ ของระดับเสียงได้
5. ทำนอง คือเสียงที่เปล่งออกมาโดยที่มีความต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบ ทำนองเปรียบเสมือนรูปร่างของบทเพลง ซึ่งมีเสียงสูง ต่ำ สั้นยาว ประกอบเข้าด้วยกัน
6. เสียงประสาน หมายถึง องค์ประกอบของเสียงที่ทำให้เกิดความสมบูรณ์แบบ โดยทั่วไปนั้นทำนองเพลงเป็นการดำเนินทำนองเป็นเส้นขนานหรือแนวนอน สำหรับเสียงประสานเป็นการผสมผสานของเสียงมากกว่าหนึ่งเสียงในแนวตั้ง
7. ระบบเสียงโทนาリティ เป็นระบบการประสานเสียงที่มีโครงสร้างของเสียงต้น โดยปกตินั้น ทำนองเพลงทั้งหลายล้วนแต่สร้างขึ้นด้วยเสียงหลักที่เรียกว่า โทนิค เนื่องจากเพลงจะมีความรู้สึกว่าจะไปได้เมื่อการประสานเสียงจบลงที่คอร์ดที่สร้างขึ้นจากเสียง โทนิค หรือเสียงที่ 1 ของบันไดเสียงนั้น
8. รูปพรรณหรือพื้นผิวเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างทำนองและเสียงประสาน
9. สังคีตลักษณะหรือรูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่เป็นแบบแผนในการประพันธ์เพลงซึ่งพบว่าจะมีการกำหนดรูปแบบและการแบ่งสัดส่วนต่างๆอย่างชัดเจน มีการจัดจังหวะหนัก-เบา ประโยคเพลง ประโยคเล็ก-ใหญ่ จุดพักของเสียงและการจบ เพื่อสร้างความรู้สึกที่สมดุลให้แก่ผู้ฟังอีกทั้งรังสีพันธุ์ แข็งขัน(ม.ป.ป.:1)ได้กล่าวถึงลักษณะของโน้ตนอกคอร์ดในส่วนของการทำนองเพลงว่า โน้ตนอกคอร์ดที่ใช้ในการประกอบในการเรียบเรียงเสียงประสานของบทเพลงนั้นสามารถแบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆได้ดังนี้

1. ลักษณะของโน้ตผ่าน (Passing Note) เป็นโน้ตนอกคอร์ดที่ปรากฏอยู่ในทำนองเพลงทั้งที่ยังอยู่บนจังหวะหนัก (Assented Passing Notes ย่อด้วย AC.P.N) และจังหวะเบา(Unaccented Passing Notes ย่อด้วย UC.P.N)

2. อ็อกซิเรียรี (Auxiliary Note) หรือโน้ตเหลื่อม คือโน้ตนอกประสานซึ่งนำมาแทรกกลางของโน้ต แต่เป็นส่วนหนึ่งของคอร์ดซ้ำกัน 2 ตัวมักจะสูงหรือต่ำจากโน้ตในคอร์ด

3. อับโปเจียตูรา (Appoggiatura) โน้ตนอกคอร์ดที่อยู่บนจังหวะหนัก เป็นโน้ตนอกคอร์ดที่ปรากฏขึ้นบนทำนองเพลง

4. อีซาเป (Echappee) คือโน้ตนอกคอร์ดที่อยู่ห่างออกไป เป็นโน้ตนอกคอร์ดที่หลุดออกไปอีกทั้งยังเป็นการเล่นโดยไม่ได้ตั้งใจบนทำนองของบทเพลง

จากแนวคิดเรื่องการวิเคราะห์องค์ประกอบของดนตรีนี้สามารถนำไปวิเคราะห์เกี่ยวกับลักษณะของเพลงที่เกิดขึ้นในบริบทของชนเผ่าเกอฮอลด์ได้ว่ามีรูปแบบลักษณะการดำเนินทำนองเป็นอย่างไรซึ่งดนตรีชาวเกอฮอลด์นั้น มีอยู่หลากหลายรูปแบบเช่นการนำเครื่องดนตรีต่างๆ มาบรรเลงรวมกันหรือบางทีก็นำดนตรีของตัวเองที่มีอยู่แล้วมาแต่งและเรียบเรียงใหม่ โดยใช้คำร้องหรือทำนองเดิม ดังนั้นการได้นำทฤษฎีต่างๆ มาวิเคราะห์ในบริบทของดนตรีชาวเกอฮอลด์ทำให้ได้รู้ถึงสุนทรียะทางบทเพลง รวมไปถึงเสียงของเครื่องดนตรีและในคราวเดียวกันก็เหมือนได้เรียนรู้สังคมและวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลด์ผ่านความเชื่อมโยงกันระหว่างดนตรีกับมนุษย์ในคราวเดียว

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนิญ กระแสร์(2555, น.170-176) ได้ทำการศึกษาการจัดการเรียนการสอนดนตรีที่มีผลต่อความสำเร็จ ของสถาบันดนตรีในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามแบ่งเป็น 2 หัวข้อคือ 1. การจัดการเรียนการสอนของสถาบันดนตรีในสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ทั้ง 3 แห่งได้รูปแบบจัดการศึกษามาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบจนถึงปัจจุบันโดยจัดแบ่งเป็นภาควิชาจากเครื่องดนตรีต่างๆหรือประเภทของดนตรีเช่น ดนตรีแจ๊ส ดนตรีวิทย์ การควบคุมวงดนตรี หรือแม้แต่ดนตรีพื้นเมืองโดยมีการจัดการศึกษาใน 5 ระดับได้แก่ ประถม มัธยมศึกษา ปริญญาตรี ปริญญาโทและระดับปริญญาเอกซึ่งสถาบันดนตรีของเวียดนามมีหน้าที่ที่สำคัญ คือ เป็นศูนย์กลางของการสอนดนตรีของชาติ 2. ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ ในการจัดการเรียนการสอนดนตรีของสถาบันดนตรีเวียดนาม สถาบันได้ยึดแนวทางหลักในการสนับสนุนการศึกษาเพื่อพัฒนาประเทศ โดยถือว่าการศึกษาและการอบรมเป็นความจำเป็นและเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของประเทศ การพัฒนาการศึกษามีเป้าหมายเพื่อยกระดับความรู้การฝึกอบรมกำลังคน สติปัญญา ต้องเป็นไปเพื่อความ เป็นเลิศทางวิชาการ และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษานอกจากนั้นยังได้รับแบบอย่างที่ดีจากประธานาธิบดีโฮจิมินห์ ผู้นำของสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามโดยเปรียบเทียบการควบคุมวงดนตรีเหมือนกับการบริหารประเทศ ทุกคนจึงต้องมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของตนตามผู้ควบคุมวง เพลงที่บรรเลงจึงจะออกมาไพเราะ อีกประการที่สำคัญในการพัฒนาทางดนตรี คือ ประชาชนชาวเวียดนามมีนิสัยที่อดทน ต่อสู้ มุ่งมั่น และช่วยกันพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมกับประเทศอื่นให้เร็วที่สุด

ธนภร เอี่ยมสิน (2555, น.301-314) ได้ศึกษาดนตรีในวิถีชีวิตไทดำในเขตเตียนเบียนฟู สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม พบว่าไทดำเป็นหนึ่งในกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่อาศัยในเขตเตียนเบียนฟู โดยเขตเตียนเบียนฟูได้ผ่านภาวะสงครามทั้งจีน ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น หรือแม้แต่สหรัฐอเมริกา มาจนกระทั่งในที่สุดได้เป็นสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามในวันที่ 2 กรกฎาคม ค.ศ. 1976 ด้วยความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมที่อยู่ในวิถีชีวิตมาแต่เดิมจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไป ตัวอย่างเช่น พิธีเสนบ้านเสนเมืองที่ปกติจัดขึ้นทุกปีเปลี่ยนไปเป็น 3 ปีครั้ง รวมทั้งดนตรีในวิถีชีวิตที่แต่ก่อนมีการนำมาใช้ขับสาวแต่ตอนนี้เหลือไว้เพียงความบันเทิงเท่านั้น ส่วนเครื่องดนตรีที่พบได้แก่ ปี่باب(Pi Pap) ปี่เลาน้อย(Pi Lao Noi) ปี่แสน(Pi Sen) ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีในตระกูลเสียงที่เกิดจากการสั่นสะเทือนของอากาศ ประเภทลิ้นอิสระ ทำจากไม้แคน ระบบเสียงเรียงจากสูงไปหาต่ำ และปี่อ้อ(Pi O) เป็นเครื่องดนตรีในตระกูลเสียงที่เกิดจากการสั่นสะเทือนของอากาศ ประเภทลิ้นอิสระ ทำจากไม้อ้อ ระบบเสียงเรียงจากสูงไปหาต่ำเช่นกัน เพลงที่ใช้ในวิถีชีวิตประกอบด้วยในวัยทารกใช้เพลงกล่อมลูก ในวัยหนุ่มสาวใช้เพลงเกี้ยวสาว เมื่อเจ็บป่วยใช้เพลงปลงมด เพลงครุบาราย เพลงครุเตียวตวง เพลงครูลั้ง เพลงครุเป่าขวัญ เพลงครุหอมขวัญ เพลงครุข้ามค่าย เพลงครูลงขวง และในโอกาสพิเศษใช้เพลงจุมเมิง ซึ่งบทบาทหน้าที่ของดนตรีในสังคมไทดำมีทั้งด้านนันทนาการ เกี้ยวพาราสี ความเชื่อ และการเชื่อมโยงชาวไทดำให้เป็นหนึ่งเดียว ซึ่งปัจจุบันการสืบทอดทางวัฒนธรรมดนตรีกำลังจะหมดลง

ศิริลักษณ์ ตนะวิไชย (2534 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ของภาคเหนือตอนบนกับการดำเนินงานการศึกษาอนุกรม พบว่าสังคมและวัฒนธรรมและค่านิยมของประชาชนเปลี่ยนแปลงเป็นสังคมเมืองมากขึ้น ประชาชนเลิกประกอบอาชีพเกษตรกรรม หันมารับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมและค้าขาย รายได้ของประชาชนเคยขึ้นอยู่กับผลผลิตทางการเกษตรเปลี่ยนเป็นรายได้จากการรับจ้าง ค่านิยมที่มีผลต่ออาชีพเปลี่ยนไป ทำให้ค่านิยมที่มีต่อการศึกษาและวัฒนธรรมท้องถิ่นจึงเปลี่ยนไปเช่นเดียวกัน

วัชรมณฑ์ คงขุนเทียน(2557, น.14-15) ดนตรีพื้นบ้าน เวียดนามมีชนกลุ่มน้อยทั้งหมด 54 กลุ่มเกือบทั้งหมดของชนกลุ่มน้อยจะมีเพลงร้อง ฮ่าท ชู(Hat Ru)คือเพลง สำหรับกล่อมเด็ก ด่ง ซาว(Dong dao)หรือเพลงเด็ก และ ห่อ(Ho)เพลงที่ชาวไร่ชาวนาร้องขณะทำงาน ชนกลุ่มน้อยไตจะร้องเพลงพร้อมเดินไปด้วย ขณะชนกลุ่มน้อยอื่นๆมากมายทางตอนเหนือของเวียดนามจะร้องเพลงเฉพาะงานศพหรือพิธีกรรม ทางตอนเหนือเวียดนามจะมีเพลงที่ร้องตอบโต้กันระหว่างเด็กชายและเด็กหญิง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลง จัง เกวิน(Trong quan) และเพลง กวาน เหาะ (Quan ho) เป็นเพลงเฉพาะของจังหวัด บัก นิง (Bac Ninh) ทั้งสองเพลงนี้เป็นเพลงรักทั้งคู่ซึ่งจะ

เป็นความรักของหมู่คณะและความรักแบบแข่งขัน สำหรับเพลง จัง เกวิน ต้องมีคีตปฏิภาณด้านกวีอย่างเดี่ยว แต่เพลง กวาน เหาะ จะเน้นที่คีตปฏิภาณด้านดนตรี ซึ่งดนตรีจะเป็นตัวบ่งบอกว่าฝ่ายใดเป็นผู้ชนะ ส่วนนักดนตรีวินพุก เข็ม ซวาน(Xam Xoan) จะเดินทางจากหมู่บ้านหนึ่งไปยังอีกหมู่บ้านหนึ่ง ร้องเล่าเรื่องบทกวีหรือมหากาพย์ทางประวัติศาสตร์ที่ตลกขบขันและบางครั้งก็จะร้องเพลงรักสำหรับพวกชาวบ้าน มีการบันทึกเพลงพื้นบ้านกว่า 6,000 เพลงเพื่อเป็นเอกสารสำคัญของสถาบันการค้นคว้าวิจัยเป็นจำนวนมากของเวียดนาม เพลงพื้นบ้านเหล่านี้จะต้องมีการศึกษาและวิเคราะห์ต่อไปเพื่อจะได้นำเสนอภาพของบทเพลงดนตรีพื้นบ้านเวียดนามที่ถูกต้องมากขึ้น

ทรงศิริ สาประเสริฐ. (2542, น.84-85) ได้วิจัยลักษณะการถ่ายทอดความรู้ของ ภูมิปัญญาชาวบ้าน พบว่า ภูมิปัญญาชาวบ้านมีวิธีการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนโดยใช้วิธีการบอกทำให้ดูและปฏิบัติด้วยตนเอง วิธีการถ่ายทอดความรู้ที่ใช้เป็นประจำคือ บอกผู้เรียนเป็นผู้ถาม และมีความเห็นว่าวิธีการที่ดีที่สุดในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนคือ การให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง การได้รับการยอมรับ และยกย่องจากสังคม คือสิ่งที่ภูมิปัญญาชาวบ้านภูมิใจมากที่สุดในชีวิต และเป็นเหตุจูงใจให้ภูมิปัญญาชาวบ้านถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน ส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการถ่ายทอดความรู้ของภูมิปัญญาชาวบ้านคือ แหล่งความรู้ในการถ่ายทอดมาจากตัวของภูมิปัญญาชาวบ้าน เนื้อหาสาระ คือความรู้ในงาน ลักษณะของคนซึ่งภูมิปัญญาชาวบ้าน อยากถ่ายทอดความรู้ให้ เป็นบุคคลซึ่งให้ความสนใจอยากรู้ มีความอดทน ความตั้งใจ ความสนใจ และขยัน เมื่อทำการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนภูมิปัญญาชาวบ้านไม่มีการวางแผนล่วงหน้าในการถ่ายทอดความรู้ ระยะเวลาในการถ่ายทอดความรู้ในแต่ละเรื่องไม่เท่ากัน วิธีประเมินผลการถ่ายทอดความรู้จะใช้การสังเกต และสื่อในการถ่ายทอดความรู้ก็คือสื่อของจริง

มิ่งขวัญ ชนไพโรจน์ (2551, น.98-343) ได้ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาเอกลักษณ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี ของกลุ่มชาติพันธุ์กูลาในภาคอีสานโดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและหาแนวทางอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนา เอกลักษณ์และขนบธรรมเนียมประเพณี ของกลุ่มชาติพันธุ์กูลา ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่า เอกลักษณ์และขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์กูลา บางอย่าง และบางหมู่บ้านยังมีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาได้คือที่บ้านโคกใหญ่ ที่ยังคงถือปฏิบัติอยู่หลายอย่าง ประกอบกับความสามัคคีพร้อมเพียงของสมาชิกในชุมชน ซึ่งมีความตระหนักถึงความสำคัญของมรดกทางวัฒนธรรมของบรรพบุรุษของตน ได้มีการจัดทำแผนในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยการจัดตั้งเป็นหมู่บ้านวัฒนธรรมและหมู่บ้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตามลำดับ ซึ่งถือเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชนัญชิตา ศิริจันโท (2550) ได้ศึกษาบทบาทของชนเผ่าไทในเวียดนามในศตวรรษที่ 20 (ค.ศ.1946-1954) ซึ่งเป็นงานวิจัยที่เข้าไปศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชนเผ่าไท เนื่องจากเป็นบริเวณที่อยู่ห่างไกลจากเมืองหลวงและการคมนาคมในการขนส่งจึงทำให้มีความยากลำบากในการใช้คนในท้องถิ่นที่มีความจำเป็นต่อกองกำลังทั้งฝ่ายฝรั่งเศสและเวียดนาม แต่เมื่อสิ้นสุดสงคราม ชนเผ่าไทก็ได้ผลกระทบตามมา โดยมีการโยกย้ายหนีภัยไปยังดินแดนต่างๆทั้งในประเทศเวียดนามเองและต่างประเทศ ส่วนพวกที่ยังคงตั้งถิ่นฐานอยู่ที่เดิม ก็ต้องได้รับการปกครองภายใต้ระบบสังคมนิยม โดยเป็นการปกครองในรูปแบบรวมอำนาจมาไว้ที่รัฐบาลเวียดนามเพียงอย่างเดียว แทนการปกครองระบบศักดินาแบบดั้งเดิม

ชนนี มุลณี (2556, น. 9-10) เครื่องดนตรีประเภทตีนั้น มีประวัติมายาวนานและเก่าแก่ และเป็นหลักฐานทางโบราณคดีที่มีการค้นพบระนาดหิน ซึ่งน่าจะเป็นต้นแบบของระนาดไม้ ในยุคของปัจจุบัน ระนาดหินนั้นเป็นหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญที่เห็นได้ชัดว่า เครื่องดนตรีประเภทเครื่องตีนั้นมีต้นกำเนิดที่นานแล้ว ระนาดหินดังกล่าวมีอายุประมาณ 3000 ปี ลักษณะเป็น ขวานหินยาว พบที่แหล่งโบราณคดีริมฝั่งคลอง หมู่ 7 ตำบลสระแก้ว อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ประเทศไทย ขวานหินนั้นเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งของมนุษย์ในยุคดึกดำบรรพ์ คือนำหินมาแกะเจาะให้เป็นแผ่นยาวหรือเป็นแท่งยาว ปลายด้านหนึ่งแต่งให้เป็นสันหนา ส่วนปลายอีกด้านจะแต่งให้บางลงจนเกิดความคม ซึ่งเป็นลักษณะทั่วไปของขวานหิน แต่มีลักษณะยาวกว่าจึงเรียกว่าขวานหินยาว ขวานหินยาวบางชิ้นทำจาก หินภูเขาไฟซึ่งมีส่วนผสมของแร่โลหะเวลาเคาะจะมีเสียงดังกังวาน และมีระดับเสียง สูงหรือต่ำแตกต่างกันตามขนาด ความหนาและความบาง และด้วยเหตุผลนี้ นักโบราณคดีจึงเรียกขวานหินยาวว่า ระนาดหิน นอกจากนี้ยังพบที่ประเทศเวียดนามจำนวน 11 ชิ้น และเมื่อผู้มีความรู้ด้านดนตรีพื้นเมืองของประเทศอินโดนีเซียได้วิเคราะห์ความถี่ของเสียงระนาด 10 ชิ้นปรากฏว่ามีระนาดหินจำนวนจำนวน 5 ชิ้นมีความถี่เสียงเท่ากับ ความถี่ของเสียงดนตรี 5 เสียงซึ่งเป็นระดับเสียงของเครื่องดนตรีโบราณที่ใช้กันอยู่ในประเทศอินโดนีเซีย จึงพอสันนิษฐานได้ว่ากำเนิดของระนาดหินอาจจะเกิดจากการที่มนุษย์นำขวานหินธรรมดาซึ่งเป็นอาวุธมาใช้และได้ยินเสียงที่เกิดจากการกระทบกันของเครื่องมือดังกล่าวเป็นเสียงดนตรีที่ไพเราะทำให้เกิดจินตนาการในการประดิษฐ์เครื่องดนตรีขึ้น

Meeker(2007) มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย (Columbia University) ทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก (Ph.D.) เรื่องการสืบทอดทางดนตรี ดนตรีพื้นบ้าน ดนตรีประยุกต์ และดนตรีสมัยนิยมในเวียดนามเหนือ (Music transmissions : folk music, Meditation and modernity in northern Vietnam) เมื่อปี ค.ศ.2007 โดยเน้นกรณีเพลงพื้นบ้าน อันเป็นที่นิยมแพร่หลายเพื่อศึกษาว่าเพลง

พื้นบ้านเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไรเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไป พบว่าเพลงพื้นบ้านกลายเป็นเพลงสมัยนิยมแพร่หลายในสื่อต่างๆ และรัฐพยายามอนุรักษ์ของเดิมเพื่อนไม่ให้สูญหายไป

Santos (2009, p.105-142) ได้วิจัยการสืบทอด วิธีการสอนปฏิบัติ และการศึกษา : การศึกษาเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับวัฒนธรรมดนตรีดั้งเดิมของเอเชียช่วงยุคหลังอาณานิคมและยุคสมัยใหม่ (Transmission, Pedagogy, and Education: A Critical study of Asian Traditional Music Cultures in Post Colonial and Post Modern Times in Thailand and Indonesia) พบว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อการสืบทอดและวิธีการสอนปฏิบัติทางดนตรีดั้งเดิมของเอเชีย สถาบันยุคใหม่ มีบทบาทสำคัญในการสืบทอดและวิธีการสอนดนตรีแบบดั้งเดิม ซึ่งจะต้องเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในอนาคต ซึ่งมีทั้งส่วนที่ได้มาและส่วนที่สูญหายไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับครุรวมไปถึงศิลปินว่าจะรักษาสมดุลระหว่างของเก่าและของใหม่ได้เพียงใด

Wiese (1956:7) ได้ทำการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรม (Cultural Change) โดยสรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทุกอย่างที่เกิดขึ้นในวัฒนธรรมทุกแขนงไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับวัตถุ หรือที่ไม่เกี่ยวกับวัตถุ ทั้งความเปลี่ยนแปลงในด้านความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งต่างๆ เรื่องราวต่างๆ เนื่องจากวัฒนธรรมเป็นผลผลิตของกิจกรรมระหว่างมนุษย์ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมทั่วไปซึ่งมาจากสาเหตุ 2 แบบคือ 1. เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นภายในวัฒนธรรมโดยมีตัวการสำคัญ การประดิษฐ์คิดค้น (invention) ได้แก่ การประดิษฐ์คิดค้นทางวัตถุและการประดิษฐ์คิดค้นทางสังคม เช่น การคิดกฎหมายหรือขนบธรรมเนียมประเพณีใหม่ 2. เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มาจากภายนอก โดยแบ่งได้อีก 2 ประเภทคือ การแพร่กระจาย หมายถึงการที่วัฒนธรรมจากสังคมหนึ่งกระจายไปสู่สังคมอื่นๆ อีกแบบคือ การยืมวัฒนธรรม คือ การยืมวัฒนธรรมอื่นๆ เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข เพื่อปรับใช้ในสังคมของตนเอง

Kathy (1999) ได้ศึกษาเรื่องพิธีกรรม ธรรมเนียมปฏิบัติ และดนตรี กรณีศึกษาดนตรีในพิธีแต่งงานของชาวกัมพูชาในกรุงเทพมหานคร โดยเป็นการสำรวจจำนวน และการแสดงดนตรีในพิธีแต่งงานของชาวเขมร โดยพิจารณาเรื่องเสียงดนตรี เนื้อร้องของบทเพลงและการแสดงของนักดนตรีแต่ละคน โดยจะอธิบายดนตรีเพลงการ์ และนักดนตรีที่มีส่วนทำให้พิธีกรรมแต่งงานสรุปใจความได้ว่าเพลงที่ใช้บรรเลงในงานแต่งงานของชาวกัมพูชานั้นรู้จักกันในหมู่ชาวเขมรว่า เพลงการ์ เพลงที่ใช้ในพิธีแต่งงานจะมีลักษณะของการผสมวงและบทเพลงที่เป็นหนึ่งเดียวกันทั้งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในฐานะที่เป็นชาวเขมร ชาวกัมพูชาจำนวนมากได้ให้ความสนใจต่อเพลง

ดั้งเดิมและเพลงการ์เป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับงานแต่งงาน แม้งานจะไม่ใหญ่โตแต่อย่างไรก็เป็นเรื่องแปลก ที่เพลงชนิดนี้เป็นที่ยอมรับของคนจำนวนมากแต่นักวิชาการเพียงจำนวนน้อยเท่านั้นที่ทำการศึกษาเพลงแบบนี้ในปัจจุบัน การที่บทเพลงถูกมองข้ามอาจพิจารณาได้จากระหว่างชาวกำพูชา และบทบาทความสำคัญที่ดูเหมือนจะเป็นการทำเล่นๆในระหว่างพิธีกรรมจึงทำให้เพลงการ์ถูกเพิกเฉยอย่างมาก ในอดีตของนักวิชาการฝรั่งเศสก็ไม่ได้ให้ความหมายต่อพิธีกรรมต่างๆ โดยเฉพาะไม่ได้อธิบายหรือทำความเข้าใจการทำงานของเพลงการ์ว่ามีหน้าที่อย่างไรในพิธีแต่งงาน แต่ในความเป็นจริงทำไมเพลงการ์จึงมีสำคัญ และกลายเป็นสิ่งที่มีความหมายและถูกปฏิบัติสืบต่อกันมาจนปัจจุบัน

จากการสืบหาข้อมูลของชนเผ่าเกอฮอลัด พบว่ามีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องน้อยมากแต่ยังพอมองงานวิจัยที่ใกล้เคียงเช่นการศึกษาชนเผ่าต่างๆที่อยู่ทางตอนกลางและตอนเหนือของประเทศเวียดนาม เช่น งานวิจัยเกี่ยวกับดนตรีในวิถีชีวิตไทดำในเขตเดียนเบียนฟู เวียดนาม หรืองานวิจัยเกี่ยวกับดนตรีชาติพันธุ์รวมไปถึงงานวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม โดยข้อมูลที่กล่าวมาทั้งหมดก็เพียงพอจะเป็นแนวทางในการสืบค้นและวิเคราะห์ในบริบทต่างๆเช่นองค์ความรู้และการอนุรักษ์ รวมไปถึงการพัฒนาของดนตรีชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด ประเทศเวียดนามตามจุดประสงค์ของงานวิจัยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาดนตรีของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนามนั้น ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพรวมทั้งการลงพื้นที่เพื่อนำมาศึกษาประเด็นตามความมุ่งหมายโดยมีการดำเนินการวิจัยเป็นลำดับ ดังนี้

การศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารตำรา ที่เกี่ยวข้อง สืบหาข้อมูลเบื้องต้น และลงภาคสนามดังหัวข้อต่อไปนี้

การศึกษาข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเอกสารจากแหล่งการศึกษาต่าง ๆ ดังนี้

- 1.1 หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 1.2 หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- 1.3 หอสมุดดนตรี พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9
- 1.4 หอสมุดแห่งชาติ
- 1.5 หอสมุดกลางมหาวิทยาลัยดาลัด เมืองดาลัด ประเทศเวียดนาม
- 1.6 หอสมุดกลางศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
- 1.7 พิพิธภัณฑ์ชาติพันธุ์วิทยา ฮานอย ประเทศเวียดนาม
- 1.8 สถาบันดนตรีวิทยา ฮานอย เวียดนาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามและการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้เข้าไปสำรวจพื้นที่โดยใช้การลงภาคสนาม และเลือกสำรวจพื้นที่ชุมชนของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัด เลิมด่ง ประเทศเวียดนาม โดยการสำรวจพื้นที่ครั้งแรกเริ่มเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2560 โดยผู้วิจัยได้สำรวจพื้นที่โดยรอบตามคำบอกเล่าของชาวบ้าน โดยเริ่มหาข้อมูลจากบริเวณที่มีการแสดงดนตรีตาม เวทีต่างๆรอบเมืองดาลัดจนได้พบครั้งแรกคือสถานที่แสดงดนตรี ม่งเมอฮิว ซึ่งเป็นสถานที่ ที่รวบรวมเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอลด์ไว้หลากหลายและนักดนตรี คนแรกๆที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คือ นายกา เติม ซึ่งเป็นนักดนตรีประจำที่นี่ หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากฐานข้อมูลในประเทศไทยและสถานีวิทยุกระจายเสียงเวียดนามและได้เกิดการสำรวจเป็นครั้งที่ 2 ในวันที่ 7 มีนาคม 2561 โดยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำแผนสำรวจขึ้นมาโดยมี

วัตถุประสงค์คือหมู่บ้านของชนเผ่าเกอฮอลัด จนได้พบชาวเกอฮอลัดบริเวณภูเขาฝั่งเบียง มีระยะห่างจากเมืองดาลัดประมาณ 20 กิโลเมตรและมีการเตรียมการดังต่อไปนี้

1. การเตรียมการลงภาคสนาม

ผู้วิจัยได้ออกแบบการสัมภาษณ์แบบทางการโดยมีแบบสอบถามที่ประเมินจากหัวข้อที่ต้องการ เริ่มจากการสัมภาษณ์ ชาวเกอฮอลัด ถึงเรื่องของวัฒนธรรมเบื้องต้นและผู้วิจัยได้จัดลำดับตามหัวข้อองค์ความรู้ทางดนตรีและบทเพลงของชาวเกอฮอลัด จากการพบเห็นเครื่องดนตรีในพิธีกรรมต่างๆ รวมไปถึงกิจวัตรประจำ ในส่วนของบทเพลงสำคัญต่างๆที่ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ในส่วนหัวข้อที่สามนั้น ผู้วิจัยคัดเลือกจากการได้พบเห็นบทเพลงดังกล่าวปรากฏอยู่ในกิจกรรมและพิธีกรรมของชาวเกอฮอลัดรวมไปถึงการสอบถามและสัมภาษณ์ชาวเกอฮอลัดถึงความเป็นมาของบทเพลงต่าง ๆ ดังปรากฏต่อไปนี้

2. การดำเนินการ

เมื่อผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่ประเมินแล้วว่าสิ่งที่เป็นข้อมูลที่ได้มานั้นมีความสำคัญต่อชาวเกอฮอลัดและยังปรากฏให้เห็นอยู่ในปัจจุบัน รวมไปถึงสิ่งที่ว่านั้น ผู้วิจัยยังสามารถจับต้องและนำมาถ่ายทอดให้คนทั่วไปรับรู้ได้ โดยผู้วิจัยได้กำหนดตามความมุ่งหมายแบ่งออกเป็นสามแบบคือในรูปแบบวัฒนธรรมทั่วไปที่ใช้ตอบโจทย์ข้อที่ 1. ในเรื่องของสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลัดในปัจจุบัน เพราะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอันดับต้นๆที่ผู้วิจัยมักพบเสมอว่า ชาวเกอฮอลัดนั้นเป็นใครมาจากไหน ซึ่งได้แบ่งเป็นหัวข้อต่างๆเช่นประวัติ บ้านเรือน ศาสนา การแต่งกาย ภาษา การศึกษารวมไปถึงพิธีกรรม โดยการลงพื้นที่แต่ละครั้งก็จะนำหัวข้อต่างๆไปเก็บข้อมูลให้มีความเข้มข้นขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในการเก็บข้อมูลข้างต้นผู้วิจัยไม่ได้คำนึงถึงเรื่องของศาสตร์ทางภาษาแต่อย่างใด ในส่วนของหัวข้อที่ 2. คือเรื่องขององค์ความรู้ทางดนตรีของชาวเกอฮอลัด ผู้วิจัยได้แบ่งเป็นหัวข้อต่างๆเช่นเครื่องดนตรี นักดนตรี บทเพลง วงดนตรี และการสืบทอด ประเมินจากการลงพื้นที่และปรากฏในขณะลงพื้นที่ภาคสนาม ในหัวข้อที่3 นั้นคือการวิเคราะห์บทเพลงในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลัด โดยผู้วิจัยจะนำบทเพลงมาวิเคราะห์ในบริบทต่างๆเช่น องค์ประกอบภายนอกได้แก่ ประวัติความเป็นมาของบทเพลง ความหมายของบทเพลง โครงสร้างและรูปแบบ รวมไปถึงเครื่องดนตรีในบทเพลงนั้น ในส่วนขององค์ประกอบภายใน ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ด้านกลุ่มเสียง และการดำเนินทำนองของบทเพลงเท่านั้น เพื่อให้เกิดองค์ความรู้และสามารถนำไปต่อยอดในรูปแบบต่างๆต่อไป

3. การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับชาวเกอฮอลัดที่พบเจอ และใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ตามจุดประสงค์กับนักดนตรีที่ปรากฏในงานวิจัยครั้งนี้

4. การ Focus Group

เมื่อลงพื้นที่และเก็บข้อมูลจากภาคสนาม ในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำ Focus Group กับนักดนตรีชาวเกอฮอลัด รวมไปถึงผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงองค์ความรู้ทางดนตรีของชาวเกอฮอลัดโดยมีวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ไม่มีโครงสร้าง และการอภิปรายแสดงความคิดเห็น

5. การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้มีโอกาสร่วมบรรเลงเพลงต่างๆของชนเผ่าเกอฮอลัดและบรรเลงเครื่องดนตรีซอ กอ ที่ได้รับการถ่ายทอดการเล่นดนตรีจากนายปาดิง ป้อห์

6. การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูล บริเวณหมู่บ้านชนเผ่าเกอฮอลัดและบริเวณโดยรอบภูเขาตั้งเปียง ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลัด โดยใช้การสังเกตการณ์ จากชาวบ้านหรือนักดนตรีที่ผู้วิจัยพบเจอ

อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือต่าง ๆ ดังนี้

1. สมุดบันทึก ผู้วิจัยได้ใช้ในการจดบันทึกเก็บรวบรวมข้อมูล รวมทั้งสมุดในรูปแบบของดิจิทัล (Application: note ipad) รวมไปถึง Application: Komp เพื่อบันทึกโน้ต ได้อย่างรวดเร็ว
2. เครื่องบันทึกเสียง (IphoneXs,Gopro hero 7) ผู้วิจัยใช้บันทึกเสียงการร้องเพลงเครื่องดนตรี รวมไปถึง การสนทนาต่าง ๆ และการสัมภาษณ์
3. กล้องถ่ายรูปดิจิทัล
4. กล้องถ่ายวีดีทัศน์ เพื่อใช้ในการบันทึกภาพเคลื่อนไหว รวมทั้งพิธีกรรมต่าง ๆ
5. Tuner ใช้เพื่อวัดระดับเสียง (Pitch) ของเครื่องดนตรีชนิดวัดระดับเสียงได้

การศึกษา เรียบเรียง และจัดทำข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการจัดทำข้อมูล โดยนำข้อมูลมาตรวจสอบและวิเคราะห์ในทางเอกสารและดนตรีด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. เมื่อได้ข้อมูลจากการลงพื้นที่ภาคสนามแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาเชื่อมโยงกับความมุ่งหมายในงานวิจัย
2. นำข้อมูลทางบทเพลงขับร้องที่ได้จากการบันทึกเสียงมาถอดเป็นคำพูดและตัวโน้ต โดยส่วนของภาษาเกอฮอลัดนั้นผู้วิจัยได้นำมาเขียนและแปลงเป็นภาษาไทย โดยผู้มีความรู้ด้านภาษา ในส่วนของเสียงดนตรีที่ผู้วิจัยได้จากการบันทึกเสียงนั้น ผู้วิจัยได้นำมาถอดเป็นตัวโน้ตจากเครื่องวัดระดับเสียง (TUNER) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับข้อมูลความจริงมากที่สุด
3. นำข้อมูลจากแถบบันทึกเสียง แปลงเป็นลายลักษณ์อักษร
4. ประมวลข้อเสนอนี้จากผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง
5. รวบรวมข้อมูลสรุปผลในหัวข้อของการศึกษา ควบคู่ไปกับการทำ Focus Group กลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่
6. นำข้อมูลมาตรวจสอบแก้ไข เรียบเรียงเนื้อหาโดยนำมาเรียบเรียงลักษณะพรรณนาบรรยายและ สรุปผลการวิจัย

วิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย โดยใช้ข้อมูลภาคสนามเป็นข้อมูลหลัก และข้อมูลจากเอกสารในลักษณะต่าง ๆ เป็นข้อมูลสนับสนุน โดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ดังนี้

1. การศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันของชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม
  - 1.1 สภาพสังคมของชาวเกอฮอลัด
    - 1.1.1 วิถีชีวิตของชาวเกอฮอลัด
    - 1.1.2 สภาพบ้านเรือน
    - 1.1.3 การศึกษา
    - 1.1.4 การประกอบอาชีพ
  - 1.2 วัฒนธรรมของชาวเกอฮอลัด
    - 1.2.1 ศาสนาและความเชื่อ
    - 1.2.2 พิธีกรรมต่าง ๆ

1.2.3 ภาษา

1.2.4 การแต่งกาย

1.2.5 อาหาร

2. การศึกษาองค์ความรู้ทางดนตรีของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม

2.1 เครื่องดนตรี

2.1.1 กองโล๊ะ

2.1.2 เตอลิ่ง

2.1.3 ซิ่ง

2.1.4 กัมบัวด

2.1.5 ซอ กอ

2.1.6 เติงป้าห์

2.1.7 กลองปู้ด

2.1.8 อะหัลบเมอริโอ

2.2 วงดนตรี

2.2.1 วง เตรอ ไปล์

2.2.2 วงซิ่ง ไป

2.2.3 วงอะหัลบเมอริโอ

2.3 บทเพลง

2.3.1 บทเพลงบรรเลง

อ่อ เนี่ยม

เติก โก้

โล ดา

เป็ป ตา จูน

บา จอ

ทึบ แทบ แทบ

เลง อาย

ไป เก็ต

เต้ เลอน

2.3.2 บทเพลงขับร้อง

โอ มี
 กา ปิง เอ้ย
 ลังเปียง สะนิง
 จวย เปียบ
 เกลล เรย
 ย้ง เกอเบ้อ แอ เดอห์
 ทัม ป้าย บั๊ป ย้ง

2.3.3 บทเพลงสำหรับพิธีกรรม

งานแต่งงาน
 จวย เปียบ
 เป๊ป ตา จูน
 งานปีใหม่
 บา จอ
 เกลล เรย
 งานพิธีทางศาสนา
 ย้ง เกอเบ้อ แอ เดอห์
 ทัม ป้าย บั๊ป ย้ง
 งานศพ
 ทิป แทป แทป

2.4 นักดนตรี

- 2.4.1 นาย กระจาน ปลิน
- 2.4.2 นาง จิล ดาลิน
- 2.4.3 นาย ปางตึง ป้อห์
- 2.4.4 นาย กระจาน ฮาย
- 2.4.5 นาย ดาโกด บริช ลิม
- 2.4.6 นาย ดา โกด กรวิง
- 2.4.7 นาย ดา จัดแบร๊ว
- 2.4.8 นาย ดากูจ ควิน

- 2.4.9 นาย ดั่ง จากลิโป
- 2.4.10 นาย จิล กวิง
- 2.4.11 นายเรอ จำ มาร์ค
- 2.4.12 นาย กระจัน ดิก

2.5 การสืบทอดดนตรี

3. การวิเคราะห์บทเพลงในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมต่ง ประเทศเวียดนาม

3.1 บทเพลงบรรเลง

- 3.1.1 อ่อ เนี่ยม
- 3.1.2 เด็ก โก้
- 3.1.3 โล ดา
- 3.1.4 เป๊ป ตา จูน
- 3.1.5 บา จอ
- 3.1.6 ทิป แทป แทป
- 3.1.7 เลง อาย
- 3.1.8 โป เก็ต
- 3.1.9 เด้ เลอน

3.2 บทเพลงขับร้อง

- 3.2.1 โอ มิ
- 3.2.2 กา ปิง เต้ย
- 3.2.3 ดั่งเบียง สะนิง
- 3.2.4 จวย เบียบ
- 3.2.5 เกลล เรย
- 3.2.6 ย้ง เกอเบือ แอ เดอห์
- 3.2.7 ทัม ป้าย บั๊ป ย้ง

3.3 บทเพลงสำหรับพิธีกรรม

- 3.3.1 งานแต่งงาน
  - 3.3.1.1 จวย เบียบ
  - 3.3.1.2 เป๊ป ตา จูน

3.3.2 งานปีใหม่

3.3.2.1 บา จอ

3.3.2.2 เกลอ เรย

3.3.3 งานพิธีทางศาสนา

3.3.3.1 ย้ง เกอเบ้อ แอ เดอห์

3.3.3.2 ทัม ป้าย บี้บ ย้ง

3.3.4 งานศพ

3.3.4.1 ทิป แทป แทป

ผู้วิจัยได้บันทึกบทเพลงเหล่านี้เป็นโน้ตดนตรีสากล เพื่อต้องการสื่อให้เกิดความเข้าใจในบทเพลงเหล่านี้มากที่สุด โดยการพยายามบันทึกตามเสียงจริงที่ปรากฏในบทเพลงเพื่อทำการวิเคราะห์ต่อไป ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีและแนวทางในการวิเคราะห์บทเพลงจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ หลายแหล่งข้อมูล และได้กำหนดแนวทางในการวิเคราะห์บทเพลงของชาวเกอฮอลัด โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและสิ่งที่ปรากฏให้เห็นในบทเพลงเป็นหลัก โดยมีประเด็นในการวิเคราะห์ดังนี้

1.องค์ประกอบภายนอก

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงสาระสำคัญโดยทั่วไปของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background) เพื่ออธิบายถึงประวัติความเป็นมาของบทเพลง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล่าหรือตำนานต่าง ๆ ตลอดจนเพื่อทราบถึงความเป็นมาของผู้ประพันธ์

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning) เพื่ออธิบายถึงความหมายของบทเพลงในภาพรวม

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure) เพื่ออธิบายถึงโครงสร้างและรูปแบบของบทเพลงในภาพรวม

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture) เพื่ออธิบายถึงลักษณะรูปพรรณของบทเพลงในภาพรวม

1.5 สื่อสร้างเสียง (Medium) เพื่ออธิบายถึงแหล่งที่มาของการกำเนิดเสียงในบทเพลง ได้แก่ การใช้เครื่องดนตรีต่าง ๆ มาบรรเลงในบทเพลง

2. องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงศรียางศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales) เพื่ออธิบายถึงกลุ่มเสียงที่ใช้ในบทเพลง รวมไปถึงการจัดเรียงเป็นบันไดเสียง

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour) เพื่ออธิบายถึงการดำเนินทำนองในลักษณะต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น การดำเนินทำนองในลักษณะเรียงลำดับขั้นของเสียงในทิศทางขึ้นหรือทิศทางลง การดำเนินทำนองในลักษณะข้ามขั้นในทิศทางขึ้นหรือทิศทางลง รวมถึงการดำเนินทำนองในลักษณะอื่น ๆ

2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm) เพื่ออธิบายถึงจังหวะทำนองของในลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในบทเพลง

ชั้นนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเอกสารในลักษณะรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โดยเรียบเรียงและจำแนกเนื้อหาออกเป็น 5 บท ได้แก่ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 เอกสาร งานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและบทที่ 5 การสรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันของชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม

1.1 สภาพสังคมของชาวเกอฮอลัด

สภาพสังคมของชาวเกอฮอลัดในปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากอดีตอย่างเห็นได้ชัด โดยในอดีตนั้นชาวเกอฮอลัดยังไม่ได้มีการติดต่อกับบุคคลภายนอกจึงยังคงยึดถือความเชื่อและการปฏิบัติตามๆกันมา แต่ในช่วงที่ฝรั่งเศสได้เข้ามามีบทบาทและได้ใช้เมืองดาลัดเป็นที่พักตากอากาศนั้น ฝรั่งเศสได้นำความรู้และการใช้ชีวิตในรูปแบบตะวันตกเข้ามาเผยแพร่ ทำให้ชาวเวียดนามรวมถึงชาวเกอฮอลัดเริ่มทำตาม จึงทำให้ในปัจจุบัน ได้มีการผสมผสานรูปแบบวิถีชีวิตในแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่ในบริบทต่างๆของชาวเกอฮอลัดดังหัวข้อที่น่าสนใจต่อไปนี้

1.1.1 วิถีชีวิตของชาวเกอฮอลัด

ชาวเกอฮอลัดนั้นเป็นกลุ่ม ที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในเมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม โดยเป็นกลุ่มชนที่มีประวัติอันยาวนาน แต่ยังคงรักษาวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม ผสมผสานกับวิถีชีวิตในแบบสมัยใหม่ได้อย่างลงตัว แต่ก่อนชาวเกอฮอลัดเกิดจากกลุ่มชนที่เรียกตนเองว่า ชาวหม่า เป็นกลุ่มแรกที่อาศัยอยู่บริเวณภูเขาทาดังกับภูเขาทาดาในทางตอนเหนือของจังหวัดดงนาย ซึ่งเป็นจังหวัดที่อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ ของประเทศเวียดนามในปัจจุบัน จากการลงพื้นที่ได้พบว่าในสมัยก่อนชาวหม่ามีความเชื่อในเทพเจ้าผู้สร้างสรรพสิ่งของโลก ที่มีชื่อเรียกว่า พระนดู่ จากความเชื่อดังกล่าวทำให้ชาวหม่าในเวลานั้นแยกตัวกันออกไปตามความเชื่อที่ตนมี ในพื้นที่ต่างๆ ซึ่งในเวลาต่อมาได้มีการเรียกชื่อกลุ่มตามลักษณะการประกอบอาชีพและการตั้งถิ่นฐานดังนี้

- 1.กลุ่ม พี ปอนม ใช้เรียกกลุ่มที่ดำรงชีวิตอยู่ในป่า เข้าป่าและล่าสัตว์
- 2.กลุ่ม พี สเร ใช้เรียกกลุ่มที่ดำรงชีวิตด้วยการทำนาและปลูกข้าว
- 3.กลุ่ม พี โสร์ ใช้เรียกกลุ่มที่ดำรงชีวิตด้วยการเลี้ยงสัตว์จำพวกหมูและสุนัข
- 4.กลุ่ม พี ตอง ใช้เรียกกลุ่มที่ดำรงชีวิตด้วยการทำไร่และมีเอกลักษณ์ในการร้องรำทำเพลง
- 5.กลุ่ม พี ลัด ใช้เรียกกลุ่มที่ดำรงชีวิตด้วยการทำนาอยู่บนภูเขา
- 6.กลุ่ม พี เบิลย ใช้เรียกกลุ่มที่ดำรงชีวิตอยู่ในป่าลึก

- 7.กลุ่ม พี เลียง ใช้เรียกกลุ่มที่ดำรงชีวิตอยู่ตามลุ่มแม่น้ำ
- 8.กลุ่ม พี เต่า ใช้เรียกกลุ่มที่ดำรงชีวิตด้วยการทำนาอยู่ทางทิศเหนือ
- 9.กลุ่ม พี เต็ม ใช้เรียกชื่อกลุ่มที่ดำรงชีวิตด้วยการทำนาอยู่ทางทิศใต้
- 10.กลุ่ม พี ดีช ใช้เรียกชื่อกลุ่มที่ดำรงชีวิตแตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ

จากกลุ่มต่างๆข้างต้น มีกลุ่มที่ออกเดินทางไปยังภูเขา ที่มีความเชื่อว่า พระนन्दูได้สร้างขึ้นเป็นที่สุดท้าย และเป็นสถานที่ ที่จะได้อยู่ใกล้ชิดกับพระนन्दูมากที่สุด กลุ่มนั้นคือกลุ่มพี ลัด โดยคำว่าลัดมีที่มาจากลักษณะของภูเขาที่มีความแห้งแล้งเหมือนภูเขาหัวโล้น โดยภาษากลุ่มจะเรียกภูเขาลักษณะนี้ว่าลัด ดังนั้นจึงเป็นที่มาของชื่อกลุ่ม แต่เมื่อเวลาผ่านไป กลุ่มพี ลัดได้มีการติดต่อกับผู้คนภายนอกมากขึ้นจึงเกิดคำเรียกกลุ่มนี้ขึ้นใหม่คือคำว่าเกอฮอ โดยคำว่าเกอฮอนั้นประกอบไปด้วยคำ สองคำคือคำว่า เกอ กับคำว่าฮอซึ่งมีที่มาดังนี้ คำว่าเกอนั้น เปรียบได้กับคำนำหน้าชื่อของคนในภาษาไทยเช่นคำว่าคุณหรือนาย ส่วนคำว่า ฮอ เกิดขึ้นในช่วงเวลาราว ค.ศ. 1160 โดยมีเรื่องเล่าว่ามีพี่น้องอยู่ 2 คนชื่อ ฮอ(HO) กับ ฮี(HE) ในช่วงนั้นคนพีคือฮอ เปรียบเสมือนผู้นำของคนหม่ากลุ่ม พี ลัด ที่คอยดูแลชาวหม่าทุกๆคน ส่วนน้องชาย นายฮี นั้นเป็นเสมือนบุตร ประจำกลุ่มซึ่งนายฮีนั้นได้มีหน้าที่ออกไปติดต่อกับคนกลุ่มอื่นหรือชาวต่างชาติ ตลอดเวลา เมื่อเริ่มมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักของชาวต่างชาติ ชาวหม่ากลุ่มนี้จึงได้ถูกเรียกตาม ผู้นำของกลุ่มในเวลานั้นว่า กลุ่มชนของคนฮอ หลังจากนั้นจึงเป็นที่รู้จักกันต่อมาว่า ชาวฮอ ส่วนคำว่า ลัด นั้นถูกยกมาจากกลุ่มพี ลัดก่อนหน้า และนำมาต่อท้ายคำว่าฮอ เป็นชาวฮอลัดหรือชาวเกอฮอลัดเรื่อยมา

โดยในปัจจุบันชาวเกอฮอ ยังแบ่งตนเองออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่คือชาวเกอฮอลัด, ชาวเกอฮอสระ, ชาวเกอฮอหม่าและชาวเกอฮอลัด ทั้งสี่กลุ่มนี้ยังคงอาศัยอยู่ในแถบภูเขาลังเบียงแต่มีกลุ่มสุดท้ายคือ เกอฮอเมอนง ซึ่งอาศัยอยู่แถบจังหวัดดักลัก โดยกลุ่มเมอนงนี้ได้แยกออกไปเหตุจากความขัดแย้งและแย่งชิงอำนาจกัน เมื่อพ่ายแพ้จึงได้อพยพย้ายถิ่นฐานไป แต่ชาวเกอฮอทั้ง 5 กลุ่มนี้ มีเพียงชาวเกอฮอลัดที่ยังคงรักษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของตน มาจนถึงปัจจุบัน

1.1.2 สภาพบ้านเรือน

สภาพบ้านเรือนของชาวเกอฮอลัดจะมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ลักษณะของบ้าน โดยทั่วไปจะเป็นบ้านชั้นเดียวมีการยกสูงจากพื้นดินเล็กน้อยหรือ บางหลังก็จะสร้างให้ติดกับพื้นดินเนื่องมาจากสภาพพื้นที่มีลักษณะเป็นเนินสูงต่ำ ลักษณะของบ้านจึงต้องปลูกตามพื้นที่สลับกันไป ส่วนวัสดุจะใช้ไม้สนที่หาได้ทั่วไปเป็นหลัก หลังคาทรงจั่วมุงด้วยสังกะสี และหญ้าจากธรรมชาติ จากการศึกษพบว่าลักษณะการสร้างบ้านเรือนในปัจจุบันยังคงมีคติความเชื่อ และสืบ

ทอดรูปแบบมาจากอดีตแต่จะแตกต่างกันบ้างในด้านของวัสดุ สิ่งแวดล้อมและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไป โดยชาวเกอฮอลด์มีเรื่องเล่าในการสร้างบ้านคือจะเริ่มจากระยะแรกได้อาศัยอยู่ในถ้ำ และต่อมาได้มีเทพลักษณะคล้ายเต่ามาสอนวิธีการสร้างบ้านให้กับมนุษย์ โดยใช้ไม้ไผ่มาทำเป็นเสาสี่เสาเหมือนสี่ขาของเต่า และมีหลังคาทรงโค้งคล้ายกระดองเต่า และจะต้องมีการบูชาไก่และไวน์เพื่อขออนุญาตพระผู้เป็นเจ้าของสร้างบ้านและก่อนเข้าบ้าน อีกทั้งยังมีพิธีบูชาเทพเจ้าเพื่อให้ปกป้องคุ้มครองรักษาผู้อยู่อาศัยโดยบูชาด้วยหมูหรือควายเท่านั้นแล้วจึงจะค่อยเริ่มสร้างบ้านโดยชาวเกอฮอลด์จะมีการเตรียมการอย่างน้อย 1 ปีโดยเริ่มจากการวางแผนกำหนดขนาดสัดส่วนของบ้านให้เหมาะสมกับพื้นที่ และลักษณะการมุงหลังคาโดยรูปแบบของการสร้างบ้านจะสามารถแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบย่อยๆคือ

1. ใช้วัสดุเป็นไม้: ไม้ไผ่ในอัตราส่วน 50:50 ไว้สำหรับสร้างบ้านขนาดใหญ่ คงทน เคลื่อนย้ายยาก
2. ใช้วัสดุเป็นใบไม้: ไม้ 40:60 ไว้สำหรับสร้างบ้านที่มีขนาดกลาง
3. ใช้วัสดุเป็นใบไม้: ไม้ 20:80 สร้างบ้านลักษณะคล้ายดอกเห็ด เคลื่อนย้ายง่าย สอดคล้องกับวิถีชีวิตการทำไร่เลื่อนลอย

ลักษณะบ้านที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลด์จะมีรูปแบบผสมผสานสอดคล้องกับลักษณะดังกล่าวและมีลักษณะการออกแบบตกแต่งภายในคล้ายคลึงกับชนเผ่าเมอนง คือพื้นที่ 2 ใน 3 ของบ้านจะใช้วัสดุที่หาได้ง่ายจากในป่า แต่ทำให้มีความคงทนและสามารถอยู่อาศัยได้นานอย่างน้อย 15-20 ปี หรือพยายามจะสร้างให้สามารถอยู่ได้นานอย่างน้อยสี่ชั่วอายุคน (ปู่ย่าตายาย พ่อแม่ลูกหลาน) โดยชาวเกอฮอลด์นั้นมีวิวัฒนาการด้านรูปแบบการสร้างที่อยู่อาศัยจากอดีตจนถึงปัจจุบันสามารถแบ่งออกได้ 4 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพที่อยู่อาศัยช่วงเป็นชนเผ่าเร่ร่อน ช่วงนี้ยังเป็นกลุ่มชนที่อาศัยอยู่ตามป่าเขา และยังไม่รู้จักการเพาะปลูก แต่มีการเลี้ยงสัตว์เพื่อดำรงชีพและการเก็บของป่ากิน อีกทั้งยังไม่มีมีการแบ่งแยกเป็นกลุ่มย่อยโดยยังเป็นกลุ่มชนขนาดใหญ่ที่เรียกตัวเองว่ากลุ่ม หม่า ซึ่งยังคงมีวิถีชีวิตแบบคนป่าเร่ร่อนย้ายถิ่นฐานไปตามแหล่งหากิน และพักอาศัยตามถ้ำ เฝิงผา หรือทำกระโจมจากวัสดุธรรมชาติ

ระยะที่ 2 สภาพที่อยู่อาศัยเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากช่วงที่เรียกว่ากลุ่ม หม่าช่วงนี้ได้เริ่มมีการแบ่งแยกกลุ่มกันเป็นจิล , สะเร , หม่า , ลัด และเมอนง ซึ่งเริ่มมีการเพาะปลูกทำนาตามเชิงเขา ส่วนบนภูเขามีการเลี้ยงสัตว์เพื่อไว้กิน และใช้งาน มีที่อยู่เป็นหลักแหล่ง โดยอยู่กันเป็นกลุ่ม และมักจะสร้างที่อยู่อาศัยรวมกันแบบหลายครอบครัว รูปแบบของที่พักอาศัยจึงมีลักษณะยาว

ต่อเนื่องกันไปเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เรียงต่อกันยาวไปตามที่ราบเชิงเขา แต่จะไม่ชอบอยู่บริเวณที่ราบตามชายน้ำ เนื่องจากกลัวน้ำท่วม โครงสร้างของตัวเรือนจะใช้ไม้ไผ่เป็นวัสดุหลัก เสาเป็นไม้เนื้อแข็ง ฝาผนังและพื้นจะใช้ไม้ไผ่คลีเป็นแผ่น หลังคามุงด้วยหญ้าแฝก หรือใบไม้ ยกพื้นสูงจากพื้นดินเล็กน้อยเพื่อไว้เลี้ยงสัตว์เล็ก เช่นหมู เป็ด ไก่ สุนัข ส่วนสัตว์ใหญ่จะเลี้ยงไว้บริเวณรอบบ้าน อีกทั้งยังมีการสร้างบ้านแบบหอคอยเป็นที่พักอาศัยเพื่อดูแลความปลอดภัยจากสัตว์ป่า และศัตรูด้วย

ภาพประกอบ 1 ลักษณะรูปแบบที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลัดในอดีต

ที่มา: Krajan Plin.(2011)

ระยะที่ 3 สภาพที่อยู่อาศัยในช่วงนี้ลักษณะที่พักอาศัยจะแยกออกจากกลุ่มเป็นครอบครัวเดี่ยว หรือเป็นสกุลเดียวกัน โดยแยกออกมาเป็นหลังๆและเริ่มย้ายลงมาสร้างบ้านอยู่บนพื้นที่ราบชายน้ำระหว่างภูเขา เรียนรู้การปลูกข้าวบนพื้นที่ราบที่มีน้ำจากกลุ่มชนชาวญวน รูปแบบบ้านเรือนเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หลังคาทรงจั่วยกพื้นสูงจากพื้นดินมีบางหลังที่ยกพื้นสูงมากขึ้นเพื่อทำกิจกรรมต่างๆ และไว้เลี้ยงสัตว์เช่น หมู วัว ควาย ม้า วัสดุส่วนใหญ่ยังคงเป็นไม้ไผ่ผสมไม้สน หลังคามุงด้วยหญ้าแฝก หรือสังกะสี ผนังเป็นไม้ไผ่แบ่งเป็นแผ่น แล้วค่อยๆพัฒนาโครงสร้างเสาเป็นไม้ ผนังเป็นไม้สน หลังคามุงสังกะสี ภายในบ้านจะเป็นพื้นที่โล่ง ตามแนวยาวของบ้าน โดยส่วนของพื้นที่นอนจะเป็น คนที่อาวุโสที่สุดในบ้านจะอยู่ด้านขวาสุด ไล่เรียงต่อมาตามลำดับอายุ ส่วนของมีค่าจะถูกวางไว้ในตะกร้ามีฝาปิดวางไว้มุมใดมุมหนึ่งของบ้านไม่มีห้องครัว และห้องนอน

แต่จะมีเตาไฟเรียกว่า เปอ นะฮะ อ่วยห์ ซึ่งจะอยู่กลางบ้าน ใช้สำหรับทำอาหารและทำพิธีกรรมต่างๆ ทางฝั่งซ้ายจะเป็นส่วนที่ใช้เก็บฟืนไฟไว้ใช้ตลอดปีส่วนพื้นที่ใต้หลังคาจะใช้ประโยชน์โดยทำเป็นชั้นลอยต่ำลงมาจากช่อพอดันศีรษะโดยใช้ไม้ไผ่จักเป็นเส้นแล้วสานให้เป็นแผ่นผืนแขวนเพื่อเป็นพื้นที่ให้วางสิ่งของได้เช่น กระจง ตะกร้าสำหรับเก็บข้าว ข้าวโพด พริกแห้ง ปลาแห้ง หนังกวายแห้ง และเมล็ดพันธุ์ต่างๆ

ภาพประกอบ 2 ลักษณะรูปแบบที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลัดในอดีต

ที่มา: KrajanPlin.(2011).

ภาพประกอบ 3 ลักษณะรูปแบบภายในบ้านที่อาศัยของชาวเกอฮอลัด

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ระยะที่ 4 สภาพที่อยู่อาศัยในแบบปัจจุบัน โดยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงตามความเจริญและอิทธิพลของฝรั่งเศส ซึ่งหลังจากฝรั่งเศสเข้ามามีบทบาทต่อประเทศเวียดนามจึงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของผู้คนในเวียดนามรวมถึงชาวเกอฮอลัดด้วย ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ต้องปรับเปลี่ยนไปตามสิ่งแวดล้อมทางสังคมดังนั้นที่อยู่อาศัยจึงมีรูปแบบที่เปลี่ยนตามไปด้วย บ้านเรือนต่างๆของชาวเกอฮอลัดในระยะนี้จึงเป็นบ้านในรูปแบบประยุกต์ทั้งรูปทรงและวัสดุ มีบางครอบครัวที่มีฐานะก็จะสร้างบ้านในรูปแบบยุโรปหรือบางหลังก็ยังรักษาความเป็นอยู่ในรูปแบบเก่า คือมีลักษณะเป็นปูนและไม่สลับกันไป

ภาพประกอบ 4 ลักษณะรูปแบบที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลัดในปัจจุบัน

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพานิชย์

ภาพประกอบ 5 ลักษณะรูปแบบที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลัดในปัจจุบัน

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพานิชย์

1.1.3 การศึกษา

การศึกษาของชาวเกอฮอลันดาในปัจจุบันได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับเหมือนการศึกษาทั่วไป โดยเด็กที่อายุตามเกณฑ์นั้น ผู้ปกครองต้องมีหน้าที่ส่งบุตรหลานไปเรียนโรงเรียนใกล้บ้าน โดยปัจจุบันชาวเวียดนามได้แบ่งลักษณะของการจัดการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ ดังนี้

การศึกษาในระบบ

1. เริ่มจากการศึกษาระดับก่อนเข้าประถมศึกษา (Pre-School Education) คือการเลี้ยงดูเด็ก สำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 2 ขวบถึง 5 ขวบจะเป็นชั้นอนุบาลสำหรับเด็กเล็ก
2. ต่อมาได้แบ่งการจัดการศึกษา เป็นระบบ 5:4:3:4 กล่าวคือเด็กอายุตั้งแต่ 6 ขวบต้องเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาเป็นเวลา 5 ปีได้แก่เด็กที่มีอายุตั้งแต่ 6 ขวบถึง 10 ขวบเข้าเรียนชั้นประถมปีที่ 1-5
  - 2.1 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือระดับ 6-9
  - 2.2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือระดับ 10-12
3. การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีพ ซึ่งสามารถเทียบเคียงกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายได้
4. การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นระดับอนุปริญญา (Associate degree) และระดับปริญญาตรี
5. การศึกษาต่อเนื่อง เป็นการศึกษสำหรับประชาชนที่พลาดโอกาสการศึกษาในระบบสายสามัญและสายอาชีพ

การศึกษานอกระบบ

การศึกษานอกระบบนั้นมีไว้สำหรับนักเรียนในวัยเรียนแต่ไม่มีโอกาสได้เรียนในโรงเรียนในระบบ จะสามารถไปเรียนการศึกษานอกระบบในศูนย์กลางการศึกษาต่อเนื่องในระยะเวลากลางคืนได้ อีกทั้งยังรวมไปถึงผู้ใช้แรงงานที่จำเป็นจะต้องได้รับการศึกษาในเวลากลางคืนจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลายได้เช่นเดียวกัน

สำหรับการศึกษาระดับสูงของเวียดนามอันได้แก่การศึกษาระดับอุดมศึกษาล้วนแล้วแต่มีรากฐานมาจากการศึกษาในระบบของฝรั่งเศส สมัยที่ยังเป็นอาณานิคม โดยสถาบันการศึกษาชั้นสูงนั้นส่วนใหญ่จะถูกพัฒนา โดยรัฐบาลได้วางนโยบายพัฒนาคุณภาพมหาวิทยาลัยโดยใช้การรวบรวมมหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทยให้มาอยู่ในเครือของมหาลัยประจำชาติ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีคือ มหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนาม โดยการศึกษาระดับสูงของเวียดนามนั้น มี

ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีที่มีคณะให้ผู้ที่สนใจเลือกอยู่มากมาย โดยใช้เวลาในการศึกษาในระดับปริญญาตรีใช้เวลา 4 ปี เช่นเดียวกับการศึกษาในระดับปริญญาโทที่มีวิชาจำเพาะสาขาให้ผู้สนใจเลือก โดยใช้ระยะเวลาในการศึกษา 2 ปี และสุดท้ายคือการศึกษาในระดับปริญญาเอกโดยมีระยะเวลาในการศึกษาทั้งหมด 3 ปีรวมเป็นการศึกษาทั้งหมด 9 ปีเต็ม

โดยมหาวิทยาลัยแห่งชาติเวียดนามนั้นถือได้ว่าเป็นมหาวิทยาลัยที่ทางรัฐบาลควบคุมคุณภาพการวิจัยให้เทียบเคียงกับสถาบันนานาชาติได้เป็นอย่างดี และยังมี การติดต่อกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียนที่มีการส่งนักเรียนแลกเปลี่ยน หรือการให้ทุนอีกมากมาย โดยมหาวิทยาลัยในประเทศเวียดนามที่มีชื่อเสียงมีอยู่ หลายมหาวิทยาลัย ซึ่งชาวเกอสลัดที่สนใจจะต้องไปเรียนที่นครโฮจิมินห์หรือที่ฮานอยเป็นส่วนใหญ่ โดยมีรายชื่อมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นสูงคร่าวๆดังนี้

- 1.มหาวิทยาลัยโฮจิมินห์ซิตี้ (University of Ho Chi Minh City)
- 2.มหาวิทยาลัยฝึกลอบรมด้านเทคโนโลยีดัก (The Duc Technology Training University)
- 3.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีโฮจิมินห์ซิตี้ (Ho Chi Minh City University of Technology)
- 4.มหาวิทยาลัยเกษตรกรรมและการป่าไม้โฮจิมินห์ซิตี้ (Ho Chi Minh City University of Agriculture and Sylviculture)
- 5.มหาวิทยาลัยเศรษฐศาสตร์ (University of Economics)
- 6.มหาวิทยาลัยการบัญชีและการเงิน (University of Economics)
- 7.มหาวิทยาลัยครูโฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City Pedagogical University)
- 8.มหาวิทยาลัยสถาปัตยกรรมศาสตร์โฮจิมินห์ (Ho Chi Minh City Architecture University)
- 9.มหาลัยกฎหมายฮานอย (Law University of Hanoi)

โดยจากที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเพียงมหาวิทยาลัยที่ใหญ่ๆเท่านั้น แต่ยังมีมหาวิทยาลัยอีกเป็นจำนวนมากที่รองรับการศึกษาในหลักสูตรต่างๆหลากหลายรูปแบบ ซึ่ง การศึกษาของเวียดนามนั้นจะเป็นแบบ 5-4-3 แตกต่างกับของไทยเป็นแบบ 6-3-3 ที่เป็นเพียง การศึกษาในระดับสามัญ 12 ปี (General Education) โดยของเวียดนามนั้นจะมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างจากประเทศไทยอยู่พอสมควร โดยประเทศเวียดนามนั้นจะให้ประชาชนที่มีความสามารถ

ในการศึกษายังคงมีจิตวิญญาณในความเป็นสังคมนิยมอยู่และยังต้องมีเอกลักษณ์ประจำชาติควบคู่กันไป อีกทั้งรัฐบาลยังผลักดันให้มีความสามารถในการศึกษาต่อในด้านต่างๆรวมไปถึงการศึกษาด้านอาชีพให้ทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ

1.1.4 การประกอบอาชีพ

อาชีพของชาวเกอฮอลัดในอดีตมักจะทำนาทำไร่ปลูกข้าวโพด มันเทศ เผือก และเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อเป็นอาหารส่วนพืชผักสวนครัว และผลไม้เช่น พริก มะเขือ พืชสมุนไพร แตงกวา กัลวย มะละกอ พักทอง น้ำเต้า ก็จะปลูกไว้ตามรั้วบ้าน เพื่อใช้รับประทานหรือมีไว้เพื่อแลกเปลี่ยนกันโดยไม่มีการซื้อขาย ส่วนร้านค้าตามหมู่บ้าน หรือตลาดสดส่วนใหญ่จะเป็นพ่อค้าแม่ค้าที่เป็นคนญวนมาทำการค้าขายกับชาวเกอฮอลัดโดยจากการลงพื้นที่ได้ศึกษาพบว่าชาวเกอฮอลัดในอดีตจะอยู่อย่างพอเพียง อาศัยธรรมชาติเป็นหลักในการดำรงชีพ หลังจากการทำไร่ ทำนาเลื่อนลอยแล้วจึงค่อยพัฒนาการเพาะปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเองรวมถึงการทอผ้าจนถึงในปัจจุบันแต่จะมีชาวเกอฮอลัดบางกลุ่มรู้จักทำการเกษตรในรูปแบบใหม่ๆ พัฒนาเป็นพืชเกษตรกรรมมากขึ้นเนื่องจากพื้นที่ในจังหวัดเลิมด่ง หรือ เมืองดาลัดเป็นพื้นที่ราบระหว่างภูเขาที่มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะกับการเพาะปลูก ซึ่งเป็นเมืองที่มีอากาศเย็นตลอดทั้งปี ดังนั้นพืชผลส่วนใหญ่จะมีการเจริญเติบโตดี ทำให้มีผลผลิตมากสามารถส่งออกไปขายยังต่างจังหวัดได้ สร้างรายได้ให้ชาวเกอฮอลัดอีกทางหนึ่ง จึงทำให้ชาวเกอฮอลัดมีอาชีพเพิ่มเติมจากอดีต เช่นการปลูกกาแฟ ดอกทานตะวัน ดอกกุหลาบ ดอกอาร์ติโชค และพืชผักผลไม้ตามฤดูกาลโดยเฉพาะ กาแฟ ดอกทานตะวัน จะเป็นที่นิยมมากในเมืองหลวงของเวียดนามและยังมีการส่งออกมายังประเทศไทยอีกด้วย

ภาพประกอบ 6 การทำไร่ดอกไม้บนที่ราบชายเขาของชาวเกอฮอลัดในปัจจุบัน

ที่มา: นายชินพัฒน ไทพาณิชย์

ภาพประกอบ 7 การบรรจุดอกทานตะวันเพื่อส่งไปยังเมืองต่างๆ

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์

จากข้างต้นอาชีพที่เป็นเหมือนงานหลักของชาวเกอฮอลด์คือการทอผ้าตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันคืออาชีพทอผ้า โดยสตรีชาวเกอฮอลด์จะสอดแทรกทั้งอารมณ์ความรู้สึกและความงดงามของธรรมชาติไว้ในผลงานผ้าพื้นเมืองทุกชิ้น ซึ่งส่วนมากผู้หญิงชาวเกอฮอลด์จะถูกสอนเรื่องการทอผ้าตั้งแต่ยังเด็กเมื่อว่างจากการทำงานบ้านหรือว่างจากการทำไร่นาทุกคนจะต้องฝึกทอผ้าใช้เองถือว่าเป็นลักษณะเฉพาะของผู้หญิงชาวเกอฮอลด์ โดยอุปกรณ์และเครื่องมือที่ชาวเกอฮอลด์ใช้ทอผ้ามีลักษณะที่เรียบง่าย โดยที่ทอผ้าทำจากไม้และไม่มีขาตั้ง แต่ใช้วิธีนั่งทอ ทำให้สามารถเคลื่อนย้ายไปทอที่ไหนก็ได้ เมื่อไม่ได้ใช้งานก็สามารถพับเก็บได้สะดวก

ภาพประกอบ 8 การทอผ้าอยู่หน้าบ้านของชาวเกอฮอลัด

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

อีกทั้งชาวเกอฮอลัดในปัจจุบันยังนิยมเลี้ยงสัตว์เป็นอาชีพเพราะสามารถนำสัตว์ที่เลี้ยงไว้มาเพาะพันธุ์หรือแม้แต่นำมาประกอบอาหารได้เป็นอย่างดี ส่วนมากแล้วจะเป็นไก่ หมู รวมไปถึงสัตว์ใหญ่ที่ใช้ประกอบอาหารเช่นเนื้อควายและเนื้อวัว อีกทั้งยังปลูกกาแฟและส่งเมล็ดกาแฟออกขายรอบเมืองดาลัดและจังหวัดต่างๆ

ภาพประกอบ 9 การเลี้ยงสัตว์ของชาวเกอฮอลด์

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ภาพประกอบ 10 อาชีพขายกาแฟพื้นเมือง

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

1.2 วัฒนธรรมของชาวเกอฮอลัด

วัฒนธรรมของชาวเกอฮอลัด นั้น ยังเป็นสิ่งที่มีความน่าสนใจ โดยจากศึกษาพบว่า ชาวเกอฮอลัดยังคงมีวัฒนธรรมในแบบดั้งเดิม ที่มีการผสมผสานกับวัฒนธรรมในแบบสมัยใหม่ได้อย่างลงตัว เช่นศาสนา พิธีกรรม รวมไปถึงที่มาของภาษา , การแต่งกาย และอาหารที่ยังคงสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ดังนี้

1.2.1 ศาสนาและความเชื่อ

ในอดีตชาวเกอฮอลัดไม่ได้มีศาสนาเป็นของตนเอง มีเพียงความเชื่อเรื่องของพระในใจโดยมีชื่อว่า พระนคู ซึ่งชาวเกอฮอลัดเชื่อว่า คือเทพที่สร้างจักรวาลขึ้นมา โดยมีเรื่องเล่าว่าพระนคู นั้นมีลูกทั้งหมด 12 คน โดยแต่ละคนมีหน้าที่แตกต่างกันดังนี้

ลำดับ	ชื่อ	หน้าที่
1	เกอซุง	ดูแลท้องฟ้า
2	เกอ กราง	ผู้สร้างสายฟ้า
3	เกอ เชียง	ดูแลพื้นดิน
4	เกอแซต	ดูแลพระอาทิตย์และดวงจันทร์
5	กานา	พระอาทิตย์
6	เกอแต	ดูแลเกี่ยวกับลม
7	เกอต่าง	ดูแลเกี่ยวกับการตาย
8	เกอกละ	ดูแลผี
9	เกอกลาย	ดูแลมังกร
10	กาปิง	ดูแลป่า-เขา
11	กากลอง	ดูแลทะเล
12	เกอยุท	พระจันทร์

ต่อมาเมื่อเทพนคูได้แบ่งหน้าที่ให้ลูกๆทั้ง 12 ให้ดูแลโลกแต่แล้ว เทพกานากับเทพเกอยุทได้ตกหลุมรักกันและให้กำเนิดบุตรอีก 7 คนคือ

- 1.เกอเจอลา ดูแลโลกในช่วงเวลาเช้าถึงกลางวัน
- 2.เกองาย ดูแลโลกในช่วงเวลาเช้าถึงกลางวัน
- 3.กามะโฮ ดูแลโลกในช่วงเวลากลางวันถึงกลางคืน

4. กามัง ดูแลโลกในช่วงเวลากลางวันถึงกลางคืน
5. กาทอง ดูแลโลกในช่วงเวลาเช้าถึงกลางวัน
6. กาดริม ดูแลโลกในช่วงเวลาเช้าถึงกลางวัน
7. เกอเฮอลิง ดูแลโลกในช่วงเวลากลางวันถึงกลางคืน

**หมายเหตุ สามารถทราบถึงเพศชายและเพศหญิงได้จากอักษรตัว K แทนผู้ชาย และ Ka แทนผู้หญิง

โดยได้แบ่งหน้าที่กันว่า เกอเจอลา, เกองาย, กาทองและกาดริมเป็นเทพแห่งช่วงเวลาเช้าถึงกลางวันส่วน กามะโฮ, กามังและ เกอเฮอลิงเป็นเทพแห่งกลางวันถึงกลางคืนโดยมีเรื่องเล่าว่าในวันหนึ่งเทพเกองายได้ขอเทพกานา(พระอาทิตย์) ผู้เป็นแม่ ลงไปเที่ยวเล่นที่โลกมนุษย์ ในช่วงเวลานั้นที่โลกมนุษย์ได้มีการจัดเทศกาลฉลองพระผู้เป็นเจ้า มีชาวบ้านมากมายมาร่วมกันทำกับข้าวบูชาสัตว์ป่า เกองายได้พบกับผู้หญิงเธอมีชื่อว่ากาปัง ซึ่งมีความงดงามเป็นอย่างมาก จึงทำให้เกองายตกหลุมรักและได้ใช้พลังวิเศษเพื่อให้มีความสัมพันธ์กับนางก่อนจะกลับไปยังจักรวาลของตน ส่วนกาปังก็มีความรู้สึกที่นางได้ฝันว่าพบรักกับชายผู้หนึ่ง หลังจากนั้นได้ไม่นานกาปัง ก็ได้ตั้งครรภ์ขึ้น โดยที่นางก็ไม่ทราบว่าใครคือพ่อของทารกในครรภ์ เพราะนางไม่เคยมีความสัมพันธ์กับชายใดมาก่อน นอกจากในความฝันนั้น เหตุการณ์นี้ทำให้ครอบครัวของนางอับอายอย่างมาก ต่อมานางก็ได้ให้กำเนิดทารกน้อยผู้หนึ่งและตั้งชื่อว่า เซอราย แต่เมื่อเซอรายเติบโตขึ้นในโลกมนุษย์ก็กลับได้รับการดูถูกจากกลุ่มชนในหมู่บ้านว่าเป็นเด็กไม่มีพ่อและถูกกลั่นแกล้งจากคนในหมู่บ้านมาตลอด จึงทำให้เซอรายรู้สึกเศร้าเสียใจมาก จึงตัดสินใจถามแม่ว่าพ่อของเขาเป็นใครกาปังจึงตัดสินใจบอกลูกชายของตนว่า พ่อน่าจะเป็นเทพที่อยู่บนจักรวาล

ในวันหนึ่งขณะที่เซอรายกำลังล่าสัตว์ในป่า ได้พบกับเทพขีม้าลงมาเพื่อดูแลมวลมนุษย์ จึงสอบถามว่าเทพผู้นี้เป็นใคร เทพดังกล่าวแจ้งว่า เธอชื่อกามังจะลงมาตรวจตราโลกมนุษย์ในยามค่ำคืน เซอรายจึงถามว่ารู้จักพ่อของตนหรือไม่ เมื่อกามังเห็นจากรูปร่างลักษณะของเซอรายก็ทราบโดยทันทีว่านี่คือบุตรของเกองาย พี่ชายของตนที่จะลงมาโลกมนุษย์ในช่วงเช้า จึงได้บอกกับเซอรายว่า ถ้าอยากพบพ่อของตนให้มาที่แห่งนี้อีกทีในเวลาเช้า โดยในเช้าวันต่อมาเซอรายก็มารอที่แห่งเดิมและได้พบกับชายผู้หนึ่ง ขีม้าขาวลงมาจากท้องฟ้า เมื่อชายคนดังกล่าวได้เห็นเซอรายก็มีความยินดีอย่างยิ่ง และแจ้งว่าตนคือพ่อของ เซอรายและได้เชื้อเชิญให้ ขึ้นไปจักรวาลกับตน พร้อมทั้งมอบพลังให้กับเซอรายเสมือนเทพอีกองค์หนึ่ง เมื่อเซอรายได้พลังดังกล่าว จึงหวงคิดถึงความโกรธแค้นมนุษย์ที่เคยดูถูกตนในอดีต จึงได้ใช้พลังทำลายต้นไม้ สัตว์ป่าบนภูเขาหัวโล้นแห่งนั้นจนหมดสิ้น ทำให้มนุษย์ที่อาศัยอยู่บริเวณนี้ได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก มนุษย์จึงได้

จัดพิธีขอขมาเทพเจ้าและได้ตั้งอธิษฐานสัญญาว่าจะอยู่ดูแลที่แห่งนี้ให้ดีอีกทั้งยังขอขมาต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์จากการล่วงเกินต่างๆเซอร์ราย จึงให้อภัยและอนุญาตให้ชาวหม่ากลุ่มนี้ได้อาศัยอยู่มาจนถึงปัจจุบัน

หลังจากที่ฝรั่งเศสเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของชาวเวียดนามรวมไปถึงชาวเกอฮอลัดความเชื่อเรื่องพระในใจก็เปลี่ยนไป โดยฝรั่งเศสได้นำศาสนาคริสต์มาเผยแพร่และสอดแทรกไปในบริบทต่างๆ จึงทำให้ชาวเกอฮอลัดจากราวห้าหมื่นคน สามหมื่นคนนับถือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิกและอีกสองหมื่นคนนับถือนิกายโปรเตสแตนต์ โดยเฉพาะชาวเกอฮอลัดมักจะเข้าโบสถ์ทุกวันหรืออย่างน้อยอาทิตย์ละ 3 วันโดยแบ่งเป็นช่วงเวลาคือวันจันทร์ถึงวันเสาร์มี 2 ช่วงเวลาเริ่มตั้งแต่เวลา 06.00 น. ถึง 07.30 น. และเวลา 09.00 น. ถึง 10.00 น. ส่วนวันอาทิตย์มี 3 ช่วงเวลาคือตอนเช้าเวลา 06.00 น. ถึง 07.30 น. และเวลา 09.00 น. ถึง 10.00 น. โดยมีตอนบ่ายเพิ่มอีกหนึ่งรอบคือ เวลา 16.30 น. ถึง 18.00 น. วันอาทิตย์ถือว่าเป็นวันที่สำคัญมากที่สุดที่ทุกคนต้องเข้าโบสถ์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ถ้าขาดเข้าโบสถ์วันอาทิตย์จะเป็นบาปต้องทำพิธีล้างบาปกับบาทหลวง เมื่อในวันอาทิตย์ที่ 7 กรกฎาคม 2562 ได้มีพิธีใหญ่ที่โบสถ์เยา ซ็อง เบียง โดยมีบาทหลวงมาจากประเทศอิตาลีมาทำพิธีสวดขอพรมหาสนิทจากพระเยซูคริสต์ เป็นการประชุมใหญ่ของคาทอลิกและเป็นครั้งแรกของชาวเกอฮอลัดที่ได้จัดพิธีนี้โดยในพิธีมีดนตรีและการแสดงของชาวเกอฮอลัดร่วมในพิธีอย่างยิ่งใหญ่

ภาพประกอบ 11 พระเนเบสถ เยา ซอ ลงเบียง

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพานิชย์

1.2.2 พิธีกรรมต่างๆ

พิธีกรรมของชาวเกอฮอลัดนั้น เป็นเรื่องเล่าที่มีอยู่จริงโดยผู้วิจัยได้รับข้อมูลจากนาย ปางติง ป้อห์ ที่เคยพบเห็นพิธีกรรมต่างๆเมื่อสมัยยังเด็ก โดยในปัจจุบันไม่ค่อยพบพิธีกรรมแบบนี้ให้เห็นแล้ว มีเพียงรูปที่สามารถยืนยันได้ว่าพิธีกรรมต่างๆนั้นเคยมีอยู่และมีความสำคัญและคอย ยึดเหนี่ยวจิตใจของชาวเกอฮอลัดในอดีตดังนี้

1.2.2.1 พิธีใจ่ ยาง กวย

พิธีใจ่ ยาง กวย เป็นความเชื่อที่อยู่ในอาชีพเกษตรกรรมที่เกี่ยวข้องกับการ เจริญเติบโตของการเพาะปลูก โดยพิธีใจ่ ยาง กวยคล้ายกับพิธีมอบข้าวใหม่จึงเป็นหนึ่งในกิจกรรม แบบดั้งเดิมของชาวเกอฮอลัด โดยพิธีนี้มีขึ้นเพื่อเตือนให้เห็นคุณค่าของข้าว ซึ่งจะจัดพิธีบริเวณ ลานกลางแจ้งที่ติดกับทุ่งนาของหมู่บ้าน จะมีพิธีกรรมเล็กหรือใหญ่ขึ้นอยู่กับจำนวนคนที่เข้าร่วม โดยจะมีการตั้งเสาโทเท็ม(ซึ่งเป็นเสาที่ชาวเกอฮอลัดเชื่อว่าจะสื่อถึงพระเจ้า) ในพิธีนี้ผู้นำหมู่บ้านจะ มีบทบาทหลักในการเชิญสมาชิกผู้สูงอายุในหมู่บ้านมาประชุมเพื่อหารือเกี่ยวกับการเตรียมความ พร้อมและกำหนดงานเพื่อให้แน่ใจว่าพิธีดังกล่าวจะสมบูรณ์ถูกต้องตามหลักปฏิบัติ ในพิธีกรรม การบูชาจะประกอบไปด้วยข้าวหอมมะลิที่เก็บเกี่ยวใหม่ ไวน์ หมูและสัตว์ป่าที่ได้จากการล่า ใ้ กระจกวางบน แทนบูชาหลักขนาดเล็กที่ได้เสาโทเท็ม โดยเสาคจะได้รับตกแต่งด้วยลวดลาย ต่างๆ ซึ่งตามวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลัดจะใช้สีขาวเป็นสัญลักษณ์ของโลกฝ่ายวิญญาณติดอยู่ ด้านบนของเสายังมีนกที่ทำด้วยไม้ไผ่แขวนไว้แต่ละเสา โดยเชื่อว่านกสามารถบินไปสวรรค์ เพื่อพบกับพระเจ้าและบรรพบุรุษของพวกเขา

โดยชายชาวเกอฮอลัดจะเป่ากัมปู้วดเพื่อเชิญเทพเจ้า จากนั้นทุกคนจะอ่านคำ อธิษฐานด้วยกันโดยคำสวดจะกล่าวว่า “ขอให้พระเจ้าให้พืชผลเราเป็นพืชที่ดี เป็นปีที่ดีและมี อาหารให้เหลือสำหรับปีถัดไป”คนที่เข้าร่วมพิธีจะฆ่าควายและควายจะถูกฆ่า อย่างรวดเร็วที่สุด เพราะชาวเกอฮอลัดเชื่อว่าควายตายเร็วเท่าไรจะทำให้พวกเขามีพืชที่ดีและอาหารที่เพียงพอ หลังจากพิธีเสร็จทุกคนจะกลับไปทำพิธีที่บ้านของตนและมักจะฆ่าไก่เพื่อไหว้บรรพบุรุษอีกทั้งยัง นำเลือดของไก่มาถูที่หน้าผากของสมาชิกในครอบครัวส่วนชนไก่จะเก็บไว้ที่มุมของบ้านและ อธิษฐานขอให้โชคดีตลอดปี

ภาพประกอบ 12 การทำพิธีไฉ่ ยาง กวยของชาวเกอฮอแล็ดในอดีต

ที่มา: Viet Nam News.(2014)

1.2.2.2 พิธีปรำเบียง

พิธีปรำ เบียง เป็นพิธีที่ชาวเกอฮอแล็ดมักใช้ในการขับไล่โชคร้าย สำหรับคนที่คิดว่าตัวเองกำลังจะมีเคราะห์หรือกำลังเจ็บปวดด้วยอุบัติเหตุ โดยชาวเกอฮอแล็ดจะมีวิธีการนำเบ็ดมาเป็นตัวแทนโดยใช้แต่เบ็ดเท่านั้นโดยในพิธีการคือนำเบ็ดมาตัดที่คอและนำเลือดจากคอของเบ็ดมาแตะที่ใบหน้าของผู้ที่โชคร้ายและจะมีวิธีการขอขมาและสวดอ้อนวอนต่อพระเกอ ตาง ซึ่งเป็นลูกของพระนดูจากที่กล่าวไว้ในข้างต้นเกี่ยวกับศาสนา โดยคนขอขมาจะเป็นใครก็ได้ที่มีอายุมากกว่าคนที่มีเคราะห์อาจจะป่เป็นพ่อ แม่ ปู่ย่า ตายาย และหลังจากทำพิธีเสร็จแล้วในส่วนของคอเบ็ดที่ถูกตัดต้องทิ้งไปเหลือแต่ลำตัวของเบ็ดที่สามารถนำมากินต่อไปได้ซึ่งสามารถทำได้หลายครั้งโดยชาวเกอฮอแล็ดจะแบ่งจากการประสพเหตุร้ายต่างๆโดยแบ่งเป็น 2 แบบคือ 1. การไล่ จะใช้เฉพาะเวลาชาวเกอฮอแล็ดเชื่อว่าผู้ที่โชคร้ายมีคนคอยแข่ง หรือผีเข้า ซึ่งจะใช้คำหยาบคายในการขับไล่สิ่งนั้นๆ 2. การขอ คือการขอขมาต่อสิ่งที่อยู่สูงกว่าตัวเองเช่นขอพระยังดูให้พรหรือขอให้หายจากโรคร้าย โดยในแบบที่สองนี้จะเป็นการใช้คำที่สัพพ

ภาพประกอบ 13 การทำพิธีปฐาเปียงของชาวเกอฮอลัดในอดีต

ที่มา: Dalat Trip Jsc.(2020)

1.2.2.3 พิธีกรรมเมอ ตา เชือด

เป็นพิธีที่อยู่ในงานศพของชาวเกอฮอลัด ในสมัยก่อนพิธีกรรมนี้เมื่อมีคนตายศพที่ตายจะถูกนำมาตั้งไว้กลางบ้านโดยใช้เวลา 3 วัน ซึ่งบ้านของคนที่ตายจะเป็นเจ้าภาพในการล้มควายเพื่อเลี้ยงคนที่มาเฝ้าศพรวมไปถึงแขกที่จะนำสัตว์ต่างๆมาเลี้ยงรวมกันในพิธีนี้โดยในพิธีจะเริ่มจากการนั่งคุยกันโดยสามารถคุยได้ทุกอารมณ์ เช่นตลก ยิ้ม หัวเราะ โศกเศร้า เสียใจได้ทุกเรื่อง โดยจะมีการนำเครื่องดนตรีต่างๆมาเล่นเพื่อคนที่ตายไปแล้วได้รับความรู้สึกสนุกหรือเสียใจด้วย และสุดท้ายก็จะนำโลงศพที่เตรียมไว้มาใส่ศพในพิธีการนี้จะใช้โลงที่ถูกเตรียมไว้นานแล้ว ซึ่งจะใช้ต้นไม้ใหญ่มาขุดตรงกลางต้นให้สามารถใส่ศพได้พอดีและพิธีกรรมนี้จะมีความเชื่อที่ว่าผู้มาร่วมงานจะแสดงความสุขเพราะคนที่ตายไปแล้วชาวเกอฮอลัดจะเชื่อว่าผู้นั้นจะไปสบายกว่านี้ โดยในพิธีนี้ชาวเกอฮอลัดจะทำกันอยู่ 2 แบบคือ 1.ชาวเกอฮอลัดจะคิดถึงคนที่ตายและพูดเรื่องสนุกสนาน พูดถึงผู้ตายตอนยังมีชีวิตอยู่ ในแบบที่ 2.จะพูดเรื่องเศร้าในทำนองที่ว่าคนที่ตายจะไม่กลับมามีชีวิตอีกแล้วและขอให้ได้เจอกันใหม่ในชาติหน้า พร้อมเสียงดนตรีของชาวเกอฮอลัดบรรเลงตลอดพิธี

ภาพประกอบ 14 การทำพิธีเมอ ตา เชือด ของชาวเกอฮอลัดในอดีต

ที่มา: KrajanPlin.(2011).

1.2.2.4 พิธีปะ ที่ โป๊ชและพิธีเซียม ซะ

พิธีปะ ที่ โป๊ช และเซียม ซะเป็นพิธีของการต่ออายุ ซึ่งชาวเกอฮอลัดในสมัยก่อนถือว่าเป็นพิธีกรรมที่สำคัญมาก โดยสามารถแบ่งเป็น 2 แบบคือแบบแรกสำหรับคนที่ไม่มีชีวิตอยู่แล้วที่ชาวเกอฮอลัดเรียกว่าปะ ที่ โป๊ช ส่วนแบบที่ 2 สำหรับคนที่ยังมีชีวิตอยู่ก็สามารถทำพิธีฉลองอายุได้โดยชาวเกอฮอลัดเรียกว่า เซียม ซะโดยพิธีทั้งสองนี้จะเป็นการขอร้องต่อพระผู้นับถือคือพระนคู สำหรับผู้ที่ตายไปแล้วลูกหลานก็จะขอให้ผู้ตายนั้นมีความสุขอยู่บนสวรรค์และคอยช่วยพระนคู อีกทั้งยังขอพรให้ลูกหลาน ญาติพี่น้อง มีแต่ความสุข แต่ถ้าผู้ตายยังมีชีวิตอยู่ก็จะขอให้มีความสุขร่างกายแข็งแรงและอยู่กับลูกหลานไปนานๆโดยพิธีนี้ชาวเกอฮอลัดจะนำควายมาฆ่าและใช้ควายตัวนี้ทำพิธีขอขมา และให้เป็นตัวตายตัวแทน โดยหลังจากทำพิธีเสร็จก็สามารถนำควายมาแบ่งกันกินต่อไปได้ ซึ่งญาติพี่น้องที่มาร่วมพิธีดังกล่าวก็จะนำของต่างๆมาร่วมพิธีด้วยเช่น เงินทอง ไวน์ ผ้าหรือเครื่องแต่งตัว รวมไปถึงเนื้อหมูและเนื้อไก่ เพราะเชื่อว่าจะได้พรเช่นเดียวกัน

ภาพประกอบ 15 การทำ พิธีฉลองอายุปะ ที โบ๊ช และเซียม ซะ ของชาวเกอฮอลัดในอดีต

ที่มา: KrajanPlin.(2011).

1.2.3 ภาษา

ภาษาของชาวเกอฮอลัดแต่เดิมนั้นไม่มีภาษาเขียนเป็นของตนเอง มีเพียงภาษาพูดที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารกันเท่านั้น จนกระทั่งต้องเริ่มมีการติดต่อสื่อสารและแลกเปลี่ยนสินค้าระหว่างประเทศต่างๆ เหตุนี้ทำให้ชาวเกอฮอลัดได้รับอิทธิพลทางภาษาเขียนจากชนชาติต่างๆ มาด้วยโดยเริ่มจากเมื่อประมาณ 200 ปีก่อน เชื่อว่าชาวฮินดีที่เคยอาศัยอยู่ในแถบประเทศอินโดนีเซีย ปัจจุบัน ได้เข้ามาเผยแผ่ศาสนาฮินดีทางตะวันตกของประเทศเวียดนาม และนำภาษาสันสกฤตมาใช้ในกลุ่มประเทศที่ได้รับอิทธิพลต่างๆ นอกเหนือจากเวียดนามแล้ว ยังมีกัมพูชา ประเทศไทย เป็นต้น แต่ภาษาดังกล่าวยังไม่ได้ใช้อย่างแพร่หลายในกลุ่มชาวเกอฮอลัดเนื่องจากอยู่ในป่าลึกและยังไม่มีใครเข้าถึง ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าว ทางตอนเหนือของประเทศเวียดนามก็ได้มีการติดต่อสื่อสารกับประเทศจีน จึงทำให้ได้รับอิทธิพลจากภาษาจีนในช่วงเวลานั้น แต่ภาษาดังกล่าวก็ยังไม่ถึงกลุ่มชาวเกอฮอลัดอยู่ดีจนกระทั่งในช่วงประมาณ 100 ปีก่อน ชาวฝรั่งเศสได้เข้ามามีอิทธิพลในประเทศเวียดนาม และได้มีการเผยแผ่ทั้งศาสนา และภาษา โดยภาษาเขียนของชาวฝรั่งเศสนั้นได้เข้าถึงกลุ่มชาวเกอฮอลัดผ่านทางนักบวชที่มาเผยแผ่ศาสนา ทำให้ชาวเกอฮอลัดเรียนรู้ที่จะใช้ภาษาเขียนแบบฝรั่งเศสมาจนถึงปัจจุบัน แต่ในรูปแบบของภาษาเขียนได้มีการผันเสียงหรือวรรณยุกต์ที่แตกต่างกับภาษาฝรั่งเศสต้นฉบับ และภาษาเวียดนาม โดยมีข้อสันนิษฐานว่าได้มีการ

ผสมผสานทางภาษาจากทั้งฝรั่งเศสและภาษาจีน นำมาปรับใช้ให้กลายเป็นภาษาเกอฮอลัดในปัจจุบัน โดยผู้วิจัยได้จำแนกตัวอักษร ประโยค และคำอ่านต่างๆพอสั่งเขปดังต่อไปนี้

ตารางเปรียบเทียบระหว่างภาษาไทยกับภาษาเกอฮอลัดที่ใช้เรียกญาติ และบุคคลในครอบครัวและคำอ่าน

ภาษาไทย	ภาษาเกอฮอลัด	คำอ่าน
พ่อ	Bàp	บับ
แม่	Mae	แม
ลูก	Kôn	กอน
พี่ชาย	Mi klô	มีไกล
น้องชาย	ôh klô	ฮ้อไกล
น้องสาว	ôh	ฮ้อ
ป้า	Mae wa	แมวา
ลุง	Bàp wa	บับวา
ตา	Bàp kra	บับกรา
ยาย	Mae kra	แมกรา
เมีย	Ur	อล
พี่	Klô	ไกล
ลูกสะใภ้	Kôn ban	กอนบัน
ลูกเขย	Kôn pô têu	กอนเปอเตอว
หลานชาย	Kôn sô	กอนโซว
หลานสาว	Kôn sô	กอนโซว
น้า	Mae (ตามด้วยชื่อ)	แม(ตามด้วยชื่อ)
อา	Bàp (ตามด้วยชื่อ)	บับ(ตามด้วยชื่อ)

ตารางเปรียบเทียบระหว่างภาษาไทยกับภาษาเกอฮอสดที่ใช้ทั่วไปและคำอ่าน

ภาษาไทย	ภาษาเกอฮอ K'HO	คำอ่าน
สลัด	Niem sã	เนี่ยม ซะ
ขอโทษ	Dãn sã	ดาน ซะ
ขอลาก่อน	Dãn rôi lãi	ดาน รอย ร้าย
สวัสดีมาก	Niêm	เนี่ยม
สบาย	Prãn	ปรา่น
สบายดีไหม	Prãn ở gồ	ปรา่น เอะ ก้อะ
ขอบคุณ	Ờn ngàí	เอน เหน่าย
ห้องอาบน้ำ / ห้องน้ำ	Hiu om / Hiu dà	ฮิวโอม / ฮิวต่า
ล้างบาป	Hiu dà klô	ฮิวต่า โกล
ล้างบาป	Hiu dà ur	ฮิวต่า อูล
อาบน้ำ	Ôm dà	อม ต่า
อาบน้ำ	Ra dà	แร ต่า
ฉัน	Aấ	อาณ
เธอ (ผู้หญิง)	ê	เอะ
เธอ (ผู้ชาย)	Mời	ไม
เธอ (ผู้หญิงวัยรุ่น)	bêh	เบน
เธอ (ผู้ชายวัยรุ่น)	Nu	นู
ใช่	Di ro, Di sôl	ไต รอ, ไต ซอล
ไม่ใช่	Ờ gồ di	เออะ ก้อ ได
กินข้าว	Sa piêng	ซา เปียง
น้ำชา / กาแฟ	Da ce / ka phe	ต่า เจ / กาเฟ
เปรี้ยว / หวาน	Srãt / lo ngốt	สรัต / เรองต
เค็ม / เผ็ด	Potiết / hiết	เปอเตียต / เฮียก
อร่อย	pờ kah	เปอ ก่าห์
ไม่อร่อย	Ờ gồ pờ kah	เออะ ก้อ เปอ ก่าห์
เล่น	Kờ nhôl	เกิน เชอ
โรงเรียน	Hiu pờ sram	ฮิว เปอ สราม
โรงพยาบาล	Hiu sờ nhòm	ฮิว สะ เนม
ไฟ	uôi h	อัวฮ
เตาไฟ	pờ nhắ uôi h	เปอ นะฮ: อัวฮ
ร้านอาหาร	Hiu sa	ฮิว ซา
ทะเบียนบ้าน	Srã pờ nhắ	สละ เปอ นะฮ:

ตารางเปรียบเทียบจำนวนนับตัวเลขสากลกับจำนวนนับในภาษาเกอฮอลัดและคำอ่าน

จำนวน	จำนวนในภาษาเกอฮอลัด	คำอ่าน
1	dul	ตุล
2	Bàr	บาท
3	pac	แป
4	pûon	ป่วน
5	pram	ปราม
6	pxô	โพร
7	poh	ป้อห์
8	pham	ฟ้าม
9	sân	เซน
10	Jør	เจ็ด
11	Jør dul	เจ็ด ตูล
20	Bàr Jør	บาท เจ็ด
21	Bàr jør dul	บาทเจ็ด ตูล
30	Pac jør	แป เจ็ด
31	Pac jør dul	แป เจ็ด ตูล
100	dul rø hiêng	ตุล เรอ เขียง
1000	dul rø bøy	ตุล เรอ เบอ
10,000	Jør rø bøy	เจ็ด เรอ เบอ
100,000	dul rø hiêng rø bøy	ตุล เรอ เขียง เรอ เบอ
1,000,000	dul rø măt	ตุล เรอ มัท

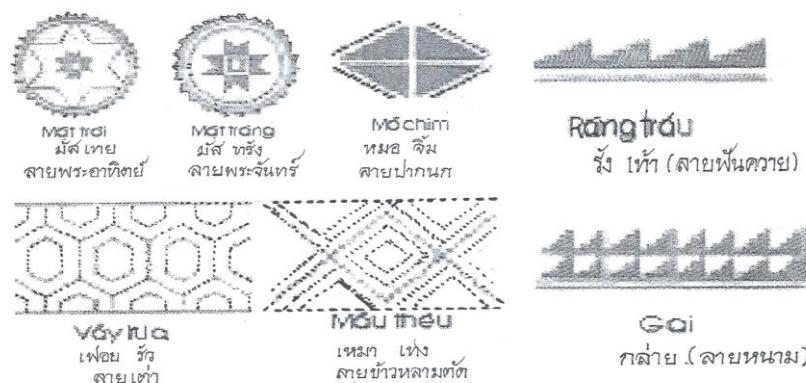
**หมายเหตุ ภาษาของชาวเกอฮอลัดจากทั้งหมดข้างต้นนี้ ผู้วิจัยไม่ได้คำนึงถึงหลักสัทศาสตร์แต่อย่างใด

1.2.4 การแต่งกาย

การแต่งกายของชาวเกอฮอลัดนั้นในปัจจุบันได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีตค่อนข้างมากเนื่องจากความเจริญเข้ามาจึงทำให้ชาวเกอฮอลัด นำการแต่งกายในแบบสมัยใหม่มาใช้ แต่ถึงอย่างไรการแต่งกายของชาวเกอฮอลัดแบบเดิมก็ยังคงมี ซึ่งเป็นชุดแต่งกายประจำชนเผ่า ในโอกาสสำคัญๆต่างๆเช่นงานพิธีกรรม งานปีใหม่ งานแต่งงาน หรือแม้แต่การแสดงดนตรี หากกล่าวถึงกางเกงขาก๊วยในอดีตนั้นเป็นเรื่องเล่าว่าผู้หญิงชาวเกอฮอลัดจะนิยมการทอผ้าเองเพื่อใช้เองในครอบครัว ลักษณะเป็นเสื้อโค้ทเปลือกไม้ โดยนำเปลือกไม้มาตัดออกเป็นชิ้นๆ ตามความยาวของกระโปรงแล้วพับเป็นสองทบ นำใส่ด้านในออกหลังจากนั้นจึงนำแผ่นเปลือกไม้ด้านนอกมาทำให้แห้ง ตัดออกเป็นแผ่นๆด้วยมีดแล้วมาเย็บให้เข้าด้วยกันเป็น เสื้อหรือกระโปรงก็ได้ ต่อมาได้เรียนรู้วิธีการทอผ้าจากต้นฝ้าย โดยการนำต้นฝ้ายมาแกะเอาเมล็ดออก และนำไปผึ่งแดดให้แห้ง หลังจากนั้นนำไปบิดและย้อมเป็นสีต่างๆ โดยจะมีการทำให้สีติดแน่นยิ่งขึ้นโดยการใส่รากกล้วยบางๆเผาและผสมในน้ำ ส่วนสีจะได้จากธรรมชาติดังนี้ สีครามหรือสีน้ำเงินได้มาจากต้นตรม สีแดงได้จากต้นกอ สีเหลืองได้จากขมิ้นและสีฟ้าได้จากขมิ้นผสมกับใบมะม่วง

อีกทั้งผู้หญิงชาวเกอฮอลัดเมื่อจะเริ่มทอผ้า นั้นจะมีกฎอยู่ว่าในช่วงเจ็ดวันก่อนจะเริ่มย้อมผ้าคือต้องห้ามกินเนื้อสัตว์และห้ามแต่งตัวเปลือยเปล่าหลังจากย้อมผ้าเรียบร้อยแล้ว ให้นำผ้ามาตากให้แห้งจึงค่อยนำมาปั่นและใส่ลงไปในการอบด้วยไฟเพื่อจะนำไปทอต่อไป ส่วนลวดลายบนผ้าทอของชาวเกอฮอลัดส่วนใหญ่จะได้แรงบันดาลใจจากความเชื่อ และความงามจากธรรมชาติที่อยู่รอบตัวมาเป็นแนวคิดในการออกแบบลวดลาย ฉะนั้นลวดลายที่ปรากฏจึงมีสัญลักษณ์ของพระอาทิตย์ พระจันทร์ หรือสัตว์ต่างๆเช่น เต่า แมลง นก ควาย พืชพรรณไม้ เช่น เมล็ดข้าว ถั่ว งา ซึ่งลวดลายเหล่านี้จะแฝงอยู่ตามเสื้อผ้าเครื่องใช้ รวมไปถึงลวดลายบนเครื่องดนตรี เป็นต้น

ภาพประกอบ 16 ลวดลายจากอดีตที่ของชาวเกอฮอลัดที่มีอิทธิพลต่อลวดลายในปัจจุบัน

ที่มา: Linhganiekdam.(2011)

- สัญลักษณ์แทนเต่า(สี่เหลี่ยม) สัตว์ในความเชื่อ
- สัญลักษณ์แทนสัตว์ปีกโคบิน เช่น นก ผีเสื้อ ผี และแมลงต่างๆ เป็นความมงคลของธรรมชาติ
- สัญลักษณ์แทนขาคามี 4ขาสื่อถึงดิน น้ำ ลม ไฟ เป็นพลังของสิ่งมีชีวิต และการงอกงามของพืช
- สัญลักษณ์แทนพระอาทิตย์, พระจันทร์ เทพที่ชาวเกอฮอเคารพบูชา
- สัญลักษณ์แทนเมล็ดพืชต่างๆ เช่นข้าว ถั่ว งา
- สัญลักษณ์แทนเมล็ดพืชต่างๆ เช่นข้าว ถั่ว งา

ภาพประกอบ 17 ลวดลายบนผ้าของชาวเกอฮอลัดในปัจจุบัน

ที่มา: Linhnganiekdam.(2011)

ส่วนการสวมเครื่องแต่งกายจะมีรูปแบบต่างกันระหว่างหญิงกับผู้ชาย คือผู้หญิงเกอฮอลัด จะสวมใส่กระโปรงยาว เสื้อเอวสั้น ส่วนผู้ชายชาวเกอฮอลัดจะสวมใส่เสื้อแขนสั้น และผ้าคลุมศีรษะ โดยในส่วนผู้ชายจะมีลักษณะการแต่งกายอยู่ 2 แบบคือสำหรับคนธรรมดาทั่วไปจะได้ชุดที่ เรียกว่าตรอน ซึ่งเป็นลักษณะผ้าปกติและไม่มีลวดลายส่วนแบบที่สองนั้นจะใช้สำหรับผู้ที่ม้อำนาจในครอบครัว หรือผู้นำหมู่บ้าน โดยจะมีความแตกต่างคือจะมีลวดลายของการปักบนผ้าจำนวนมากและสีสันทันที่มากกว่าปกติ

ภาพประกอบ 18 การแต่งกายของชาวเกอฮอลัดในงานพิธีกรรม

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

1.2.5 อาหาร

อาหารของชาวเกอฮอลด์ในอดีตนั้นส่วนใหญ่จะได้จากการเก็บของป่าเป็นวัตถุดิบหลักในการนำมาปรุงเป็นอาหาร ซึ่งในอดีตชาวเกอฮอลด์ส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตอยู่ในป่าเป็นเวลานาน อาหารของชาว เกอฮอลด์ส่วนใหญ่จึงได้จากสิ่งที่มีอยู่ตามธรรมชาติต่อมาจึงได้มีการปลูกพืชพรรณไม้ดอกไม้ พืชสมุนไพรต่างๆ และมีการทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์ต่างๆเช่น เป็ด ไก่ หมู วัว ควาย ไข่เป็นอาหารโดยในอดีตยังคงมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตในปัจจุบัน โดยชาวเกอฮอลด์ส่วนใหญ่จะมีความสามารถในการปรุงอาหารและเข้าใจในการนำวัตถุดิบจากธรรมชาติมาประยุกต์ใช้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งอาหารของชาวเกอฮอลด์นั้นจะคำนึงถึงคุณประโยชน์ต่อร่างกายเป็นหลัก เช่น เมื่อกินแล้วต้องมีพลังในการทำงาน ต้องช่วยในเรื่องของสุขภาพและต้องสามารถรักษา ถนอมอาหารไม่ให้เสียเมื่อนำไปกินในป่าเวลาออกไปทำงาน อีกทั้งยังต้องทำง่ายและสะดวก ชาวเกอฮอลด์จึงมีภูมิปัญญาในการทำอาหารและมีวิธีเก็บรักษาอาหารได้เป็นอย่างดีโดยจากการลงพื้นที่ผู้วิจัยได้พบว่าชาวเกอฮอลด์ยังนิยมทำอาหารที่เป็นภูมิปัญญาจากอดีตและยังคงอนุรักษ์ความรู้เหล่านั้นไว้ อีกทั้งยังมีวิธีการเก็บรักษาอาหาร รวมถึงการทำโวนที่ยังคงมีให้เห็นในปัจจุบันโดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

ประเภทวัสดุอุปกรณ์ที่ชาวเกอฮอลด์ใช้เก็บรักษาอาหาร

จากการลงพื้นที่ได้พบเห็นภูมิปัญญาในการเก็บรักษาอาหารของชาวเกอฮอลด์ที่ใช้มาอย่างยาวนานและยังคงใช้อยู่ในปัจจุบันคือ เปลือก และ เล็ง ปอร์ โดยการเก็บรักษาอาหารนั้นมีความสำคัญต่อชีวิตของชาวเกอฮอลด์อย่างยิ่ง เนื่องจากสภาพอากาศที่หนาวเย็นตลอดปี อีกทั้งชาวเกอฮอลด์ส่วนใหญ่จะออกไปทำงานตอนเช้าและกลับถึงบ้านตอนเย็นถึงมืด ดังนั้นการเก็บอาหารให้ยังคงสภาพไม่เสียและสามารถพกพาได้สะดวกจึงถือเป็นเรื่องที่สำคัญมากโดยชาวเกอฮอลด์จะใช้อุปกรณ์ คือ

1. เปลือก เป็นวัสดุที่ทำจากปอตากแห้งนำมาสานให้เป็นรูปทรงกระบอกคล้ายกระเป่าใส่ของ ซึ่งสามารถพับเก็บได้และเมื่อต้องการใช้ก็คลายเชือกออกแล้วนำอาหาร หรือสิ่งของใส่ลงไปเพื่อเก็บรักษาอาหารเมื่อเดินทางไปไร่ นา หรือหาของป่า เป็นการถนอมอาหารให้คงสภาพไม่เสียง่าย

ภาพประกอบ 19 เปลือย ด้านหน้า

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาศินชัย

ภาพประกอบ 20 เปลือย ด้านใน

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาศินชัย

2. เล็ง ปอร์ เป็นวัสดุที่ทำจากผลน้ำเต้าโดยการนำผลน้ำเต้าที่ปลูกไว้ตามบ้านที่เหลือจากการทำอาหารแล้วนำมาตากให้แห้ง คัดเนื้อข้างในออกเพื่อทำความสะอาดแล้วนำผลน้ำเต้ามาตากให้แห้ง1-2วันหลังจากนั้นก็นำมาบรรจุข้าวต้มหรือน้ำร้อนอีกทั้งยังใช้เล็ง ก่องบอ หรือซางข้าวโพดมาตัดทำเป็นจุกปิดปากน้ำเต้าไว้ให้แน่นเพื่อไม่ให้ข้าวต้ม หรือน้ำร้อนไหลออก จากการสอบถามพบว่าหากใส่ข้าวต้มทิ้งไว้ 2-3 วันข้าวต้มก็ไม่บูดแต่จะทำให้เกิดจุลินทรีย์ที่มีประโยชน์และมีรสออกเปรี้ยวเหมือนโยเกิร์ต ซึ่งชาวเกอฮอลัดเชื่อว่าช่วยในเรื่องการขับถ่ายได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังช่วยเรื่องการกระหายน้ำได้อีกด้วย

ภาพประกอบ 22 เล็ง ปอร์

ภาพประกอบ 21 เล็ง ปอร์ขณะใส่ข้าวต้ม

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

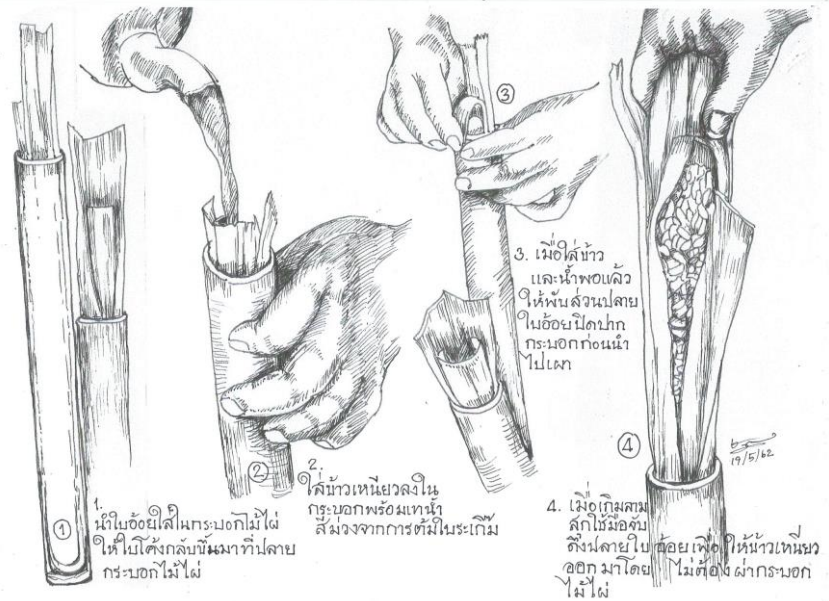
อาหารหลักของชาวเกอฮอลด์

1.เปียงปรุง เป็นอาหารชนิดหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายกับข้าวหลามของไทย ถือว่าเป็นอาหารจานหลักของสำรับกับข้าวในแต่ละมือของชาวเกอฮอลด์ มักนิยมกินกับไก่ย่างหรือหมูย่างและจิ้มกับเครื่องปรุง(ที่มีส่วนประกอบคือถั่วลิสงคั่ว งาขาวคั่วบดละเอียด เกลือ น้ำตาลทราย) จากการลงพื้นที่พบว่าเปียงปรุงเป็นอาหารที่มีทำกันเฉพาะในกลุ่มชาวเกอฮอลด์เท่านั้นถือว่าเป็นภูมิปัญญาที่น่าสนใจคือการใช้กระบอกลีไม้ไผ่ชำได้หลายครั้งมีการนำใบอ้อยที่ปลูกไว้ตามบ้านมาห่อหุ้มข้าวเหนียวในกระบอกลีไม้ไผ่ เมื่อเผาสุกแล้วจึงดึงใบอ้อยออกมาพร้อมกับข้าวเหนียว โดยใบอ้อยจะทำหน้าที่แทนเยื่อไม้ไผ่ทำให้ข้าวเหนียวไม่ติดในกระบอกลีไม้ไผ่ ดังนั้นจึงนำกระบอกลีไม้ไผ่กลับมาใช้ได้หลายครั้งโดยไม่ต้องผ่ากระบอกลีไม้ไผ่เมื่อเอาข้าวเหนียวออก เพียงใช้มือดึงปลายใบอ้อยที่ห่อหุ้มออกเท่านั้นก็จะได้ข้าวเหนียวออกมาพร้อมกับมีใบอ้อยหุ้มอยู่ ทำให้ข้าวเหนียวไม่แข็งเมื่อโดนอากาศภายนอก จากนั้นจึงหันเป็นท่อนๆเก็บไว้รับประทาน อันเป็นการถนอมอาหารอีกด้วย

ภาพประกอบ 23 เปียงปรุงที่สุกแล้ว

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ภาพประกอบ 24 อธิบายขั้นตอนการทำเปียงปรุง

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

2.บาง สราด กา เป็นอาหารอีกชนิดหนึ่งที่มีความเรียบง่ายที่คล้ายแกงจืดหน่อไม้ดองของไทยโดยหาวัตถุดิบได้จากธรรมชาติ ที่มีอยู่ตามวิถีชีวิต เช่นหน่อไม้ที่ดองไว้ ปลาแห้ง หรือปลาสดที่หามาได้ หมู หรือไก่ก็ได้ ไม่มีเครื่องปรุง จะใช้เกลือแทน ถือว่าเป็นอาหารจานหลักของสำหรับกับข้าวในแต่ละมือของชาวเกอฮอลัด

ภาพประกอบ 25 บาง สราด กา

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

3. เบี้ยบเกลิตโตเปรีร์น คืออาหารที่มีลักษณะคล้ายกับแกงเลียงของไทย เป็นการนำวัตถุดิบที่ได้จากหนังควายตากแห้งที่เก็บไว้มาแกงกับพืชสมุนไพรที่มีอยู่ตามบ้าน รสชาติอร่อย มีกลิ่นหอมจากใบพืชสมุนไพร และหนังควายที่อ่อนนุ่ม รับประทานร้อนๆกับข้าวสวย ถือว่าเป็นอาหารจานโปรดของชาวเกอฮอลด์ มีสรรพคุณที่มีประโยชน์มากมาย

ภาพประกอบ 26 เบี้ยบเกลิตโตเปรีร์น

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

4. เบี้ยบ เลือ ฮา คล้ายกับแกงจืดผักรวมของไทย ซึ่งเป็นอาหารจานหลักอีกชนิดที่ชาวเกอฮอลด์มักจะได้รับประทานในช่วงที่ต้องการให้ร่างกายอบอุ่นและยังได้รับโปรตีน วิตามิน และไฟเบอร์จากพืชผักต่างๆ เป็นอาหารที่ทำง่ายและไม่มีเครื่องปรุงมากมายมีเพียงผักพื้นบ้าน 2-3 ชนิดกับเครื่องปรุงให้มีรสชาติเช่นเกลือ น้ำปลา เท่านั้น

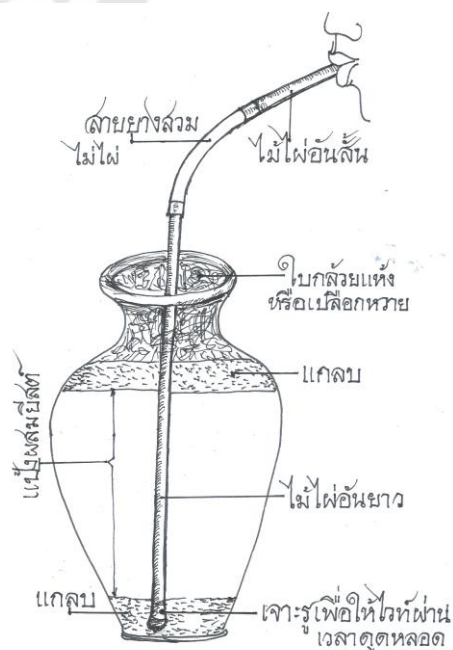
ภาพประกอบ 27 เบียบ เลือ ฮา

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

5. เทรอเน็ม หรือไวน์พื้นบ้านนั้นเป็นเครื่องดื่มที่ชาวเกอฮอลัดมีมาตั้งแต่อดีตโดยมีสูตรการทำที่สืบทอดกันมายาวนาน ซึ่งจะบรรจุอยู่ในไหโดยมีหลอดยาวๆที่ทำจากไม้ไผ่ใช้ดูดได้ครั้งละ หลายนคนพร้อมกัน ชาวเกอฮอลัดมีวัฒนธรรมการนำไวน์เพื่อใช้ดื่มฉลองในงานพิธีตามเทศกาลต่างๆเช่นวันขึ้นปีใหม่ วันแต่งงาน ฯลฯ หรือใช้เป็นเครื่องดื่มเพื่อสังสรรค์ระหว่างเพื่อนฝูง และต้อนรับผู้คนที่มาเยือน

ภาพประกอบ 29 ไหบรรจุไวน์ที่หมักเรียบร้อยแล้ว

ภาพประกอบ 28 ภาพวาดแสดงการวางวัสดุการหมัก และหลอด

2.ศึกษาองค์ความรู้ทางดนตรีของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม

ดนตรีมีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของชาวเกอฮอลด์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยองค์ความรู้ดนตรีของชาวเกอฮอลด์ในที่นี้หมายถึง บริบทต่างๆที่เกี่ยวข้องกับดนตรี ได้แก่ เครื่องดนตรี นักร้องนักดนตรี บทเพลง วงดนตรี ที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญ

2.1 เครื่องดนตรี

ชาวเกอฮอลด์ยังคงอนุรักษ์เครื่องดนตรีที่แสดงออกถึงเอกลักษณ์ของตนและยังคงนำมาบรรเลงในโอกาสต่างๆอยู่ตลอดเวลา เครื่องดนตรีของชาวเกอฮอลด์ในแต่ละชนิดนั้นมีประวัติและมีที่มาที่น่าสนใจ โดยผู้วิจัยได้รวบรวมเครื่องดนตรีต่างๆไว้ดังนี้

2.1.1 กองโล๊ะ

กองโล๊ะ เป็นเครื่องดนตรีที่ ถูกค้นพบในปี ค.ศ.1950 ในช่วงแรก จะมีหินเรียงกันจำนวน 5 ถึง 8 ก้อน เรียงจากขนาดใหญ่ไปหาขนาดเล็ก โดยมีเรื่องเล่าว่าในสมัยก่อนชาวประมงได้ออกไปหาปลาและได้พบหินจึงนำมาเคาะเพื่อความบันเทิงและได้นำกลับมาเพื่อทำเป็นเครื่องดนตรี ซึ่งจากการลงพื้นที่โดยรอบในจังหวัดเลิมด่ง ผู้วิจัยได้พบ กองโล๊ะอยู่หลายแห่ง โดยกระจายอยู่ตามที่ต่างๆแต่มีที่สมบูรณ์และสามารถนำมาบรรเลงได้อยู่สองเครื่องเท่านั้น จากการสอบถามนายปางติง ป้อห์ พบว่าในปัจจุบันการทำกองโล๊ะ นั้นจะหาหินที่มีความสมบูรณ์มาใช้ค่อนข้างยาก เพราะหินที่จะนำมาทำกองโล๊ะได้นั้นจะต้องทนต่อการตีเป็นอย่างมากเพราะในการบรรเลงต้องใช้การตีตลอดเวลาถ้าหินไม่แข็งแรงแรงพอ อาจแตกหักได้ง่าย และไม่ได้เสียงตามที่ต้องการ โดยชาวเกอฮอลด์จะมีวิธีการคัดเลือกหิน 2 วิธีคือ

1. ใช้หินที่เก่าแก่และมีอายุจนมีความแข็งแรงแรงมาก
2. เลือกขนาดหิน ตามความต้องการ โดยการเคาะคาดคะเนเสียง

เมื่อได้หินตามที่ต้องการแล้วจะใช้ใบซึ่งก้อที่มีลักษณะคล้ายเถาวัลย์ มาพันกันและนำหินมาวางไว้ด้านบน หรือในปัจจุบันจะใช้เชือกผูกยึดกับหมุดเหล็กแล้ววางหินทับบนเชือกแทน เพื่อให้หินลอยตัว และไม่เคลื่อนที่ง่ายเวลาตี

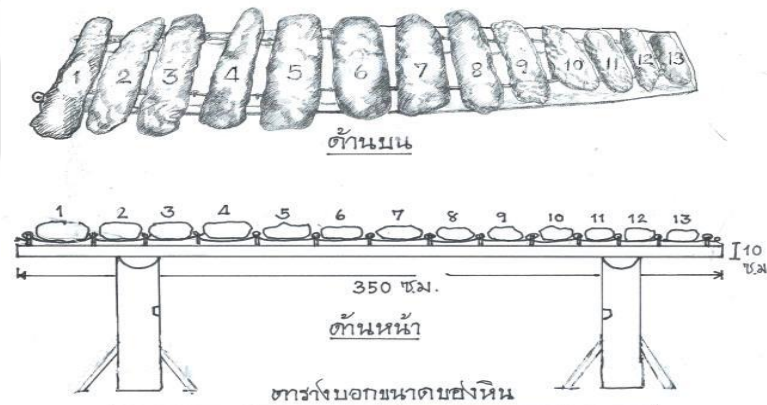
ภาพประกอบ 30 กองโล๊ะ

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ลักษณะของกองโล๊ะ

โดยทั่วไปกองโล๊ะของชาวเกอฮอแลตจะประกอบไปด้วยหินเรียงจากขนาดใหญ่ไปหาขนาดเล็กจำนวน 13 ก้อน นำมาร้อยเรียงด้วยเชือกและจัดวางไปตามความยาวจากก้อนใหญ่ที่มีเสียงต่ำไปหาก้อนเล็กที่มีเสียงสูงดังภาพ

ขนาดของกองโล๊ะ

ชั้นที่	กว้าง	ยาว	ชั้นที่	กว้าง	ยาว
1	15 ซม.	48 ซม.	8	15 ซม.	20 ซม.
2	22 "	47 "	9	15 "	40 "
3	22 "	48 "	10	20 "	30 "
4	10 "	48 "	11	20 "	30 "
5	20 "	40 "	12	15 "	30 "
6	20 "	35 "	13	20 "	25 "
7	21 "	35 "			

ภาพประกอบ 31 ขนาดของกองโล๊ะ

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

วิธีการบรรเลงกองโล๊ะ

ขั้นตอนการเล่นกองโล๊ะนั้นผู้บรรเลงจะต้องจับไม้ที่มีลักษณะคล้ายค้อน ด้วยมือ ทั้ง 2 ข้าง ดังภาพ โดยการบรรเลงจะใช้วิธีการตีลงตรงกลางของหินแต่ละก้อน เพื่อให้เกิดความ กังวานของเสียง ซึ่งกองโล๊ะนั้นจะเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงทำนองหลักเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นผู้ บรรเลง จะต้องมีความแม่นยำในตำแหน่งของเสียงต่างๆของกองโล๊ะเป็นอย่างดี

ภาพประกอบ 32 การบรรเลงกองโล๊ะ

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

ลักษณะของเสียงที่พบ

ชาวเกอฮอลเชื่อว่าเสียงของกองโล๊ะสามารถสื่อสารกับเทพเจ้าได้ อีกทั้งยังสร้าง ความสนุกสนานได้เป็นอย่างดี ลักษณะเสียงของกอง โล๊ะนั้นจากการเก็บข้อมูลจะพบว่าประกอบ ไปด้วยเสียงหลัก 6 เสียงจำนวน 2 ชุดคือ F(1)-G(2)-A(3)-A#(4)-C(5)และE(6)และขึ้นเสียงเดิมรวม ทั้งหมด 13 เสียงโดยผู้วิจัยใช้เครื่องวัดระดับเสียงได้ดังนี้

F3	G3	A3	A#3	C4	E4	F4	G4	A4	A#4	C5	E5	F5
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

**หมายเหตุ เรียงลำดับเลข 1 เป็นก้องใหญ่ไล่เรียงถึงเลข 13 เป็นก้องเล็กสุดและผู้วิจัยอนุโลมการ บันทึกเสียงของเครื่องดนตรีชาวเกอฮอลัดให้ใกล้เคียงกับเสียงที่ปรากฏมากที่สุด

ตัวอย่างทำนองที่บรรเลงด้วยกอง โล๊ะ

กองโล๊ะ

2.1.2 เตอลิ่ง

เตอลิ่งเป็นเครื่องดนตรีที่มีมาช้านาน โดยมีเรื่องเล่าว่าในฤดูทำนาของชาวเกอฮอลัด ช่วงเก็บเกี่ยว นกต่างๆมักจะคอยมากินเมล็ดข้าว จึงหาไม้ไผ่มาตัดเป็นท่อนแล้วใช้ไม้เคาะให้เกิด เสียงดังเพื่อไล่นก ต่อมาได้พัฒนาเป็นเครื่องดนตรีที่มีหลายเสียง ในปัจจุบันเตอลิ่งเป็นเครื่องดนตรี ที่นิยมใช้ในกิจกรรมต่างๆของชาวเกอฮอลัดเป็นอย่างมาก มักจะพบเห็นอยู่ในการละเล่นและแสดง ดนตรีของชาวเกอฮอลัด เพราะเป็นเครื่องดนตรีที่มีช่วงเสียงที่หลากหลายสามารถเล่นเพลงได้ หลายแนวและสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวกด้วย

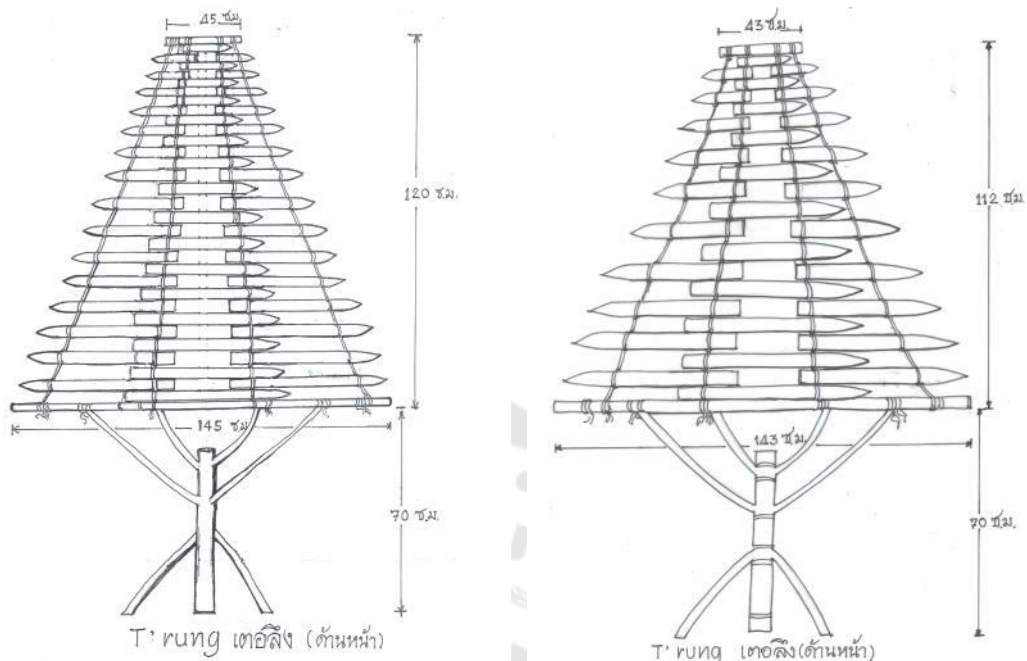
ภาพประกอบ 33 เตอลิ่ง

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ลักษณะของเตอลิ่ง

เตอลิ่งของชาวเขาสอดัดนั้นมีอยู่ 2 แบบ โดยมีลักษณะทั่วไปเหมือนกันคือการนำไม้ไผ่เป็นท่อนๆ มาตัดส่วนปลายให้แหลมเพื่อให้ได้เสียงตามที่ต้องการ เตอลิ่งโดยทั่วไปจะมีขนาดความสูงไล่เลียงกันแต่จะมีความต่างที่ขนาดของลูกในเครื่องนั้นๆ โดยมีความกว้าง ความยาวและจำนวนลูกที่ต่างกันและให้เสียงที่แตกต่างกันด้วย เพื่อนำไปใช้ ในการบรรเลงในโอกาสต่างๆ

ขนาดของเตอลิ่ง

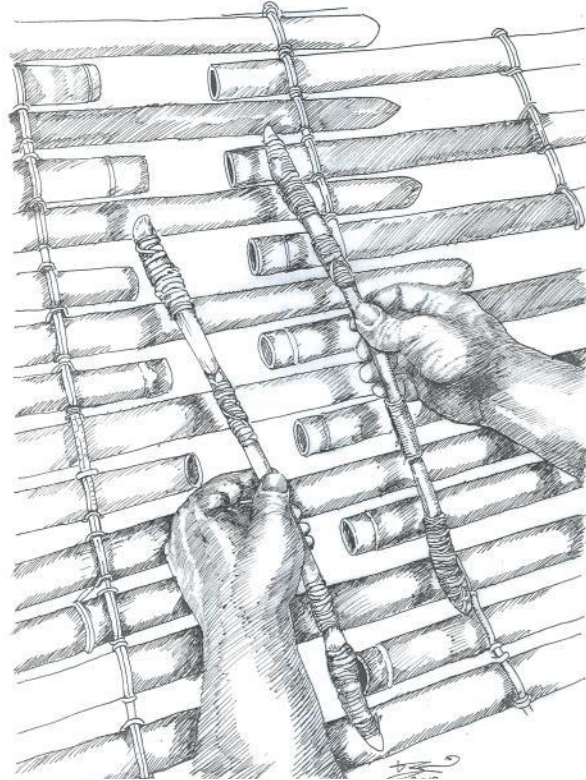

ภาพประกอบ 34 ขนาดของเตอลิ่ง

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

วิธีการบรรเลงเตอลิ่ง

การเล่นเตอลิ่งนั้นผู้เล่นจะต้องถือไม้ที่ใช้สำหรับตีด้วยมือทั้ง 2 ข้าง ชั้นตอนแรกในการบรรเลงเตอลิ่งนั้น ผู้เล่นต้องเข้าใจเสียงพื้นฐานของเตอลิ่งเสียก่อน เพราะถือได้ว่าเป็นเครื่องดนตรีที่มีจำนวนเสียงมากที่สุดในบรรดาเครื่องดนตรีทั้งหมด พอเข้าใจแล้วจึงต้องหัดจับไม้เพราะในการเล่นเตอลิ่งนั้นเวลาตีต้องใช้หัวไม้กับด้านท้ายของไม้ตีลงที่ตัวเตอลิ่งพร้อมกันในลักษณะดังภาพ

ภาพประกอบ 35 การจับไม้ตีเตอลิง

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

ลักษณะของเสียงที่พบ

จากการลงพื้นที่พบว่าเสียงของเตอลิงมีอยู่หลักๆอยู่ 2 แบบโดยผู้วิจัยใช้เครื่องตั้งเสียงเพื่อหาระดับเสียงของเตอลิงโดยผู้วิจัยอนุโลมให้การบันทึกเสียงเตอลิงใกล้เคียงกับเสียงที่ปรากฏมากที่สุด โดยเสียงของเตอลิงจะมีเสียงหลักทั้งหมด 5 เสียงเรียงต่อไป 2-3 ช่วงเสียงดังนี้

รูปแบบที่ 1 พบในเตอลิงที่มีลักษณะลูกเล็กและมีช่วงเสียงทั้งหมด 15 เสียงนับจากแนวตั้ง โดยเสียงหลักมีดังนี้

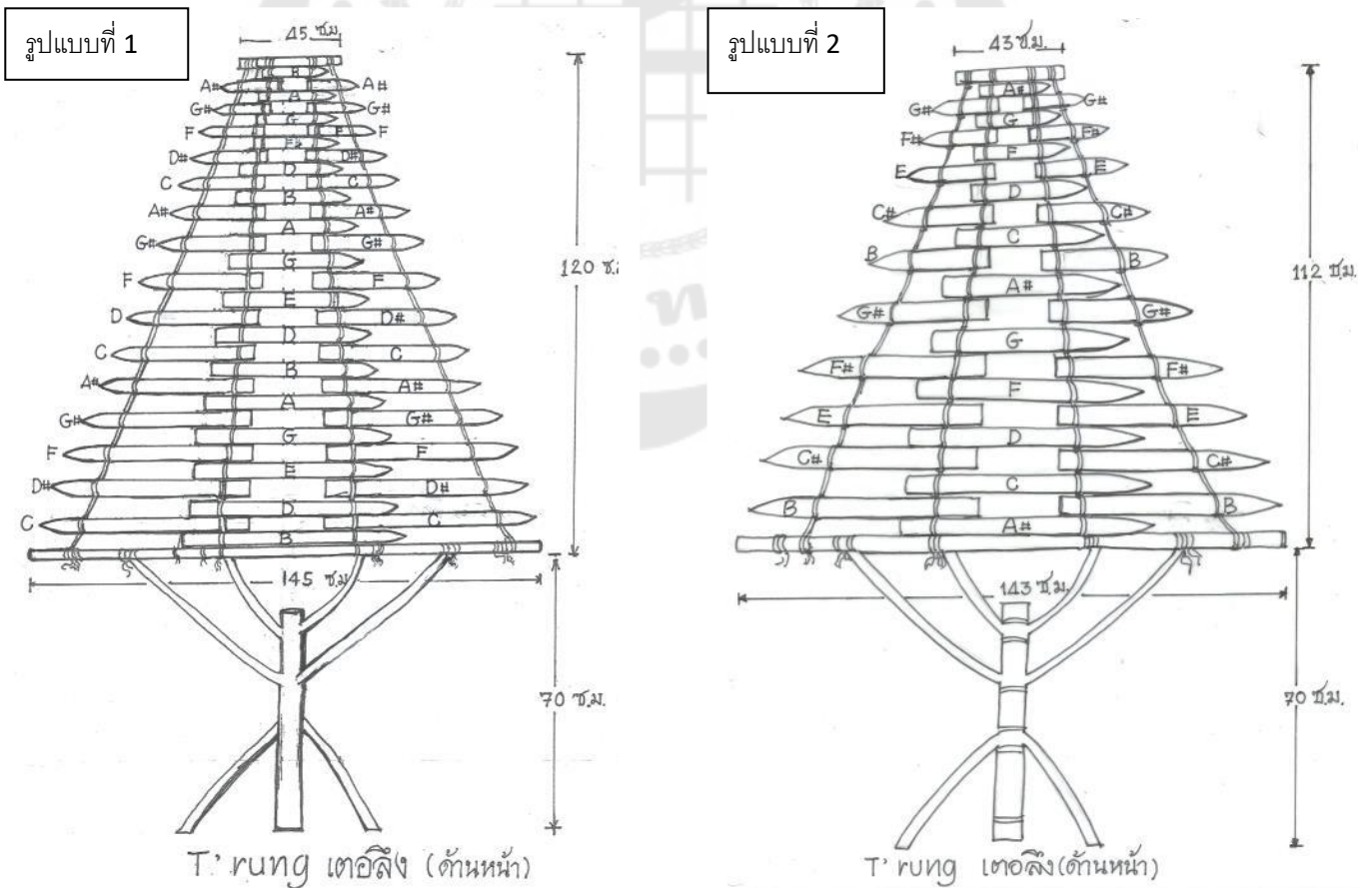
A#	A	A#
G#	G	G#
F	E	F
D#	D	D#
C	B	C

รูปแบบที่ 2 พบในเตอลิ่งที่มีลักษณะลูกใหญ่กว่าแบบที่ 1 ให้เสียงที่ทุ้มกว่า โดยมีช่วงเสียง 10 เสียงนับจากแนวตั้ง โดยเสียงหลักดังนี้

G#	G	G#
F#	F	F#
E	D	E
C#	C	C#
B	A#	B

รูปแบบเสียงของเตอลิ่งทั้งแบบที่ 1 และ แบบที่ 2 เมื่อนำโน้ตข้างต้นมาเรียงต่อกันให้ได้เสียงจากเสียงต่ำไปหาเสียงสูง โดยชาวเกอฮอลัดจะนิยมใช้ทั้ง 2 แบบขึ้นอยู่กับรูปแบบวงหรือบทเพลงในการเลือกเสียงของเตอลิ่งให้เหมาะกับสถานการณ์นั้นๆ

ภาพประกอบ 36 ลักษณะของเสียงเตอลิ่งทั้ง 2 แบบ

ตัวอย่างทำนองที่บรรเลงด้วยเตอลิ่ง

2.1.3 ชิ่ง

ชิ่งคือเครื่องดนตรีที่ถือเป็นเอกลักษณ์ของชาวเกอฮอลัดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยแบ่งออกได้ 2 แบบ คือประเภทใช้มือในการบรรเลงและใช้ไม้บรรเลง โดยชิ่งที่ใช้มือบรรเลงนั้นมีชื่อเต็มว่า ชิ่งเซง ส่วนชิ่งที่ใช้ไม้ในการบรรเลงมีชื่อเต็มว่า ชิ่งมิ่ง โดยชาวเกอฮอลัดจะมีเครื่องดนตรีชิ่งอย่างใดอย่างหนึ่งเกือบทุกบ้านเพราะในสมัยก่อนนั้นชิ่งไม่ได้เป็นแค่เครื่องดนตรีสำหรับบรรเลงเท่านั้นแต่ยังสามารถบ่งบอกสัญญาณเสียงต่างๆในหมู่บ้านเป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นงานเทศกาลต่างๆ รวมไปถึงประเพณีและพิธีกรรมต่างๆ ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่ความสัมพันธ์กับชีวิตของชาวเกอฮอลัดเป็นอย่างมาก

ภาพประกอบ 37 ลักษณะของชิ่งเซงและชิ่งมิ่ง

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ลักษณะของซิง

ซิงทั้ง 2 แบบนั้นทำจากทองเหลือง มีขนาดที่แตกต่างกันในแต่ละใบโดย ด้านบนของซิงทั้ง 2 จะมีเชือกสำหรับคล้องกับหัวไหล่เพื่อยึดติดให้คล้องอยู่ในตำแหน่งพร้อมเล่นแต่จะมีความต่างกันตรงที่ซิงเซงจะมีหน้าสัมผัสที่เรียบ แต่ซิง โมงจะมีปุ่มนูนตรงกลาง

ขนาด และเสียงของซิง

ซิงทั้ง 2 แบบนั้นเมื่อเทียบขนาดในใบต่อใบจะมีขนาดเหมือนกันและมีชื่อเรียกแบบเดียวกันทั้งซิงเซงและซิงโมง โดยทั้ง 6 ใบมีชื่อ ขนาดและระดับเสียงดังนี้

	ชื่อเรียก	กว้าง	สูง	เสียง
ใบที่ 1	ซิง แม (Ceng Me)	42 cm	7.5 cm	C
ใบที่ 2	ซิง นะฮาย (Ceng Ngoai)	40 cm	7 cm	D
ใบที่ 3	ซิง นะเนิน (Ceng Nd๑n)	37 cm	6.5 cm	E
ใบที่ 4	ซิง นะเดิล (Ceng Ndol)	35 cm	6 cm	F
ใบที่ 5	ซิง นะเทอ (Ceng Nth๑)	33 cm	5.5 cm	G
ใบที่ 6	ซิง นะทิด (Ceng Nthit)	32 cm	5.3 cm	A

**หมายเหตุ ผู้วิจัยอนุโลมการบันทึกเสียงเครื่องดนตรีซิงของชาวเกอฮอลัดให้ใกล้เคียงกับเสียงที่ปรากฏมากที่สุด

วิธีการบรรเลงซิง

ชาวเกอฮอลัดจะนิยมเล่นซิงเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน โดยจะมีวิธีการบรรเลงคือการสะพายซิงไว้ที่ไหล่ข้างที่ถนัด ส่วนมืออีกด้านจะใช้ตีในลักษณะกำมือ โดยตีลงบริเวณกลางใบของซิง ในส่วนมืออีกข้างจะอยู่ในลักษณะแบมือประคองอยู่ด้านในของซิง เพื่อไม่ให้ตัวซิงมีการแกว่งไปมา ส่วนซิงโมงนั้น จะใช้บรรเลงในลักษณะเดียวกันแต่จะเปลี่ยนการกำมือตีเป็นการใช้ไม้ตีลงไปบนซิงโมง

ภาพประกอบ 38 วิธีจับและเล่นซิง

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์

2.1.4 กัมบัวต

กัมบัวตเป็นเครื่องดนตรีชนิดเป่า ที่ในสมัยก่อนชาวเกอฮอลัดจะใช้ในการเป่าเพื่อสื่อถึงความรู้สึกภายในจิตใจออกมาเป็นเสียง อีกทั้งยังสามารถทำหน้าที่เพื่อส่งสัญญาณในการบอกถึงเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านได้เป็นอย่างดี ดังนั้นเมื่อชาวเกอฮอลัดได้ยินเสียงของกัมบัวตจะรู้ได้ทันทีว่าในขณะนั้นคนที่กำลังเป่า ต้องการจะสื่ออะไรเช่นความสุข ความโศกเศร้าหรือมีเหตุการณ์ใดกำลังเกิดขึ้น **ลักษณะของกัมบัวต**

กัมบัวตเป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากวัสดุ 2 ชิ้นหลักคือน้ำเต้าตากแห้งรวมกับไม้ไผ่ ซึ่งเป็นวัสดุที่หาได้จากธรรมชาติทั่วไป โดยจะนำน้ำเต้ามาเจาะรูจำนวน 6 จุดและนำไม้ไผ่ประกอบเข้ากับตัวของน้ำเต้าโดยแบ่งเป็น 2 ชุดคือชุดบนมี 4 ชิ้นชุดล่างมี 2 ชิ้น ตัดยึดด้วยรังผึ้งที่หามาจากต้นไม้ในป่า โดยนำมาบดให้ละเอียดและใช้ไฟลนให้เกิดความเหนียวแล้วนำมาติดรอยต่อให้แน่นกันลมรั่ว อีกทั้งยังเจาะรูไม้ไผ่แต่ละอันในตำแหน่งต่างๆเพื่อให้ได้เสียงตามต้องการ

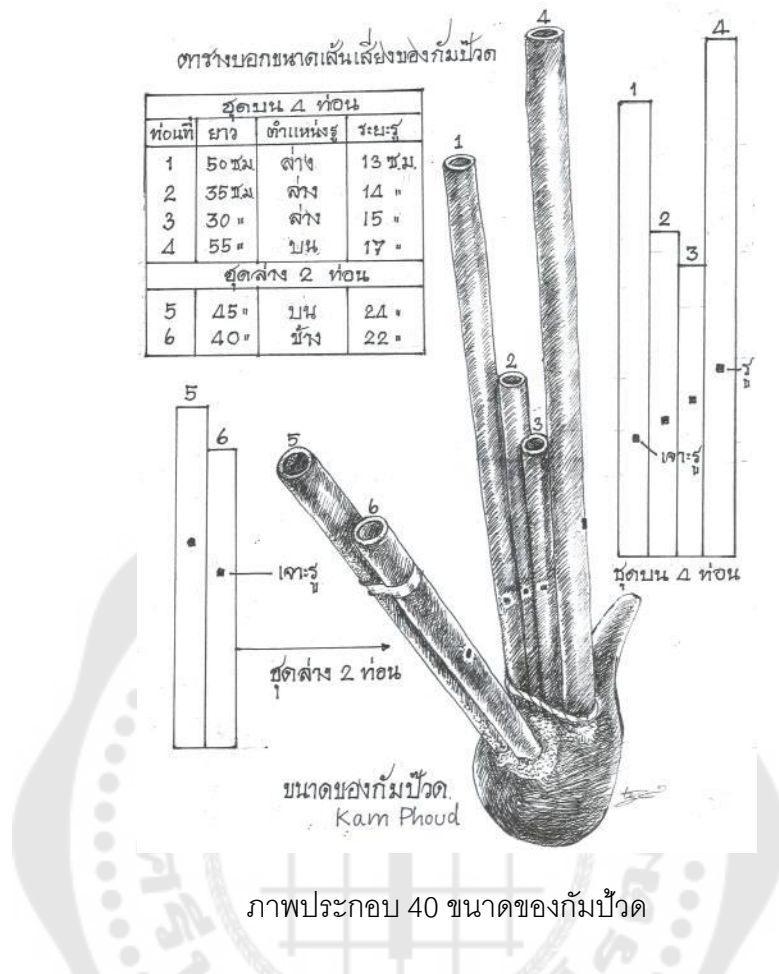

ภาพประกอบ 39 ลักษณะของกัมปั่วด

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ขนาดของกัมปั่วด

กัมปั่วดจะมีขนาดที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับวัสดุที่หามาได้จากธรรมชาติ โดยชาวเกอฮอลัดจะใช้วิธีเลือกขนาดของน้ำเต้าและไม้ใผ่ให้เหมาะสมกันแล้วจึงนำมาปรับแต่งเสียงให้ได้ตามที่ต้องการโดยการตัดไม้ใผ่แต่ละท่อนให้มีความยาวแตกต่างกันแล้วเจาะรู หาตำแหน่งรู และระยะห่างของรูแต่ละท่อน เพื่อให้เกิดเสียงตามที่ต้องการ ซึ่งขนาดของกัมปั่วดที่พบจะมีขนาดดังตารางต่อไปนี้

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

วิธีการบรรเลงกัมปาวด์

การบรรเลงกัมปาวด์นั้นต้องใช้ความสัมพันธ์ระหว่างปากกับมือทั้ง 2 ข้าง โดยปากจะคอยเป่าลมออกสลับกับการดูดลมเข้า ส่วนมือซ้ายจะคอยประคองกัมปาวด์ในส่วนบน อีกทั้งต้องใช้นิ้วในการเปิดและปิดให้เกิดเสียงที่ต้องการ ในส่วนมือขวาก็จะประคองส่วนล่างเช่นเดียวกัน ในลักษณะดังรูป

ภาพประกอบ 41 แสดงวิธีจับและบรรเลงกัมปาวด์

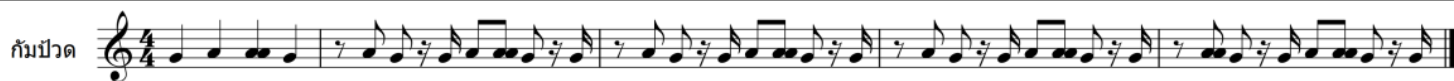
ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ลักษณะของเสียงที่พบ

กัมปาวด์ของชาวเกอฮอสดมีตัวโน้ตจำนวน 6 เสียง เสียงละ 1 ท่อนโดยท่อนที่ยาวที่สุดแทนเสียง ที่ต่ำสุดคือเสียง C ไปจนเสียงสูงสุดที่เสียง A โดยผู้วิจัยจะอนุโลมการบันทึกเสียงกัมปาวด์ใกล้เคียงกับเสียงที่ปรากฏมากที่สุด

ลำดับจากท่อนยาวสุด	C	D	E	F	G	A
ไปหาท่อนสั้นสุด						

ตัวอย่างทำนองที่บรรเลงด้วยกัมปาวต

2.1.5 ซอกกอ

ในอดีตชาวเขาสลัดมักจะใช้ซอกกอตีเพื่อบอกสัญญาณเหตุการณ์ต่างๆภายในหมู่บ้าน โดยเวลาตีซอกกอจะได้เสียงที่ดังกังวานไปไกล แต่เมื่อเวลาผ่านไปซอกกอชาวเขาสลัดไม่ได้มีหน้าที่แค่เพียงสื่อสารเหมือนเคยอีกต่อไป แต่ได้นำซอกกอมาใช้ในการบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีชนิดอื่น ๆ รวมไปถึงการทำหน้าที่หลักคือการควบคุมจังหวะของวงและเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆด้วย

ภาพประกอบ 42 ซอกกอ

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ลักษณะของซอกกอ

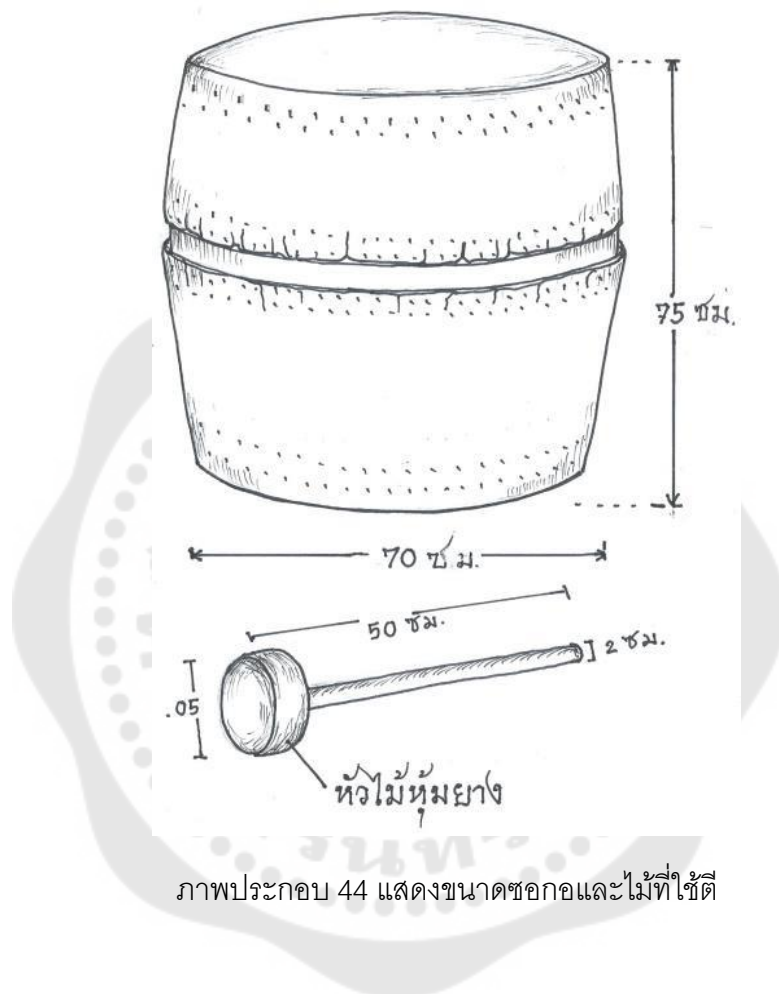
ลักษณะของซอกกอจะทำจากไม้เนื้อแข็งที่ชาวเขาสอดัดนำมาจากป่าลึก โดยเป็นไม้ซุงขนาดใหญ่ นำมาซุดให้ตรงกลางมีลักษณะกลวงตามขนาดที่ต้องการ จากนั้นนำหนังควายมาปิดทั้งด้านบนและด้านล่าง อีกทั้งยังยึดหนังให้ตึงด้วยไม้ไผ่เหลาเป็นลิ่มและตอกเข้ากับตัวซอกกอให้แน่นหนา

ภาพประกอบ 43 แสดงส่วนประกอบต่างๆของซอกกอ

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

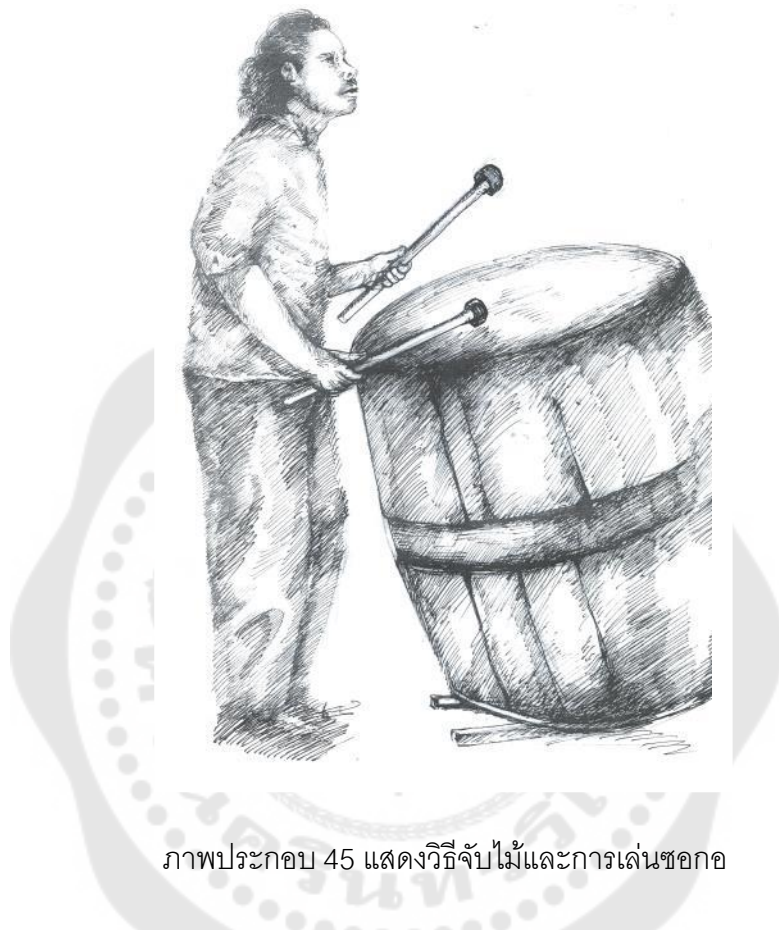
ขนาดของซอกกอล

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

วิธีการบรรเลงซอกอ

การเล่นซอกอนั้นคือการจับไม้และตีสลับกันตามจังหวะที่ต้องการ มีตัวช่วยกันอยู่ 2 วิธีคือ 1. การตีลงไปยังตรงกลางของหนังซอกอ 2. การตีสลับกับการตีบริเวณขอบของซอกอ

ภาพประกอบ 45 แสดงวิธีจับไม้และการเล่นซอกอ

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

ลักษณะการบรรเลงจังหวะด้วยซอกอ

ลักษณะของโน้ตซอกอในการบรรเลง โดยการตีลงบนหน้ากลองกับในลักษณะของขอบซอกอ

2.1.6 เติงป้ำห์

เติงป้ำห์เป็นเครื่องดนตรีที่ชาวเกอฮอส์ลัดจะนำมาใช้ในวงต่างๆของตน โดยเติงป้ำห์นั้นเป็นเครื่องดนตรีที่เป็นเหมือนเครื่องที่สามารถสร้างจังหวะและให้ทำนองได้ในเวลาเดียวกัน จึงทำให้เมื่อเวลานำมาบรรเลงในวงแล้วจะเปรียบเสมือนตัวเชื่อมทำนองและจังหวะให้กับเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆเป็นอย่างดี

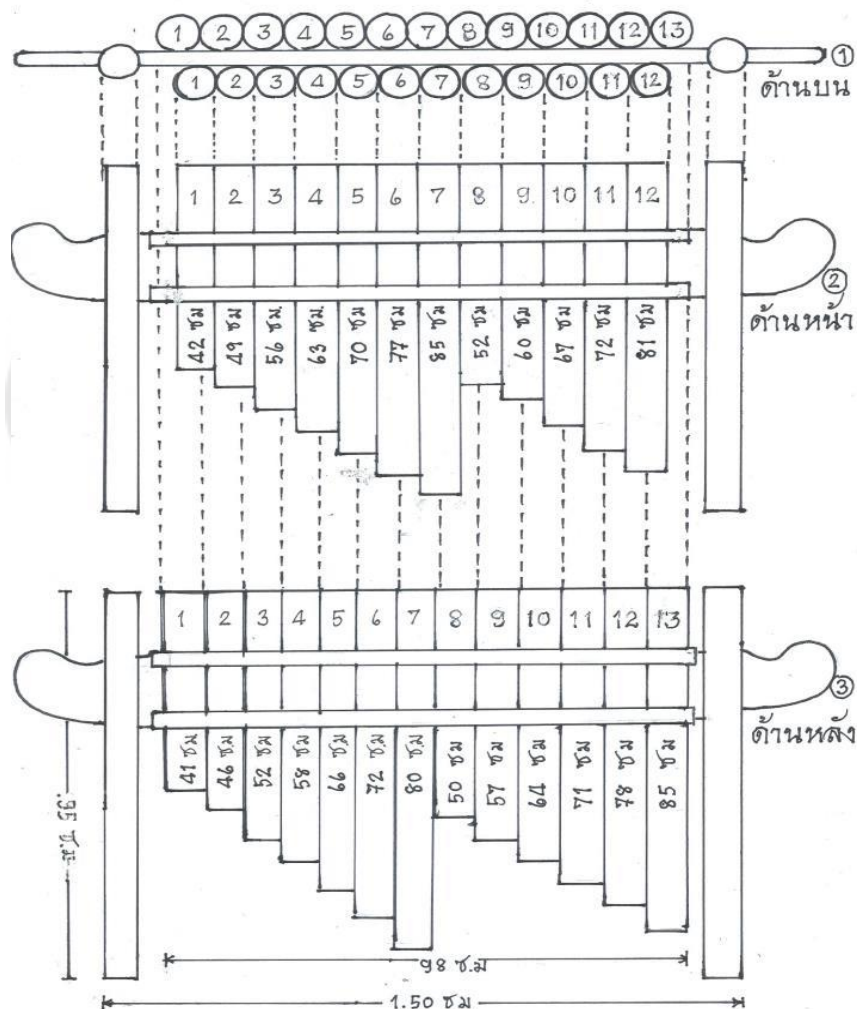
ภาพประกอบ 46 ลักษณะของเติงป้ำห์

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพานิชย์

ลักษณะของเตียงป้าห์

เตียงป้าห์มีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ คือการนำท่อนไม้ไผ่ขนาดต่างๆ เส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5-7 เซนติเมตรมาวางต่อกันเป็นแนวตั้งยึดด้วยเชือกให้ติดกันไปตามแนวยาวในลักษณะซ้อนกัน 2 แถว โดยแถวล่างจะมี 13 ชั้น ส่วนแถวบนจะมี 12 ชั้น โดยความยาวของทุกกระบอกจะไม่เท่ากันเพราะอยู่ที่การตั้งเสียงให้ได้ตามต้องการ

ขนาดของเตียงป้าห์

ภาพประกอบ 47 แสดงขนาดของเตียงป้าห์

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

วิธีการบรรเลงเดิงป้าห์

การบรรเลงเดิงป้าห์นั้นจะใช้ลักษณะการตีลงไปยังปากของกระบอกด้วยด้ามไม้ และปลายไม้เป็นทรงกลมทำจากยาง เพื่อให้เวลาตีจะสามารถกระทบกับปากกระบอกและทำให้เกิดลมและสะท้อนออกมาเป็นเสียง ระหว่างการบรรเลงจะใช้มือทั้งสองข้างตีลงบริเวณส่วนบนตัวเครื่อง โดยทั้งสองมือจะทำหน้าที่สลับกันเช่นมือซ้ายจะตีจังหวะอยู่กับที่ แต่มือขวาจะตีเป็นทำนอง ดังรูป

ภาพประกอบ 48 แสดงวิธีจับไม้และการเล่นเดิงป้าห์

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ลักษณะของเสียงที่พบ

บน	G#	A#	C#	D#	F#	G#	A#	C#	D#	F#	G#	A#
ล่าง	A	B	C	D	E	F	G	A	B	C	D	E

ตัวอย่างการบรรเลงเครื่องดนตรีดีดป้าห์ทั้งมือซ้ายและมือขวา

มือขวา

มือซ้าย

กลองปู้ด คือเครื่องดนตรีโบราณที่มีมาช้านาน โดยในสมัยก่อนนั้นกลองปู้ดจะมีไม้ไผ่เรียงกันเพียง 5 ท่อน ประกอบไปด้วยโน้ต 5 เสียงคือ A C D F# G และมักจะเป็นเครื่องดนตรีสำหรับผู้หญิง ที่จะนำไปเล่นเวลาเก็บเกี่ยวเพราะเชื่อว่าการเล่นกลองปู้ดในระหว่างการเกี่ยวข้าวจะเป็นการขอให้พระผู้นับถือคือเกอ เตียง ให้ภัยอีกทั้งยังมีความเชื่อว่าเสียงของกลองปู้ดจะส่งผลให้ข้าวที่ปลูกใหม่มีความเจริญเติบโต มีความแข็งแรงและงอกงามเร็ว

ภาพประกอบ 49 ลักษณะของกลองปืด

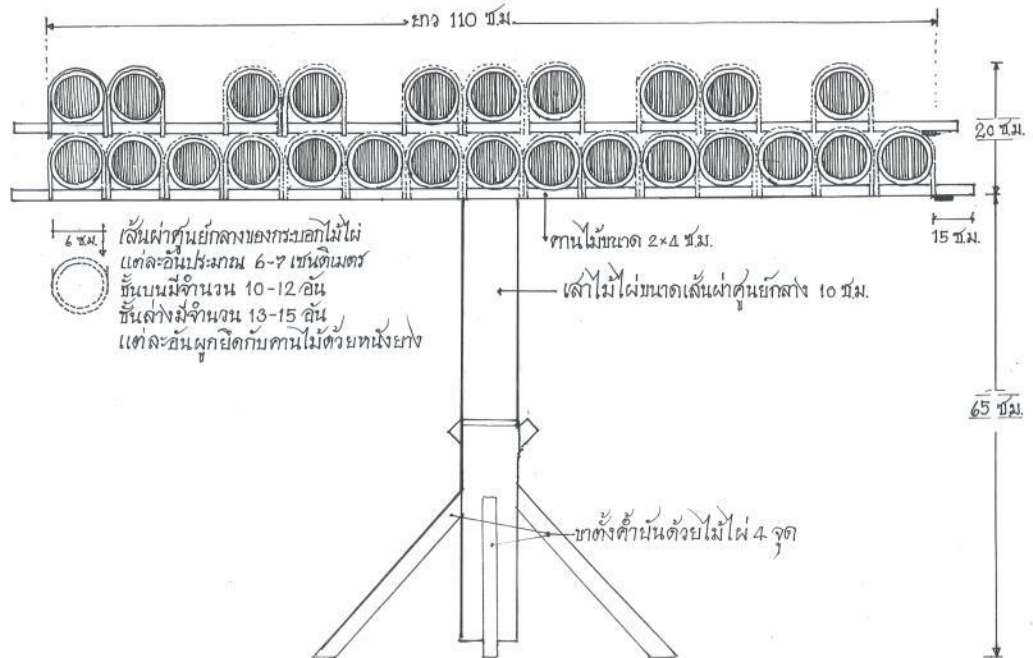
ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ลักษณะของกลองปืด

กลองปืดทำจากไม้ไผ่โดยนำท่อนไม้ไผ่ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 5-7 เซนติเมตร มาวางเรียงกันในแนวนอนเรียงร้อยด้วยเชือกให้ติดกัน โดยซ้อนกัน 2 แถวโดยแถวบนจะมี 10 ชั้นส่วนแถวล่างจะมี 15 ชั้นความยาวของแต่ละชั้นจะไม่เท่ากันโดยจะแบ่งเสียงเป็นกลุ่มด้านบน จะมีการแบ่งเสียงเป็น 2 เสียงแล้วห่างตรงกลางมี 3 เสียงส่วนด้านล่างเป็นลักษณะ 15 เสียงเรียงต่อกันดังภาพ

ขนาดของกลองปี่ด

ภาพประกอบ 50 แสดงขนาดของกลองปี่ด

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

วิธีการบรรเลงกลองปี่ด

กลองปี่ดใช้วิธีการบรรเลงโดยใช้มือทั้งสองข้างปรบมือเข้าหากันเพื่อให้เกิดลมจากปลายนิ้วส่งลมไปยังปากของกระบอกเพื่อให้เกิดเสียง

ภาพประกอบ 51 แสดงวิธีการบรรเลงกลองปี่ด

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์

ลักษณะของเสียงที่พบ วัดเสียงจากปากกระบอกด้วยเครื่องวัดระดับเสียง

G#	A#	C#	D#	F#	G#	A#	C#	D#	F#					
G	A	B	C	D	E	F	G	A	B	C	D	E	F	G

**หมายเหตุ ผู้วิจัยจะอนุโลมการบันทึกเสียงกลองปืดของชาวเกอฮอลด์โดยให้ใกล้เคียงกับเสียงที่ปรากฏมากที่สุด

ตัวอย่างทำนองที่บรรเลงด้วยกลองปืด

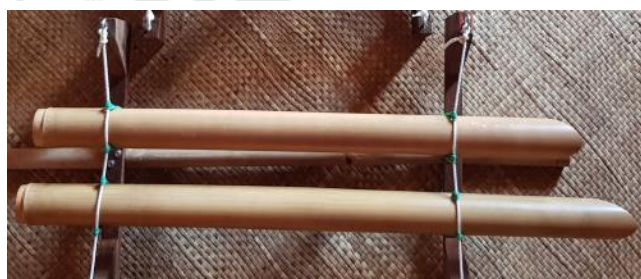

2.1.8 อะหลับเมอร์ไอ

อะหลับเมอร์ไอเป็นเครื่องดนตรีที่ชาวเกอฮอลด์เป็นผู้ริเริ่มประดิษฐ์ขึ้นเป็นเครื่องดนตรีที่ทำหน้าที่เหมือนกับเตอลิ่งแต่ถูกแบ่งแยกให้มีขนาดเล็กมากจนสามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก โดยมีลักษณะดังภาพ

ภาพประกอบ 54 อะหลับเมอร์ไอแบบที่ 1

ภาพประกอบ 52 อะหลับเมอร์ไอแบบที่ 2

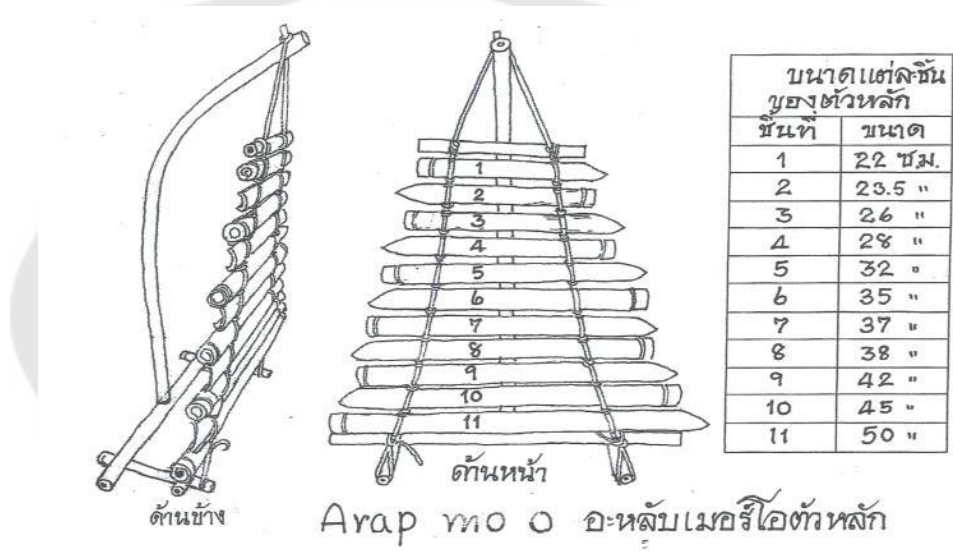
ภาพประกอบ 53 อะหลับเมอร์ไอแบบที่ 3

ลักษณะของอะหลับเมอร์โอ

อะหลับเมอร์โอเป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากไม้ไผ่ลักษณะคล้ายกับเตอลิ่งแต่ถูกแบ่งส่วนออกเป็น 3 ส่วน แต่เรียกชื่อทั้งหมดเหมือนกัน โดยทั้ง 3 ส่วนประกอบไปด้วย ชุดที่ 1 จะมีลักษณะเหมือนเตอลิ่งย่อส่วนให้เล็กลงและมีท่อนเสียงจากไม้ไผ่ผูกติดกัน 11 ท่อนใช้ในการบรรเลงทำนองหลัก ชุดที่ 2 มีท่อนเสียงจากไม้ไผ่ผูกติดกัน 2 ท่อนและชุดที่ 3 มีท่อนเสียงจากไม้ไผ่ผูกติดกัน 3 ท่อน ตามลำดับ แต่ละชุดจะมีหน้าที่เป็นของตนเองและมักจะใช้ในการประสานเสียงกัน

ขนาดของอะหลับเมอร์โอ

อะหลับเมอร์โอทั้ง 3 รูปแบบจะมีขนาดที่แตกต่างกันดังภาพ

ด้านข้าง

ด้านหน้า

Arap mo o อะหลับเมอร์โอตัวหลัก

ขนาดแต่ละชั้นของตัวหลัก	
ชั้นที่	ขนาด
1	22 ซม.
2	23.5 "
3	26 "
4	28 "
5	32 "
6	35 "
7	37 "
8	38 "
9	42 "
10	45 "
11	50 "

ขนาดแต่ละชั้นของเครื่องสาม	
ชั้นที่	ขนาด
1	60 ซม.
2	66 "
3	74 "

Arap mo o อะหลับเมอร์โอเครื่องสาม

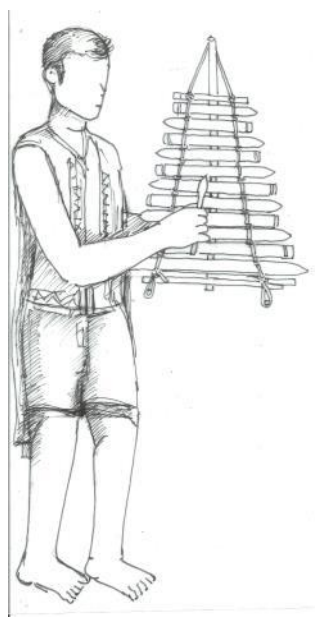
ขนาดแต่ละชั้นของเครื่องสอง	
ชั้นที่	ขนาด
1	73 ซม.
2	80 "

Arap mo o อะหลับเมอร์โอเครื่องสอง

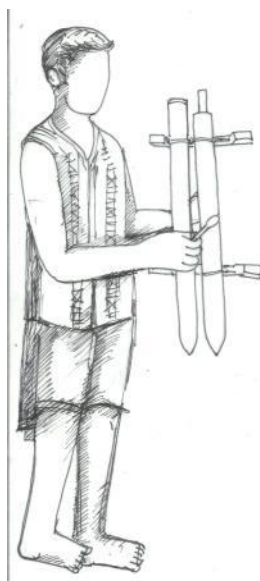
ภาพประกอบ 55 แสดงขนาดของอะหลับเมอร์โอแบบต่างๆ

วิธีการบรรเลงอะหลับเมอร์โ

การบรรเลงอะหลับเมอร์โนั้นส่วนใหญ่มักเล่นกันเริ่มตั้งแต่ 3 คนขึ้นไปจนถึง 6 คนลักษณะคล้ายกับวงซิงโป ในการบรรเลง ผู้เล่นจะใช้ไม้ตีเข้ากับตัวเครื่องโดยใช้มือจับที่ตัวเครื่องด้วยมือซ้ายและใช้ไม้ตีในมือขวา โดยแต่ละเครื่องจะแบ่งหน้าที่กันดังภาพข้างล่างคือ(ภาพที่ 1) เป็นอะหลับเมอร์โตัวหลักที่มีจำนวนของเสียงมากที่สุดมี 11 เสียงตามด้วย ตัวรอง(ภาพที่ 2)แทนเครื่องอะหลับเมอร์โที่มี 2 เสียงและตัวสุดท้าย(ภาพที่ 3)แทนเสียงอะหลับเมอร์โจำนวน 3 เสียง

ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ภาพที่ 3

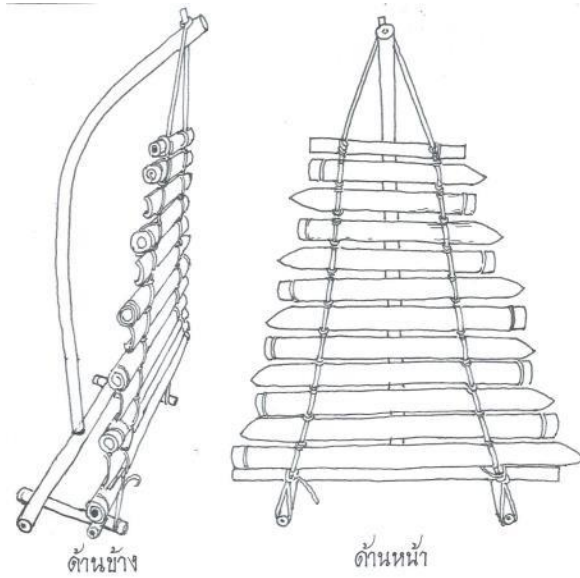
ภาพประกอบ 56 (จากภาพที่ 1-3)แสดงวิธีเล่นอะหลับเมอร์โแบบต่างๆ

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

ลักษณะของเสียงที่พบ

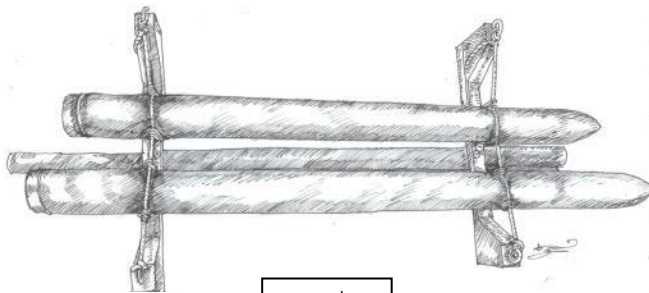
เครื่องดนตรีอะหลับเมอร์โมีด้วยกัน 3 ลักษณะคือตัวแรกเป็นลักษณะของเตอลิ่งที่มีขนาดเล็กลงมาแต่ยังคงเสียงและเอกลักษณ์ไว้อยู่ โดยชาวเกอฮอลัดจะใช้การตั้งเสียงจากเตอลิ่งโดยให้เสียงแบ่งเป็น 3 ลักษณะซึ่งเครื่องดนตรีอะหลับเมอร์โแม้จะมี 3 แบบแต่ทุกแบบนั้น ชาวเกอฮอลัดไม่ได้มีชื่อเรียกเจาะจง เพียงแต่ผู้วิจัยได้ตั้งชื่อเป็นเครื่องหลัก เครื่อง 2 ที่มี 2 ชั้น และเครื่อง 3 ที่มี 3 ชั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ง่ายขึ้นดังนี้

**หมายเหตุ ผู้วิจัยจะอนุโลมการบันทึกเสียงกลองปู้ดของชาวเกอฮอลัด โดยให้ใกล้เคียงกับเสียงที่ปรากฏมากที่สุด

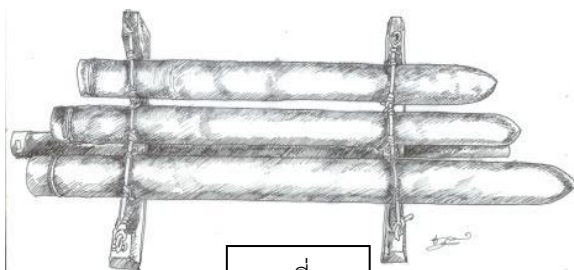
11	G
10	F
9	Eb
8	D
7	C
6	G
5	F
4	Eb
3	D
2	C
1	G

ภาพที่ 1

2	G
1	C

ภาพที่ 2

3	C
2	D
1	G

ภาพที่ 3

ภาพประกอบ 57 (จากภาพที่ 1-3) แสดงระดับเสียงของอะหลับเมอริโอแบบต่างๆ

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ

2.2 วงดนตรี

ชาวเกอฮอส์ได้นำเครื่องดนตรีของตนมา บรรเลงร่วมกันได้อย่างลงตัว โดยวงดนตรีของชาวเกอฮอส์นั้นมีรูปแบบวงอยู่สามแบบหลัก ขึ้นอยู่กับการนำไปใช้ในโอกาสต่างๆ ดังนี้

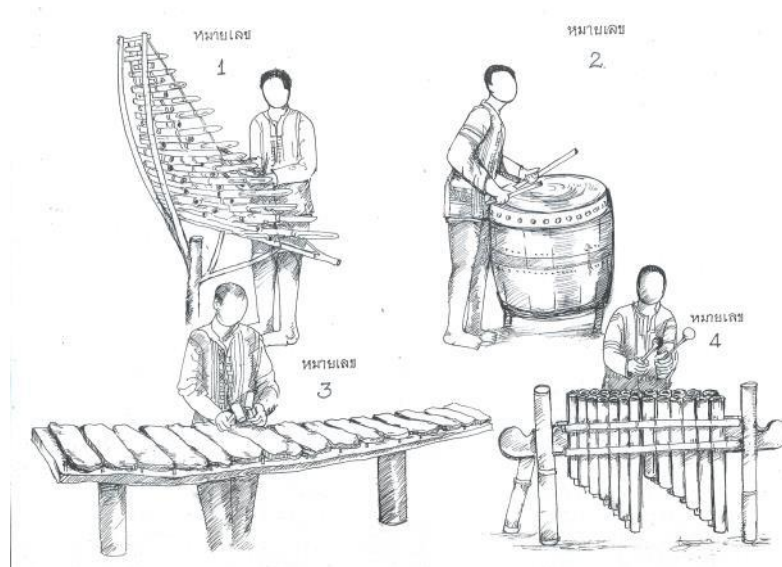
2.2.1 วงเทรอ โปล์

วงเทรอ โปล์ มาจากคำ 2 คำคือคำว่า เทรอ ที่แปลว่าเครื่องดนตรี และคำว่า โปล์ แปลว่ารวมกัน ซึ่งวงเทรอ โปล์นั้น เกิดจากการนำเครื่องดนตรี 4 ชนิดมาบรรเลงรวมกัน ได้แก่ 1. กองโล๊ะทำหน้าที่ดำเนินทำนองหลัก 2. เตอลิ่งทำหน้าที่ดำเนินทำนองรอง 3. เติงป้าทำหน้าที่ประสานทำนองและจังหวะเข้าด้วยกัน และ 4. ซอกกอใช้สร้างจังหวะให้กับวง โดย ชาวเกอฮอส์มักจะใช้วง เทรอ ในการแสดงในพิธีสำคัญๆและการแสดงในงานต่างๆไปเพราะ วงเทรอ โปล์ นั้นเป็นวงที่สามารถสร้างทำนองและจังหวะได้อย่างหลากหลาย อีกทั้งยังเป็นวงที่นำบทเพลงของชาวเกอฮอส์เองรวมถึงบทเพลงในสมัยนิยมมาบรรเลงได้อย่างไพเราะ

ภาพประกอบ 58 ลักษณะรูปแบบการประสมวงเทรอ โปล์

ที่มา: ชินพัฒน ไทพานิชย์

หมายเลข 1 เตอลิ่ง

หมายเลข 2 ชอก กอ

หมายเลข 3 กอง ไล้ะ

หมายเลข 4 เดึงป่าห์

ภาพประกอบ 59 ลักษณะรูปแบบการประสมวงเทรอก โปล์

ที่มา: ชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพ เพื่อให้เห็นรูปแบบวง 4 ชิ้นได้อย่างชัดเจน

2.2.2 วงชิง โป

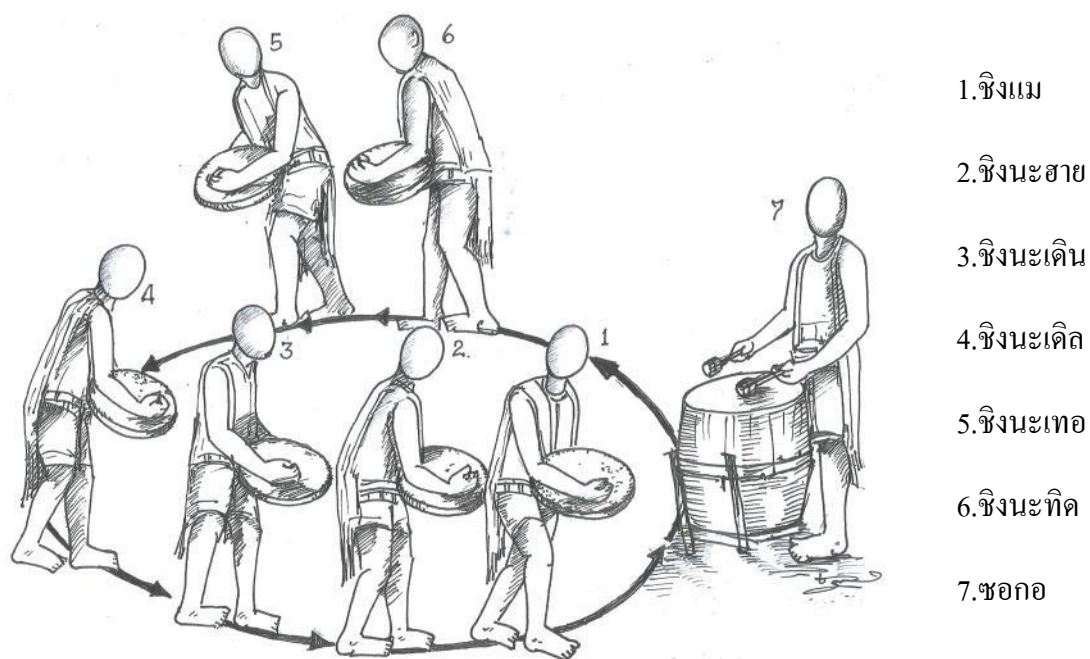
วงชิง โป คือวงดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวเกอฮอลัด ส่วนมากจะพบในโอกาสสำคัญต่างๆ ของชาวเกอฮอลัด เช่นงานแต่งงาน งานศพ หรือพิธีกรรมทางศาสนาและยังคงมีการสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน วงชิง โปประกอบไปด้วยคำสองคำ คือคำว่าชิง หมายถึงเครื่องดนตรีและคำว่าโปหมายถึงถึง 6 แปลรวมกันคือ ชิงทั้งหมด 6 โป โดยการบรรเลงจะบรรเลงด้วยชิง 6 โปเท่านั้น ซึ่งในแต่ละโปจะมีหน้าที่ในการสร้างจังหวะไม่เหมือนกันแต่ยังคงอยู่ในอัตราส่วนเดียวกัน ดังนี้ โปหลักคือชิง แม โดยคำว่าแม นั้นภาษา เกอฮอลัดแปลว่า แม่ ที่เปรียบเสมือนชิง โปหลักของวง เป็นชิงที่ทำหน้าที่ยึดจังหวะหลักไว้กับกลองชอกกอ หรือเรอเลม ส่วนชิงที่เหลือจะมีหน้าที่ตามลำดับ เช่น ชิงนะ ฮาย ชิงนะเดินและชิงนะเดิล จะคอยฟังกันและกัน โดยชิงนะ ฮายจะต้องคอยฟังจังหวะตามชิง แม ส่วนชิงนะเดิลกับชิงนะเดิล จะคอยบรรเลงสลับกัน โดยยึดชิง นะ ฮายเป็นหลัก ส่วนชิงนะเทอและชิง นะทิด จะบรรเลงให้สอดแทรกกับจังหวะของชิงนะ เดินและชิงนะ เดิลได้อย่างลงตัว โดยสิ่งที่จำเป็นของวงชิงคือการที่นักดนตรีทุกคนต้องคอยฟังกันและกันว่าจังหวะหลักอยู่ตรงไหนและจังหวะของตนที่กำลังบรรเลงถูกจังหวะหรือไม่

ภาพประกอบ 60 ลักษณะรูปแบบการประสมวงชิง โป

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

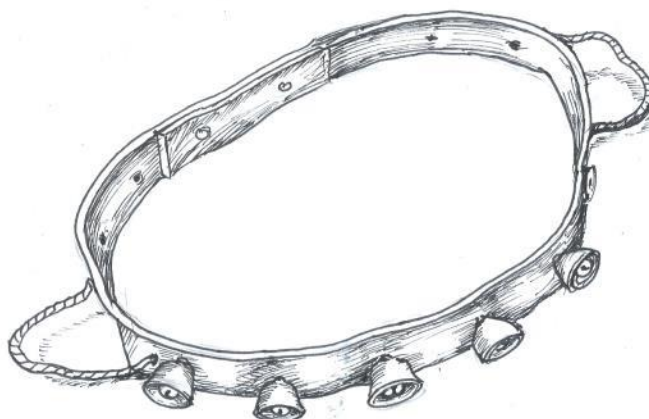

- 1.ซิ่งแม
- 2.ซิ่งนะฮาย
- 3.ซิ่งนะเดิน
- 4.ซิ่งนะเคิล
- 5.ซิ่งนะเทอ
- 6.ซิ่งนะทิด
- 7.ชอกกอ

ภาพประกอบ 61 ลักษณะรูปแบบการเดินขบวนวงซิ่ง ไป

ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์ วาดภาพเพื่อแสดงลักษณะการบรรเลงของวงซิ่ง ไป ในลักษณะเดินเป็นวงกลม

วงซิ่ง สามารถเปลี่ยนชอก กอ ที่ให้จังหวะที่ฮึกเหิมเหมาะกับการบรรเลงที่ต้องการความสนุกสนาน เป็นเครื่องดนตรีที่มีชื่อว่าเรอ เลม โดยชาวเกอฮอลัดจะนำมาจากปลอกคอของสัตว์ที่ตนเลี้ยงไว้ ซึ่งมีลักษณะเป็นหนังและมีระฆังขนาดเล็กมัดรวมกันดังรูป โดยมากจะใช้ในพิธีทางศาสนาที่ไม่ต้องการจังหวะที่เร้าใจมากนัก วิธีการทำให้เกิดเสียงคือการดึงปลายเชือกทั้ง 2 ข้าง ในลักษณะดึงเข้าและดึงออก

ภาพประกอบ 62 ลักษณะ ของฆ้องวง

ที่มา: ชินพัฒน์ ไทพานิชย์

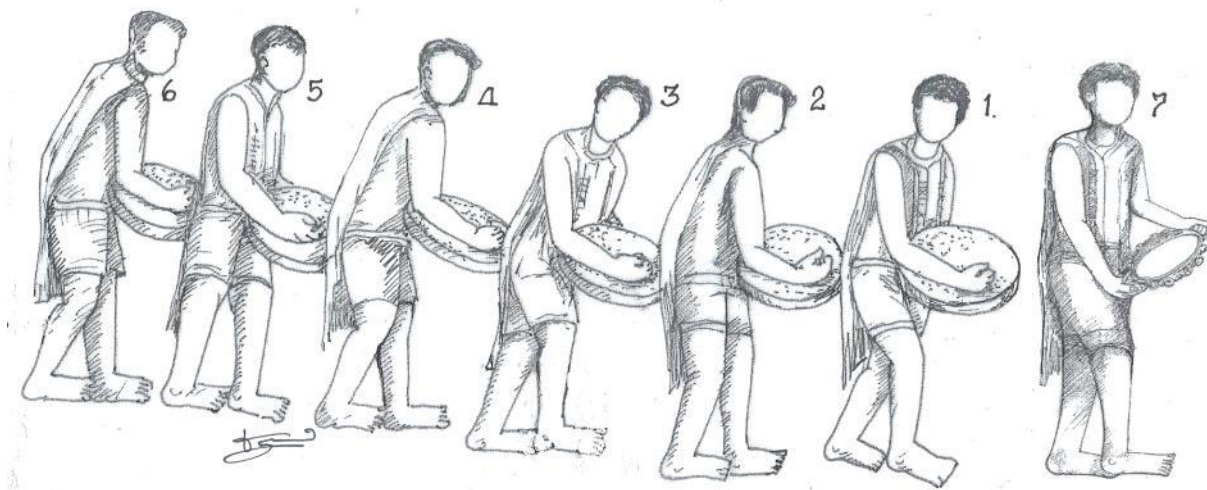
โดยการเดินที่เปลี่ยนจากชอกกอกที่ตั้งอยู่กับที่เป็นการเดินตามเสียงของฆ้องวงโดยจะมีลักษณะขบวนดังนี้

ภาพประกอบ 63 ลักษณะรูปแบบการเดินขบวนตามเสียงฆ้องวง

ที่มา: ชินพัฒน์ ไทพานิชย์

6.ซิง นะทิด 5.ซิง นะเทอ 4.ซิง นะเคิล 3.ซิง นะเดิน 2.ซิง นะฮาย 1.ซิง แม 7.เรอ เลม

ภาพประกอบ 64 ภาพวาดเพื่อสื่อให้เห็นการเดินขบวนในแบบที่ใช้เรอเลมนำ

ที่มา: ชูศักดิ์ ไทพานิชย์

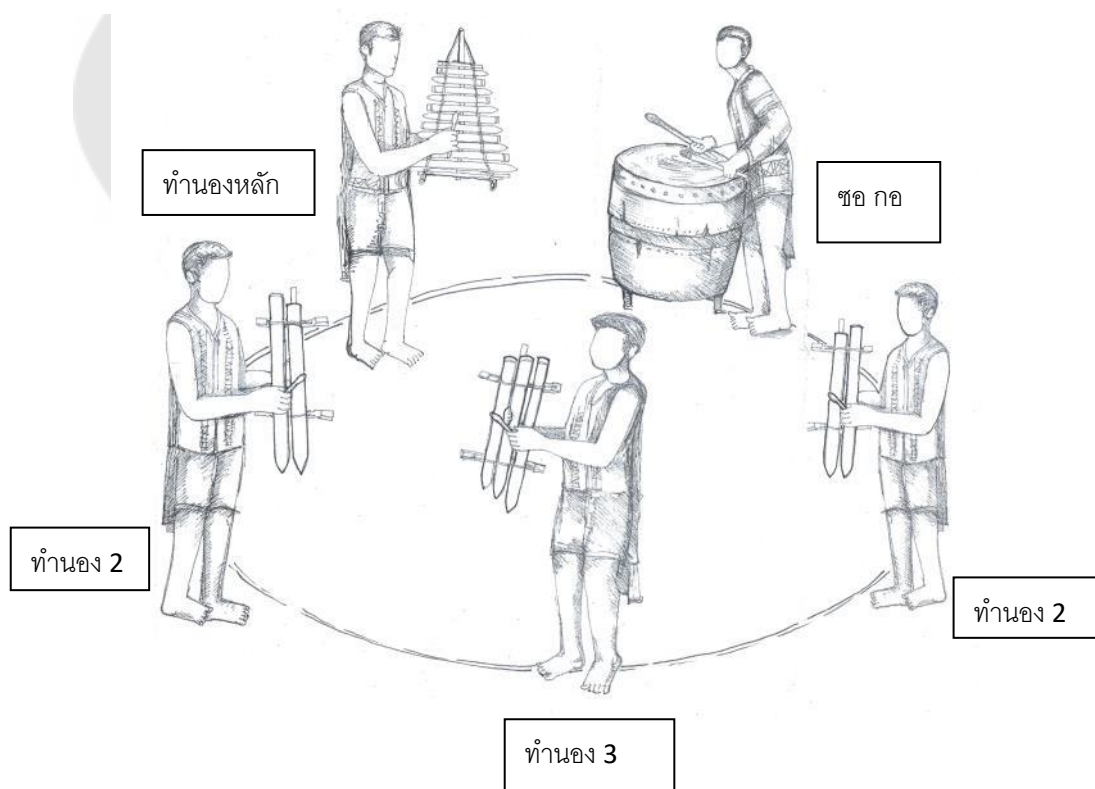
2.2.3 วง อะหลับเมอร์โ

วงอะหลับเมอร์โ เป็นวงที่นิยมมากในปัจจุบันเพราะ เป็นวงที่ใช้วิธีการบรรเลงเป็นวงเหมือนกับวงซิง โป คือการบรรเลงแบบรักษาน้ำที่ของตนไว้ โดยวงอะหลับเมอร์โ จะเล่นตามจังหวะของซอกกอเป็นหลัก ซึ่ง วงอะหลับเมอร์โ จะแบ่งเครื่องดนตรีในลักษณะต่างๆดังนี้ 1.เครื่องทำนองหลัก 1 เครื่อง ทำหน้าที่บรรเลงทำนองหลักและเครื่องทำนองรองอีก 2 เครื่อง ได้แก่เครื่องทำนองรองที่มี 3 เสียง 1 ตัวและ 2 เสียง อีก 1ตัว ตามลำดับ โดยวงอะหลับเมอร์โ นั้นจะนิยมบรรเลงรวมกัน 5 คน คือเครื่องทำนองหลัก 1 เครื่อง เครื่องทำนองรอง 3 เสียง 1 เครื่องและเครื่องทำนองรอง 2 เสียง 2 เครื่อง ทั้ง 4 เครื่องที่ว่าจะบรรเลงตามจังหวะของซอก กอ จากที่กล่าวไปข้างต้น วงอะหลับเมอร์ จึงเป็นวงที่สามารถสร้างความสนุกสนานในการบรรเลงได้เป็นอย่างดี เพราะมีขนาดเล็กและความสะดวกต่อการเคลื่อนย้าย อีกทั้งในเวลาบรรเลงยังสามารถทำท่าทางให้เข้ากับจังหวะสร้างความสนุกสนานในโอกาสต่างๆได้เป็นอย่างดี

ภาพประกอบ 65 ลักษณะรูปแบบการประสมวงอะหลับเมอริโอ

ที่มา: ชินพัฒน์ ไทพานิชย์

ภาพประกอบ 66 ภาพวาดแสดงให้เห็นถึงการยืนตำแหน่งลักษณะของวงอะหลับเมอริโอ

ที่มา: ชูศักดิ์ ไทพานิชย์

2.3 บทเพลง

บทเพลงของชาวเกอฮอลด์ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิตของชาวเกอฮอลด์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยสามารถแบ่งเป็นรูปแบบต่างๆ เช่น บทเพลงบรรเลง บทเพลงขับร้องและบทเพลงสำหรับพิธีกรรม โดยมีรายละเอียดตามหัวข้อที่กล่าวไป ดังนี้

2.3.1 บทเพลงบรรเลง

บทเพลงบรรเลงของชาวเกอฮอลด์คือบทเพลงที่ใช้เครื่องดนตรีและวงดนตรีของชาวเกอฮอลด์มาบรรเลง ในโอกาสต่างๆ โดยมีบทเพลงที่น่าสนใจดังต่อไปนี้

อ่อ เนี่ยม

บทเพลง อ่อ เนี่ยมคือบทเพลงที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากของชาวเกอฮอลด์ โดยเป็นบทเพลงที่บรรเลงด้วยวงเตระอโปล์ ในทุกๆโอกาสที่เป็นงานประเพณีรื่นเริง และมักจะบรรเลงเพลง อ่อ เนี่ยม เป็นเพลงแรกหรือเพลงเปิดการแสดงอยู่เสมอ

เด็ก โก้

บทเพลงเด็ก โก้ เป็นบทเพลงที่ใช้บรรเลงอยู่ในวงอะลัปเมอริโอ โดยเป็นบทเพลงที่นำทำนองจากสมัยอดีต กลับมาบรรเลงได้อย่างลงตัว

โล ดา

บทเพลงโล ดา คือจังหวะที่ใช้ในวง ซิงโป เป็นจังหวะที่ต้องบรรเลงด้วยวงซิงโป เท่านั้นและถือเป็นจังหวะที่สำคัญสำหรับผู้สนใจในการริเริ่มการบรรเลงเครื่องดนตรีซิง เพราะเป็นจังหวะที่สามารถนำไปบรรเลงได้ในทุกโอกาสและยังสามารถเรียนรู้จากจังหวะซิงโป ก่อน จึงค่อยต่อยอดไปในจังหวะต่างๆต่อไป

เป๊ป ตา จูน

บทเพลงเป๊ป ตา จูน คือบทเพลงที่มีลักษณะคล้ายกับจังหวะโล ดา คือเป็นจังหวะที่ใช้สำหรับการฝึกฝนสำหรับผู้สนใจในการหัดบรรเลงเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอลด์ โดยจังหวะเป๊ป ตา จูน จะสามารถบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีซิงในลักษณะของวงซิงโป หรือเครื่องดนตรีประเภทเป่าคือ กัมบัวด ได้อย่างไพเราะและชาวเกอฮอลด์มักจะใช้จังหวะเป๊ป ตา จูน มาบรรเลงในงานแต่งงานอยู่เสมอ

บา จอ

จังหวะ บา จอ คือจังหวะที่ชาวเกอฮอลด์ใช้ในการบรรเลงในงานปีใหม่ โดยเป็นจังหวะที่มีมาตั้งแต่อดีต โดยชาวเกอฮอลด์จะใช้จังหวะบา จอ เป็นสัญญาณในการบอกว่าเป็นปีใหม่ที่กำลังจะมาถึง และยังคงใช้ในการเปิดพิธีดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน

ทิป แทป แทป

จังหวะทิป แทป แทป คือจังหวะที่มีความแตกต่างไปจากจังหวะอื่นๆ เพราะเป็นจังหวะที่ชาวเกอฮอลด์ จะใช้วงซิงโบ นำขบวนในพิธีศพ ให้จังหวะที่ช้าและแสดงออกถึงความโศกเศร้า

เลง อาย , โป เกิด, เต้ เลอน

บทเพลง เลง อาย , โป เกิด และ เต้ เลอน เป็นบทเพลงสั้นๆที่ชาวเกอฮอลด์ มักใช้เพื่อฝึกซ้อมในการหัดเครื่องดนตรีและยังสามารถนำมาบรรเลงในโอกาสต่างๆได้เป็นอย่างดี

2.3.2 บทเพลงขับร้อง

บทเพลงขับร้องของชาวเกอฮอลด์นั้นเกิดจากทำนองที่มีมาตั้งแต่อดีต จนนายกระจัน ปลิน ได้ประพันธ์เนื้อร้องขึ้นมาเพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจถึงบทเพลงนั้นได้ดียิ่งขึ้น โดยผู้วิจัยได้แบ่งบทเพลงที่ใช้ในขับร้องและนำเสนอเนื้อร้องในบทเพลงต่างๆ ดังนี้

ไอ มิ

บทเพลงไอ มิ เป็นบทเพลงที่ชาวเกอฮอลด์มักจะใช้ขับร้องในโอกาสรื่นเริง โดยบทเพลงจะเป็นการกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องและสามารถสร้างความสามัคคีในครอบครัวได้เป็นอย่างดี โดยนายกระจัน ปลินได้นำสิ่งใกล้ตัวมาแต่งเป็นเนื้อเพลง ดังนี้

OH MI

o oh o mi tam cri pơ yê
 เอ ออ เอ มิ ต้า จี ป่อ เย
 น้อง พี่ รวมกัน เตรียม

pơn dah gung lot
 พัน ต้า กุง ล็อต
 หา คิด ออก ทาง

Ding dang ding dang Ding dang ding dang pam pa
 (แทนเสียง Ding(มิ่ง))

Tám pà gung lot jué sa bra pơl, oh lot gung kiêu,
 ท้า พา กุง ล็อต จู๋ ซ่า บรา พอล ออ ล็อต กุง เกิล
 แบ่งกัน ทางเดิน หากัน ทำธุรกิจ น้อง เดิน ทาง ข้าย

Mi lot gung ma ah a ha Tám pà a nong
 มิ ล็อต กุง มา ท้า พา อะ นอง
 พี่ เดิน ทาง มา แบ่งกัน อดทน

kal ke we wang Oh wơl tám cri, Mi wơl tám
 เกลว เก เว วัง ออ เวล ท้า จี มิ เวล ท้า
 ปัญหา อุปสรรค น้อง กลับมา รวม พี่ กลับมา

chơh yơ
 เชอะ เชอ
 อภัยนะ

Yana mà jrao, oh mà Mi

ยาง มะ จด ออ มะ มิ
ยาง กับ ล้อ น้อง กับ พี่

tàm pon di bõ Chi mà che,

ท่า พอน ดี โย ชี มา เช
รวมกัน ท่า หนึ่งเดียว ต้นไม้ กับ เกวาลย์

gle mà dor tòr ôh dul nhàm

เจล มา เดอ เตอ โอ ดุล นอฮ่า
ไม้ไผ่ กับ ใยไฟ เวลา ปะทะลม

Tàm kôp lă tơi bal, Lôt trôêh tō jông trố

ท่า คอบ ละ เตอ นธา ล้อท ตวย โต เจล โทะ
รวม จับ ด้วยกัน ไป ถึง ผักฟ้า

กา ปิง เอ้ย

บทเพลง กา ปิง เอ้ย เป็นบทเพลงขับร้อง ที่ชาวเกอฮอลัดนิยมมาก เพราะมีเนื้อเพลงที่เนื้อหาใช้สอนใจหนุ่มสาวชาวเกอฮอลัดได้เป็นอย่างดี โดยมีเนื้อหาที่สื่อถึงการหลบหนีปัญหา ของกา ปิง (จากเรื่องเล่าทางศาสนา) และทำให้ทางบ้านมีความเป็นห่วง อีกทั้งยังมีทำนองที่ไพเราะและสามารถขับบรรเลงในโอกาสต่างๆได้เป็นอย่างดี

K' BING ƠI

กา ปิง เอ้ย

Em sinh ra từ đất ba zam cao nguyên huyện thoai
 เอม ชิง กา ตือ ดัดท์ บา ซาน กาว เลี่ยน เหียน ทลอย
 น้อง เกิดมา จาก แห่ง ดินแดน ที่ราบสูง ในตำนาน

K'bing Ơi K'bing Ơi em lộn lên từ bầu sữa mẹ
 กา ปิง เอ้ย กา ปิง เอ้ย แอม ลั่นท์ เลน ตือ เบา เสือ แม่

กาปิงเอ้ย กาปิงเอ้ย น้อง เต็บโต จาก เต้านม แม่

K'bing Ơi K'bing Ơi em ra đi em ra đi klông mang theo
 กา ปิง เอ้ย กา ปิง เอ้ย แอม รา ดี แอม รา ดี ตง มัง แท

กาปิงเอ้ย กาปิงเอ้ย น้อง จากไป น้อง ออกไกล ไม่ เอาไปด้วย

một lời gia từ ai em mang theo em mang theo bao
 มด เลย ตือ ตาย แอม มัง แท แอม มัง แท เบา

หนึ่ง คำ ลา ลักคำ น้อง เอาไป น้อง เอาไป ทุกคำ

Câu ca yêu thương voi nôi buồn mênh mang k'bing Ơi

เตา คา เยอะ เทื่อง วอย นอย โบน เมง มัง กา ปิง เอ้ย

เพลง ความรัก และ ความเสียใจ อย่างมาก กาปิงเอ้ย

em hãy về bên mái nhà san móng lung ấm tình

แอม หาย เอ เบน ไม้ ยา ซาน มา ลุง อัม ติว

น้อง เอ้ย กลับ มา หลังตา บ้าน ตะเกียง อมอุ่นรัก

gué em đó k'bing Ơi em hãy về bên ché rượu cần đêm nay

เกอ แอม ตือ กาปิงเอ้ย แอม หาย เอ เบน แจ้ รู่ กั้น เตม ไน

ที่ น้อง เคยมี กาปิงเอ้ย น้อง เอ้ย กลับ มา โต ทำไร่ คีนนี้

đang chờ moi em k'bing Ơi u hu k'bing Ơi a ha

ตั้ง เชอ โมย แอม กาปิงเอ้ย อันเฮอ กาปิงเอ้ย อา ฮ่า

กำลัง รด ริมฝัปกน้องกาปิงเอ้ย อันเฮอ กาปิงเอ้ย อา ฮ่า

K'bing Ơi anh vẫn chờ chờ em k'bing anh vẫn chờ đợi em

กา ปิง เอ้ย แอน เหริ่น เชอ เชอ แอม กา ปิง แอน เหริ่น เชอ เตย แอม

กาปิงเอ้ย พี่ ย้ง รด รด น้องกาปิง พี่ ย้ง รดคอยน้อง

ล้งเปียง สะนิง

บทเพลงล้งเปียง สะนิง เป็นบทเพลงขับร้องที่บอกถึงแหล่งกำเนิดและความ
เป็นไปของภูเขาล้งเปียงที่เปรียบเสมือนที่กำเนิดของชาวเกอฮอลัด บทเพลงล้งเปียง สะนิงมีเนื้อ
ร้องที่ถ่ายทอดให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงเปลี่ยนของภูเขาล้งเปียง แต่เดิมและคอยเตือนสติให้ชาวเกอฮอลัด
ลัดรักษาภูเขานี้ไว้ โดยมีเนื้อร้องดังนี้

LANG BIAN S'NING

ล้ง เปียง สะ นิง
คิดถึงล้งเปียง

Lang bian tiang pòn nro làm brê
ล้ง เปียง เตียง เป็น นร่อ ล้ง เปียง
ล้ง เปียง ข้อเสียมโดงดั่ง ทักที่

tê joi tang bàn tê ràn tang mòi da làc
เต เจย ตัง บัน เต รัน ตัง โม ตล ลัต
ท อีก ไม่มีแล้ว อยากได้ หาไม่ได้แล้ว ตลลัต

tiah hàng mō ne mòi boh làe ởr ở hòm
เตี้ย ฮัง เมอ เน เมอ เมอ ล่าบ อล แอ โฮม
ที่คิด ที่เป็นของเรา ตั้งแต่ เมื่อไหร่ ตอนนั้น

bàn tae yàng ndu ởs pà yàng dà ởs ai
บัน เต ยั่ง นดู แอ ป่า ยั่ง ตล แอ ฮาย
ไม่มีแล้ว พระนดู ขอร้อง พระผู้ดูแลน้ำ ช่วยด้วย

măt t'ngai ởs sin oh hên gop sả
มัต เตอราย เต ซิน ฮื่อ เฮน เกิน ซ่า
พระอาทิตย์ โปรดเถอะ พี่น้อง เพื่อนฝูง

tả jông sơn nua ma nus mọt jrum
ตะ เจง ซัน นูเอ มา นุซ มอต จลุม
ก้าวเดิน ต่อไป หัวใจ เจ็บปวด

Kah sum oh yò kah sum bi yò
ก้า ซุม ฮื่อ เยอ ก้า ซุม บิ เยอ
จำไว้ นะน้อง จำไว้ นะพี่

จอย เบียบ

บทเพลงจอย เบียบ เป็นบทเพลงที่ชาวเกอฮอลัดนิยมใช้ในพิธีแต่งงาน โดยเป็นเพลงที่มีเนื้อหาสอนใจ ในการบอกถึงความสวยงามของธรรมชาติและคอยเตือนสติในการใช้ชีวิต โดยมีเนื้อร้องดังนี้

Juê biép
จอย เบียบ (เก็บผัก)

lòt tô do mà bi ๐ oh loi
ลอต โต ดอ มา บี โอ ออ โขย
มา ที่ นี้ กัย พี เอะ น่อง เคียบ

Kal prǎng trǒ ne tǒr chat rǒn sǒn
กา ปัง ตอ เน เตอ จัท เรน เชน
ฤดู ใบไม้ผลิ ใบบวบก มัน ออกมา สวยงาม

lòt tô yô bi lǎm oh jué biép
ลอต โต โย บี ลาม ออ จวย เบียบ
มา ที่ เขา พี พา น่อง เก็บ ผัก

Biép sor kor siu thǒ ngǎn oh e
เบียบ สร เกอ ฮัย เมอ งาน ออ โขย
ผัก ใบยอดอ่อน มาก มาก น่อง เคียบ

Kǒh sa ka lǎm oh lòt gér
เกน ซา กา ลาม ออ ลอต เกียน
ชอบ กิน ปลา พา น่อง มา นำสิริมจับปลา

Kǒh sa bǎng lǎm oh lòt pǒ
เกน ซา บัง ลาม ออ ลอต เปอ
ชอบ กิน หน่อไม้ พา น่อง มา ปลอก

Kǒh bǒ dà lǎm oh lòt tô dà mǒng
เกน บ่อ ตา ลาม ออ ลอต โต ตา มง
ชอบ ตัก น้ำ พา น่อง มา ที่ น้ำ บ่อ

Yah tám kǒh dǎn oh kǒp lǎ tǒi bi kǒp lǎ tǒi bal
ย่า ตาม เกน ด่าน ออ กบ ละ เตย บี กบ ละ เตย พา
ถ้า ชอบกิน ขอล น่อง จับ ไป มือ พี จับมือพีไปด้วยกัน

เกลอ เรย

บทเพลงเกลอ เรย เป็นบทเพลงที่ชาวเกอฮอลัดนิยมนำมาขับร้องในช่วงพิธีงานปีใหม่ของทุกปี เพราะเป็นเพลงที่มีนำทำนองมาตั้งแต่สมัยอดีต และใส่เนื้อหาที่เกี่ยวกับการเก็บข้าวและเฉลิมฉลองในงานปีใหม่ โดยมีเนื้อร้องดังนี้

KUÊ RƠI

เกลอ เรย

ข้าว กลับบ้าน

Kal prăng kring huê kuê rơi kuê rơi
 กา ปรัง กริง เฮอ เกลอ เรย เกลอ เรย
 ฤดูแล้ง นา เรียง(ร้อง) ข้าวกลับบ้าน ข้าวกลับบ้าน
 tàm dăm tàm dăm joh bòn ơ gar chơ hờp
 ทำ ดำ ทำ ดำ เจอ บอน เลอ กา เชอะ เฮย
 ที่ไร่ข้าว ที่ไร่ข้าว ทุกคน อยู่ในบ้าน ดีใจ
 chơ hờp pơ nàr pơ nàr kuê neh rơi ro
 เชอะ เฮย เพอ นา เพอ นา เกลอ แน่ เรย รือ
 ปลื้มใจ มีความสุข ที่ได้ข้าว ข้าว นี้ มาแล้ว
 bòn ơ gar he joi pơ tian he ơ ngê hờm rằm
 บอน เรอ กร แฮ เจย เพอ ทาน แฮ เรอ ง เฮม รำ
 บองเรา ทุกคน ครอบครัวของเรา สุขกาย สบายใจ
 kal prăng kring he ơ ngê hờm rằm yàng ndu
 กัน ปรัง กริง แฮ เรอ ง เฮม รำ ย้ง ดู
 ฤดูแล้ง นา ทั้งหลาย สุขกาย สบายใจ เพราะพระ ย้งดู
 ê he ên phăn sa yàng dà ê he ên phăn
 เอ แฮ เอน พัน ซ่า ย้ง ดา เอ แฮ เอน พัน
 ให้ เรา ได้ ของ กิน พระเจ้าให้ น้ำ เรา ได้ ของ
 ทัอ มอว mắt tơ ngê pơn dằng dụn nia
 เหนอ เมอ มัต เตอ ง เป็น ตั้ง ดล นย
 เครื่องดื่มกิน มีพระอาทิตย์ สองแสงสว่างให้โลกเรา

ยั้ง เกอเบ้อ แอ เดอห์

บทเพลงยั้ง เกอเบ้อ แอ เดอห์ เป็นบทเพลงขับร้องที่ใช้ในพิธีทางศาสนาอยู่ตลอดเวลา เป็นบทเพลงที่ชาวเกอฮอลัดนำมาร้องต่อพระผู้เป็นเจ้าของในงานทางศาสนา โดยมีเนื้อร้องดังนี้

YANG GOBOH Ò DÒH
ยั้ง เกอเบ้อ แอ เดอห์
(ความรักของพระเจ้า)

boh rae yô yàng tan kòh ãh
เบ้อ ราย โย ยั้ง เตน เกิน ฉั้น
จาก ส้มยก่อน พระเจ้า ให้ ความรัก ฉั้น

dul nom têt gò boh dết Mhết gò boh yàng
ดูล นอม เตล เกอ เบ้อ เด็ด เมอเซอร์ เกอ เบ้อ ยั้ง
สิ่งหนึ่ง ฉั้น ยั้งใหญ่ ในใจของเรา คือความรักพระเจ้า

joh rài ó chàe pòr gòl gò boh găn
เยื่อ ราย เออ ช่าย เมล เกิล เกอ เบ้อ กั้น
ตลอดชีวิต ไม่อยาก เปลี่ยนไป ความรัก นั้น

lăm ãh lốt gung dul jông sòn nòa
ลาม ฉั้น ลอต กุง ดูล เจง เซน นอ
พา ฉั้น ไป ถนน ก้าว ครั้ง เดิน ต่อ

tăm gung song dong kòl ãh
ตาม กุง สอง ดอง เกลล ฉั้น
ใน ชีวิต ฉั้นสว่างงาม ช่วยเหลือ ฉั้น

lốt gan tám tiéh còm mra
ลอต กั้น ตาม เตี้ย เดลม มาระ
ชีวิตจะผ่าน เล่มอ ไปได้

gò boh yàng dôi gòm ndòp ro nuh tòi ãh
เกอ เบ้อ ยั้ง เดย กอม ตโรป ร่อ นุ่ยห์ โต ฉั้น
ความรัก พระเจ้า ปัดสนิท ในหัวใจ ฉั้น

gò boh Nhom kris tòi à jê ro mà rài kéh ãh
เกอ เบ้อ นะเอิม คริส โต อเยเจ ร่อ ม่า ราย เก้ ฉั้น
ความรัก ของ พระเจ้า บน: แล้ว กับ ชีวิต ฉั้น

ทัม ป้าย บั๊ป ยั่ง

บทเพลง ทัม ป้าย บั๊ป ยั่ง เป็นอีกบทเพลงทางศาสนาที่มีความสำคัญต่อชาว
เกอฮอลัดเป็นอย่างมาก โดยเป็นบทเพลงที่ใช้ในการร้องต่อพระเจ้าผู้เป็นเจ้าของเวลา
เข้าโบสถ์ของชาว
เกอฮอลัด

TÀM PAEH BÀP YÀNG

ทัม ป้าย บั๊ป ยั่ง

พระเจ้าทรงพระเจริญ

Jòng rơ Mơi Ơ Báp tòm dòng mơi tòm
จง ร่อ ไม อด บั๊ป เตอ ดง ไม ตัม
เกียรติ พระ พ่อ ยิ่งใหญ่ เป็นผู้

pơ jềng trồ tiêh du nia pơ jềng səl
พอ เจง โต เตี้ย ดล เนีย พอ เจง เซอ
สร้าง พื้น ดิน โลก เนมิต เหมือนกัน

tal joh kơ ya mà ê ro gơ ên mơ ta jồ
เตอ เยอ เกอ ยา มา เอ ร่อ เกอ เอน เมอ ตา เจอะ
ครบ หนึ่งหมด ทุกสิ่ง กันเซอแล้ว จะ ได้ มีชีวิตอยู่

tăm paeh sơ nãm mơ tiếng pơ rơ
ทัม ป้าย สะ นัน เมย เตียง นัน ร่อ
ทรงพระเจริญ พระเจ้า ทั่วโลกนี้

mơi tòm mơ kơ - nấp kơ nuơr mà
เมย เติม เม เกอ - นั๊บ เกอ นูร์ มา
พระ เป็น ทุกสิ่ง ฉำนาจ ปาฏิหาริย์ กับ

tòm gết kờ kờ gờ boh
เติม กั๊ต เกิน เกอ เปอ
รู้จัก รักกัน

2.3.3 บทเพลงสำหรับพิธีกรรม

นอกจากบทเพลงที่ชาวเกอฮอลัดจะใช้บรรเลงและขับร้องในโอกาสต่างๆแล้ว ชาวเกอฮอลัดยังนำบทเพลงต่างๆมาใช้ในงานพิธีสำคัญๆของตนเช่น บทเพลงในงานแต่งงาน, บทเพลงในงานปีใหม่, บทเพลงในงานพิธีทางศาสนา หรือแม้แต่งงานศพ ซึ่งผู้วิจัยได้พบบทเพลงเหล่านี้ยังคงอยู่ในวิถีชีวิตของชาวเกอฮอลัดและยังถูกนำมาใช้ในงานพิธีต่างๆอยู่เสมอ ดังนี้

งานแต่งงาน

บทเพลงในพิธีงานแต่งงานของชาวเกอฮอลัดนั้น นอกจากจะนำบทเพลงที่ใช้ในงานทั่วไปมาบรรเลงร่วมด้วยแล้ว ยังมีบทเพลงและจังหวะของวงซิง โป ที่ถูกนำมาบรรเลงในงานของชาวเกอฮอลัดอยู่ด้วย ซึ่งในหัวข้องานแต่งงานนี้ ผู้วิจัยได้พบบทเพลงจวย เบียบ และจังหวะเป๊ป ตา จูน จนเกิดความสนใจและนำมาวิเคราะห์ในหัวข้อต่างๆดังนี้

จวย เบียบ

จากที่กล่าวมาข้างต้น บทเพลง จวย เบียบ เป็นบทเพลงที่ใช้ในการขับร้องที่มีความสำคัญต่องานแต่งงานของชาวเกอฮอลัดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อใช้ต้อนรับ

เป๊ป ตา จูน

จังหวะเป๊ป ตา จูน เป็นจังหวะที่ชาวเกอฮอลัดนิยมเล่นในงานแต่งงานเพราะเป็นจังหวะที่มีความสนุกสนาน โดยจะบรรเลงด้วยวงซิง โปทั้งหมด 6 คน ตั้งแถวจากบ้านฝ่ายหญิงเพื่อไปหาฝ่ายชาย ดังภาพ

ภาพประกอบ 67 วงซิง โปในพิธีแต่งงาน ของชาวเกอฮอลัด

งานปีใหม่

งานปีใหม่ของชาวเกอฮอลัด นั้นส่วนใหญ่จะตรงกับอาทิตย์ที่ 2 ของเดือน มกราคมเนื่องจากจะรอให้คนส่วนมากฉลองปีใหม่ตามปกติเสียก่อน โดยในงานปีใหม่ของชาวเกอฮอลัด จะเป็นการร่วมฉลองโดยการนำสิ่งที่ตนมีมาแลกเปลี่ยนกันเช่นของกิน โดยนำไก่ หมู หนังกวายและเตรอก เน้ม มาร่วมฉลองกันอย่างสนุกสนาน ในงานจะมีการแสดงดนตรีเช่นวงเตรอก โปล์ และวงซิงโป เพื่อจะให้เสียงเพลงนั้นดังไปถึง พระนดู และขอให้พระนดูอวยพรในการทำ การเกษตรเจริญงอกงาม โดยมีจังหวะและบทเพลงดังนี้

บา จอ

เป็นจังหวะที่ชาวเกอฮอลัดนิยมนำมาบรรเลงในวันขึ้นปีใหม่ โดยจังหวะ บา จอ จะเป็นจังหวะที่รวมเอาจังหวะพื้นฐานเช่น โโล ดา มาประสมประสานได้อย่างลงตัวและ มักจะนิยมเล่นตอนเข้าก่อนพิธีบุญต่างๆเพื่อเป็นสัญญาณบอกชาวเกอฮอลัดว่าปีใหม่กำลังจะมาถึง

ภาพประกอบ 68 ขบวนแห่วงซิง โป ในงานปีใหม่ ของชาวเกอฮอลัด

ที่มา: ชินพัฒน ไทพาณิชย์

ที่มา: KrajanPlin

เกลอ เรย

บทเพลงเกลอ เรย เป็นบทเพลงที่ชาวเกอฮอลัด จะขับร้องในช่วงพิธีในงานปีใหม่ โดยจะพร้อมใจกันร้องเพลงเกลอ เรย เพื่อจะขอพรจากพระนดู ในเรื่องของผลผลิต ในทางการเกษตร ให้ออกมาเจริญงอกงามและเก็บเกี่ยวได้เป็นจำนวนมาก

งานพิธีทางศาสนา

บทเพลงทางศาสนาของชาวเกอฮอลัด เกิดขึ้นในช่วงเปลี่ยนถ่ายการนับถือพระ พระนดู เป็นศาสนาคริสต์ตามฝรั่งเศส แต่ต่อมาชาวเกอฮอลัดก็จะเข้าโบสถ์ในทุกอาทิตย์และมีบทเพลงในการร้องต่อพระผู้่นับถือ ผสมกับบทสวดต่างๆมากมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำเสนอบทเพลงในงานพิธีทางศาสนาของชาวเกอฮอลัด ที่มีความสำคัญหลักๆคือบทเพลงยัง เกอเบ้อ แอเดอห์ และบทเพลงทัม ป้าย บี้บ ยั้ง

งานศพ

งานศพของคนชาวเกอฮอลัดจะเรียกว่า โบด ผ่าน โดยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน หลังจากมีพิธีกรรมเมอ ตา เชือด ในบริเวณบ้านของผู้ตายเสร็จสิ้นแล้ว ชาวเกอฮอลัดจะนำผู้ที่เสียชีวิตไปยังหลุมฝังด้วย วงชิง โป ที่จะเดินนำขบวนและจะบรรเลงจังหวะทิบ แทป แทป เพื่อส่งดวงวิญญาณของผู้ที่จากไป เปรียบเหมือนเสียงที่นำทางให้พบกับพระนดู ที่ชาวเกอฮอลัดนับถือ

ภาพประกอบ 69 ขบวนวงชิง โป ในพิธีงานศพของชาวเกอฮอลัด

ที่มา: ชินพัฒน์ ไทพานิชย์

บทเพลงทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นเป็นบทเพลงที่ชาวเกอฮอลด์ยังใช้บรรเลงในปัจจุบัน ทั้งบริบทของบทเพลงที่ใช้บรรเลง ที่สามารถเชื่อมโยงกับทฤษฎีทางมานุษยวิทยาในบริบทของทฤษฎีการแพร่กระจาย(Cultural Diffusion Theory) ของ Everett Roger โดยทฤษฎีนี้จะมีตัวแปรถูกแบ่งออกเป็น 4 ประการ(Four main element in diffusion of innovations) คือ 1.นวัตกรรม 2.การสื่อสาร 3.การเกิดในช่วงเวลา และ 4.ระบบสังคม ซึ่งจากการศึกษาบทเพลงของชาวเกอฮอลด์ในบริบทต่าง ๆ นั้นมีความสอดคล้องกับทฤษฎีการแพร่กระจายในส่วนของข้อที่ 1 ในเรื่องของนวัตกรรม(Innovation) ซึ่งตามทฤษฎีได้กล่าวถึงการแพร่กระจายนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือความคิดและวัตถุโดยสามารถทำให้สังคมนั้นๆยอมรับหรือไม่ก็ได้ แต่ในบริบทของบทเพลงนั้นมีความลึกซึ้งไปกว่านั้น เพราะบทเพลงต่างๆได้นำเอาความคิดผสมผสานไปกับวัตถุในที่สามารถแทนได้ด้วยการบรรเลงออกมาเป็นเสียงผ่านเครื่องดนตรีแต่ยังคงไว้ซึ่งความหมาย เช่นบทเพลงบรรเลงของชาวเกอฮอลด์นั้นสามารถทำให้ผู้ที่ได้รับฟังเข้าถึงและยอมรับบทเพลงต่างๆได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ทฤษฎีการแพร่กระจายในหัวข้อ นวัตกรรม(Innovation) ยังสามารถแบ่งลักษณะที่สามารถทำให้สังคมนั้นๆยอมรับได้อีก 5 ประการคือ

1.ได้ประโยชน์มากกว่าเดิมในการเข้ามาแทนที่ (Relative Advantage) นั้นเป็นที่แน่ชัดอยู่แล้วว่าการนำบทเพลงหรือการคำสอนต่างๆ มาเปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่รอบตัวมักจะทำให้ผู้ที่รับฟังเข้าใจสิ่งนั้นมากขึ้นอีกทั้งสิ่งที่ผู้ฟังเข้าใจอยู่แล้วนั้นถูกนำมาประกอบให้เกิดเป็นทำนองและจังหวะก็จะสามารถสร้างความเข้าใจและเข้าถึงในสิ่งนั้นๆได้ง่ายกว่าคำสอนหรือคำกล่าวในปกติ เช่นเดียวกับบทเพลงขับร้องที่เป็นบทเพลงที่เนื้อร้องถูกแทนที่ความหมายต่างๆ หรืออาจเปรียบเทียบกับสิ่งที่มีอยู่ในธรรมชาติทำให้ผู้ฟังเข้าถึงสิ่งที่ต้องการถ่ายทอดออกมาได้เป็นอย่างดี

2. มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมในสังคมที่รับได้ (Compatibility) บทเพลงต่างๆ ที่ชาวเกอฮอลด์มักจะนิยมนำมาบรรเลงในการเริ่มพิธีต่างๆนั้น ส่วนมากเป็นเพลงที่มีเนื้อหาที่เข้าถึงได้กับทุกคน และยังเหมาะสมกับวัฒนธรรมในสังคมของชาวเกอฮอลด์อย่างมาก เพราะถือเป็นการปลุกเร้าจิตใจและทำให้เกิดความรักความสามัคคี ในหมู่ครอบครัวหรือพี่น้อง

3. ไม่มีความสลับซับซ้อนมากนัก (Complexity) หากสังเกตบทเพลงขับร้อง จะพบว่าเป็นบทเพลงที่ไม่มีความซับซ้อนของเนื้อหาอยู่เลยแต่ เป็นบทเพลงที่จะพูดตรงไปตรงมา และมีการเปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่รอบตัวให้เกิดความรู้สึกคล้อยตามได้เป็นอย่างดี

4. สามารถแบ่งทดลองครั้งละน้อยได้ (Triability) ขึ้นชื่อว่าเป็นบทเพลงก็สามารถนำกลับมาบรรเลงใหม่ได้เรื่อยๆ เช่นเดียวกับบทเพลงที่ชาวเกอฮอลด์มักนำมาบรรเลงทุกครั้งที่ม้งานสำคัญและต้องการความสนุกสนาน

5. สามารถมองเห็นหรือเข้าใจได้ง่าย (Observability) ในส่วนของข้อสุดท้ายนี้ มีความเชื่อมโยงกับบทเพลงขับร้องเป็นอย่างมาก เพราะเมื่อทราบความหมายของบทเพลงแล้วก็จะเข้าใจบริบทความเป็นชาว เกอฮอลด์ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น เพราะบทเพลงต่างๆ นั้นเป็นเพลงที่ชาวเกอฮอลด์นำมาขับร้องอยู่บ่อยครั้ง ทั้งในงานพิธีการต่างๆ ที่เป็นงานรื่นเริงและแสดงให้เห็นว่าบทเพลงต่างๆ มีความสำคัญกับชาวเกอฮอลด์โดยแท้จริง

อีกทั้งบทเพลงของชาวเกอฮอลด์ยังสอดคล้องกับทฤษฎีนาฬิกากำเนิด (Polygenesis Theory) หรือพหุกำเนิดโดยแบ่งได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. วรรณกรรมมุขปาฐะ โดยเป็นการถ่ายทอดสิ่งต่างๆ ไปจากรุ่นสู่รุ่นจนเป็นการแพร่หลายต่อไปเรื่อยๆ ในที่นี้ถ้าหากเปรียบเทียบบทเพลงของชาวเกอฮอลด์แล้วส่วนมากจะเป็นบทเพลงเก่าตั้งแต่อดีต ถ่ายทอดทำนองมาตั้งแต่สมัยอดีตจากบรรพบุรุษมาจนถึงปัจจุบัน โดยชาวเกอฮอลด์จะนำมาร้องและบรรเลงในยามว่างจากการทำงาน

2. วรรณลายลักษณ์ โดยเป็นการนำ คำสอนหรือข้อคิดเตือนใจมาทำเป็นเนื้อเพลง โดยนายกระจาน ปลิน และได้ถูกถ่ายทอดผ่านการจดบันทึกเพื่อถ่ายทอดให้คนรุ่นใหม่ต่อยอดต่อไป

ทั้งนี้ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาบทเพลงในบริบทของการวิเคราะห์เสียง โดยการบันทึกโน้ตในบทเพลงของชาวเกอฮอลด์ในหัวข้อบทเพลงบรรเลง , บทเพลงขับร้อง และบทเพลงสำหรับพิธีกรรม ในหัวข้อที่ 3 เรื่องการวิเคราะห์บทเพลงในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม ต่อไป

2.4 นักดนตรี

นักดนตรีนั้นเปรียบเสมือนตัวกลางในการถ่ายทอดเสียงของดนตรีผ่านทำนองและบทเพลงให้ผู้คนได้รับฟัง เช่นเดียวกับนักดนตรีชาวเกอฮอลด์ที่คอยบรรเลงดนตรีผ่านบทเพลงของตน อีกทั้งยังเป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านวัฒนธรรมและองค์ความรู้ทางดนตรีต่างๆ เป็นอย่างดี ดังนั้นผู้วิจัยจึงรวบรวมข้อมูลนักดนตรีที่เป็นที่รู้จักและยังคงมีบทบาทในด้านดนตรีของชาวเกอฮอลด์ไว้ดังนี้

ภาพประกอบ 70 นายกระจาน ปลิน

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

นายกระจาน ปลิน คือบุคคลที่มีความสำคัญต่อบริบททางด้านดนตรีของชาวเกอฮอลัดเป็นอย่างมาก โดยเป็นนักดนตรีที่มีความสามารถในการแต่งเพลงและสอนดนตรีให้กับชาวเกอฮอลัด อีกทั้งยังเป็นคนที่เก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆของชาวเกอฮอลัดไว้อย่างมากมาย ในปัจจุบันนายกระจาน ปลิน อายุ 59 ปี เกิดในวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2503 ปัจจุบันนายกระจาน ปลิน ประกอบอาชีพที่หลากหลายไม่ว่าจะเป็นนักบรรยายที่เกี่ยวข้องกับสภาพสังคม บริบททางด้านการท่องเที่ยว รวมไปถึงวัฒนธรรมต่างๆที่เกี่ยวข้องกับชาวเกอฮอลัด อีกทั้งยังมีการแสดงดนตรีตามงานสำคัญต่างๆรอบหมู่บ้านและในเมืองดาลัด รวมถึงมีบทบาทต่อนักท่องเที่ยวและและผู้สนใจในเรื่องของเครื่องดนตรีเพราะนายกระจาน ปลินเป็นคนที่สามารถเล่นดนตรีของชาวเกอฮอลัดได้ทุกชนิด และยังสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีสากลได้อีกด้วย ปัจจุบันนายกระจาน ปลินยังคงอาศัยอยู่ในเมืองดาลัดและได้แต่งงานกับนางซาร่า ชิว มีบุตร ธิดาทั้งหมด 4 คน

ภาพประกอบ 71 นาง จิล ดาลิน

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

นาง จิล ดาลิน เป็นลูกสาวคนโตของนายกระจัน ปลิน เกิดวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. ในอดีตนางจิล ดาลินได้เข้ามาทำงานที่ประเทศไทยเป็นเวลา 9 ปีและมีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ทั้งพูดและเขียนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งนางจิล ดาลินยังมีความสามารถในหลากหลายด้านไม่ว่าจะเป็นการทอผ้า ความรู้ด้านการเกษตรและการทำอาหาร รวมถึงยังสามารถเล่นดนตรีและร้องเพลงของชาวเกอฮอลัดได้เป็นอย่างดี ในปัจจุบันนางจิล ดาลิน เป็นเจ้าของร้านอาหารบอน ลัง เบียง (Bon Lang Biang) ในเขตเมืองดาลัด ใกล้กับภูเขาลัง เบียงที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของเมืองดาลัด

ภาพประกอบ 72 นายปางติง ป้อห์

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

นาย ปางติง ป้อห์ เป็นนักดนตรีที่มีความสามารถเป็นอย่างมาก โดยเป็นนักดนตรีที่คอยถ่ายทอดความรู้และเป็นผู้ควบคุมการแสดงดนตรีใน มงเม่อฮิว (Mong Mo Hill) ที่เป็นสถานที่รวบรวมเครื่องดนตรีและเรื่องราวต่างๆของชาวเกอฮอลัดได้มากมายทำให้นายปางติง ป้อห์ นั้นมีความคุ้นเคย และรู้จักกับนักดนตรีฝีมือดีของชาวเกอฮอลัดหลายคน ในปัจจุบันนายปางติง ป้อห์ อายุ 49ปี เกิดเมื่อวันที่16 เมษายน พ.ศ. 2514 อีกทั้งยังจบการศึกษาในระดับปริญญาตรี เอกการท่องเที่ยว ที่มหาวิทยาลัย HO CHI MINH CITY OPEN UNIVERSITY และได้เข้ามาทำงานในประเทศไทยเป็นระยะเวลา 9 ปีแล้วกลับไปประกอบธุรกิจส่วนตัวพร้อมกับนางจิล ดาลินผู้เป็นภรรยาที่ร้านอาหาร บอน ลังเปียง เมืองดาลัด พร้อมทั้งมีอาชีพเสริมคือเป็นนักดนตรี

ภาพประกอบ 73 นายกระจาน ฮาย

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

กระจาน ฮาย คือเปรียบเสมือนนักดนตรียุคแรกของชาวเกอฮอลัด โดยปัจจุบันมีอายุ 63 ปี เกิดวันที่ 21 มกราคม พ.ศ.2500 นายกระจาน ฮาย เป็นผู้มีความรู้ด้านประวัติศาสตร์และความเป็นมาของชาวเกอฮอลัดเป็นอย่างดี อีกทั้งยังสามารถในการให้ความรู้เรื่องราวเกี่ยวกับเครื่องดนตรีต่างๆรวมถึงสาธิตการบรรเลงเครื่องดนตรีเช่น ซิงกับ เครื่องดนตรีก็มปีวดได้อย่างละเอียด ปัจจุบันได้ทำอาชีพเสริมในการรับนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจในเรื่องของเครื่องดนตรีมาจัดแสดงในบ้านของตนรวมถึงได้ถ่ายทอดความรู้ในเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมได้อย่างน่าสนใจ

ภาพประกอบ 74 นายดาโกด บริช ลิม

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

นาย ดาโกด บริชลิม เป็นน้องชายของนายปางติง ป้อห์ ปัจจุบัน อายุ 39 ปี เกิดในวันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ.2524 โดยนายดาโกดบริช ลิม ถือเป็นนักดนตรีที่มีบทบาทและเกี่ยวข้องกับดนตรีของชาว เกอฮอลัดเป็นอย่างมาก เพราะนายดาโกด บริชลิม มีอาชีพหลักเป็นผู้จัดการนักดนตรีที่ ม่งเมือฮิว และเป็นครูสอนนักดนตรีรุ่นใหม่ ๆ ก่อนจะทำธุรกิจส่วนตัว แต่ยังคงวงเวียนอยู่กับนักดนตรีฝีมือดีที่สามารถเล่นดนตรีของชาวเกอฮอลัดและบทเพลงของชาวเกอฮอลัดได้

ภาพประกอบ 75 นาย ดาโกด กรว้าง

ที่มา: นายชินพัฒน ไทพาณิชย์

ภาพประกอบ 76 นาย ดา จัด แบร้ว

ที่มา: นายชินพัฒน ไท

นักดนตรีที่ยังคงทำงานที่ม้ง เม่อ ฮิว และร่วมบรรเลงวง เตรอ โปล์ ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ 1. นาย ดาโกด กรวิง ที่มีความสามารถในการบรรเลงกอง โไล้ และบรรเลงเครื่องดนตรีสากล ได้เป็นอย่างดี 2. นาย ดา คัด แบ้ว เป็นนักดนตรีที่เปรียบเสมือนหัวหน้าวงและมีประสบการณ์ทำงานที่ม้งเม่อฮิว นานที่สุด อีกทั้งยังมีความชำนาญในการบรรเลงเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอดัดไม่ว่าจะเป็น กองโล๊ะ, เตอลิ่ง, เดิงป้าห์ และชอกอ รวมถึงยังเป็นครูที่คอยสอนเด็กรุ่นใหม่ ในการเริ่มหัดการเล่นเครื่องดนตรีอีกด้วย โดยนาย ดาโกด กรวิงเกิดวันที่ 7 สิงหาคม 2531 อายุ 32 ปี และนายดา คัด แบ้ว เกิดวันที่ 6 เมษายน พ.ศ.2508 อายุ 55 ปี

ภาพประกอบ 77 นาย ดา กูจ ควิน

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพานิชย์

ภาพประกอบ 78 นาย ดั่ง จา กลิป

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ภาพประกอบ 79 นายจิต กวิง

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

นักดนตรีในวงเทรซ โปล์ ยังมีอีก 3 คนคือ 1. นาย ดา กุจควิน เกิดวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ.2533 อายุ 30 ปี 2. นาย ดัง จา กลิป เกิดวันที่ 19 กันยายน พ.ศ.2532 อายุ 31 ปี และ 3. นาย จิ ลกวิง เกิดวันที่ 22 มีนาคม พ.ศ.2533 อายุ 30 ปี โดยทั้ง 3 คนรู้จักกันเนื่องจากเคยเรียนอยู่โรงเรียนเดียวกัน และได้ชักชวนกันมาทำงานเสริมที่ม้ง แม่ฮิ่ว อยู่ในปัจจุบัน โดยเป็นนักดนตรีที่ทำหน้าที่ในการแสดงบทเพลงที่เกี่ยวข้องกับชาวเกอฮอสดักรวมไปถึงการแสดงวิถีชีวิตของชาวเกอฮอสดักรูปแบบต่างๆอย่างต่อเนื่อง อีกทั้ง 3 คนยังมีความสามารถทั้งเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอสดักรเอง และเครื่องดนตรีสากลอีกด้วย

ภาพประกอบ 80 นาย เรอ จำ มาร์ค

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพานิชย์

นาย เรอ จำ มาร์ค เป็นผู้ที่มีความสามารถในการบรรเลงเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอลัดและเครื่องดนตรีสากลรวมถึงมีอาชีพในการปรับแต่งเสียงเครื่องดนตรี ปัจจุบันนาย เรอ จำ มาร์คเป็นนักดนตรีของโบสถ์เฝ้า โดยมีตำแหน่งในการบรรเลง เตะอิ่ง และเป็นผู้มีความรู้เรื่องราวของบทเพลงบรรเลงและบทเพลงที่ใช้ในงานพิธีกรรมทางศาสนาเป็นอย่างดี ปัจจุบันนาย เรอ จำ มาร์ค เกิดวันที่5 มีนาคม พ.ศ.2532 อายุ 31ปี

ภาพประกอบ 81 นาย กระจาน ดิก

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

นายกระจัน ดิก เป็นนักดนตรีชาวเกอฮอลด์ ที่มีความสามารถในการบรรเลงเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอลด์เองรวมไปถึงเครื่องดนตรีสากล และยังเป็นผู้แต่งเพลงที่มีความไพเราะได้มากมาย อีกทั้งยังเป็นนักดนตรีที่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปและผู้ที่มีใจเรื่องของดนตรีเป็นอย่างมาก ปัจจุบันในกระจัน ดิก อายุ 58 ปี เกิดวันที่ 3 เมษายน พ.ศ.2505 ประกอบอาชีพนักประพันธ์เพลงและนักดนตรี

2.5 การสืบทอดดนตรี

ในปัจจุบันชาวเกอฮอลด์ยังคงนิยมเล่นดนตรีอยู่ตลอดเวลา โดยสถานที่แสดงดนตรีและรวบรวมวัฒนธรรมต่างๆที่มีความสำคัญของชาวเกอฮอลด์ คือ มัง เมอ ฮิว (Mong Mo Hill) โดยเป็นที่ที่ชาวเกอฮอลด์มักจะเข้ามาหาเล่นดนตรีเป็นจำนวนมาก เพราะเป็นสถานที่ที่มีการรวบรวมเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอลด์ไว้ทั้งหมด ดังนั้นในยามว่างก็จะมีนักดนตรีชาวเกอฮอลด์เองมาคอยให้ความรู้เบื้องต้นในการบรรเลงเครื่องดนตรี

ภาพประกอบ 82 สถานที่แสดงดนตรีมัง เมอ ฮิว

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพานิชย์

โดยการสืบทอดดนตรีของชาวเกอฮอลด์นั้นมามีวิธีการอยู่หลากหลาย หนึ่งในนั้นคือการให้แสดงดนตรีสด ที่มั่ง เม่อ ฮิว โดยจะเป็นเวทีที่ให้ชาวเกอฮอลด์ ที่มีความสามารถในระดับหนึ่งแล้ว ได้ลองแสดงดนตรีบนเวทีใหญ่ โดยจะมีพี่เลี้ยงที่คอยให้คำแนะนำและให้ความรู้ในการแสดงบนเวทีอยู่ตลอดเวลา ซึ่งการได้แสดงดนตรีที่มั่ง เม่อ ฮิว นั้น ถือว่าเป็นที่ใฝ่ฝันของนักดนตรีชาวเกอฮอลด์ทุกคน จึงทำให้เยาวชนชาวเกอฮอลด์ที่มีความชอบในดนตรี จึงพยายามฝึกฝนและบรรเลงเครื่องดนตรีในบทเพลงของตนเพื่อให้มีโอกาสสักครั้งในการไปเล่นบนเวที ให้คนทั่วไปได้รับชม

ภาพประกอบ 83 เวทีที่ใช้สำหรับจัดแสดงดนตรีของชาวเกอฮอลด์

ที่มา: นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ไม่เพียงแต่มัง เมื่อฮิวเท่านั้น ที่จะมีนักดนตรีของชาวเกอฮอลัด มาเรียนรู้เรื่องดนตรี อีกสถานที่สำคัญคือร้านอาหารชื่อว่า ร้าน บอน ลัง เบียง (Bon Lang Bian) โดยเป็นร้านอาหารที่ถูกสร้างขึ้นมาจากชาว เกอฮอลัดคือ นางจิล ดาลิน ซึ่งเป็นบุตรสาวของ นายกระจาน ปลิน โดยทางร้านจะมีการจัดแสดงดนตรี ที่เป็นการแสดงในรูปแบบวัฒนธรรมและการแสดงในรูปแบบของดนตรีในปัจจุบัน เช่นเดียวกับที่มั่ง เมอ ฮิว โดยร้าน บอน ลัง เบียง ตั้งอยู่ใกล้กับภูเขาตั้งเบียง อยู่ห่างจากตัวเมืองดาลัดประมาณ 40 กิโลเมตร

ภาพประกอบ 84 ผู้วิจัยได้ร่วมแสดงและถ่ายภาพกับนักท่องเที่ยวหลังการแสดงจบที่ร้าน บอน ลัง เบียง
ที่มา: นายชูศักดิ์ ไทพาณิชย์

การสืบทอดดนตรี ยังมีในเรื่องของการปรับเสียงหรือตั้งเสียงเครื่องดนตรี โดยนาย เรอจำ มาร์ค เป็นบุคคลที่สามารถถ่ายทอดวิธีการตั้งเสียงของเครื่องดนตรีชาวเกอฮอดัด ทั้งเตอลิ่ง อะ หลับเมอร์ โอ และยัง รับผิดชอบปรับตั้งเสียงเครื่องดนตรี ให้กับเวทีต่างๆรอบเมืองดาลัด อีกด้วย

ภาพประกอบ 85 นายเรอ จำ มาร์ค กำลังปรับเสียงเตอลิ่ง

ที่มา: ชินพัฒน์ ไทพานิชย์

การสืบทอดดนตรีในรูปแบบสุดท้ายคือการสืบทอดในรูปแบบของการพัฒนาบทเพลง เนื่องจากดนตรีของชาวเกอฮอดัดนั้นได้ถูกปรับเปลี่ยนมาหลายครั้ง เริ่มตั้งแต่นายกระจัน ปลินได้นำทำนองดนตรีของชาวเกอฮอดัดที่มีแต่ทำนอง นำมาใส่เนื้อร้องให้มีความไพเราะและสามารถจดจำได้ง่ายขึ้น อีกทั้งยังนำเครื่องดนตรีสากลมาบรรเลงร่วมด้วย ทำให้บทเพลงของชาวเกอฮอดัดมีความร่วมสมัยในปัจจุบัน อีกทั้งลูกหลานของชาวเกอฮอดัดยังได้นำบทเพลงที่เป็นของชาวเกอฮอดัดมาเรียบเรียงในรูปแบบร่วมสมัยและยังเผยแพร่ไปในโลกออนไลน์เพื่อให้ผู้ที่สนใจสามารถรับฟังได้อย่างกว้างขวาง

ภาพประกอบ 86 ผลงานเพลงจวย เปียบที่สร้างรูปแบบของทำนองขึ้นมาใหม่

ที่มา: Krajan Cil .(2018)

จากรูปด้านบนคือผลงานเพลงในยุคใหม่ของชาวเกอฮอลัด โดยเป็นการนำทำนองเก่ามาใส่จังหวะและทำนองรูปแบบสมัยนิยม ผ่านเครื่องดนตรีทางอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างลงตัว

การสืบทอดดนตรีของชาวเกอฮอลัดนั้นเป็นสิ่งที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการมีสถานที่ที่สามารถเป็นที่ฝึกฝนและแสดงดนตรีไปในคราวเดียวกันทั้งที่ มัง เม่อ ฮิว และร้านอาหาร บอน ลังเปียง รวมถึงการเรียนรู้เรื่องการตั้งเสียงเครื่องดนตรีและการปรับเปลี่ยนรูปแบบดนตรีของตนให้เข้ากับยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ทำให้การสืบทอดดนตรีในรูปแบบต่างๆจากที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้ดนตรีที่มีเอกลักษณ์ของชาวเกอฮอลัด ยังคงดำรงอยู่ต่อไปจากรุ่นสู่รุ่นไม่มีที่สิ้นสุด

3.การวิเคราะห์บทเพลงในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม

3.1 บทเพลงบรรเลง

3.1.1 อ๋อ เนี่ยม

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ นายกระจัน ปลิน

บันทึกโน้ตโดย ชินพัลน์ ไทพาณิษฐ์

อ๋อ เนี่ยม

4

7

The image displays three systems of musical notation, each consisting of four staves. The first system begins at measure 10, the second at measure 13, and the third at measure 16. The notation includes vocal lines and piano accompaniment with various rhythmic patterns and accidentals.

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

เพลงอ้อเนี่ยมเป็นเพลงที่ชาวเกอฮอลด์จะนิยมบรรเลงอยู่บ่อยครั้ง ไม่ว่าจะในงานสำคัญต่างๆ เช่นงานมงคลสมรส งานปีใหม่ งานเลี้ยงเพื่อต้อนรับแขกผู้มาเยือน หรือเวลาว่างหลังเลิกงาน แต่ก่อนบทเพลงอ้อเนี่ยม เป็นบทเพลงที่ถูกบรรเลงโดยการใช้ไม้ไผ่ในการทำจังหวะและสร้างทำนองด้วยเตอลิ่ง แต่ปัจจุบันชาวเกอฮอลด์นิยมนำบทเพลงอ้อเนี่ยม มาเล่นกับวงเตลอค โปล์ เพื่อสร้างความสนุกสนาน

1.2 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 17 ห้องและมีความเร็วสั้นและเร็ว (Allegro)

1.3 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

เพลงอ้อ เนี่ยม มีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

1.4 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของเพลงอ้อ เนี่ยม คือวงเครื่องสายปี่ โดยมียุทธเครื่องดนตรี 4 ชิ้นคือ กอง โละ เตอลิ่ง เติ้งป้าห์และซอ กอ

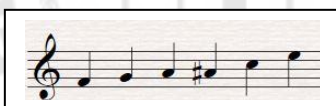
2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

บทเพลง อ้อ เนี่ยม ที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีทั้ง 4 ชนิดนั้นมีกลุ่มเสียงที่มีความจำเพาะของแต่ละเครื่องดังนี้

กอง โละ ใช้เสียงหลักคือ

เตอลิ่ง ใช้เสียงหลักคือ

เติงป้าห์ ใช้เสียงหลักคือ

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

การดำเนินทำนองของบทเพลงอ้อ เนี่ยม ผู้วิจัยขออธิบายในรูปแบบเครื่องดนตรี 4 ชิ้นพร้อมกันเพื่อให้เห็นถึงการเคลื่อนที่ในแนวทำนองในบทเพลงได้ชัดเจนขึ้น โดยบทเพลงอ้อ เนี่ยม สามารถแบ่งประโยคสำคัญตามทำนองหลักได้ดังนี้

1. ทำนองแรกเกิดขึ้นในห้องที่ 1-5 ดังนี้

ทำนองแรกจะเริ่มด้วยกอง โไละ บรรเลงที่โน้ตหลักในเสียง F ในห้องที่ 1 และ เตอลิ่งเริ่มบรรเลงในโน้ตเสียงเดียวกันในห้องที่ 2 ในเสียง A และ A# ในส่วนของเดิงป้าห์และชอกกอ ก็เริ่มบรรเลงในห้องที่ 2 เช่นเดียวกัน โดยเครื่องดนตรีทำนองทั้ง 3 ได้แก่กองโไละ, เตอลิ่งและเดิงป้าห์ จะใช้การดำเนินทำนองแบบการเคลื่อนที่ตามลำดับขั้น(Conjunct Motion)

2. จากห้องที่ 5-9 ดังนี้

ทำนองที่ 2 เกิดในจังหวะสุดท้ายของห้องที่ 5 โดยกองโไละและเตอลิ่ง จะเป็นเครื่องดนตรีที่บรรเลงทำนองรักษาระดับ และเดิงป้าห์จะคอยบรรเลงยึดจังหวะกับชอกกอ ไว้ โดยทำนองในรูปแบบที่ 2 นี้จะมีลักษณะการเคลื่อนที่ตามลำดับขั้นเช่นเดียวกัน(Conjunct Motion)

3. จากห้องที่ 9-13

The image shows a musical score for measures 10 to 13. It consists of four staves. The top staff is labeled 'ท่อน โส้' (Vocal line) and contains the melody. The second staff is labeled 'ท่อน ลี' (Melodic line) and contains a melodic accompaniment. The third staff is labeled 'คอร์ด' (Chords) and contains the harmonic accompaniment. The bottom staff is a bass line. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. Measure numbers 10, 11, 12, and 13 are indicated at the beginning of their respective lines.

ในทำนองที่ 3 เป็นทำนองที่กองไล้จะบรรเลงโน้ตที่มีเสียงสูงที่สุดของบทเพลงโดยปรากฏอยู่ในห้องที่ 10 ในเสียง F และดำเนินทำนองต่ำลงในห้องถัดไปเช่นเดียวกับเตอลิ่ง ในส่วนของเดิงป้าห์และซอกกอ ยังคงรักษาระดับเช่นเดิม

4. จากห้องที่ 14-17

The image shows a musical score for measures 14 to 17. It consists of four staves. The top staff is labeled 'ท่อน โส้' (Vocal line) and contains the melody. The second staff is labeled 'ท่อน ลี' (Melodic line) and contains a melodic accompaniment. The third staff is labeled 'คอร์ด' (Chords) and contains the harmonic accompaniment. The bottom staff is a bass line. The key signature has one sharp (F#) and the time signature is 4/4. Measure numbers 14, 15, 16, and 17 are indicated at the beginning of their respective lines.

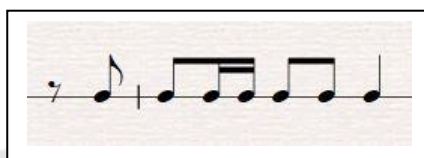
จากโน้ตข้างต้นเป็นทำนองสุดท้ายของบทเพลงอ้อ เนี่ยม โดยทุกเครื่องดนตรีจะเปลี่ยนการบรรเลงของตนเช่นกองไล้และเตอลิ่งจะเปลี่ยนการเคลื่อนที่ของทำนองในลักษณะซ้ำเสียง (Repetition) ในส่วนของเดิงป้าห์และซอกกอ ก็จะใช้อัตราส่วนเดียวกันจนจบเพลง

2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

จังหวะของทำนองที่มีความน่าสนใจในบทเพลง อ้อ เนี่ยม ผู้วิจัยขอแยกเป็นจังหวะหลักของเครื่องดนตรีแต่ละชนิด ดังนี้

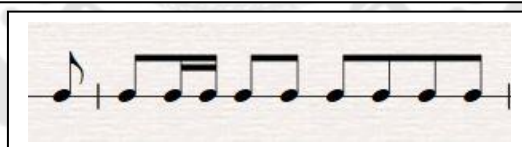
จังหวะหลักของกอง ไล้ในบทเพลงอ้อ เนี่ยม

บทเพลงอ้อ เนียมในส่วนของเครื่องดนตรีกองโล๊ะจะใช้อัตราส่วนโน้ตจาก จังหวะที่ 4 ในส่วนของเข็บบิต 1 ชั้นวิ่งเข้าหาโน้ตเข็บบิต 1 ชั้นและ 2 ชั้น จะจบด้วยโน้ตตัวดำในจังหวะ ที่ 3 และขึ้นใหม่ในลักษณะเดียวกัน

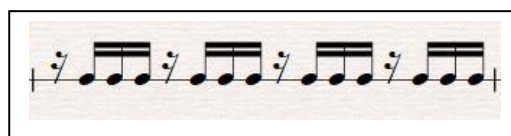
จังหวะหลักของเตอลิ่งในบทเพลงอ้อ เนียม

จังหวะของเตอลิ่งในบทเพลงอ้อ เนียมนั้นมีหลายจังหวะที่น่าสนใจ โดยผู้วิจัยได้ คัดเลือกจังหวะที่มีมักพบบ่อยในบทเพลง แต่มีการปรับเปลี่ยนบ้างเล็กน้อย ซึ่งส่วนใหญ่มักบรรเลง ด้วยอัตราส่วนเข็บบิต 1 ชั้นและ 2 ชั้นตามลำดับ

จังหวะหลักของเดิงป้าหีในบทเพลงอ้อ เนียม

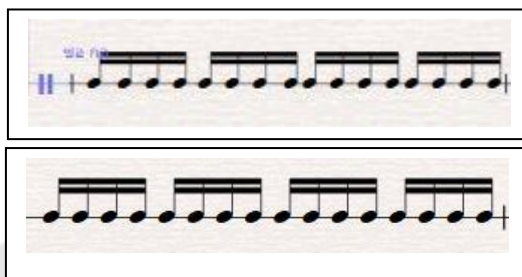
จังหวะหลักของเดิงป้าหีในบทเพลงอ้อ เนียมมักจะเป็นการบรรเลงแบบเคลื่อนที่โดย ตลอดเพื่อคอยรักษาจังหวะและทำนองให้กับเครื่องดนตรีอื่นๆ โดยส่วนมากจะใช้อัตราส่วนเข็บบิต 2 ชั้นดังนี้

จังหวะหลักของซอ กอในบทเพลงอ้อ เนียม

จังหวะของซอกกอ จะเป็นจังหวะที่สำคัญของบทเพลงอ้อ เนียม เป็นอย่างมาก โดยใน
ทุกเครื่องจะต้องฟังจังหวะของซอ กออยู่เสมอ ดังนั้นอัตราส่วนของซอ กอ มักจะเป็นการบรรเลง
ด้วยจังหวะเดิมตลอดทั้งบทเพลงดังนี้

จากการวิเคราะห์บทเพลงอ้อ เนียมพบว่า เป็นบทเพลงที่ใช้การบรรเลงด้วยเครื่อง
ดนตรีของชาวเขาสอดัดได้อย่างไพเราะ และเหมาะสมอย่างยิ่งในการใช้เป็นบทเพลงบรรเลงในโอกาส
ต่างๆ

3.1.2 เด็ก โก่อ้

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ นาย กระจัน ปลิน

บันทึกโน้ตโดย ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ทํานองหลัก

ทํานอง 2

ทํานอง 2

ทํานอง 3

ซอ กอ

6

12

16

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

เป็นบทเพลงที่ชาวเกอฮอลด์ใช้บรรเลงเสริมจากงานพิธีต่างๆ โดยเป็นบทเพลงที่บรรเลงในลักษณะช้า ใช้เมื่อต้องการเปลี่ยนอารมณ์ในการแสดง

1.2 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 19 ห้องและมีความเร็วที่ช้า (Adagio)

1.3 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

เพลงเด็ก โกว มีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

1.4 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของเพลงเด็ก โกว คือวงอะลัมเบอร์ไอ

2. องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

บทเพลงเด็ก โกว ที่บรรเลงโดยวงอะลัมเบอร์ไอ มีกลุ่มเสียงดังนี้

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

บทเพลงเด็ก โกว ที่บรรเลงด้วยวงอะลัมเบอร์ไอ ประกอบไปด้วยเครื่องดนตรีทั้งหมด 5 ชิ้น โดยผู้วิจัยจะวิเคราะห์การดำเนินทำนองตามท่อนของบทเพลงดังนี้

ทำนองที่ 1 จากห้องที่ 1-9

ทำนองหลัก

ทำนอง 2

ทำนอง 2

ทำนอง 3

ซอ คอ

ทำนองแรกจะเป็นการเริ่มโดยซอกอ บรรเลง 2 จังหวะและเครื่องทำนองหลักเริ่มบรรเลงในจังหวะที่ 4 ของห้องที่ 1 และดำเนินทำนองในลักษณะการเคลื่อนที่แบบลำดับขั้น (Conjunct Motion)

ทำนองที่ 2 จากห้องที่ 9-19 ดังนี้

ทำนองหลัก

ทำนอง 2

ทำนอง 2

ทำนอง 3

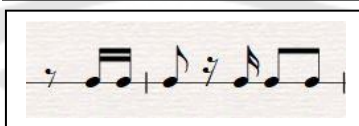
ซอ คอ

ทำนองในแบบที่ 2 เป็นการเริ่มโน้ตจากห้องที่ 9 ในจังหวะที่ 4 และดำเนินทำนองในลักษณะการเคลื่อนที่แบบลำดับขั้น(Conjunct Motion) เช่นกันกับทำนองแรกจนจบเพลง

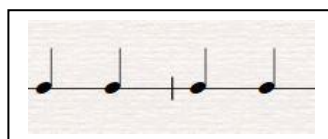
2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

จังหวะของบทเพลงเด็ก ใ้ นั้นมีจังหวะที่น่าสนใจดังนี้

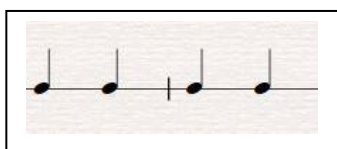
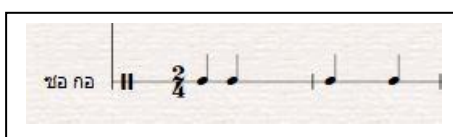
รูปแบบที่ 1 เป็นจังหวะที่พบบ่อยในทำนองหลัก โดยเป็นการใช้จังหวะจากห้องก่อนหน้าในอัตราส่วนเช็ต 2 ชั้น ดังนี้

รูปแบบที่ 2 เป็นจังหวะเครื่องอะไหล่เมอริโอในทำนองที่ 2-3 โดยจะเป็นการบรรเลงจังหวะด้วยโน้ตตัวดำ เพื่อรักษาจังหวะของบทเพลงให้เข้ากับทำนองหลักและชอกก ดังนี้

รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบของจังหวะชอก กอ ที่มีหน้าที่ในการควบคุมอัตราจังหวะและความเร็วของบทเพลงเด็ก ใ้ ในอัตราส่วนโน้ตตัวดำ ดังนี้

จากการวิเคราะห์บทเพลงเด็ก โกะที่บรรเลงด้วยวงอะหลับเมอริโอ ทำให้รู้ว่าบทเพลงเด็ก โกะ นั้นเป็นบทเพลงที่สามารถถ่ายทอดอารมณ์ของบทเพลงผ่านเสียงของวงอะหลับเมอริโอได้เป็นอย่างดี โดยบทเพลงเด็ก โกะ นั้นเป็นบทเพลงที่ชาวเกอฮอลด์นิยมในการนำมาบรรเลงช่วงก่อนเริ่มแสดงหรือแม้แต่ช่วงพักเพื่อเปลี่ยนอารมณ์ระหว่างการแสดงอยู่ตลอด

3.1.3 โล ดา

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ บรรพบุรุษชาวเกอฮอลด์

บันทึกโน้ตโดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

The image shows a musical score for the piece 'Lo Da'. It consists of seven staves, each with a different vocal part or instrument. The time signature is 4/4. The staves are labeled as follows from top to bottom: 'ซิง นะทิด' (Sung), 'ซิง นะเทอ' (Soprano), 'ซิง นะเติล' (Alto), 'ซิง นะเติน' (Tenor), 'ซิง นะฮาย' (Bass), 'ซิง แม' (Bass), and 'ซอ กอ' (Bass). The melody is written in a staff with a treble clef. The score includes various rhythmic values such as quarter notes, eighth notes, and rests, with some triplets indicated by a '3' over a group of notes.

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

โล ดา คือชื่อของจังหวะที่เปรียบเสมือนจังหวะพื้นฐานของดนตรีชาวเกอฮอลด์ จังหวะโล ดา นั้นสามารถนำมาบรรเลงกับวงซิง โปของชาวเกอฮอลด์ได้และยังสามารถนำไปฝึกหัดก่อนจะบรรเลงจังหวะรูปแบบอื่นของชาวเกอฮอลด์ได้เป็นอย่างดี

1.2 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของจังหวะโล ดา เป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 4 ห้องและมีความเร็วค่อนข้างช้า (Andante)

1.3 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

จังหวะโล ดา มีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองหลายแนว (Polyphonic)

1.4 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของจังหวะโล ดา คือวงซิง โป

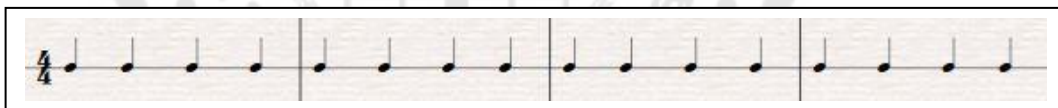
2. องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

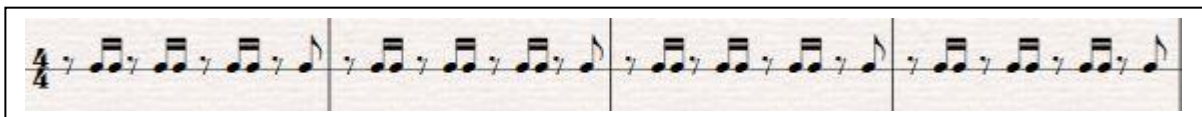
2.1 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

โครงสร้างของจังหวะโล ดานั้นจะแบ่งจังหวะออกเป็น 6 แบบตามองค์ประกอบของวงซิงโปโดยแต่ละจังหวะจะมีแนวทำนองเป็นของตัวเองและมีลำดับจังหวะที่ไม่เหมือนกันแต่สามารถบรรเลงรวมกันได้อย่างลงตัว โดยจะแยกแต่ละจังหวะมาวิเคราะห์ ดังนี้

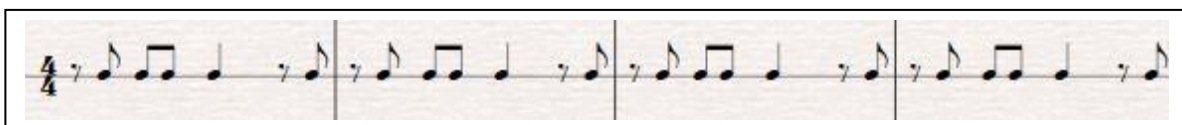
รูปแบบที่ 1 คือแนวทำนองหลักของซิง แม ซึ่งเป็นทำนองหลักของจังหวะโดยจะใช้โน้ตตัวดำในการดำเนินทำนองและเป็นซิงที่กำหนดอัตราความเร็ว

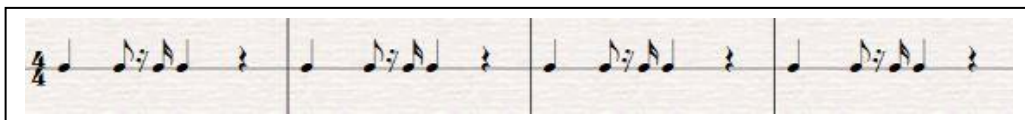
รูปแบบที่ 2 คือแนวทำนองของ ซิง นะฮาย หากจะสังเกตจะพบว่า ในจังหวะแรก แต่จะบรรเลงในจังหวะยกแทน เพราะในส่วนของผู้เล่นซิง นะฮาย จะต้องคอยฟังซิงแมไว้

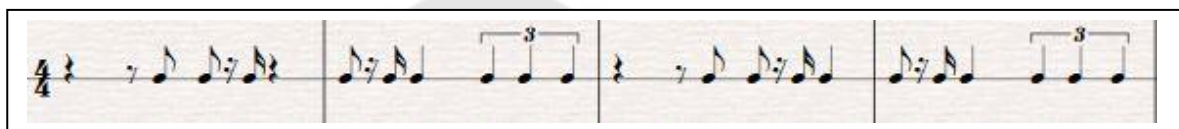
รูปแบบที่ 3 คือแนวทำนองของซอง นะเดิน โดยจะเป็นซิงที่มีการบรรเลงซับซ้อนยิ่งขึ้นโดยในจังหวะที่ 1 จะบรรเลงในจังหวะยกเช่นเดียวกับจังหวะที่ 4 แต่จังหวะที่ 2 จะเล่นเขบ็ต 1 ชั้นสลับกับตัวดำ

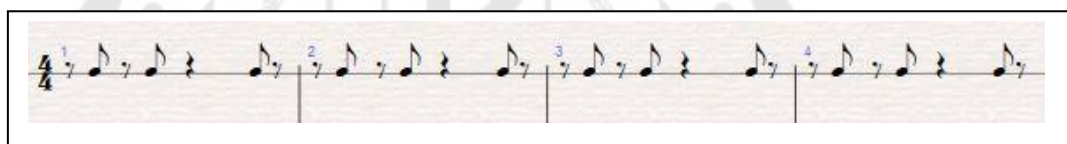
รูปแบบที่ 4 คือแนวทำนองของ ชิง นะเติล โดยเป็นชิงในลักษณะเดียวกับชิง นะเดิน คือในทุกๆจังหวะจะไม่มีการบรรเลงที่ซ้ำกัน โดยจังหวะที่ 1 จะเป็นตัวดำ ตามด้วยเขบ็ต 1 ชั้นและ 2 ชั้นตามลำดับ

รูปแบบที่ 5 คือชิง นะเทอ จะเป็นชิงใบเล็กของชาวเกอฮอลัดไว้เพื่อการบรรเลงแบบหยอกล้อกันกับชิงนะทิด โดยการบรรเลงจะมีการใช้จังหวะในอัตราส่วน 3 พยางค์

รูปแบบที่ 6 คือชิง นะทิด เป็นชิงที่ใช้คู่กับชิง นะเทอ ซึ่งจะบรรเลงให้สอดคล้องกัน เสมอโดยจะเล่นสลับกันอย่างลงตัว

2.2 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

จังหวะของโล ดานั้นมีอยู่หลักๆ 2 แบบคือรูปแบบ 1 เกิดในจังหวะที่ 1 โดยเป็นกระสวนจังหวะที่ชิงทุกใบนั้นต้องเริ่มในอัตราส่วนของตัวเองให้แม่นยำที่สุดเพื่อเป็นการยึดแนวจังหวะไว้ตลอด ส่วนในรูปแบบที่ 2 เกิดในห้องที่ 2 โดยชิงทุกใบจะต้องลงฟังจังหวะชิง แม่ อยู่ตลอด และจะบรรเลงกลับมายังห้องที่ 1 ต่อไปเรื่อยๆ ดังนี้

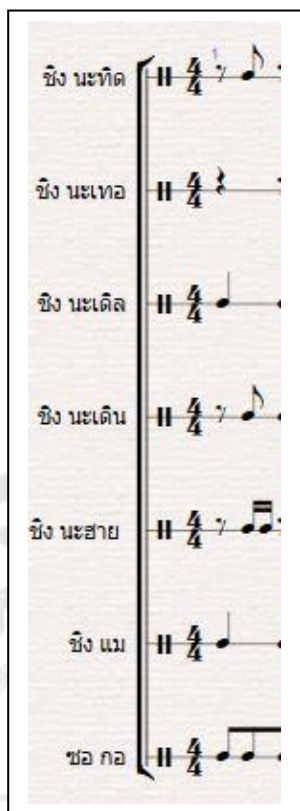
รูปแบบที่ 1

รูปแบบที่ 2

เมื่อทราบถึงรูปแบบของจังหวะโด ตา แล้ว สิ่งต่อไปคือซิงแม จะคอยนับจังหวะให้
 เท่ากับการบรรเลงของซอก กอ เพื่อให้เกิดจังหวะที่พร้อมกันกับซิงไปอื่นๆ ดังนี้

เมื่อซิง แม เริ่มมีการบรรเลงตามซอกกอแล้วในแต่ละซิงจะต้องพยายามเข้าจังหวะที่ 1
 ของตนให้ได้ โดยมีโน้ตสำคัญของแต่ละซิงในจังหวะที่ 1 ดังนี้

จากการวิเคราะห์จังหวะโล ดา พบว่าเป็นจังหวะที่เรียบง่ายและเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมาเป็นจังหวะที่ใช้ฝึกและหัดบรรเลงเครื่องดนตรีชิง แม่จังหวะโล ดา จะเป็นจังหวะที่เรียบง่าย แต่เมื่อบรรเลงด้วยวงชิงโป แล้ว ทำให้ผู้ฟังรับรู้ทันทีว่าจังหวะโล ดา เป็นจังหวะที่ไพเราะเป็นอย่างมาก

3.1.4 เป็ป ตา จูน

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ บรรพบุรุษชาวเกอฮอลด์

บันทึกโน้ตโดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

อีกทั้งยังมีรูปแบบของบทเพลง เป็ป ตา จูน ในการบรรเลงของ กัมปาวัด ดังนี้

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

จังหวะเป็ป ตา จูน เป็นจังหวะที่ชาวเกอฮอลด์นิยมเล่นเป็นอย่างมาก เพราะจังหวะที่สนุกสนานโดยผู้เล่นซิงโป ทั้งหมด 6 คนจะจัดริ้วขบวนเดินเป็นแถวจากบ้านฝ่ายหญิงเพื่อไปหาฝ่ายชายโดยวงซิงจะเป็นตัวนำขบวนหรือในบางครั้งชาวเกอฮอลด์ก็จะมีเครื่องดนตรีกัม ปาวัด เดินนำหน้าเพื่อสร้างความสนุกสนานแก่ผู้ร่วมพิธีเป็นอย่างดี

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

ชาวเกอฮอลด์เชื่อว่าจิ้งหะ เป๊ป ตา จูน จะส่งเสียงไปถึงพระนดูเพื่ออวยพรให้คู่
ป่าวสาวมีความรักและอยู่ด้วยกันไปตลอด

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 4 ห้องและมีความเร็ว
ปานกลาง(Andantino)

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

จิ้งหะ เป๊ป ตา จูน มีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองหลายแนว(Polyphonic)

1.5 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของจิ้งหะเป๊ป ตา จูน คือวงซิง โป หรือ กัม บัวด

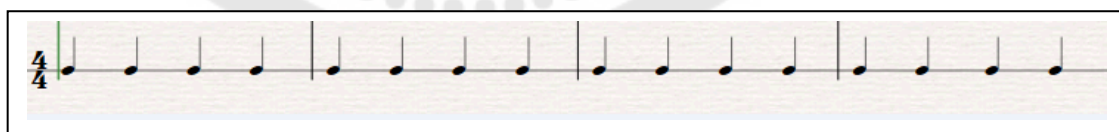
2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมี
รายละเอียดดังนี้

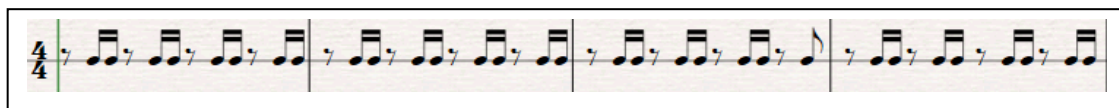
2.1 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

โครงสร้างของจิ้งหะ เป๊ป ตา จูน นั้นจะแบ่งจิ้งหะออกเป็น 6 แบบตาม
องค์ประกอบของวงซิงโปโดยแต่ละจิ้งหะจะมีแนวทำนองเป็นของตัวเองที่มีลำดับจิ้งหะที่ไม่
เหมือนกันแต่สามารถบรรเลงรวมกันได้อย่างลงตัว โดยจะแยกแต่ละจิ้งหะมาวิเคราะห์ ดังนี้

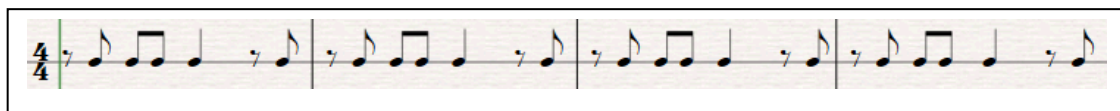
รูปแบบที่ 1 คือแนวทำนองหลักของซิง แม ซึ่งเป็นทำนองหลักของจิ้งหะโดย
จะใช้โน้ตตัวดำในการดำเนินทำนองและเป็นเครื่องที่กำหนดอัตราความเร็ว

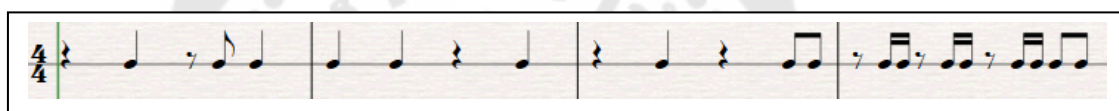
รูปแบบที่ 2 คือแนวทำนองของ ซิง นะฮาย หากจะสังเกตจะพบว่าในจิ้งหะ
หลักนี้จะไม่มีการบรรเลงในอัตราจิ้งหะตก ซึ่งในส่วนของผู้เล่นซิง นะฮาย จะต้องคอยฟังซิงแมไว้
เป็นอย่างดี

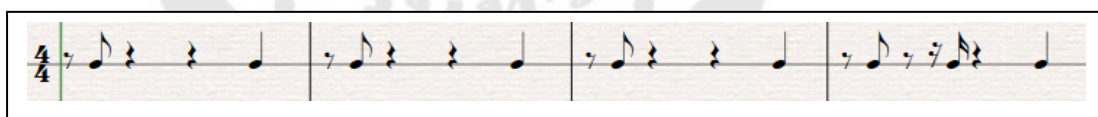
รูปแบบที่ 3 คือแนวทำนองของซิง นะเดิน โดยจะเป็นซิงที่มีการบรรเลงซับซ้อนยิ่งขึ้นโดยในจังหวะที่ 1 จะบรรเลงในจังหวะยกเช่นเดียวกับจังหวะที่ 4 แต่จังหวะที่ 2 และ 3 จะเล่นเซปต์ 1 ขึ้นสลับกับตัวดำ

รูปแบบที่ 4 คือแนวทำนองของ ซิง นะเดิน โดยเป็นซิงในลักษณะเดียวกับซิง นะเดิน คือในทุกๆจังหวะจะไม่มีการบรรเลงที่ซ้ำกัน แต่หากสังเกตจะพบว่าลักษณะของจังหวะซิง นะเดินนั้นจึงใช้จังหวะที่ 4 เป็นตัวที่สามารถบอกได้ว่าคนเล่นยังบรรเลงได้ถูกต้องหรือไม่เมื่อเทียบกับซิง แม โดยจังหวะที่ 1-2-3-4 จะบรรเลงจังหวะตกที่ 4 เหมือนกัน

รูปแบบที่ 5 คือซิง นะเทอ จะเป็นซิงโบเล็กของชาวเกอฮอดไว้เพื่อการบรรเลงแบบหยอกล้อกันกับซิงนะทิด โดยการบรรเลงจะเป็นการคงจังหวะที่ 4 ไว้เหมือนซิง แมแต่ในจังหวะที่เหลือจะเป็นกระสวนจังหวะที่เล่นให้สอดคล้องกับซิง นะทิด

รูปแบบที่ 6 คือซิง นะทิด เป็นซิงที่ใช้คู่กับซิง นะเทอ ซึ่งจะบรรเลงให้สอดคล้องกัน เสมอโดยจะเล่นสลับกันทุกๆจังหวะอย่างลงตัว

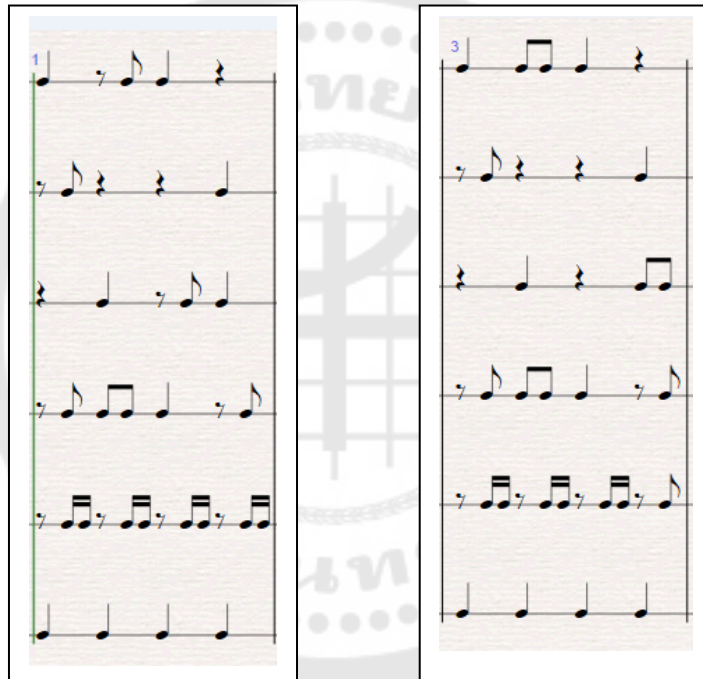

2.2 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

จังหวะของเป็ป ตา จูน มีจังหวะหลักๆอยู่ 2 แบบคือรูปแบบที่ 1 เกิดในจังหวะที่ 1 โดยเป็นกระสวนจังหวะที่มีความน่าสนใจตรงที่ซิงทุกไบ่นั้นต้องเริ่มในอัตราส่วนของตัวเองให้แม่นยำที่สุดเพื่อเป็นการยึดแนวจังหวะไว้ตลอด ในรูปแบบที่ 2 เกิดในห้องที่ 3ที่มีความสำคัญไม่แพ้กันเพราะเป็นจังหวะที่สามารถตรวจสอบความถูกต้องของจังหวะของตนอีกครั้งก่อนเข้าห้องที่ 4 และเริ่มในจังหวะใหม่ต่อไป

รูปแบบที่ 1

รูปแบบที่ 2

เมื่อทราบถึงรูปแบบของจังหวะเป็ป ตา จูน แล้ว สิ่งต่อไปคือซิงแม จะคอยนับจังหวะให้เท่ากับการบรรเลงของซอ กอ เพื่อให้เกิดจังหวะที่พร้อมให้ซิงไบ่อื่นๆสามารถจับจังหวะต่อไปได้ดังนี้

เมื่อซิง แม เริ่มมีการบรรเลงตามชอกกอแล้วในแต่ละซิงต้องพยายามเข้าจังหวะที่ 1 ของตนให้ได้ โดยมีโน้ตสำคัญของแต่ละซิงในจังหวะที่ 1 ดังนี้

ซิง นะทิด

ซิง นะเทอ

ซิง นะเตล

ซิง นะเดิน

ซิง นะฮาย

ซิง แม

ชอก กอ

ในส่วนของการเคลื่อนที่ของทำนองเป็นลักษณะการเคลื่อนที่แบบข้ามขั้น(Disjunct Motion) ดังนี้

ในจังหวะเป็ป ตา จูนของกัม บัวดนั้นจะเป็นจังหวะในลักษณะการใช้โน้ตเขบ็ต 2 ชั้น สลับกับเขบ็ต 1 ชั้นและตัวดำ

จากการวิเคราะห์จังหวะเป็ป ตา จูณ เป็นจังหวะที่เหมาะสมกับพิธีแต่งงานเป็นอย่างมาก ด้วยทำนองที่สนุกสนานและยังสามารถทำให้ผู้ที่ได้รับฟัง คล้อยตาม จังหวะของวงซิง โป และ กัม บัวดได้เป็นอย่างดี

3.1.5 บา จอ

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ บรรพบุรุษชาวเกอฮอลัด

บันทึกโน้ตโดย ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

The image displays a musical score for the piece 'Ba Jo'. It consists of seven staves, each representing a different instrument or vocal part. The time signature is 4/4. The staves are labeled as follows from top to bottom: 'ซิง นะทิด', 'ซิง นะทอ', 'ซิง นะเล็ด', 'ซิง นะเดิน', 'ซิง นะฮาย', 'ซิง แม', and 'ช่อ กอ'. The notation includes various rhythmic values such as quarter notes, eighth notes, and sixteenth notes, along with rests and dynamic markings. The score is presented in a clear, organized layout with vertical bar lines separating measures.

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

จังหวะบา จอ เป็นจังหวะที่ชาวเกอฮอลัดนิยมนำมาเล่นในวันขึ้นปีใหม่ โดย จังหวะที่รวมเอาจังหวะพื้นฐานคือจังหวะโล ตา มาประสมประสานได้อย่างลงตัวและจะใช้ช่อ กอ ในการตีให้จังหวะ โดยมักจะนิยมเล่นตอนเช้าก่อนพิธีบุญ เพื่อเป็นสัญญาณบอกชาวเกอฮอลัดว่าปี ใหม่กำลังจะมาถึง

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

ชาวเกอฮอลัดใช้จังหวะบา จอ เพื่อแสดงให้เห็นความพร้อมเพียงของชาว เกอฮอลัดและขอพรให้ผลผลิตที่จะปลูกและเก็บเกี่ยวในปีนี้ผ่านไปด้วยดี

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 4 ห้องและมีความเร็วปานกลาง(Andantino)

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

จังหวะ บา จอ มีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองหลายแนว (Polyphonic)

1.5 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของจังหวะบา จอ คือวงซิง โป

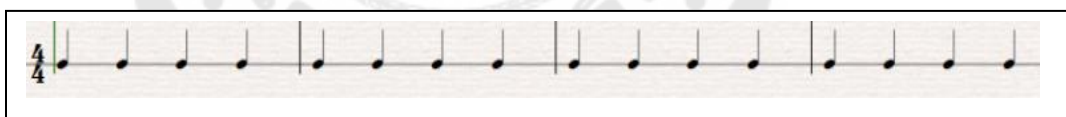
2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

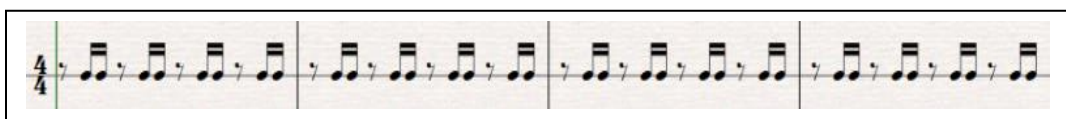
2.1 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

โครงสร้างของจังหวะ บา จอจะแบ่งจังหวะออกเป็น 6 แบบตามองค์ประกอบของวงซิงโป โดยแต่ละจังหวะจะมีแนวทำนองของตัวเองที่มีลำดับจังหวะที่ไม่เหมือนกันแต่สามารถบรรเลงรวมกันได้ได้อย่างลงตัว โดยจะแยกแต่ละจังหวะมาวิเคราะห์ ดังนี้

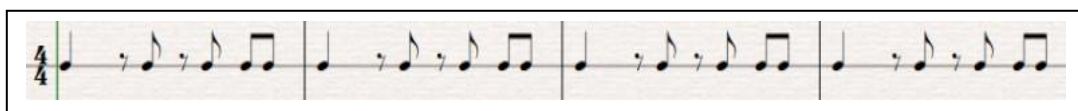
โครงสร้างของจังหวะ บา จอ นั้นประกอบไปด้วยจังหวะของซิงทั้งหมด 6 ตัวดังนี้
รูปแบบที่ 1 ซิง แม คือทำนองหลัก โดยซิงแมจะบรรเลงทำนองเป็นหลักทั้งจังหวะและความเร็วโดยจะเป็นแนวเดียวที่ใช้โน้ตตัวดำตลอดแนว

รูปแบบที่ 2 ซิง นะฮาย จะบรรเลงโน้ตให้สอดคล้องกับ ซิง แม โดยจึงบรรเลงในจังหวะยก ดังนี้

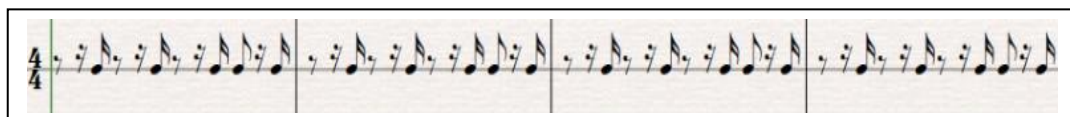

รูปแบบที่ 3 ซิงนะ เเดินจะบรรเลงโน้ตตัวแรกแบบเดียวกับ ซิง แม แต่ในจังหวะที่ 2-3 เล่นในจังหวะยกของอัตราเซบ็ต 1 ชั้น ส่วนจังหวะที่ 4 บรรเลงเป็นเซบ็ต 1 ชั้น

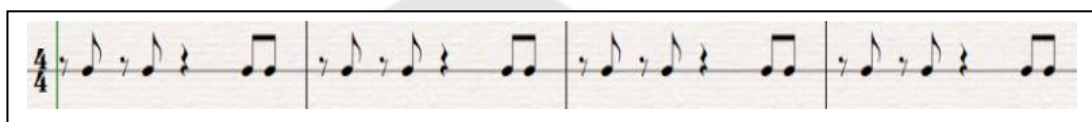

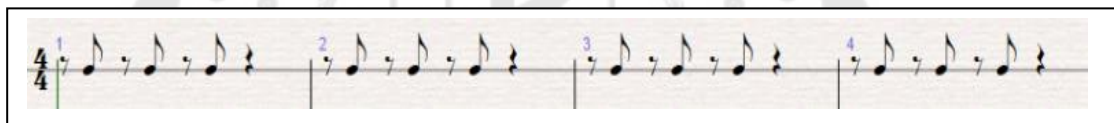
รูปแบบที่ 4 ชิง นะ เดิล เป็นอัตราจังหวะบรรเลงที่มีความซับซ้อนที่สุดใน จังหวะบา จอ โดยจะเป็นการบรรเลงในจังหวะยกในอัตราจังหวะเข็บต์ 2 ชั้นทั้งสิ้น

รูปแบบที่ 5 ชิง นะ เทอ จะมีหน้าที่บรรเลงให้สอดคล้องกันกับชิงนะทิด โดย จะเล่นในจังหวะยกในจังหวะที่ 1-2 ส่วนในจังหวะที่ 3 เป็นการหยุดเล่น 1 จังหวะและ จังหวะที่ 4 เป็นการบรรเลงด้วยโน้ตเข็บต์ 1 ชั้น

รูปแบบที่ 6 ชิง นะทิด จะบรรเลงอัตราจังหวะคล้ายกับชิงนะเทอ แต่เปลี่ยน จังหวะสุดท้ายโดยหยุดบรรเลง 1 จังหวะ

2.2 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

ในจังหวะหลักของบา จอนั้นเป็นจังหวะที่มีรูปแบบเดียว โดยบรรเลงวนไป เหมือนกันตลอด โดยมีลักษณะจังหวะที่ชัดเจนและให้ความมั่นคงในอัตราจังหวะของชิง แม เมื่อ นำโน้ตจังหวะทั้ง 6 มารวมกันแล้วพบว่าอัตราจังหวะแรกมีโน้ตที่เล่นซ้ำกันอยู่ 2 ตัวคือ ชิงแมกับชิง นะเดินและมีโน้ตที่ซ้ำกันในจังหวะยกอีก 2 ตัวคือชิงนะเทอกับชิง นะทิด อีกทั้งยังสอดแทรกด้วย โน้ตเข็บต์ 2 ชั้นในอัตราจังหวะของชิง นะฮายกับชิงนะเดิล อีกทั้งยังมีความน่าสนใจในจังหวะ สุดท้าย โดยที่มีโน้ตบางส่วนสลับกันบรรเลงเช่น ชิง แม ชิงนะเดิน ชิงนะเทอ เล่นจังหวะตก ชิงนะ ฮาย กับ ชิงนะเดิล บรรเลงจังหวะยก แต่ นะทิด จะไม่มีการบรรเลง ตามรูปแบบด้านล่าง

ขิง มะทิด

ขิง มะเทอ

ขิง มะเดิล

ขิง มะเดิน

ขิง มะฮาย

ขิง แม

ซอ กอ

เมื่อทราบถึงรูปแบบของจังหวะบา จอ แล้ว สิ่งต่อไปคือขิงแม จะคอยนับจังหวะให้เท่ากับการบรรเลงของซอ กอ เพื่อให้เกิดจังหวะที่พร้อมกันกับขิงไปอื่นๆ ดังนี้

ขิง แม

ซอ กอ

เมื่อซิง แม เริ่มมีการบรรเลงตามซอกกอแล้วในแต่ละเครื่องต้องพยายามเข้าจังหวะที่ 1 ของตนให้ได้ โดยมีโน้ตสำคัญของแต่ละเครื่องในจังหวะที่ 1 ดังนี้

The image displays seven musical staves, each representing a different instrument. The instruments and their corresponding notes in the first measure (4/4 time) are:

- ซิง นะทิด: Quarter note G4
- ซิง นะเทอ: Quarter note G4
- ซิง นะเดิล: Quarter note G4
- ซิง นะเด็น: Quarter note G4
- ซิง นะฮาย: Quarter note G4
- ซิง แม: Quarter note G4
- ซอก กอ: Quarter note G4

จากการวิเคราะห์จังหวะบาจอ จึงพบว่าเป็นจังหวะที่ชาวเกอฮอลัดนิยมใช้ในงานพิธี และในช่วงงานปีใหม่ โดยเป็นจังหวะที่มีความเร็วในระดับปานกลาง โดยชาวเกอฮอลัดมักจะใช้จังหวะบา จออยู่เสมอๆ

3.1.6 ทิป แทป แทป

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ บรรพบุรุษชาวเกอฮอลด์

บันทึกโน้ตโดย ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

จังหวะทิป แทป แทป ถือว่ามีความสำคัญกับชีวิตของชาวเกอฮอลด์เป็นอย่างมาก โดยมีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เริ่มจากชาวเกอฮอลด์จะใช้วงซิง โป บรรเลงจังหวะทิป แทป แทป หลังจากมีพิธีกรรมเมอ ตา เซอิต ในบริเวณบ้านของผู้ตายแล้ว ต่อมาเมื่อมีการย้ายศพมายังจุดที่ฝัง ชาวเกอฮอลด์จะใช้วง ซิง โป ในการนำขบวนมาในจังหวะทิป แทป แทป

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

ชาวเกอฮอลด์เชื่อว่าจังหวะทิป แทป แทป จะส่งดวงวิญญาณของผู้ตายให้ไปยังสวรรค์และได้พบกับพระนดู ผู้ที่ชาวเกอฮอลด์นับถือ

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 4 ห้องและมีความเร็วที่ช้า(Adagio)

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

จังหวะทึบ แทบ แทบ มีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองหลายแนว (Polyphonic)

1.5 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของจังหวะ ทึบ แทบ แทบ คือวงซิง โป

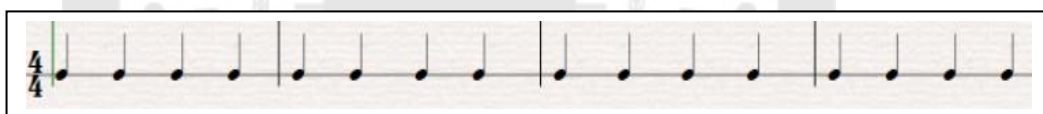
2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

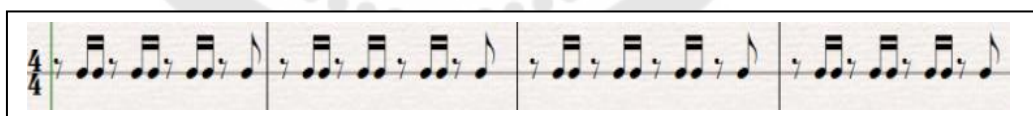
2.1 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

โครงสร้างของจังหวะทึบ แทบ แทบ จะแบ่งจังหวะออกเป็น 6 แบบตามองค์ประกอบของวงซิงโปโดยแต่ละจังหวะจะมีแนวทำนองของตัวเองที่มีลำดับจังหวะที่ไม่เหมือนกันแต่สามารถบรรเลงรวมกันได้อย่างลงตัว โดยจะแยกแต่ละจังหวะมาวิเคราะห์ ดังนี้

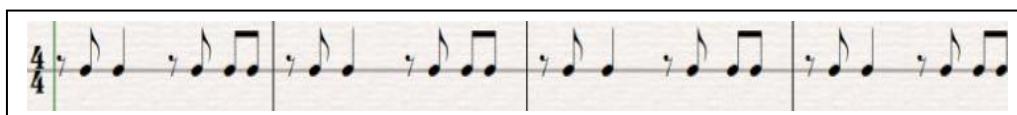
แบบที่ 1 ซิงแม ในจังหวะทึบ แทบ แทบ นั้นยังคงนำทำนองและความเร็วด้วยซิงแม เช่นเดิม โดยนักดนตรีที่ควบคุมซิงแม ในจังหวะนี้จะเป็นจังหวะที่ต้องใช้การบรรเลงแบบซ้ำให้เหมาะกับอารมณ์โศกเศร้า โดยใช้โน้ตตัวดำ ดังนี้

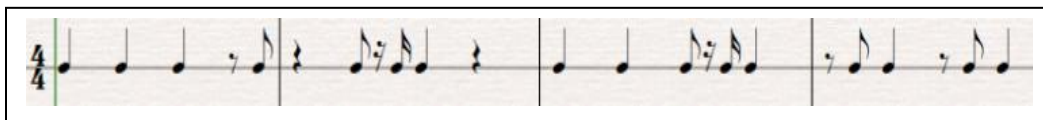
รูปแบบที่ 2 ซิง นะ ฮาย จะมีหน้าที่ในการบรรเลงให้สอดคล้องกับซิงแมโดยจะเป็นการบรรเลงในจังหวะยกเท่านั้น ดังนี้

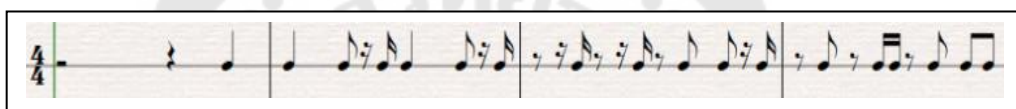
รูปแบบที่ 3 ซิง นะเดิน โดยจะเป็นซิงที่มีการบรรเลงในลักษณะจังหวะยกของตัวโน้ตก่อนหน้าในลักษณะเขบ็ต 1 ชั้นวิ่งเข้าหาตัวดำหรือเขบ็ต 1 ชั้น ดังนี้

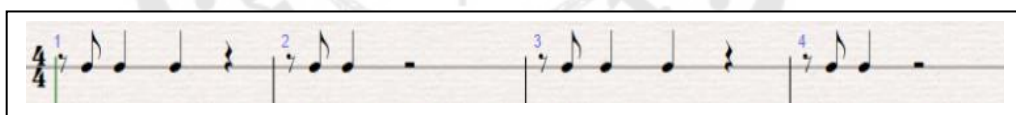
รูปแบบที่ 4 ซิง นะเดิลจะมีหน้าที่เช่นเดียวกับซิงนะเดินโดยจะบรรเลงโน้ตในลักษณะที่ไม่ซ้ำกันเลยในแต่ละห้อง ซึ่งถือว่าในจังหวะทวิป แทป แทป ซิงนะเดิลทำหน้าที่ให้ทำนองจังหวะซับซ้อนที่สุด ในจังหวะดังนี้

รูปแบบที่ 5 ซิง นะเทอ คือซิงที่จะเล่นสลับกับซิง นะทิดอยู่เสมอ ซึ่งในห้องแรกจะปล่อยให้ซิง นะทิดบรรเลงก่อน แต่ในห้องที่ 2 นั้นซิง นะเทอ จะเล่นโน้ตลักษณะหนักและเบาสลับกัน ส่วนในห้องที่ 3 จะเล่นเป็นโน้ตในจังหวะยกเกือบทั้งหมดและจบท่อนด้วยอัตราจังหวะเซปต์ 1 ขึ้นกับ 2 ขึ้นตามลำดับ

รูปแบบที่ 6 ซิง นะทิด อย่างที่กล่าวไปข้างต้นว่าซิงนะทิด จะบรรเลงในจังหวะแรกสลับกับซิง นะเทอโดยในจังหวะแรกจะเป็นจังหวะยกตามด้วยโน้ตตัวดำในจังหวะที่ 2-3 เช่นเดียวกับห้องที่ 3 และในห้องที่ 2-4 โดยจะเล่นแค่ 2 จังหวะคือจังหวะแรกเล่นในจังหวะยกและตกในจังหวะที่ 2

2.2 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

โดยสามารถแบ่งได้ 2 รูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ 1 เป็นลักษณะจังหวะของห้องที่ 1-2 โดยมีการบรรเลงที่ซับซ้อนที่สุดอยู่ที่ ซิงทั้ง 4 ใบคือซิง นะเดิน ซิงนะเดิลและซิงนะเทอ ซิงนะทิด โดยทั้ง 4 ใบ จะเสมือนถูกจับคู่กันโดยสังเกตว่าซิงนะเดิน กับ ซิงนะเดิล มักจะไม่เล่นโน้ตที่ซ้ำกันเพียงแต่จะเล่นจังหวะสลับกันโดยจะเป็นการตรวจสอบจังหวะที่ถูกต้องได้ในโน้ตที่ 2 ในห้องที่ 1 และ โน้ตที่ 4 ในห้องที่ 2 ส่วน ซิงนะเทอกับซิงนะทิดก็เช่นเดียวกันมักจะสลับกันบรรเลง แต่สามารถดูความถูกต้องได้ในจังหวะที่ 4 ห้องที่ 1 และจังหวะที่ 1 ในห้องที่ 2

ซิ่ง นะทิด	
ซิ่ง นะเทอ	
ซิ่งนะเดิด	
ซิ่ง นะเดิน	
ซิ่งนะฮาย	
ซิ่งแม	

รูปแบบที่ 2 เป็นกระสวนจังหวะในห้อง 3-4 นั้นยังมีความคล้ายกับจังหวะใน รูปแบบก่อนแรกแต่มีทิศทางของลักษณะจังหวะที่เปลี่ยนไปเช่น ซิ่งนะเดิดจะมีการสลับจังหวะจาก รูปแบบที่ 1 โดยจะเปลี่ยนไปบรรเลงเป็นจังหวะยกและตัวดำในจังหวะที่ 3 ส่วนซิ่งนะเทอ จะมี บทบาทมากขึ้นกว่าแบบที่ 1 กลับกันกับซิ่งนะทิดที่จะลดบทบาทจากรูปแบบที่ 1 ดังนี้

ซิ่ง นะทิด	
ซิ่ง นะเทอ	
ซิ่งนะเดิด	
ซิ่ง นะเดิน	
ซิ่งนะฮาย	
ซิ่งแม	

เมื่อทราบถึงรูปแบบของจังหวะทึบ แทบ แทบ แล้ว สิ่งต่อไปคือชิงแม จะคอย
นับจังหวะให้เท่ากับการบรรเลงของซอก กอ เพื่อให้เกิดจังหวะที่พร้อมให้ชิงโบอื่นๆสามารถจับ
จังหวะต่อไปได้ ดังนี้

เมื่อชิง แม เริ่มมีการบรรเลงตามซอกกอแล้วในแต่ละเครื่องจะต้องพยายามเข้า
จังหวะที่ 1 ของตนให้ได้ โดยมีโน้ตสำคัญของแต่ละเครื่องในจังหวะที่ 1 ดังนี้

จากการวิเคราะห์จังหวะทึบ แทบ แทบ พบว่าเป็นจังหวะที่แตกต่างจาก
จังหวะของวงชิงโบแบบอื่นๆ เพราะเป็นจังหวะที่มีความซ้ำและเมื่อวงชิง โบ บรรเลงร่วมกันแล้วจะ
สื่อถึงความโศกเศร้า ทำให้ชาวเกอฮอลัดจึงนิยมจังหวะทึบ แทบ แทบ มาอยู่ในงานศพเสมอ

3.1.7 เลง อาย

1.องค์ประกอบภายนอก

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

ทำนอง เลง อาย เป็นทำนองที่ชาวเกอฮอลด์มักใช้บรรเลงอยู่เป็นประจำ เพราะถือได้ว่าเป็นจังหวะพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับผู้เริ่มต้นในการหัดเล่นดนตรีก่อนจึงจะนำไปสู่บทเพลงอื่นๆคล้ายกับจังหวะโล ดา

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

ทำนองเพลง อาย นั้นจะสามารถใช้บรรเลงงานที่เป็นงานมงคลและอวมงคลได้ ยกตัวอย่างเช่น ถ้านำไปเล่นในงานมงคล แต่งงาน หรือขึ้นปีใหม่ ชาวเกอฮอลด์มักใช้ทำนอง เลง อาย มาบรรเลงด้วย กลองปืด แต่ถ้านำไปบรรเลงในงานศพก็สามารถบรรเลงทำนองนี้ในลักษณะ ซ้ำลง ดังนี้

**หมายเหตุ ตัวอย่างด้านบนเป็นการแสดงลักษณะของการนำทำนองเพลง อายมาเรียบเรียงให้เหมาะสมกับเครื่องดนตรีกลองปืดเท่านั้น

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary)จำนวน 5 ห้อง

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

ลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

1.5 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของทำนองเพลง อาย คือ กลองปืด

2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

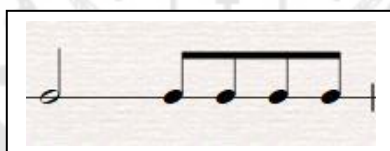
2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

การดำเนินทำนองของเพลง อาจ ใช้การเคลื่อนที่แบบตามลำดับขั้น (Conjunct Motion)

2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

จังหวะของทำนองเพลง อาจ จะใช้โน้ตตัวขาวในจังหวะ 1-2 ในส่วนของจังหวะที่ 3-4 จะใช้โน้ตเข็บบัต 1 ดังนี้

3.1.8 โป เก๊ต

1.องค์ประกอบภายนอก

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

ทำนอง โป เก๊ต เป็นทำนองที่มีมาตั้งแต่สมัยอดีต โดยเป็นลักษณะของทำนองสั้นๆ โดยชาวเกอฮอลัดมักจะนำมาบรรเลงในช่วงพักจากการทำงาน

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

ทำนองไป เกิดเป็นทำนองที่ชาวเกอฮอดัดมัก จะนิยมนำไปบรรเลงในโอกาสต่างๆ หรือแม้แต่ว่าจะสอดแทรกทำนองไป เกิดในบทเพลงต่างๆ ตามความเหมาะสม

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 4 ห้อง

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

ลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

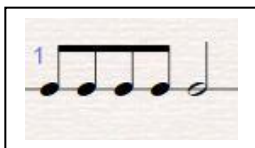

การดำเนินทำนองของไป เกิด นั้นเป็นการเคลื่อนที่ที่ทำนองในแบบข้ามขั้น(Disjunct Motion)

2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

จากข้างต้นทำนองไป เกิด มีอัตราจังหวะในแต่ละห้องที่ไม่เหมือนกัน โดยสามารถแบ่งออกเป็น 4 ลักษณะได้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 เกิดในห้องแรกเป็นการใช้อัตราส่วนเชบิต 1 ชั้นและตัวขาว

รูปแบบที่ 2 เกิดในห้องที่ 2 เป็นการใช้อัตราส่วนเชบิต 1 ชั้น และเชบิต 2 ชั้นและจังหวะที่ 3 ใช้ตัวดำและเชบิต 1 ชั้นในจังหวะที่ 4

รูปแบบที่ 3 เกิดในห้องที่ 3 เป็นการใช้อัตราส่วนเชบิต 1 ชั้นในจังหวะที่ 1 ตามด้วยเชบิต 2 ชั้นและตัวดำในจังหวะที่ 3 และจบด้วยเชบิต 1 ชั้นในจังหวะที่ 4

รูปแบบที่ 4 เกิดในห้องที่ 4 เป็นการใช้อัตราส่วนเชบิต 1 ชั้นในจังหวะที่ 1 และจังหวะที่ 2 โดยมีส่วนผสมของเชบิต 2 ชั้นและตัวขาวในจังหวะที่ 3

3.1.9 เด้ เลอน

1.องค์ประกอบภายนอก

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

ทำนอง เด้ เลอน จะเป็นทำนองที่ชาวเกอฮอลัดใช้ในการร้องเพลงแบบ ได้ ตอปกัน หรือร้องในทำนองเรื่องเล่า ซึ่งเป็นทำนองที่สามารถสอดแทรกเนื้อหาหรือด้นเนื้อร้องตามสถานการณ์นั้นๆ เช่นงานแต่งงานก็มักจะร้องพรรณนาถึงความเป็นมาของคู่บ่าวสาว หรือบางครั้งยังสามารถเล่าเป็นนิทานหรือคำสอนต่างๆของชาวเกอฮอลัดได้

1.2 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 8 ห้อง

1.3 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

ลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

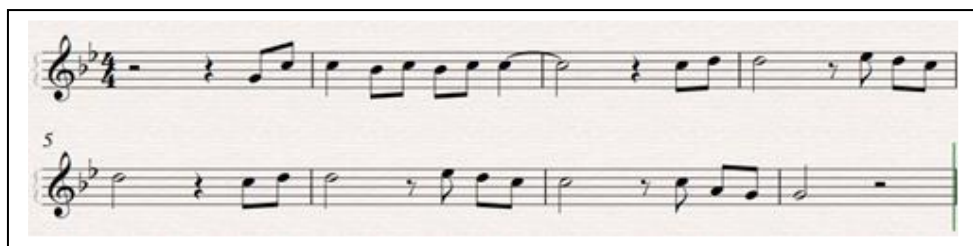
2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

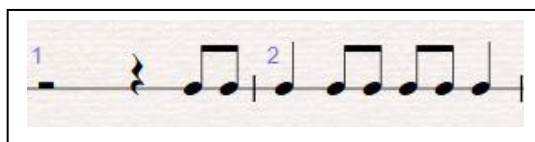

ลักษณะการดำเนินทำนองได้ เลื่อน นั้นเป็นการเคลื่อนที่ในแบบตามลำดับขั้น
(Conjunct Motion)

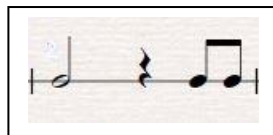
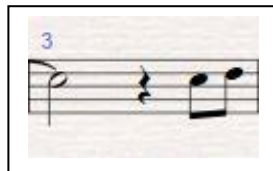
2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

ลักษณะของจังหวะในทำนองได้ เลื่อน นั้นสามารถแบ่งได้ 3 จังหวะหลักคือ

รูปแบบที่ 1 ในห้องที่ 1-2 ซึ่งเป็นช่วงแรกของทำนองเป็นการเริ่มจังหวะที่โน้ตตัวที่ 4 ของห้องที่ 1 ในอัตราส่วนเช็บต์ 1 ชั้นและเข้าห้องที่ 2 ในโน้ตตัวดำและเช็บต์ 1 ชั้นในจังหวะที่ 2-3 และจบด้วยโน้ตตัวดำ

รูปแบบที่ 2 เกิดในครั้งที่ 3 โดยใช้โน้ตตัวขาวและหยุดในจังหวะที่ 3 และต่อด้วยโน้ตเช็บต์ 1 ชั้น

รูปแบบที่ 3 เกิดในช่วงท้ายของทำนองเป็นจังหวะในลักษณะรูปแบบที่ 2 แตกต่างกันในจังหวะที่ 3 จะเป็นการนำโน้ตเช็บต์ 1 ชั้นมาแทนและบรรเลงในจังหวะยก

เมื่อวิเคราะห์ทำนองทั้ง 3 ของชาวเกอฮอลด์ทำให้ทราบว่า ชาวเกอฮอลด์นั้นมีบทเพลงและทำนองที่มีความน่าสนใจและสามารถนำบทเพลงหรือทำนองจากที่กล่าวมาในบริบทของบทเพลงบรรเลง มาใช้ในพิธีกรรมต่างๆหรือแม้แต่นำมาวางจากการทำงานได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังมีทำนองและความเร็วที่เหมาะสมกับโอกาสนั้นๆ อีกทั้งยังคงพบเห็นบทเพลงบรรเลงเหล่านี้ในวิถีชีวิตของชาวเกอฮอลด์จนถึงปัจจุบัน

3.2 บทเพลงขับร้อง

3.2.1 โอ มิ

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ นาย กระจาน ปลิน

บันทึกโน้ตโดย ชินวัฒน์ ไทพาณิชย์

โอ มิ

เออ ออ เออ มิ ต่า จี เปอ เย พัน ต่า กุง ล้อด เออ ออ เออ

9 มิ ต่า จี เปอ เย พัน ต่า กุง ล้อด ดิง ดาง ดิง ดาง ดิง ดั่ง

16 ดิง ดั่ง ปะ ปา ดิง ดาง ดิง ดาง ดิง ดั่ง ดิง ดั่ง ปะ ปา ทำ พา กุง ล้อด จง ชา บรา

20 พอล ออ ลอด กุง เกิล ออ ล้อด กุง มา อ่า อะ อ่า อะ อ่า ทำ พาอะ นอง เกลว เก เว

24 วัง ออ เวีว ทำ จี มิ เวีว ทำเซอะ เยอ อะ อ่า อะ อ่า อะ ยาง มะ จอ ออ มะ มิ ทำ พอน ดี โป

30 อ่า อะ อ่า อะ ชี มา แซ เจล มา เดอ เตอ โอ คุณ นอฮ่า

34 อ่า อะ อ่า ทำ คอบ ละ เดอ บรา ล้อด ดวย โต เจล โทะ

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

เพลงโอมิถือได้ว่าเป็นเพลงสำคัญของชาวเกอฮอลด์เป็นอย่างมาก ซึ่งจะพบเห็นการบรรเลงบทเพลงโอมิ อยู่ตลอด ทั้งงานประเภทรื่นเริง งานต้อนรับญาติพี่น้องที่มาเยือน หรืองานเฉลิมฉลองมงคลสมรส หรือแม้แต่ว่างเว้นจากการทำงาน โดยผู้แต่งบทเพลงโอมิ คือ นายกระจาน ปลิน ที่มีแรงบันดาลใจในการแต่งคือต้องการถ่ายทอดบทเพลงให้เด็ก ๆ รุ่นหลังได้เห็นถึงความรักความสามัคคีในชนเผ่าว่าความเป็นพี่น้องไม่สามารถตัดขาดกันได้ ดังนั้นมีอะไรจึงต้องแบ่งปันกัน เมื่อมีปัญหาอุปสรรคใดก็ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

พี่น้องรวมกัน เตรียมคิดหาทางออกในการทำมาหากิน ถ้าน้องเดินทางช้า พี่จะเดินทางช้าไม่แย่งกัน มีปัญหาอุปสรรคก็ต้องอดทนแต่ น้องสามารถกลับมาพร้อมกับพี่ได้เมื่อทำไม่ไหว เพราะน้องกับพี่รวมกันเป็นหนึ่งเดียวเหมือนยางกับล้อรถ เหมือนต้นไม้กับเกวียน ไม้เฝือกกับล้อ ไม้ที่ต้องเกาะติดกันแน่นมีลมมาปะทะ ฉะนั้นเราพี่น้องจึงจะต้องช่วยกันฟันฝ่าอุปสรรคไปให้ถึงฝัน

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 37 ห้องและมีความเร็วปานกลาง (Andante)

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

เพลงโอมิ มีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

1.5 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของบทเพลงโอมิ ในอดีต มีเพียงการนำกองโล๊ะ เตอลิ่งและชอกอ แต่ในปัจจุบันได้มีการนำเอาเครื่องดนตรีสากลไม่ว่าจะเป็น กีตาร์ เบส กลองชุดและคีย์บอร์ด มาผสมความเป็นสมัยนิยมได้อย่างลงตัว

2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

การดำเนินทำนองของบทเพลงมีท่อนที่สำคัญดังนี้

ท่อนที่ 1 จากห้องที่ 1-13 เป็นท่อนที่ใช้ขึ้นบทเพลงโอม มีลักษณะการดำเนินทำนองแบบเคลื่อนที่แบบซ้ำเสียง (Repetition) สังเกตได้จากห้องที่ (1-2 3-4 7-8 9-10) โดยมีการขึ้นทำนองร้องในจังหวะยกในห้องแรกโดยใช้น้หนักคือเสียง C# สลับกับเสียง A และเสียง B ตามลำดับ ในห้องที่ 8 จะเป็นการลดเสียงลงเป็นเสียง B ในทำนองจังหวะเดิมเพื่อสร้างความแตกต่างก่อนจบที่ห้องที่ 13 เสียง A

ท่อนที่ 2 เริ่มจากห้องที่ 14-18 เป็นท่อนที่ใช้เรียนเสียงของเครื่องดนตรี ซึ่งในสมัยก่อน โดยจะเป็นแนวทำนองแบบตามลำดับขั้น (Conjunct Motion) โดยมีการเคลื่อนที่ตามลำดับจากเสียง C# ในห้องที่ 15 ไล่เสียงลงมายังเสียงต่ำที่สุดในห้องที่ 16 ก่อนเตรียมขึ้นทำนองในรูปแบบเดิมอีกครั้งในห้องที่ 17-18

ท่อนที่ 3 จากห้องที่ 19-22 เป็นท่อนที่เปรียบเสมือนท่อนบอกเรื่องราวของเพลงโอม โดยใช้โน้ตเสียงรองคือเสียง G กับเสียง E และตามด้วยเสียงหลักในเสียง A ก่อนจะลงท้ายประโยคด้วยการร้องในลักษณะเสริมโดยเป็นคำร้องที่ไม่มีความหมายแต่สามารถทำให้ผู้ฟังเกิดความสนใจเป็นอย่างดี

ท่อนที่ 4 จากห้องที่ 23-26 เป็นท่อนที่มีรูปแบบเดียวกับท่อนที่ 3 ต่างกันเพียงคำร้อง

ท่อนที่ 5 จากห้องที่ 27-30 ในท่อนนี้เป็นท่อนส่วนท้ายของบทเพลงโดยเป็นการดำเนินทำนองแบบลำดับขั้น(Conjunct Motion) โดยจะดำเนินด้วยโน้ตเสียง F# สลับกับ E

ท่อนที่ 6 จากห้องที่ 31-34 เป็นท่อนที่มีลักษณะทำนองแบบเดียวกับท่อนที่ 5 แต่มีการเปลี่ยนคำร้อง ดังนี้

ท่อนที่ 7 จากห้องที่ 35-37 โดยใช้โน้ตจากห้องที่ 34 ในชั้นคู่ 6 ซึ่งเป็นการดำเนินทำนองแบบข้ามขั้น(Disjunct Motion) ก่อนจบด้วยโน้ตเสียงหลักคือเสียง A

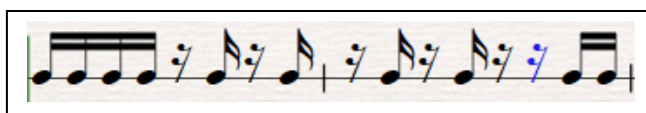
2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

ในเพลง โอม มี มีลักษณะรูปแบบของจังหวะที่น่าสนใจอยู่หลายส่วนดังนี้

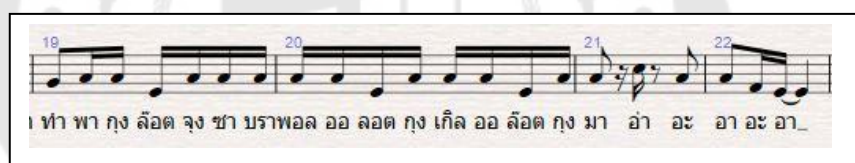
ท่อนนำจากห้องที่ 1-13 รูปแบบที่ 1 พบว่าได้มีการใช้อัตราส่วนตัวโน้ตตัวคำอยู่ในจังหวะหลักทุกๆห้องแต่จะมีการใช้โน้ตเขบ็ต1 ชั้นและ 2 ชั้นตามลำดับ

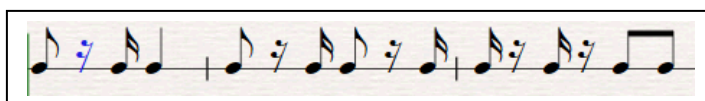
รูปแบบที่ 2 พบในช่วงท่อนที่ 2 โดยใช้อัตราจังหวะ เข็บบีต 2 ชั้น สลับกับจังหวะ ยกของเข็บบีต 2 ชั้น

รูปแบบที่ 3 พบในท่อนที่ 3 เป็นท่อนที่มีความเข้มข้นของทำนองร้อง โดยจะมี จังหวะที่มีความถี่มากขึ้น โดยจะใช้โน้ตเข็บบีต 1 ชั้นในจังหวะแรกและตามด้วยเข็บบีต 2 ชั้น ส่วน กระสวนจังหวะ 2 ห้องสุดท้ายจะเป็นการลดความถี่โดยปรับมาใช้เข็บบีต 1 ชั้นและเข็บบีต 2 ชั้นใน จังหวะยกและจบด้วยโน้ตตัวดำ

รูปแบบที่ 4 พบในท่อนที่ 5 เป็นท่อนที่มีการเปลี่ยนอารมณ์ทางด้านทำนองและ จังหวะโดยนำโน้ตตัวดำ , เข็บบีต 1 ชั้นและ 2 ชั้น มาผสมผสานกันอย่างลงตัว

จากการได้ศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลเพลงไอ มิ เป็นเพลงที่มีจังหวะสนุกสนาน และเหมาะสมอย่างยิ่งในการนำไปแสดงและใช้ในพิธีที่มีลักษณะงานรื่นเริง อีกทั้งเป็นบทเพลงที่มีความลึกซึ้งในเรื่องของทำนองและเนื้อร้องที่ได้นำเอาความคิดเรื่องความสามัคคีมาผสมผสานไปกับความเป็นพี่และน้อง ผ่านเสียงของเครื่องดนตรี และจังหวะของบทเพลงได้เป็นอย่างดี

3.2.2 กา ปิง เอ้ย

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ นาย กระจัน พลิน

บันทึกโน้ตโดย ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

กาปิง เอ้ย

8 เอม ชิง รา ต้อ ตัด บาขาน กาว เสียน_เหียนทลอย กาปิง เอ้ย_ กาปิง อา แอม เสนท์

14 เลน ต้อ เบ้า เสื่อ แม กาปิง อา_ กาปิง เอ้ย แอม รา ตี แอม รา

21 ตี คง มัง ทว มด เลย ต้อ อาย แอม มัง ทว แอม มังทว เบา เคา.คา เยอะ

28 เหื่อง วอย นอย โบน เมง มัง_ กาปิงเอ้ย แอม_หาย เอ_เบน ไ้ ยา ขาน มา

35 ลง อัม ติว_กอแอม ต้อ_ กาปิงเอ้ย แอม_หาย เอ_เบน แจ รุ กัน เดม ไน ดัง เซอ โมย

42 แอม กาปิง เอ้ย_ อั้นเฮอ กาปิง เอ้ย_ อา ฮา กาปิง เอ้ย_ แอน เหยียน

เซอ_ เซอ แอม กาปิง เอ้ย_ อา ฮา แอน เหยียน เซอ_ เดย_ แอม

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

เพลงกาปิง เอ้ย เป็นเพลงที่ถูกดัดแปลงมาจากเรื่องเล่าเกี่ยวกับลูกของพระนาค คือเกอฉายที่ตกหลุมรักกับกาปิง ที่เป็นมนุษย์ธรรมดา และทำให้นางตั้งครภภิโดยไม่ทราบสาเหตุ โดยเป็นเพลงที่นายกระจาง ปลิน แต่งขึ้นมาใหม่จากทำนองแบบดั้งเดิมโดยถ่ายทอดความเศร้าของกาปิง ที่หนีปัญญาไปจากบ้านของตน ผ่านบทเพลงได้เป็นอย่างดี

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

น้องเอ้ย(แทนกา ปิง)เจ้าเกิดมาจากดินแดนที่ราบสูง(ในที่นี้หมายถึงภูเขา ลังเบียง)ในเรื่องเล่าของพวกเรา น้องเติบโตมาจากน้ำนมของแม่ แต่น้องนั้นหนีไป โดยไม่บอกลา สักคำ พี่เสียใจ น้องเอ้ย น้องเอ้ย กลับมาบ้านเราเถอะ เรามีตะเกียงที่ให้ความอบอุ่น มีไวน์เอาไว้ให้ดื่มด้วยกัน คืนนี้พี่คิดถึงริมฝีปากของน้อง พี่ยังรอคอยน้องอยู่ น้องเอ้ย กลับมาบ้านของเรา กลับมาให้มีความสุข อย่างที่น้องเคยทำ

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 48 ห้องและมีความเร็วในระดับช้า ปานกลาง(Andante moderato)

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

เพลงกาปิง เอ้ย มีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

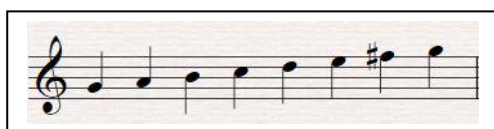
1.5 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของบทเพลงกาปิง เอ้ย คือเครื่องดนตรีในยุคสมัยใหม่ เช่น กีตาร์ เบส กลอง คีย์บอร์ด และเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอลัด คือ เตอลิ่ง

2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

บทเพลงกาปิง เอ๋ย เป็นบทเพลงที่มีลักษณะทำนองแบบท่อนเดียว แต่พบแนวทำนองที่มีความน่าสนใจอยู่ในบทเพลงดังนี้

รูปแบบที่ 1 เกิดในช่วงแรกตั้งแต่ห้องที่ 1-12

1 2 3 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
 เอม ชิ่ง รา ตือ ตึด บาซาน กาว เลียน_เหี้ยพลอย กาปิง เอ๋ย_ กาปิง อา แอม เลิ่นห์เลน ตือ เบา เลือ แม กาปิง อา_ กาปิง เอ๋ย

1 2 3 3 4 5 6
 เอม ชิ่ง รา ตือ ตึด บาซาน กาว เลียน_เหี้ยพลอย กาปิง เอ๋ย_ กาปิง อา

อีกทั้งในช่วงหลังได้เปลี่ยนมาใช้ทำนองในรูปแบบข้ามขั้น(Disjunct Motion) ในห้องที่ 7-10 ดังนี้

กาปิง เอ๋ย
 6 7 8 9 10
 แอม เลิ่นห์เลน ตือ เบา เลือ แม กาปิง อา_ กาปิง เอ๋ย

รูปแบบที่ 2 พบในห้องที่ 11-23

กาปิง เอ๋ย
 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23
 แอม รา ตือ แอม รา ตือ คง มั่ง ทเว มด เลย ตือ อาย แอม มั่ง ทเว แอม มั่ง ทเว เบา เคา.คา เยอซ็อง วอย นอย โบน เมง มั่ง

ในรูปแบบนี้จะเป็นการใช้การดำเนินทำนองแบบซ้ำเสียง(Repetition) โดยจะใช้โน้ตในเสียง E ที่เป็นเสียงหลักของบทเพลงและมีการทำแนวลงมาจากเสียง G ในห้องที่ 16 ก่อนทำแนวขึ้นอีกครั้งในห้องที่ 17-18 ดังนี้

กาปิง เอ๋ย
 13 14 15 16 17 18
 แอม รา ตือ แอม รา ตือ คง มั่ง ทเว มด เลย ตือ อาย

อีกทั้งยังใช้ทำนองแบบเดียวกันในช่วงหลังจากห้องที่ 19-23 ดังนี้

กาปิง เอ๋ย
 19 20 21 22 23
 แอม มั่ง ทเว แอม มั่ง ทเว เบา เคา.คา เยอซ็อง วอย นอย โบน เมง มั่ง

รูปแบบที่ 3 พบในห้วง 24-35

กาบึง เอ้ย แอม หาย เอ... เบน ไม่ ยา ซาน มา ลุง อ้ม ติว กอแอม ต่อ... กาบึง เอ้ย แอม หาย เอ... เบน แจ ู กัน เตม ไน ดั่ง เซอ โมยแอม

ในรูปแบบที่ 3 นี้ เป็นการดำเนินทำนองที่ปรับระดับเสียงลงมาจากรูปแบบที่ 2 แต่ยังคงไว้ที่เสียงหลัก ซึ่งรูปแบบที่ 3 แบ่งได้เป็น 2 ท่อนโดยมีลักษณะเสียงเดียวกันปรับเปลี่ยนแค่คำร้องเล็กน้อยดังนี้

ท่อนที่ 1 ในห้วงที่ 24-29

กาบึง เอ้ย แอม หาย เอ... เบน ไม่ ยา ซาน มา ลุง อ้ม ติว กอแอม ต่อ

ท่อนที่ 2 ในห้วงที่ 30-35

กาบึง เอ้ย แอม หาย เอ... เบน แจ ู กัน เตม ไน ดั่ง เซอ โมยแอม

รูปแบบที่ 4 เป็นรูปแบบสุดท้ายของบทเพลงตั้งแต่ห้วงที่ 36-48

กาบึง เอ้ย... อ้นเฮอ กาบึง เอ้ย... อา ฮา กาบึง เอ้ย... แอน เหยียน เซอ เซอแอม กาบึง เอ้ย... อา ฮา แอน เหยียน เซอ... เคย แอม

ในรูปแบบที่ 4 เป็นรูปแบบสุดท้ายที่เปรียบเสมือนการจ้ำร้องให้กาบึงนั้น กลับมายังบ้านของตนโดยผู้แต่งได้เลือกใช้น้ำตที่มีลักษณะเสียงที่สูงไว้ทำยบทเพลงและใช้ลักษณะการเคลื่อนทำนองในแบบตามขึ้น(Conjunct Motion) โดยแบ่งกลุ่มเสียงได้ดังนี้

กลุ่มเสียงที่ 1 ในห้วงที่ 36-42

กาบึง เอ้ย... อ้นเฮอ กาบึง เอ้ย... อา ฮา กาบึง เอ้ย... แอน เหยียน เซอ เซ

ในกลุ่มเสียงที่ 1 จะเริ่มด้วยโน้ต B ซึ่งเป็นโน้ตเสียงหลักของบทเพลง ดำเนินทำนองในการเคลื่อนที่ทำแนวทำนองลงมาจนเสียง E ในห้องที่ 37 และปรับระดับเสียงขึ้นไปในโน้ตตัวเดิมอีกครั้ง ก่อนทำแนวลงมายังโน้ตเสียง D ในห้องที่ 42

กลุ่มเสียงที่ 2 ในห้องที่ 43-48

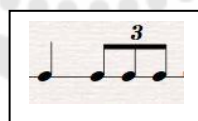

ในกลุ่มเสียงที่ 2 จะเริ่มด้วยโน้ตตัว B เช่นเดิมและมีการทำแนวทำนองในแบบเคลื่อนที่ลงมายังโน้ตเสียง D ในห้องที่ 47 ก่อนทำแนวขึ้นไปจบยังเสียง G ที่เป็นเสียงหลักในลักษณะคู่ 4 เฟอ์เฟค

2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

รูปแบบจังหวะของเพลงกาบิง เอ้ย มีความน่าสนใจโดยสามารถแบ่งเป็นรูปแบบต่างๆได้ดังนี้

รูปแบบที่ 1 เป็นรูปแบบของโน้ตตัวดำกับโน้ตเข้บ็ต 1 ชั้นในอัตราส่วน 3 พยางค์ เป็นการดึงคำร้องให้มีความน่าสนใจได้เป็นอย่างดี

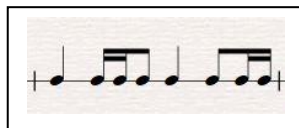

รูปแบบที่ 2 เป็นการใช้โน้ตจังหวะในรูปแบบเข้บ็ต 1 ชั้นและ 2 ชั้นในลักษณะดังนี้

รูปแบบที่ 3 อยู่ในลักษณะการใช้โน้ตตัวดำสลับกับโน้ตเข็บ็ต 1 ชั้นและ 2 ชั้น
หรือ ตัวดำสลับกับเข็บ็ต 2 ชั้นและ 1 ชั้น ตามลำดับ

จากการวิเคราะห์บทเพลงกาปิง เอ๋ย พบว่าเป็นเพลงที่มีทำนองมาตั้งแต่สมัยก่อน
โดยนาย กระจาน ปลินได้แต่งเนื้อเพลงขึ้นมาใหม่ เพื่อสอนใจและคอยเตือนสติชาว เกอฮอดัดใน
เรื่องของการหนีปัญหา และนำเรื่องเล่าของกา ปิง มาดัดแปลงลงในบทเพลงอย่างลงตัว

3.2.3 ลังเบียง สะนิง

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ นาย กระจาน ปลิน

บันทึกโน้ตโดย ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ลังเบียง สะนิง

ลัง เบียง เตียง เบน นเรอ ลาม เบียง เด เจย ดั่ง บัน เด รัน ดั่ง โม ดา...

ลัด เตี้ย ฮัง เมอ เน เมอ เมอ ล่าบ ออ แอ โสม บาน เด ยัง นดู

ปา ยัง ดา แอ อาย... มัด เดอราย เอา ชิน อ้อ เสน เกิน ชา ตะ เยง_ชน

เนาะ มา นุช_มอสจะลม ก้า ชุย_อ้อ เยอ ก้า ชุย_บี เยอ

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

บทเพลงล้ง เบียง สะนิงเป็นเพลงที่แต่งขึ้นเพื่อให้ชาวเกอฮอลัดได้ระลึกถึงความสวยงามและความอุดมสมบูรณ์ของเมืองดาลัดในสมัยก่อน อ้างอิงจากอดีตว่าตั้งแต่ชาวตะวันตกได้เข้ามามีบทบาทต่อเมืองดาลัด รวมทั้งชาวต่างชาติและนักท่องเที่ยวได้มาทำให้เมืองดาลัดและภูเขาล้งเบียงที่เป็นที่อยู่ของชาวเกอฮอลัดมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่แยกลง จนผิดไปจากแต่ก่อน อีกทั้งบทเพลงล้งเบียง สะนิงเป็นเพลงที่ถูกนำทำนองในแบบเก่ามาใส่เนื้อใหม่โดยนายกระจันปลิน โดยมีแรงบันดาลใจว่าตั้งแต่ตนยังเด็ก บ้านเมืองและความสวยงามของภูเขาล้งเบียงได้เปลี่ยนไป โดยตน ไม่สามารถรักษาความสวยงามไว้ได้ จึงอยากแต่งบทเพลง เพื่ออธิบายสิ่งที่ตนเคยเห็นผ่านบทเพลงล้งเบียง สะนิง อีกทั้งคาดหวังให้เป็นบทเพลงที่คอยเตือนใจชาวเกอฮอลัดให้ช่วยกันอนุรักษ์บ้านเมือง และรักษาธรรมชาติให้ยังคงสวยงามเหมือนดังเดิม

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

ภูเขาล้งเบียงที่เคยมีชื่อเสียงโด่งดัง ไปทั่วทุกที่แต่ตอนนี้หาแบบนั้นอีกไม่ได้แล้ว หรือเราจะไปหาสถานที่แบบที่เหมือนภูเขาล้งเบียงไม่มีอีกแล้ว ต่อให้เราอยากได้แค่ไหน เมืองดาลัดที่เคยเป็นของพวกเราชาวเกอฮอลัดตั้งแต่แรกตอนนี้ไม่ใช่แล้ว เราขอร้องพระยังดู พระผู้ดูแลแม่น้ำ รวมไปถึงพระอาทิตย์ ได้โปรดช่วยเหลือ และขอให้พวกเราชาวเกอฮอลัด สามารถก้าวเดินต่อไปแม้ความคิดที่แสนเจ็บปวดยังอยู่ในตัวเราขอให้พี่น้องชาวเกอฮอลัดทั้งหมด จงจำไว้ขอให้ชาวเกอฮอลัดทุกคนจงระลึกนึกถึงบ้านเมืองของเราไว้

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 16 ห้องและมีระดับความเร็วค่อนข้างช้า (Adagietto)

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

เพลงล้งเบียง สะนิงมีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

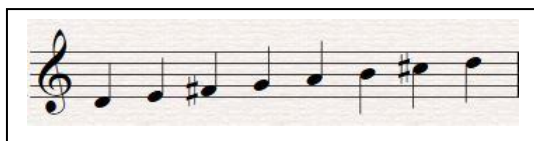
1.5 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของบทเพลงล้งเบียง สะนิง ในอดีตมีเพียงทำนองจากเตอลิ่งแต่ในปัจจุบันได้นำเครื่องดนตรีสากลมาผสมผสานดนตรีในสมัยนิยมทั้ง กีตาร์ เบส กลองชุด คีย์บอร์ด แต่ยังคงเอกลักษณ์ของทำนองในแบบเก่าไว้เป็นอย่างดี

2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

บทเพลงดังเบียง สะเนิงนั้นเป็นบทเพลงที่มีการดำเนินทำนองที่น่าสนใจดังนี้

รูปแบบที่ 1 อยู่ในห้องที่ 1-8

ดังเบียงโดยอาศัยการดำเนินทำนองแบบข้ามขั้น (Disjunct Motion) ซึ่งพบการกระโดดของเสียงตลอดแนวดังนี้

รูปแบบต่อมาเป็นรูปแบบที่ต่อเนื่องจากรูปแบบที่ 1 ในห้องที่ 9-16

ในรูปแบบที่ 2 นี้เป็นทำนองที่คาบเกี่ยวกับรูปแบบที่ 1 โดยใช้โน้ตเสียงหลักในเสียง E ดำเนินทำนองในลักษณะตามขั้น (Conjunct Motion) ซึ่งอาศัยโน้ตเสียง E เป็นหลักดังนี้

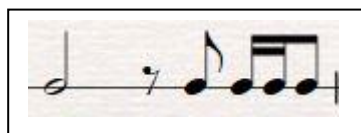
อีกทั้งในรูปแบบที่ 2 ยังมีการใช้ห้องที่ 16 เป็นห้องที่ย้อนกลับไปบรรเลงห้องที่ 9

เป็นอันจบบทเพลง

รูปแบบที่ 4 เป็นจังหวะที่เพิ่มสัดส่วนของจังหวะรองให้มีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น โดยในจังหวะแรกจะใช้โน้ตตัวขาว ตามด้วยจังหวะที่ 3 เป็นการบรรเลงด้วยโน้ตเช็ท 1 ชั้นและ 2 ชั้นตามลำดับ

จากการศึกษาบทเพลงดังเพียง สะเนิงพบว่า เป็นเพลงที่บอกความรู้สึกถึงความเปลี่ยนแปลงไปของภูเขาลังเบียงได้เป็นอย่างดี โดยในปัจจุบันภูเขาลังเบียง นั้นได้ถูกทำลายและต่างไปจากอดีตอย่างมากจากการกระทำของมนุษย์ทำให้ชาวเกอฮอลด์รู้สึกไม่สบายใจ ดังนั้นบทเพลงนี้จึงแสดงถึงความรู้สึกผ่านทำนองและจังหวะและใช้เตือนใจชาวเกอฮอลด์ได้เป็นอย่างดี

3.2.4 จวย เบียบ

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ นาย กระจาน ปลิน

บันทึกโน้ตโดย ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

จวย เบียบ

8
 ลอด โด ดอ มา บี โอ ออ เอย_ กาว บั้ง ดอ เน เตอ จัท เรน_ เชน_

15
 _ ลอด โด โย บี ลาม ออ จวย เบียบ เบียบ ชา เกอ ชุย เมอ งาน ออ_ เอย_

22
 _ เกิน ชา กา ลาม ออ ลอด_ เกวียน_ เกิน ชา บั้ง ลาม ออ ลอด_

29
 เปอ_ เกิน บอ ดา ลาม ออ ลอด โด ดา_ มง_ ถ้า ตาม เกิน ด่าน

34
 ออ กบ ละ เดย บี_ กบ ละ เดย_ บี กบ ละ เดย_

บา กบ ละ เดย_ บี กบ ละ เดย bal

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

เพลง จวย เบียบ เป็นบทเพลงเก่าที่ชาวเกอฮอลด์มักใช้ร้องและเล่นในงานสำคัญต่าง ๆ มากมาย โดยเป็นบทเพลงที่มีทำนองไพเราะ จนนายกระจาน ปลิน ได้นำทำนองที่ว่ามาใส่เนื้อร้องให้มีความสอดคล้องกัน โดยเลือกแรงบันดาลใจจากความสวยงามและความสมบูรณ์ของธรรมชาติ ที่มีอยู่รอบตัว ไม่เพียงแค่นั้นแต่ยังคงสอดแทรกความหมายของบทเพลงที่แสดงให้เห็นถึงความเอาใจใส่ในคุ้มครองของตนเหมือนกับการรักษาธรรมชาติของตนไว้อย่างดี จึงทำให้บทเพลงจวย เบียบ จึงเป็นบทเพลงที่นิยมใช้ในงานแต่งงาน และยังเป็นบทเพลงที่ใช้เป็นสื่อกลางในการแสดงออกถึงความรัก

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

มากับพีที่นี่นะน้อง ไปไม้ผลิและดอกใบบัวบก มักออกมาให้เราดูอย่างสวยงาม มากับพีที่นี่นะน้อง พี่จะพาน้องไปหาผักและยอดใบที่เรามีทั้งหมด แต่ถ้าน้องอยากกินปลา พี่จะพาน้องเอาสวิงไปจับมัน ถ้าน้องอยากกินหน่อไม้ พี่จะพาน้องไปเก็บมาปอก ถ้าน้องอยากกินน้ำ พี่จะพาไปปอน้ำ แต่ถ้าจะรักกัน แค่จับมือพีไว้ จับมือกันไว้

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 38 ห้องและมีความเร็วที่ค่อนข้างเร็ว (Allegro)

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

เพลงจวย เบียบ มีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

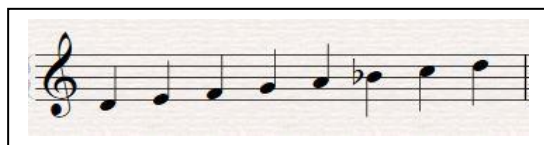
1.5 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงในบทเพลงจวย เบียบ นั้นแต่ก่อนจะบรรเลงด้วยเตอลิ่ง ซอกอก และซิง แต่ในปัจจุบันได้นำเครื่องดนตรีสากลมาทำหน้าแทน โดยใช้คีย์บอร์ดแทนเสียงของเตอลิ่ง กลองชุดแทนซอกอก และยังมีเครื่องดนตรีอื่นๆ เช่น กีตาร์ และ เบส ร่วมด้วย

2. องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

การดำเนินทำนองของบทเพลงมีท่อนที่สำคัญดังนี้

รูปแบบที่ 1 ตั้งแต่ห้องที่ 1-8

รูปแบบที่ 1 นั้นจะเริ่มด้วยโน้ตในเสียงหลักคือเสียง A-D แต่ใช้โน้ตรองในลักษณะโน้ตผ่าน(Passing note) ในเสียง C และมีการดำเนินทำนองในช่วงแรกแบบเคลื่อนที่ข้ามขึ้น (Disjunct Motion) โดยจะมีการเคลื่อนที่จากเสียงหลักในห้องที่ 1 ลงต่ำไปยังเสียง C ในห้องที่ 4 และเคลื่อนที่สูงขึ้นไปยังโน้ต A ในห้องที่ 8

รูปแบบที่ 2 ตั้งแต่ห้องที่ 9-14

ในรูปแบบที่ 2 มีลักษณะการเคลื่อนที่ของทำนองเช่นเดียวกับแบบที่ 1 แต่มีเนื้อร้องที่เปลี่ยนไป

รูปแบบที่ 3 ตั้งแต่ห้องที่ 15-18

รูปแบบที่ 3 เปรียบได้กับท่อนที่เปลี่ยนอารมณ์ของบทเพลงจากรูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 โดยในรูปแบบที่ 3 นี้จะเป็นการใช้โน้ตบนจังหวะเบาของห้องที่ 15 ในเสียง A C และ D ซึ่งใช้เสียง C ในลักษณะโน้ตผ่าน(Passing note)

รูปแบบที่ 4 ตั้งแต่ห้องที่ 19-22

จาย เมียม

19 20 21 22

— เกิน ชา บัง ลาม ออ ลอด เปอ

รูปแบบที่ 4 มีลักษณะการเคลื่อนที่ของทำนองแบบเดียวกับรูปแบบที่ 3 เพียงแต่มีการลดระดับเสียงของโน้ตในห้องที่ 20-21 ในเสียง B โดยให้มีความใกล้เคียงกับเสียงร้องมากที่สุด

รูปแบบที่ 5 ตั้งแต่ห้องที่ 23-30

จาย เมียม

23 24 25 26 27 28 29 30

— เกิน บ่อ คา ลาม ออ ลอด โด คา มง ถ้า ตาม เกิน ตำน ออ กบ ละ เคย บิ กบ

รูปแบบที่ 5 เป็นการเคลื่อนที่ของทำนองที่มีท่อน 2 ท่อนต่อกันดังนี้
ท่อนที่ 1 จากห้องที่ 23-26

จาย เมียม

23 24 25 26

— เกิน บ่อ คา ลาม ออ ลอด โด คา มง

ท่อนที่ 2 จากห้องที่ 27-30

จาย เมียม

27 28 29 30

— ถ้า ตาม เกิน ตำน ออ กบ ละ เคย บิ กบ

โดยทั้ง 2 ท่อนมีลักษณะการขึ้นทำนองที่เหมือนกันแตกต่างกันที่ ท้ายท่อนใน
ห้องที่ 25 กับ 29

รูปแบบที่ 6 ตั้งแต่ห้องที่ 31-38

จาย เมียม

31 32 33 34 35 36 37 38

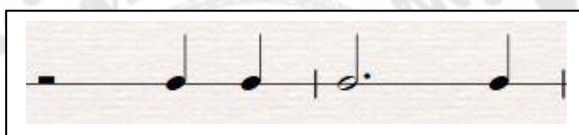
ละ เคย บิ กบ ละ เคย บา กบ ละ เคย บิ กบ ละ เคย bal

รูปแบบที่ 6 เป็นการดำเนินทำนองในลักษณะข้ามขั้น(Disjunct Motion) ซึ่งเป็นท่อนสุดท้ายของบทเพลง โดยจะมีความแตกต่างจากท่อนอื่นๆทั้งระดับเสียงที่สูงขึ้น สลับกับการลงต่ำตลอดแนวเสียง

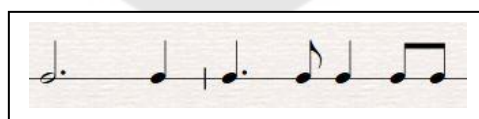
2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

จังหวะทำนองของเพลงจอย เบียบ นั้นมีจังหวะที่น่าสนใจดังนี้

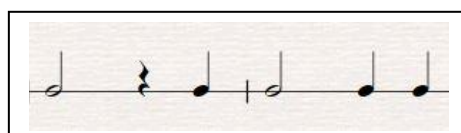
รูปแบบที่ 1 ในบทเพลงจอย เบียบ นั้นเป็นบทเพลงที่อยู่ในอัตราจังหวะ(Time signature)2/2 และมักจะใช้จังหวะจากโน้ตห้องก่อนหน้าในการขึ้นทำนอง ดังตัวอย่าง

รูปแบบที่ 2 ปรากฏในช่วงต้นเพลงโดยใช้โน้ตตัวขาว ตามด้วยโน้ตตัวดำและเซปต์ 1 ชั้นตามลำดับ

รูปแบบที่ 3 เป็นจังหวะที่ปรากฏในช่วงท้ายบทเพลง โดยเป็นท่อนที่ใช้สำหรับใช้แสดงการร้อง โดยเป็นการใช้จังหวะโน้ตตัวขาวและตัวดำ หรือ ตัวขาวและเซปต์ 1 ชั้น

จากการวิเคราะห์บทเพลงจวบ เบียบ ช่างต้นพบว่า เป็นบทเพลงที่มีทำนองและเนื้อร้องที่มีความลงตัวเป็นอย่างมาก ยิ่งได้มาทราบถึงความหมายของเพลง ยิ่งทำให้บทเพลงนี้มีความน่าสนใจเพิ่มขึ้น โดยบทเพลงจวบ เบียบ ที่มีการนำไปใช้ในพิธีงานแต่งงานเพื่อสร้างความสนุกสนาน และเป็นบทเพลงที่ผู้วิจัยได้เห็นความเปลี่ยนแปลง โดยชาวเกอฮอลด์จะนำทำนองจากบทเพลงจวบ เบียบ ไปผสมผสานกับดนตรีสังเคราะห์ที่ชาวเกอฮอลด์เองเป็นคนริเริ่ม ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นวิวัฒนาการของบทเพลงชาวเกอฮอลด์และเป็นสิ่งที่สะท้อนการพัฒนาและสืบทอดบทเพลงของชาวเกอฮอลด์ได้เป็นอย่างดี

3.2.5 เกลอ เรย

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ นาย กระจาน ปลิน

บันทึกโน้ตโดย ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

เกลอ เรย

กา ปรัง กริง เฮอ เกลอ เรย เกลอ เรย ต่า ต่า ต่า ต่า เจ้อ บอน เลอ

กา เขอะ เฮิบ เขอะ เฮอ เพอ นา เพอ นา เกลอ แน้ เรย รอ บอน เรอ การ แฮ เจย เปอ ถ่าน

แฮ เรอ เง เฮ่ม ร่า กัน ปราง กริง แฮ เรอ เง เฮ่ม ร่า ยัง ดู เอ แฮ เอน พัน

ชา ยัง ต่า เอ แฮ เอน พัน เนอ เมอ มัด เดอ

เง เป็น ดั่ง ดุล นัย เมอ มัด เดอ เง เป็น ดั่ง ดุล นัย

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

เพลงกลอ เรย หรือในความหมายภาษาไทยแปลว่าเพลงข้าวกลับบ้าน เป็นเพลงที่ในอดีตมักจะใช้ในช่วงเวลาเก็บเกี่ยว จนต่อมานายกระจัน ปลิน ได้นำทำนองที่ว่ามาพัฒนาโดยใส่เนื้อร้องที่เกี่ยวข้องกับบริบททางการเกษตร ให้มีความหมายมากขึ้น โดยนำเรื่องใกล้ตัว เช่น แม่น้ำ อาหาร นก หรือแม้แต่พระอาทิตย์ นำมาร้อยเรียงเป็นเนื้อเพลง ทำให้บทเพลงกลอ เรย ในปัจจุบันได้ถูกนำมาบรรเลงในงานปีใหม่ อย่างต่อเนื่อง

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

ฤดูแล้งกำลังจะมาถึงแล้วลองฟังเสียงนกที่มันส่งเสียงบอกให้เรา
 เอาข้าวที่เราเก็บเกี่ยวไว้มาใส่ถังให้เต็ม
 ใส่ให้เต็มเท่าไร ยิ่งดีเพราะสิ่งนี้จะทำให้ครอบครัวของเรามีแต่ความสุข
 เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว สิ่งนี้จะทำให้เรามีความสุขกับข้าวที่เราเก็บเกี่ยวมาได้
 ขอขอบคุณพระนन्दู ที่คอยมอบข้าวที่อุดมสมบูรณ์
 ขอขอบคุณพระที่ดูแลแม่น้ำ ทำให้เรามีน้ำได้ดื่ม
 ขอขอบคุณพระอาทิตย์ที่ให้แสงสว่างแก่เรา

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 19 ห้องและมีความเร็วปานกลาง (Allegro)

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

เพลงกลอ เรยมีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

1.5 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของบทเพลงกลอ เรย ได้ถูกถ่ายทอดผ่านเครื่องดนตรีในยุคสมัยใหม่ เช่น กีตาร์ เบส กลอง คีย์บอร์ด และเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอดัด

2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

กา ปรัง กรัง เฮอ เกลล เรย เกลล_เรย ต้า ต้า_ ต้า เจ้อ บอน เลอ กา เซอะ_เฮิบ เซอะ_เฮอ เพอ นา เพอ นา เกลล แน เรย

การดำเนินทำนองของบทเพลงมีท่อนที่สำคัญดังนี้

รูปแบบที่ 1 เป็นจากห้องที่ 1-5

ในรูปแบบที่ 1 นั้นจะเป็นทำนองที่ประกอบด้วยกัน 2 ทำนองคือในทำนองแรกทีห้อง 1-3 และ 3-5 โดยมีการเคลื่อนที่ของทำนองเหมือนกันในลักษณะการเคลื่อนที่ตามขั้น (Conjunct Motion) ต่างกันเพียงแค่คำร้องดังนี้

ห้องที่ 1-3

กา ปรัง กรัง เฮอ เกลล เรย เกลล_เรย ต้า ต้า_ ต้า

ห้องที่ 3-5

เจ้อ บอน เลอ กา เซอะ_เฮิบ เซอะ_เฮอ เพอ นา เพอ นา

รูปแบบที่ 2 จากห้องที่ 5-9

นา เกลล แน เรย รอ บอน เรอ กร แส เจย เปอ ถ่าน แส เรอ เจ เฮม ไร่ กัน ปรัง กรัง

รูปแบบที่ 2 เริ่มจากห้องที่ 5 ในจังหวะ 3-4 โดยใช้กระสวนจังหวะเดียวกัน โดยเริ่มจากเสียง E E F D และทำการลดเสียงลงคู่ 2 ในห้องที่ 6 และ 7 ตามลำดับ ส่วนในห้องที่ 8 และ 9 นั้นเป็นห้องเตรียมในการย้อนกลับไปยังห้องที่ 2 ใหม่อีกครั้ง

รูปแบบที่ 3 จากห้องที่ 10-11

เมื่อย้อนกลับไปห้องที่ 2 แล้ว ก็จะกลับมาบรรเลงห้องที่ 7 และเข้าทำนองในห้องที่ 10-11 ก่อนจะเปลี่ยนอารมณ์ของบทเพลงในห้องต่อไป

รูปแบบที่ 4 จากห้องที่ 11-19

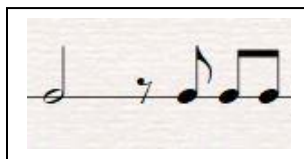
รูปแบบสุดท้ายเป็นรูปแบบที่ปรากฏอยู่ในตอนท้ายของบทเพลง โดยเป็นทำนองที่สามารถเปลี่ยนอารมณ์ของผู้ฟังได้เป็นอย่างดี โดยจะเป็นทำนองที่เคลื่อนที่ในลักษณะข้ามขั้น (Disjunct Motion) ให้ความรู้สึกที่แตกต่าง และจบโดยโน้ตเสียงหลักอย่างลงตัว

2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

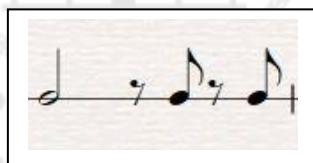
บทเพลงกลอ เรย มีจังหวะที่น่าสนใจ ดังนี้

รูปแบบที่ 1 พบในห้องที่ 1-3 เป็นจังหวะที่มีความถี่มากที่สุดเ็นบทเพลง โดยบทเพลงกลอ เรย จะใช้โน้ตในการเริ่มขึ้นทำนองจากโน้ตห้องก่อนหน้า ดังตัวอย่าง

รูปแบบที่ 2 พบในช่วงกลางบทเพลง โดยจะใช้โน้ตตัวขาวในการลากเสียง และต่อด้วยเข็บบีต 1 ชั้นดังนี้

รูปแบบที่ 3 มีลักษณะของจังหวะคล้ายกับรูปแบบที่ 2 แต่ต่างออกไปโดยในอัตราส่วนในจังหวะที่ 3-4 จะเป็นการเปลี่ยนเป็นการใช้โน้ตเข็บบีต 1 ชั้นในจังหวะยกทั้งคู่ดังนี้

จากการวิเคราะห์เพลงกลอ เรย พบว่าเป็นบทเพลงที่มีทำนองมาตั้งแต่อดีต จากการสอบถามนาย กระจัน ปลิน ได้ความว่าในสมัยก่อนชาวเกอฮอดัดมักจะมีบรรเลงเพลงกลอ เรย ในระหว่างเกี่ยวข้าว ด้วยเครื่องดนตรีเตอลิ่งและซิงอย่างสนุกสนาน และยังมีการถ่ายทอดบทเพลงกลอ เรย จากรุ่นสู่รุ่น จนถึงปัจจุบัน อีกทั้งชาวเกอฮอดัดยังมีความเชื่อมาตั้งแต่อดีตว่า เมื่อบรรเลงบทเพลงกลอ เรย แล้วจะทำให้เกิดความอุดมสมบูรณ์ของข้าวและการเก็บเกี่ยว เหตุนี้จึงทำให้ชาวเกอฮอดัดจึงนิยมนำบทเพลงกลอ เรย มาบรรเลงอยู่ตลอดเวลา อีกทั้งลูกหลานของนายกระจัน ปลิน ยังได้นำบทเพลงกลอ เรยมาพัฒนา โดยการนำเครื่องดนตรีสากล มาบรรเลงร่วมเพื่อสร้างสีสัน อีกทั้งยังนำเนื้อร้องที่แต่งโดยนายกระจัน ปลิน มาผนวกเข้ากับเครื่องดนตรีในสมัยนิยมได้เป็นอย่างดี

3.2.6 ยัง เกอเบ้อ แอ เดอห์

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ หลุย เกอเซียน

บันทึกโน้ตโดย ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ยัง เกอเบ้อ แอ เดอห์

เบ้อ ราย โย ยัง_เดน เกิน_ อัน ดุล เนอม เดล เกอ เบ้อ เด็ดเมอเซอร์ เกอ เบ้อ ยัง เยอะ

7
ราย เออ ชาย_บิล เกิล_ เกอ เบ้อ กัน ลาม_อัน ลอด กุง ดุล เจง เซน นอ ตาม กุง_ซอง ดวง เกลอ

14
อ่าน ลอด กัน ตาม เตี้ย เดลม มาระ เกอ เบ้อ ยัง เดย กอม ดรอป รอ นุ่ยห์ โด_

20
อัน เกอ เบอ นะเอิม กริส_ โด อะเย เจ รอ มา ราย เก_ อัน

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

บทเพลงยัง เกอเบ้อ แอ เดอห์เป็นบทเพลงที่ชาวเกอฮอลแลนด์ใช้ในงานศาสนาเท่านั้น และยังมีบทสวดที่ใช้ในเวลาเช้าโบสถ์อยู่ตลอดเวลา โดยในปัจจุบันชาวเกอฮอลแลนด์นับถือศาสนาคริสต์นิกายคาทอลิก จะมีบทเพลงที่ใช้ร้องเพื่อบอกต่อพระผู้เป็นเจ้าในพิธีทางศาสนา จากการสอบถาม นาย เรอ จำ มาร์ค ได้เล่าให้ฟังว่าเพลงยัง เกอเบ้อ แอ เดอห์ นั้นมีมานานแล้ว โดยน่าจะเข้ามาพร้อมกับชาวฝรั่งเศสที่นำศาสนาเข้ามายังเมืองดาลัดและตั้งแต่นั้นจำความได้ พ่อแม่ก็หัดให้ตนร้องเพลงนี้

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

ตั้งแต่อดีตพระเจ้าให้ความรักกับฉัน เป็นแค่คำเดียวแต่มีความหมายยิ่งใหญ่
ในใจ

เราจึงตอบแทนโดยการรักพระเจ้าไปตลอดชีวิต โดยไม่เปลี่ยนแปลง
ความรักนั้นได้นำพาฉันไปในทุกๆ ก้าวที่ฉันเลือกได้อย่างสวยงามและฉันเชื่อว่า
มันจะพาฉันไปได้

ความรักของพระเจ้าถูกเติมเต็มในหัวใจของฉัน ความรักของพระเจ้าจะชนะทุก
สิ่งในใจฉัน

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 24 ห้องและความเร็ว
ของบทเพลงอยู่ในความเร็วที่ค่อนข้างช้า (Larghetto) พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

เพลง ยัง เกอเบ็อ แอ เดอห์ มีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

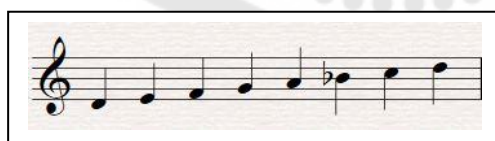
1.4 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของบทเพลง ยัง เกอเบ็อ แอ เดอห์ คือการใช้เครื่องดนตรีเตอลิ่งกับ
ชอกกอ ในการบรรเลงทำนองและจังหวะ

2. องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมี
รายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

การดำเนินทำนองของบทเพลงมีท่อนที่สำคัญดังนี้

รูปแบบที่ 1 จากห้องที่ 1-8

รูปแบบที่ 1 เป็นการดำเนินทำนองในลักษณะข้ามชั้น (Disjunct Motion) เริ่มจากการขึ้นทำนองร้องในจังหวะที่ 2 ของห้องแรก

รูปแบบที่ 2 จากห้องที่ 9-16

รูปแบบที่ 2 นั้นเป็นทำนองที่มีการเริ่มท่อนคล้ายกับรูปแบบแรกเพียงแต่มีการเปลี่ยนทำนองใช้ช่วงท้ายในห้องที่ 14-16 เพื่อเตรียมเปลี่ยนรูปแบบทำนองต่อไป

รูปแบบที่ 3 จากห้องที่ 17-24

รูปแบบที่ 3 เป็นท่อนสุดท้ายของบทเพลง โดยเป็นท่อนที่มีความน่าสนใจในการปรับเปลี่ยนทำนองที่ไม่เหมือนกับสองแบบแรก โดยเป็นการเคลื่อนที่ของทำนองในแบบข้ามชั้น (Disjunct Motion) เช่นเดียวกันจนจบทำนอง

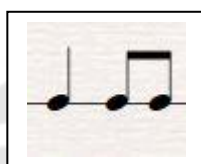
2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

จังหวะของบทเพลงยังเกอเบือ แอ เดอห์ มีจังหวะที่น่าสนใจดังนี้

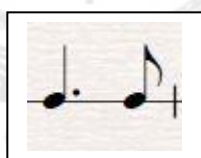
รูปแบบที่ 1 เกิดห้องที่ 2 ซึ่งมีจังหวะที่พบบ่อยครั้งในบทเพลง ยัง เกอเบือ แอ เดอห์ นี้โดยใช้อัตราส่วนเชบิต 1 ขึ้นกับ 2 ขึ้นตามลำดับ

รูปแบบที่ 2 เกิดในห้องที่ 11 โดยเป็นโน้ตที่ผู้ประพันธ์ใช้ดำเนินทำนองต่อจากรูปแบบที่ 1 เป็นการเปลี่ยนจากอัตราส่วนโน้ตเซปต์เป็นโน้ตตัวดำในจังหวะหนักและเซปต์ 1 ชั้นในจังหวะเบา

รูปแบบที่ 3 เป็นรูปแบบของจังหวะต่อเนื่องจากรูปแบบที่ 1-2 โดยเป็นอัตราส่วนโน้ตคล้ายกับรูปแบบที่ 2 แต่ในจังหวะหนักเปลี่ยนเป็นโน้ตตัวดำประจูดและจังหวะเบาบรรเลงแต่โน้ตในจังหวะยก

จากการศึกษาเพลงยัง เกอเบ้อ แอ เดอห์พบว่า เป็นเพลงที่มีการถ่ายทอดคำร้องที่มาจากคำสอนในเรื่องของศาสนา ในแบบรุ่นสู่รุ่น โดยมีการจดบันทึกคำสอนที่ว่ามาตั้งแต่อดีต โดยบทเพลงจะเป็นทำนองที่มีความเรียบง่ายและใช้อัตราจังหวะที่ช้า จึงทำให้บทเพลงยัง เกอเบ้อ แอ เดอห์ มีความสำคัญในพิธีทางศาสนาชาวเกอฮอลัดเป็นอย่างมาก

3.2.7 ท้ม ป้าย บั๊ป ย้ง

1.องค์ประกอบภายนอก

ผู้ประพันธ์ หลุย เกอเซียน

บันทึกโน้ตโดย ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์

ท้ม ป้าย บั๊ป ย้ง

จง เรอ ไม เออ บั๊ป เตอ ดวง ไม ต้ม บอ เจง โต เตี้ย ดุล เนีย บอ เจง

6 ขอ เตย เยอ เกอ ยา มา เอ รอ เกอ เอน เมอ ตา เจอะ ท้ม ป้าย

11 สะ นัน เมย เตียง บัน เรอ เมย เต้ม เมอ เกอ นับ เกอ นิวร มา เต้ม เก็ด เกิน เกอ เปอ

1.1 ประวัติความเป็นมาของบทเพลง (Historical background)

เพลง ท้ม ป้าย บั๊ป ย้ง เป็นอีกเพลงที่ผู้วิจัยได้พบอยู่ในพิธีทางศาสนาของชาวเกอฮอลัด ที่ใช้ในพิธีทางศาสนา โดยใช้เป็นการร้องต่อพระเจ้าไม่ว่าจะเป็นพิธีทางศาสนาที่มีความสำคัญหรือในเวลาเข้าโบสถ์ทุกๆ สัปดาห์ โดยเพลงท้ม ป้าย บั๊ป ย้ง เป็นอีกเพลงที่นาย เรอจำ มาร์คได้เล่าให้ฟังว่าเป็นเพลงที่มีมานานตั้งแต่ตนยังจำความได้ และมักจะร้องต่อกับบทเพลงทางศาสนาอื่นๆ

1.2 ความหมายของบทเพลง (Meaning)

พระเจ้าผู้ยิ่งใหญ่ เป็นผู้สร้างฟ้า ดิน โลกเนรมิต ทุกๆสิ่งทุกอย่างให้แก่ฉัน
 ครบทุกสิ่งในชีวิตฉันต้องการ
 ขอพระองค์ทรงพระเจริญ
 พระเจ้าผู้เป็นทุกสิ่ง มีทั้ง อำนาจ ปาฏิหาริย์ และสร้างคำว่ารักให้กับฉัน

1.3 โครงสร้างและรูปแบบ (Form & Structure)

โครงสร้างของบทเพลงเป็นแบบ เอกบท (Unitary) จำนวน 16 ห้องและมีความเร็ว
 ค่อนช้า(Larghetto)

1.4 พื้นผิวของบทเพลง (Texture)

เพลง ทัม ป้าย บ๊ีบ ยัง มีลักษณะพื้นผิวที่มีแนวทำนองเดียว (Monophonic)

1.5 สื่อสร้างเสียง (Medium)

สื่อสร้างเสียงของบทเพลง ทัม ป้าย บ๊ีบ ยัง คือการใช้เครื่องดนตรีเตอลิ่งกับซอกอ
 ในการบรรเลงทำนองและจังหวะ

2.องค์ประกอบภายใน

เป็นการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงรายละเอียดในเชิงดุริยางคศิลป์ของบทเพลง โดยมี
 รายละเอียดดังนี้

2.1 กลุ่มเสียง (Tone set & scales)

2.2 การดำเนินทำนอง (Melodic Contour)

การดำเนินทำนองของบทเพลงมีท่อนที่สำคัญดังนี้

รูปแบบที่ 1 จากห้องที่ 1-9

จอง เรอ ไม เออ บ๊ีบ เตอ ดวง ไม ต้ม บอ เจง โด เตี้ย ตล เนี้ย บอ เจง เซอ เคย เยอ เกอ ยา มา เอ รอ เกอ เอน เมอ ตา เจอะ

ในรูปแบบที่ 1 นั้นจะประกอบไปด้วยท่อนที่สำคัญๆต่างๆ 4 ท่อนโดยมีการ
 เคลื่อนทำนองแบบซ้ำเสียง(Repetition) โดยแบ่งเป็นท่อนจากคำร้องดังนี้

ที่ 3-4

ท่อนที่ 1 อยู่ในห้องที่ 1-3 เป็นการเริ่มทำนองร้องจากห้องห้องที่ 1 ในจังหวะ

1 2 3
จง เรอ ไม เออ บั๊ป เตอ ดวง

ท่อนที่ 2 อยู่ในห้องที่ 3-5

ทั้ม ป้าย
4 5
ไม ตั้ม บอ เจง โด เตี้ย ตล เนี้ย

ท่อนที่ 3 จากห้องที่ 5-7

ทั้ม ป้าย
5 6 7
บอ เจง เซอ เตย เยอ เกอ ยา

ท่อนที่ 4 จากห้องที่ 7-9

ทั้ม ป้าย
7 8 9
มา เอ รอ เกอ เอน เมอ ตา เจอะ

รูปแบบที่ 2 จากห้องที่ 10-16 ดังนี้

ทั้ม ป้าย
10 11 12 13 14 15 16
ทั้ม ป้าย สะ นัน เมย เตยง บัน เรอ เมย เต้ม เมอ เกอ นัน เกอ นัวร์ มา เต้ม เกิด เกิน เกอ เบอ

ในรูปแบบที่ 2 จะมีลักษณะการดำเนินทำนองแบบซ้ำเสียงเหมือนในรูปแบบที่ 1 โดยแบ่งเป็นท่อนได้อีก 3 ท่อนตามคำร้องดังนี้

ท่อนที่ 1 จากห้องที่ 10-12 โดยเป็นการเริ่มท่อนด้วยจังหวะที่ 3-4 และเริ่มเป็นเสียงผสมในห้องที่ 11 ดังนี้

ท่อนที่ 2 จากห้องที่ 12-14

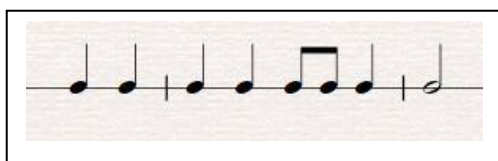
ท่อนที่ 3 จากห้องที่ 14-16 โดยเป็นท่อนที่จบเพลง

2.3 จังหวะของทำนอง (Melodic Rhythm)

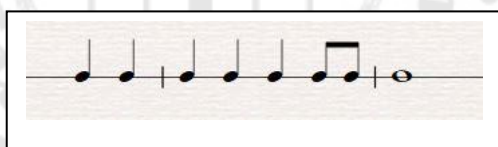
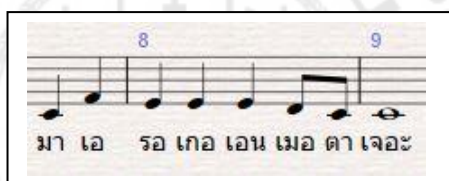
จังหวะของเพลงท้ม ป้าย บ๊ีบ ยัง มีความน่าสนใจอยู่หลายรูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ 1 เกิดในห้องที่ 1-3 โดยมีอัตราจังหวะที่ใช้คือหยุดใน 2 จังหวะแรก ตามด้วยโน้ตตัวดำ 2 ตัวเพื่อนำเสียงเข้าห้องถัดไป

รูปแบบที่ 2 เป็นจังหวะที่มีลักษณะเหมือนจังหวะในแบบแรก แต่มีความแตกต่างกันในจังหวะที่ 3-5 โดยเป็นการเปลี่ยนกลับมาใช้เข็บบิต 1 ขึ้นกับโน้ตตัวดำ

รูปแบบที่ 3 เป็นท่อนที่จบด้วยอัตราส่วนของโน้ตตัวกลมเพื่อลากเสียงเข้าท่อนต่อไป ดังนี้

จากการศึกษาเพลงทัม ป้าย บั๊ป ยัง พบว่า เป็นเพลงที่มีความสำคัญอีกเพลงหนึ่งในพิธีทางศาสนาของชาวเกอฮอลัด โดยผู้วิจัยได้มีโอกาสเข้าไปสัมผัสกับพิธีการทางศาสนา และได้พบกับเพลงทัม ป้าย บั๊ป ยังจึงเกิดความสนใจขึ้น เลยเข้าไปสอบถามกับนาย เรอ จำ มาร์ค ที่เป็นนักดนตรีได้ความว่าบทเพลงทัม ป้าย บั๊ป ยัง เป็นบทเพลงที่ชาวเกอฮอลัดมักใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเช่นเดียวกันกับเพลงยัง เกอเบ้อ แอ เดอห์ โดยเป็นบทเพลงที่มีมาตั้งแต่อดีตเช่นเดียวกัน และได้มีการนำเครื่องดนตรีต่างๆ เช่นเตอลิ่งและซอ กอ มาบรรเลง แต่เมื่อเวลาผ่านไปหลังจากชาวเกอฮอลัดได้รับวัฒนธรรมจากชาวฝรั่งเศสจึงได้นำเครื่องดนตรีสากลเช่น คีย์บอร์ด มาร่วมบรรเลงด้วย อีกทั้งยังมีการนำวิธีร้องประสานเสียงมาช่วยเพื่อเพิ่มสีสันให้บทเพลงได้เป็นอย่างดี

3.3 บทเพลงสำหรับพิธีกรรม

บทเพลงพิธีกรรมของชาวเกอฮอลด์คือ บทเพลงที่ถูกนำมาบรรเลงและขับร้องในพิธีกรรมนั้นๆ โดยบทเพลงที่จะกล่าวต่อไปนี้เป็นบทเพลงที่ทำการวิเคราะห์แล้วในเรื่องของบทเพลงบรรเลงและบทเพลงขับร้อง ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาแยกเป็นหัวข้อต่างๆเพื่อให้เกิดความเข้าใจเพิ่มขึ้น ว่าชาวเกอฮอลด์นั้นมีบทเพลงที่ใช้ในพิธีกรรมเฉพาะของตนดังนี้

3.3.1 งานแต่งงาน

บทเพลงที่ใช้ในงานแต่งงานของชาวเกอฮอลด์ ที่นิยมเป็นอย่างมากมีด้วยกัน 2 บทเพลงคือบทเพลงจวย เบียบ ที่ได้ทำการวิเคราะห์ไปแล้วในหัวข้อบทเพลงขับร้อง ซึ่งอยู่ในหน้า 192 โดยชาวเกอฮอลด์จะนิยมนำมาบรรเลงในช่วงแรกของงานแต่งงาน อีกทั้งยังมีจังหวะเป็ป ตา จุน ที่จะนำขบวนจากบ้านเจ้าสาวไปยังบ้านของฝ่ายชายและเพลงเป็ป ตา จุน ก็ได้วิเคราะห์ไปแล้วเช่นกันในบทเพลงบรรเลงในหน้า 156

3.3.2 งานปีใหม่

งานปีใหม่ของชาวเกอฮอลด์นั้นมีความสนุกสนาน โดยชาวเกอฮอลด์จะถือเป็นวันฉลองที่ใหญ่ในรอบปี โดยจะนำอาหารและสิ่งที่มีอยู่มาแบ่งกัน โดยในพิธีจะมีวงซิงโป บรรเลงจังหวะบาจอ ที่ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แล้วในหน้าที่ 161 อีกทั้งยังมีบทเพลงขับร้องคือเพลงเกลอ เรย ที่จะถูกบรรเลงในงานปีใหม่อยู่ตลอด ซึ่งเป็นบทเพลงที่มีทำนองและจังหวะที่น่าสนใจ โดยผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์แล้วในหน้าที่ 197

3.3.3 งานพิธีทางศาสนา

พิธีทางศาสนาของชาวเกอฮอลด์นั้น ถือเป็นพิธีที่มีความศักดิ์สิทธิ์ และชาวเกอฮอลด์ทุกคนจะพยายามมาเข้าโบสถ์อย่างสม่ำเสมอ โดยในเวลาที่อยู่ในโบสถ์นั้นชาวเกอฮอลด์จะมีบทเพลงที่ใช้ขับร้องอยู่ตลอด โดยผู้วิจัยได้นำมาเสนอในวิจัยเล่มนี้ด้วยกัน 2 บทเพลงคือ บทเพลงยัง เกอเบ้อ แอ เดอห์ ในหน้า 202 และบทเพลงทัม ป้าย บั๊ ยัง ในหน้า 206

3.3.4 งานศพ

งานศพของชาวเกอฮอลด์นั้น มีการบรรเลงจังหวะทูป แทป แทปมาตั้งแต่สมัยอดีต โดยชาว เกอฮอลด์จะใช้วงซิงโป ในการเดินนำขบวนจากบ้านผู้ตายไปยังหลุมฝัง โดยเป็นจังหวะที่ช้าและมีความโศกเศร้าอยู่ในจังหวะดังที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ไปแล้วในหน้าที่ 166

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องดนตรีของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด ประเทศเวียดนาม เป็นการศึกษาดนตรีของชาวเกอฮอลด์ รวมถึง ศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน โดยมีการดำเนินการวิจัยตาม ความมุ่งหมายดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม
2. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ทางดนตรีของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม
3. เพื่อวิเคราะห์บทเพลงในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม

ความสำคัญของงานวิจัย

ชาวเกอฮอลด์เป็นกลุ่มชนที่มีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตในปัจจุบัน รวมไปถึงบริบททางดนตรีเช่น เครื่องดนตรี นักดนตรี และบทเพลง ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความเข้มแข็งของชาติพันธุ์ของชาวเกอฮอลด์ได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการได้ศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชาวเกอฮอลด์ รวมไปถึงบริบทด้านดนตรี จึงทำให้เห็นถึงการอนุรักษ์ชาติพันธุ์ของตนให้คงอยู่ถึงปัจจุบัน โดยแบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1. เพื่อให้ทราบถึงประวัติความเป็นมาของชาวเกอฮอลด์ รวมไปถึงสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบัน
2. เพื่อให้ทราบถึงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม
3. เป็นการศึกษาบทเพลงของชาวเกอฮอลด์ ในรูปแบบต่างๆ รวมไปถึงบทเพลงในวัฒนธรรมที่ชาวเกอฮอลด์ยังคงใช้บรรเลงอยู่ในปัจจุบัน

วิธีดำเนินงานวิจัย

ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินงานด้วยวิธีวิจัยเชิงคุณภาพรวมทั้งการลงพื้นที่เพื่อนำมาศึกษาประเด็นตามความมุ่งหมาย ดังนี้

การศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ โดยมีการศึกษาค้นคว้า ข้อมูลจากเอกสารตำรา ที่เกี่ยวข้อง สืบหาข้อมูลเบื้องต้น และลงภาคสนาม

การเตรียมการลงภาคสนาม

เมื่อผู้วิจัยได้รู้ถึงตำแหน่งในการลงพื้นที่ จึงได้ออกแบบการสัมภาษณ์แบบทางการ โดยมีแบบสอบถามที่ประเมินจากหัวข้อตามที่ต้องการ

การดำเนินการ

ผู้วิจัยได้วิธีการดำเนินการในการเก็บข้อมูลตามความมุ่งหมายของงานวิจัย โดยในแต่ละหัวข้อนั้นผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสังเกต สอบถาม และได้มีการตรวจสอบความถูกต้องจากชาวเกอฮอลด์โดยตรงและนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงและดำเนินการวิเคราะห์ต่อไป

การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ผู้วิจัยได้ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการกับชาวเกอฮอลด์ที่พบเจอ และใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ สำหรับคำถามที่ตั้งไว้ตามจุดประสงค์กับนักดนตรีที่ปรากฏในงานวิจัยครั้งนี้

การ Focus Group

เมื่อลงพื้นที่และเก็บข้อมูลจากภาคสนาม ในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยได้ดำเนินการทำ Focus Group กับนักดนตรีชาวเกอฮอลด์ รวมไปถึงผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมและวัฒนธรรม รวมถึงองค์ความรู้ทางดนตรีของชาว เกอฮอลด์โดยมีวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ไม่มีโครงสร้าง และการอภิปรายแสดงความคิดเห็น

การสังเกตแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้มีโอกาสร่วมบรรเลงเพลงต่างๆของชนเผ่าเกอฮอลด์และบรรเลงเครื่องดนตรี ซอ กอ ที่ได้รับการถ่ายทอดการเล่นดนตรีจากนายปาดิง ป้อห์

การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูล บริเวณหมู่บ้านชนเผ่าเกอฮอลด์และบริเวณโดยรอบภูเขาตั้งเบียง ซึ่งเป็นที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลด์ โดยใช้การสังเกตการณ์ จากชาวบ้านหรือนักดนตรีที่ผู้วิจัยพบเจอ

สรุปผลการวิจัย

ข้อ 1. ผลจากการศึกษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมในปัจจุบันของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม

1.1 สภาพสังคมของชาวเกอฮอลด์

สภาพสังคมของชาวเกอฮอลด์ในปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากอดีตอย่างเห็นได้ชัด โดยในอดีตนั้นชาวเกอฮอลด์ยังไม่ได้มีการติดต่อกับบุคคลภายนอกจึงยังคงยึดถือความเชื่อและการปฏิบัติตามๆกันมา แต่ในช่วงที่ฝรั่งเศสได้เข้ามามีบทบาทและได้ใช้เมืองดาลัดเป็นที่พักตากอากาศนั้น ฝรั่งเศสได้นำความรู้และการใช้ชีวิตในรูปแบบตะวันตกเข้ามาเผยแพร่ ทำให้ชาวเวียดนามรวมถึงชาวเกอฮอลด์เริ่มทำตาม จึงทำให้ในปัจจุบัน ได้มีการผสมผสานรูปแบบวิถีชีวิตในแบบดั้งเดิมและแบบสมัยใหม่ในบริบทต่างๆของชาวเกอฮอลด์ดังหัวข้อที่น่าสนใจต่อไปนี้

1.1.1 วิถีชีวิตของชาวเกอฮอลด์

ชาวเกอฮอลด์นั้นเป็นกลุ่ม ที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดในเมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม โดยเป็นกลุ่มชนที่มีประวัติอันยาวนานแต่ยังคงรักษาวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมผสมผสานกับวิถีชีวิตในแบบสมัยใหม่ได้อย่างลงตัว โดยในปัจจุบันชาวเกอฮอลด์ ยังแบ่งตนเองออกเป็น 5 กลุ่มใหญ่คือชาวเกอฮอลด์จิล, ชาวเกอฮอลด์สะเว, ชาวเกอฮอลด์หม่าและชาวเกอฮอลด์ ทั้งสี่กลุ่มนี้ยังคงอาศัยอยู่ในแถบภูเขาสูงแต่มีกลุ่มสุดท้ายคือ เกอฮอลด์เมอนง ซึ่งอาศัยอยู่แถบจังหวัดดักลัก โดยกลุ่มเมอนงนี้ได้แยกออกไปเหตุจากความขัดแย้งและแย่งชิงอำนาจกัน เมื่อพ่ายแพ้จึงได้อพยพย้ายถิ่นฐานไป

1.1.2 สภาพบ้านเรือน

สภาพบ้านเรือนของชาวเกอฮอลด์จะมีความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย ซึ่งในอดีตลักษณะของบ้านทั่วไปจะเป็นบ้านชั้นเดียว มีการยกสูงจากพื้นดินเล็กน้อย โดยชาวเกอฮอลด์จะมีการเตรียมการอย่างน้อย 1 ปีเริ่มจากการวางแผนกำหนดขนาดสัดส่วนของบ้านให้เหมาะสมกับพื้นที่ และลักษณะการมุงหลังคาจากการศึกษาพบว่าลักษณะบ้านที่อยู่อาศัยของชาวเกอฮอลด์จะมีรูปแบบผสมผสาน สามารถแบ่งออกได้ 4 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 สภาพที่อยู่อาศัยช่วงเป็นชนเผ่าเร่ร่อน

ระยะที่ 2 สภาพที่อยู่อาศัยเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากการแบ่งแยกกลุ่ม โดยจะอยู่อาศัยรวมกันเป็นกลุ่มใหญ่อยู่กันหลายครอบครัว รูปแบบของที่พักอาศัยจึงมีลักษณะยาวต่อเนื่องกันไปเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า

ระยะที่ 3 สภาพที่อยู่อาศัยในช่วงนี้ลักษณะที่พักอาศัยจะแยกออกจากกลุ่มเป็นครอบครัวเดียว

ระยะที่ 4 สภาพที่อยู่อาศัยในแบบปัจจุบัน โดยเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงตามความเจริญและอิทธิพลของฝรั่งเศส

1.1.3 การศึกษา

การศึกษาของชาวเกอฮอลันดในปัจจุบันได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเนื่องมาจากพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับเหมือนการศึกษาทั่วไปโดยเด็กที่อายุตามเกณฑ์นั้นผู้ปกครองต้องมีหน้าที่ส่งบุตรหลานไปเรียนโรงเรียนใกล้บ้าน โดยปัจจุบันชาวเวียดนามได้แบ่งลักษณะของการจัดการศึกษาไว้ 5 แบบคือ

1. การศึกษาระดับก่อนเข้าประถมศึกษา
2. การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาภาคบังคับรวม 5 ปี
3. การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีพ ซึ่งสามารถเทียบเคียงกับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายได้
4. การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็นระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี โท และเอก
5. การศึกษาต่อเนื่อง เป็นการศึกษสำหรับประชาชนที่พลาดโอกาสการศึกษาในระบบสายสามัญและสายอาชีพ

1.1.4 การประกอบอาชีพ

อาชีพของชาวเกอฮอลันดในอดีตจะทำนา ทำไร่ข้าวโพด มันเทศ เผือก เลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อเป็นอาหารของครอบครัว การทำนา การปลูกพืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ ปลูกผลไม้และทำไร่เลื่อนลอย ไว้สำหรับเลี้ยงชีพอีกทั้งยังปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเอง รวมไปถึงการทอผ้าอีกด้วย แต่ในปัจจุบันชาวเกอฮอลันดมีการทำการเกษตรในรูปแบบใหม่ๆโดยพัฒนาเป็นพืชเกษตรกรรมมากขึ้น เช่นการปลูกกาแฟ ดอกทานตะวันดอกกุหลาบและดอกชบาอาร์ทิโชค

1.2 วัฒนธรรมของชาวเกอฮอลันด

วัฒนธรรมของชาวเกอฮอลันด นั้น ยังเป็นสิ่งที่มีความน่าสนใจ โดยจากศึกษาพบว่าชาวเกอฮอลันดยังคงมีวัฒนธรรมในแบบดั้งเดิม ที่มีการผสมผสานกับวัฒนธรรมในแบบสมัยใหม่ได้อย่างลงตัว เช่นศาสนา พิธีกรรม รวมไปถึงที่มาของภาษา การแต่งกาย และอาหารที่ยังคงสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ ดังนี้

1.2.1 ศาสนาและความเชื่อ

สมัยก่อนชาวเกอฮอลันดมีความเชื่อเรื่องพระในใจ หรือที่ชาวเกอฮอลันดเรียกว่าพระนดู โดยเชื่อว่าเป็นพระผู้สร้างโลก แต่หลังจากที่ฝรั่งเศสเข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของชาวเก

อฮอลัด ก็ได้นำศาสนาต่างๆเข้ามาเผยแพร่ให้ทุกคนเกอฮอลัดเองและกลุ่มชนต่างๆเปลี่ยนแปลงตาม จนปัจจุบันชาวเกอฮอลัดส่วนใหญ่จะเปลี่ยนการนับถือเป็นศาสนาคริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก

1.2.2 พิธีกรรมต่างๆ

ในส่วนของพิธีกรรมของชาวเกอฮอลัดพบว่าในปัจจุบัน พิธีกรรมต่างๆได้สูญหายไปกาลเวลาและการเปลี่ยนตามความเชื่อ อีกทั้งผู้รู้ชั้นตอนของพิธีกรรมดังกล่าวมีเหลือน้อยเต็มที จึงยากที่จะทำให้อุบัติตามพิธีกรรมดั้งเดิม ดังนั้นในปัจจุบันจึงมีเพียงแค่รูปถ่ายจากอดีตและเรื่องเล่าที่บอกต่อกันว่าพิธีกรรมเหล่านั้นนั้นเคยมีอยู่จริง

1.2.3 ภาษา

ภาษาของชาวเกอฮอลัดแต่เดิม ไม่มีภาษาเขียนเป็นของตนเอง มีเพียงภาษาพูดที่ใช้ติดต่อสื่อสารกันเท่านั้น จนกระทั่งเริ่มมีการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนสินค้าและขายของ จึงทำให้ชาวเกอฮอลัดได้รับอิทธิพลทางภาษาเขียนมาจากชนชาติต่างๆจนกระทั่งในช่วงประมาณ 100 ปีก่อน ชาวฝรั่งเศสเข้ามามีอิทธิพลครอบครองประเทศเวียดนาม จึงได้มีการเผยแพร่ทั้งศาสนา และภาษา โดยภาษาเขียนของชาวฝรั่งเศสได้เข้าถึงกลุ่มชาวเกอฮอลัดผ่านทางนักบวชที่มาเผยแพร่ศาสนา ทำให้ชาวเกอฮอลัดเรียนรู้ที่จะใช้ภาษาเขียนแบบฝรั่งเศสมาจนถึงปัจจุบัน แต่ในรูปแบบของภาษาเขียนได้มีการผันเสียงหรือวรรณยุกต์ที่แตกต่างกับภาษาฝรั่งเศสต้นฉบับ และภาษาเวียดนาม เนื่องจากการผสมผสานทางภาษาจากทั้งฝรั่งเศส ฮินดี และภาษาจีน ที่ถูกนำมาปรับใช้กลายเป็นภาษาเกอฮอลัดในปัจจุบัน

1.2.4 การแต่งกาย

เครื่องแต่งกายของชาวเกอฮอลัด เริ่มมาจากที่ผู้หญิงจะนิยมการทอผ้าเพื่อใช้ในครอบครัว โดยการสวมเครื่องแต่งกายจะมีรูปแบบต่างกันระหว่างหญิงกับผู้ชาย คือผู้หญิงชาวเกอฮอลัด จะสวมใส่กระโปรงยาว เสื้อเอวสั้น ส่วนผู้ชายชาวเกอฮอลัดจะสวมใส่เสื้อแขนสั้น และผ้าคลุมศีรษะ ซึ่งในส่วนของผู้ชายจะมีลักษณะการแต่งกายอยู่ 2 แบบคือสำหรับคนธรรมดาทั่วไปจะใส่ชุดที่ เรียกว่า ตรอน ซึ่งเป็นลักษณะของผ้าที่ไม่มีลวดลายและแบบที่สองคือจะใช้สำหรับผู้ที่ม้อำนาจในครอบครัว หรือผู้นำหมู่บ้าน โดยจะมีความแตกต่างคือจะมีลวดลายของการปักบนผ้าจำนวนมากและสีสันทันที่มากกว่าปกติ

1.2.5 อาหาร

อาหารของชาวเกอฮอลัดในอดีตนั้นส่วนใหญ่จะได้จากการเก็บของป่าเป็นวัตถุดิบหลักและมีการปลูกพืชพรรณไม้ ดอกไม้ พืชสมุนไพรต่างๆ มีการทำไร่ ทำนา เลี้ยงสัตว์ เช่น เป็ด ไก่ หมู ควาย ไข่เป็นอาหารด้วยโดยอาหารของชาวเกอฮอลัดนั้นจะคำนึงถึงคุณประโยชน์ต่อร่างกาย เช่น ให้พลังงาน บำรุงร่างกายช่วยให้สุขภาพแข็งแรงและต้องสามารถเก็บรักษาได้นาน

อาหารไว้ได้เมื่อออกไปทำงานในป่าเขา อีกทั้งยังทำง่ายและสะดวก ดังนั้นชาวเกอฮอลด์จึงมีภูมิปัญญาในการทำอาหารและวิธีเก็บรักษาอาหารไว้ให้นานเป็นอย่างดี จากการลงพื้นที่ผู้วิจัยได้พบว่าชาวเกอฮอลด์ยังนิยมกินอาหารสืบทอดภูมิปัญญาจากอดีตอยู่และยังคงอนุรักษ์ความรู้วิธีการเก็บรักษาอาหารได้เป็นอย่างดี รวมไปถึงไวน์ที่ยังคงมีให้เห็นในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลด์ในปัจจุบัน โดยอาหารหลักของชาวเกอฮอลด์มีดังนี้

1. เบียงปรง เป็นอาหารชนิดหนึ่งที่มีลักษณะคล้ายกับข้าวหลามของไทย
2. บาง สราด กา เป็นอาหารที่มีความเรียบง่ายที่คล้ายแกงจืดหน่อไม้ดอง
3. เบียบเกิลโตเปริน เป็นอาหารที่มีลักษณะคล้ายกับแกงเขียวของไทย
4. เบียบเลือ ฮา เป็นอาหารที่มีลักษณะคล้ายกับแกงจืดผักกวม
5. เทรอเน็ม เป็นไวน์ชนิดหนึ่งของชาวเกอฮอลด์

ข้อ 2. ผลจากการศึกษาองค์ความรู้ทางดนตรีของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมต่ง ประเทศเวียดนาม

2.1 เครื่องดนตรี

ชาวเกอฮอลด์มีความเชื่อว่ามนุษย์ต้องอยู่กับธรรมชาติและต้องรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับธรรมชาติจึงจะสามารถนำสิ่งต่างๆจากธรรมชาติมาดำรงชีวิตต่อไปได้ เหตุนี้เอกลักษณ์ของเครื่องดนตรีชาวเกอฮอลด์จึงมีความสอดคล้องกับธรรมชาติ โดยชาวเกอฮอลด์ได้สร้างเครื่องดนตรีขึ้นมาจากความรู้ และภูมิปัญญาที่มีโดยการหยิบจับวัสดุจากธรรมชาติที่อยู่รอบตัวไม่ว่าจะเป็นหิน เหล็ก ไม้ไผ่ หรือเขาสัตว์นำมาทำเป็นเครื่องดนตรีต่างๆ อีกทั้งชาวเกอฮอลด์ยังมีความสามารถในด้านการนำเครื่องดนตรีที่ตนมีอยู่มาบรรเลงให้เกิดเสียงที่เป็นเอกลักษณ์และนำมาใช้ในโอกาสต่างๆได้เป็นอย่างดีเช่น

2.1.1 กองโล๊ะ

กอง โล๊ะซึ่งคำว่าโล๊ะหมายถึงหิน เครื่องดนตรีชนิดนี้เป็นเครื่องดนตรีที่ถูกค้นพบในปี ค.ศ.1950 ในเวียดนามตอนใต้ซึ่งแต่ละชุดมีหินเรียงกันจำนวน 5-8 แท่ง แต่ในปัจจุบัน กอง โล๊ะของชาวเกอฮอลด์จะประกอบไปด้วยหินเรียงกันจากใหญ่ไปเล็กจำนวน 13 ก้อนและเสียงของกอง โล๊ะนั้นเกิดจากการการตีด้วยไม้ โดยชาวเกอฮอลด์เชื่อว่าเครื่องดนตรีชนิดนี้สามารถสื่อสารกับเทพเจ้าได้อีกทั้งเสียงของกอง โล๊ะยังสร้างความสนุกสนานได้เป็นอย่างดี

2.1.2 เตอลิ่ง

เตอลิ่งเป็นเครื่องดนตรีที่มีมาช้านาน โดยเป็นเครื่องดนตรีที่ได้รับความนิยมใช้ในกิจกรรมต่างๆของชาวเกอฮอลด์เป็นอย่างมาก มักจะพบเห็นในการละเล่นและแสดงดนตรีของชาวเกอฮอลด์ ซึ่งเตอลิ่งนั้นเป็นเครื่องดนตรีที่มีช่วงเสียงที่หลากหลายและยังสามารถเล่นเพลงได้

หลายแนว โดย เตอลิ่งของชาวเกอฮอลัดมีอยู่ 2 ลักษณะคือเครื่องที่มีขนาดใหญ่กับขนาดเล็กโดยจะขึ้นอยู่กับการเล่นแบบไหนเช่นถ้าเล่นวงเล็กจะใช้เพียงแค่ตัวเดียวแต่ถ้าต้องการความหลากหลายของเสียงก็สามารถเพิ่มเป็น 2-3 ตัวได้

2.1.3 ซิง

ซิงเป็นเครื่องดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวเกอฮอลัดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันซึ่งสามารถแบ่งออกได้ 2 แบบคือประเภทที่ใช้มือตีและใช้ไม้ตี โดยซิงที่ใช้มือตีภาษาเกอฮอลเรียกว่า ซิง เซง ส่วนซิงที่ใช้ไม้ตีเรียกว่าซิง โมง โดยชาวเกอฮอลัดจะนิยมเล่นซิงเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 ใบเท่านั้น

2.1.4 กัมบัวด

กัมบัวดเป็นเครื่องดนตรีที่ใช้วิธีการบรรเลงด้วยการเป่า ซึ่งในสมัยก่อนชาวเกอฮอลัดจะใช้กัมบัวดในการสื่อความรู้สึกภายในจิตใจออกมา กัมบัวดเป็นเครื่องดนตรีที่เกิดจากภูมิปัญญาของชาว เกอฮอลัดที่ทำจากวัสดุ 2 ชั้นหลักคือ น้ำเต้าตากแห้งกับไม้ไผ่เป็นวัสดุที่หาได้จากธรรมชาติทั่วไป

2.1.5 ซอ กอ

ในอดีตนั้นชาวเกอฮอลัดจะใช้ซอกอเป็นเครื่องบอกสัญญาณต่างๆในหมู่บ้าน แต่ในปัจจุบันชาว เกอฮอลัดได้นำมาใช้เป็นเครื่องดนตรีที่ให้จังหวะกับวงเตรอ โปล์และวงซิง โป

2.1.6 เติงป้าห์

เติงป้าห์เป็นเครื่องดนตรีที่ชาวเกอฮอลัดใช้เป็นเครื่องควบคุมทำนองให้กับเครื่องดนตรีชนิดอื่นๆ โดยเติงป้าห์เป็นเครื่องดนตรีที่ทำจากไม้ไผ่คล้ายกับกลองปู้ด มีขนาดที่หลากหลายขึ้นอยู่กับไม้ไผ่ที่หาได้และการตั้งระดับเสียงให้ได้ตามที่ต้องการ

2.1.7 กลองปู้ด

กลองปู้ด คือเครื่องดนตรีโบราณ ในสมัยก่อนนั้นใช้ไม้ไผ่แค่ 5 ท่อน ประกอบไปด้วยไม้ 5 เสียง โดยชาวเกอฮอลัดจะนำไปบรรเลงตามที่ต้องการ แต่ในปัจจุบันกลองปู้ดของชาวเกอฮอลัดนั้นจะมีจำนวนของเสียงมากขึ้น โดยจะแบ่งเสียงเป็นกลุ่มโดยด้านบนจะมี 10 เสียง ด้านล่างมี 15 เสียง

2.1.8 อะหลับเมอร์โอ

อะหลับเมอร์โอเป็นเครื่องดนตรีที่ชาวเกอฮอลัด เป็นผู้ริเริ่มนำมาเล่น โดยมีลักษณะเหมือนกับเตอลิ่งแต่ถูกพัฒนาให้มีขนาดที่เล็กกว่าและนำมาแบ่งส่วน เป็น 3 ส่วน คือส่วนทำนองหลัก 1 ส่วน ส่วนทำนองรองแบบ 2 ชั้น 1 ส่วน และ ทำนองรองแบบ 3 ชั้น อีก 1 ส่วนตามลำดับ

2.2 วงดนตรี

ชาวเกอฮอลัดไม่ได้มีแต่เครื่องดนตรีที่เป็นเอกลักษณ์เท่านั้นแต่ยังรู้จักนำเครื่องดนตรีต่างๆมาผสมและบรรเลงร่วมกันได้อย่างดี โดยผู้วิจัยได้พบการรวมวงเครื่องดนตรีในสถานที่ต่างๆรอบเมืองดาลัดโดยการรวมวงนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการแสดงให้นักท่องเที่ยวได้รับชมหรือรวมวงในรูปแบบทำพิธีกรรมต่างๆดังนี้

2.2.1 วงเทรอป โปล์

วงเทรอป โปล์ เป็นรูปแบบวงดนตรีของชาวเกอฮอลัดที่นำเครื่องดนตรีที่ตนมีมาผสมผสานกัน โดยมี เครื่องดนตรีที่สำคัญอยู่ 4 ชิ้นคือ 1.กอนโล๊ะเป็นเครื่องดำเนินทำนองหลัก 2.เตอลิ่งเป็นเครื่องดนตรีทำหน้าที่ดำเนินทำนองรอง 3.เด็งบ้ำห์ทำหน้าที่ควบคุมทำนองและจังหวะ 4.ซอกอใช้สร้างจังหวะให้กับวง

2.2.2 วงซิง โป

วงซิง โป ถือได้ว่าเป็นวงดนตรีของชาวเกอฮอลัดที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวเกอฮอลัดก็ว่าได้ ส่วนมากจะพบในโอกาสต่างๆ ของชาวเกอฮอลัด เช่นงานแต่งงาน งานศพ หรือพิธีกรรมทางศาสนาและยังคงมีการสืบทอดต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน โดยมีชื่อเรียกและหน้าที่ดังนี้ โปหลักคือซิง แมที่เปรียบเสมือนโปหลักของวงโดยเป็นซิงที่ทำหน้าที่ยึดจังหวะหลักกับกลองซอกอส่วนซิงที่เล่นตามมาคือซิงนะ ฮาย ,ซิงนะเดิน,และซิงนะเดิลโดยซิงทั้ง 3 โปจะคอยฟังกันและบรรเลงตามซิงแม ส่วนซิงนะเทอกับซิง นะทิดจะบรรเลงสอดแทรกจังหวะหลักอย่างลงตัว

2.2.3 วงอะหลับเมอร์โอ

วงอะหลับเมอร์โอเป็นวงที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งในปัจจุบัน โดยวงอะหลับเมอร์โอนั้นจะใช้วิธีการบรรเลงเหมือนกับวงซิง โป โดยวงอะหลับเมอร์โอสามารถเล่นเพลงได้หลากหลายแนวเพราะมีการนำเสียงจากเครื่องดนตรีเตอลิ่งมาแยกขึ้นให้มีความหลากหลายของเสียงและการสร้างทำนองผสมกับจังหวะของบทเพลงนั้นๆได้เป็นอย่างดี

2.3 บทเพลง

บทเพลงของชาวเกอฮอลัดนั้นถือได้ว่าเป็นส่วนที่มีความสำคัญในชีวิตของชาวเกอฮอลัดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยบทเพลงของชาวเกอฮอลัดสามารถแบ่งเป็นรูปแบบต่างๆเช่นบทเพลงบรรเลง ที่นำเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอลัดมาบรรเลงได้อย่างไพเราะ รวมไปถึง บทเพลงขับร้องที่มีการสื่อถึงเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและสิ่งรอบตัวของชาวเกอฮอลัด และบทเพลงสำหรับพิธีกรรมที่ชาวเกอฮอลัดใช้ในพิธีกรรมต่างๆ โดยสามารถแบ่งบทเพลงของชาวเกอฮอลัดเป็นหัวข้อดังนี้

2.3.1 บทเพลงบรรเลง

โดยเป็นบทเพลงบรรเลงของชาวเกอฮอลด์คือบทเพลงที่นำเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอลด์มาบรรเลง เช่นวงเตอรอ โปล์ วงซิงโป และเครื่องดนตรีต่างๆ คือ 1. บทเพลงอ้อ เนี่ยม 2. บทเพลงเด็ก โก้ 3. จังหะโล ดา 4. จังหะเป็ป ตา จูน 5. จังหะบา จอ 6. จังหะทึป แทป แทป 7. ทำนองเลง อาย 8. ทำนองโป เก็ต และ 9. ทำนอง เต้ เลอน

2.3.2 บทเพลงขับร้อง

บทเพลงขับร้องของชาวเกอฮอลด์นั้นเกิดจากทำนองที่มาจากตั้งแต่อดีต และนายกระจัน ปลิน ได้ประพันธ์เนื้อร้องขึ้นมาเพื่อให้ผู้ฟังสามารถเข้าใจถึงบทเพลงนั้นได้ดียิ่งขึ้นคือ 1. บทเพลง โอมิ 2. บทเพลง กา ปิง เอ้ย 3. บทเพลง ดังเบียง สะนิง 4. บทเพลง จวย เบียบ 5. บทเพลง เกลล เรย 6. บทเพลง ย้ง เกอเบ้อ แอ เดอห์และ 7. บทเพลง ทัม ป้าย บั๊ ย้ง

2.3.3 บทเพลงสำหรับพิธีกรรม

นอกจากบทเพลงที่ชาวเกอฮอลด์จะใช้บรรเลงและขับร้องในโอกาสต่างๆแล้ว ชาวเกอฮอลด์ยังนำบทเพลงต่างๆมาใช้ในงานพิธีสำคัญๆของตนเช่น บทเพลงในงานแต่งงาน บทเพลงในงานปีใหม่ บทเพลงในงานพิธีทางศาสนา หรือแม้แต่งานศพ ซึ่งผู้วิจัยได้พบบทเพลงเหล่านี้ยังคงอยู่ในวิถีชีวิตของชาวเกอฮอลด์และยังถูกนำมาใช้ในงานพิธีต่างๆอยู่เสมอ โดยแบ่งเป็นหัวข้อคือ

งานแต่งงาน ประกอบไปด้วยจังหะและบทเพลงคือบทเพลงจวย เบียบ และจังหะเป็ป ตา จูน

งานปีใหม่ ประกอบไปด้วยจังหะและบทเพลงคือ จังหะบา จอ และ บทเพลงเกลล เรย

งานพิธีทางศาสนา ประกอบไปด้วยบทเพลง ย้ง เกอเบ้อ แอ เดอห์ และบทเพลง ทัม ป้าย บั๊ ย้ง

งานศพ ประกอบไปด้วยจังหะทึป แทป แทป

2.4 นักดนตรี

นักดนตรีนั้นเปรียบเสมือนตัวกลางการถ่ายทอดเสียงของดนตรีผ่านทำนองและบทเพลงให้ผู้คนได้รับฟัง ซึ่งงานวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้รู้จักกับนักดนตรีชาวเกอฮอลด์ที่ถือเป็นผู้ที่มีความรู้ในเรื่องราวต่างๆของตนและเรื่องดนตรีเป็นอย่างดี ดังนั้นจึงรวมเรื่องราวที่น่าสนใจ นำมาอธิบายตามนักดนตรีที่ผู้วิจัยได้พบเจอคือ 1. นาย กระจัน ปลิน 2. นาง จิล ดาลิน 3. นาย ปางติง ป้อห์ 4. นาย กระจัน ฮาย 5. นาย ดาโกด บริช ลิ้ม 6. นาย ดา โกด กรวิง 7. นาย ดา จัดแบรวัว

8. นาย ดากูจ ควีน 9. นาย ดัง จากลิป 10. นาย จิล กวิง 11. นายเรอ จำ มาร์ค และ 12. นาย กระจัน ดิก

2.5 การสืบทอดดนตรี

การสืบทอดดนตรีของชาวเกอฮอลด์นั้นเป็นสิ่งที่มีความน่าสนใจเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการมีสถานที่ที่สามารถเป็นที่ฝึกฝนและแสดงดนตรีไปในคราวเดียวกันทั้งที่ มัง เมอ ฮิว และร้านอาหาร บอน ลังเปียง รวมถึงการเรียนรู้เรื่องการตั้งเสียงเครื่องดนตรีและการปรับเปลี่ยนรูปแบบดนตรีของตนให้เข้ากับยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ทำให้การสืบทอดดนตรีในรูปแบบต่างๆจากที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้ดนตรีที่มีเอกลักษณ์ของชาวเกอฮอลด์ ยังคงดำรงอยู่ต่อไปจากรุ่นสู่รุ่นไม่มีที่สิ้นสุด

ข้อ 3. ผลจากการวิเคราะห์บทเพลงในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด จังหวัดเลิมต่ง ประเทศเวียดนาม

บทเพลงของชาวเกอฮอลด์นั้นสามารถแบ่งเป็นบทเพลงบรรเลง บทเพลงขับร้อง และบทเพลงในพิธีกรรม ตามหัวข้อดังนี้

3.1 บทเพลงบรรเลง ประกอบด้วยเพลง

3.1.1 อ่อ เนี่ยม

3.1.2 เด็ก ใก้

3.1.3 โล ดา

3.1.4 เป๊ป ตา จูน

3.1.5 บา จอ

3.1.6 ทิป แทป แทป

3.1.7 เลง อาย

3.1.8 โป เกิด

3.1.9 เด้ เลอน

ผลจากการวิเคราะห์บทเพลงบรรเลงของ ชาวเกอฮอลด์พบว่า เป็นบทเพลงที่มีทำนองแบบท่อนเดียว โดยแต่ละบทเพลงนั้นมีความแตกต่างกันเช่นบทเพลงอ่อ เนี่ยมที่บรรเลงด้วยวงเตอ โปล์ที่สร้างความสนุกสนานในโอกาสต่างๆรวมถึงบทเพลงเด็ก ใก้ที่ใช้วง อะหลับ เมอร์โธ ในการบรรเลง อีกทั้งยังมีบทเพลงบรรเลงด้วยวงซิง โป เช่น 1. จังหะ โล ดา 2. จังหะเป๊ป ตา จูน 3. จังหะบา จอ และทำนองเลง อาย โป เกิด และเด้ เลอน ที่ชาวเกอฮอลด์ใช้ฝึกฝนในการหัดบรรเลงเครื่องดนตรี

3.2 บทเพลงขับร้อง ประกอบด้วย

- 3.2.1 โอ มิ
- 3.2.2 กา ปิง เถีย
- 3.2.3 ลังเปียง สะนิง
- 3.2.4 จวย เบียบ
- 3.2.5 เกลล เรย
- 3.2.6 ย้ง เกอเบ้อ แอ เดอห์
- 3.2.7 ทัม ป้าย บั๊ป ย้ง

ผลจากการวิเคราะห์บทเพลงขับร้องของชาวเกอฮอลัดพบว่า เป็นบทเพลงที่ชาวเกอฮอลัดใช้ในการขับร้องในโอกาสต่างๆ อยู่ตลอด โดยแต่ละบทเพลงนั้นมีเนื้อร้องที่ถูกแต่งขึ้นจากชาวเกอฮอลัด เช่นบทเพลง โอ มิ ที่ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่พี่น้อง หรือแม้แต่อิงจากเรื่องเล่าของตน เช่นบทเพลงกา ปิง เถีย รวมถึงบทเพลงที่แต่งมากจากสิ่งที่อยู่รอบกาย เช่นบทเพลง ลัง เปียง สะนิง และ จวยเบียบ อีกทั้งมีบทเพลงที่เปรียบเสมือนการขอพร คือบทเพลงเกลล เรย และบทเพลงที่ใช้สรรเสริญพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าคือบทเพลง ย้ง เกอเบ้อ แอ เดอห์ และ บทเพลง ทัม ป้าย บั๊ป ย้ง

3.3 บทเพลงสำหรับพิธีกรรม ประกอบด้วย

- 3.3.1 งานแต่งงาน
  - 3.3.1.1 จวย เบียบ
  - 3.3.1.2 เป๊ป ตา จูน
- 3.3.2 งานปีใหม่
  - 3.3.2.1 บา จอ
  - 3.3.2.2 เกลล เรย
- 3.3.3 งานพิธีทางศาสนา
  - 3.3.3.1 ย้ง เกอเบ้อ แอ เดอห์
  - 3.3.3.2 ทัม ป้าย บั๊ป ย้ง
- 3.3.4 งานศพ
  - 3.3.4.1 ทิป แทป แทป

ผลจากการวิเคราะห์บทเพลงพิธีกรรม พบว่าชาวเกอฮอลัด ได้มีบทเพลงที่นำไปใช้ในพิธีกรรมของตนได้อย่างลง ตัว โดยแต่ละบทเพลงนั้นมีความเหมาะสมในเรื่องของการขับร้องเช่น บทเพลงจวยเบียบในงานแต่งงาน บทเพลงเกลล เรยในงานปีใหม่และบทเพลงที่ใช้ในพิธีทาง

ศาสนาเช่น บทเพลงยัง เกอเบ้อ แอ เดอห์ และบทเพลง ทัม ป้าย บี้ป ยัง รวมถึงยังมีบทเพลง บรรเลงเช่นจังหวะเป็ป ตา จูน ในงานแต่งงาน จังหวะบา จอ ในงานปีใหม่และจังหวะทึป แพป แพป ในพิธีงานศพ อีกด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาดนตรีของชาวเกอฮอลัด เมืองดาลัด ประเทศเวียดนาม พบว่าชาวเกอฮอลัดมีความเป็นชาติพันธุ์ของตัวเอง จากการศึกษพบว่าองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวเกอฮอลัด ที่มีความเป็นเอกลักษณ์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น สภาพสังคมของชาวเกอฮอลัดที่มีเรื่องเล่าและการย้ายถิ่นฐาน ไปจนถึงการสร้างบ้านเรือนที่ยังคงรักษารูปแบบบ้านในอดีตผสมกับการประยุกต์แบบใหม่ตามแบบฝรั่งเศสได้อย่างลงตัว อีกทั้งชาวเกอฮอลัดยังได้รับการศึกษาจากรัฐบาลของตนอย่างครบถ้วน จึงทำให้ชาวเกอฮอลัดส่วนใหญ่มักสำเร็จการศึกษาแทบทุกคน รวมถึงเรื่องของอาชีพ ที่ชาวเกอฮอลัดมีการเปลี่ยนแปลงไปจากอดีต โดยเริ่มมีการส่งออก ผัก ผลไม้ต่างๆรวมถึงดอกไม้ ไปยังเมืองต่างๆและต่างประเทศ ในทางวัฒนธรรมของชาว เกอฮอลัดนั้น ในอดีตจะมีความเชื่อเรื่องของพระนคู เป็นผู้สร้างโลกแต่เมื่อเวลาผ่านไป ชาวเกอฮอลัดได้เปลี่ยนมานับถือศาสนาคริสต์ และเข้าโบสถ์เป็นประจำทุกอาทิตย์ ตามอิทธิพลฝรั่งเศส ส่วนในด้านภาษาชาวเกอฮอลัดมีภาษาเป็นของตัวเองที่แสดงถึงความเข้มแข็งทางด้านวัฒนธรรมได้อย่างดี ถึงแม้ในปัจจุบันชาวเกอฮอลัดจะแต่งกายตามสมัยนิยม แต่เมื่อมีกิจกรรมหรือพิธีกรรมใดๆ ชาวเกอฮอลัดก็ยังคงรักษาเอกลักษณ์การแต่งกายแบบดั้งเดิมไว้อยู่ทุกตลอด รวมถึงอาหารในแบบดั้งเดิมที่ยังคงนำวัตถุดิบจากธรรมชาติ ที่หาได้รอบตัว มาเป็นส่วนผสมของอาหารได้เป็นอย่างดี จากหัวข้อต่างๆข้างต้นพบว่าสภาพสังคมและวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลัดยังสอดคล้องกับอานนท์ อาภาภิรมณ์ (2519 : 106)และสนิท สมัครการ(2545 : 8) ที่ว่าสังคมและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงและไม่เคยที่แน่นอน เพราะสังคมไม่เคยหยุดนิ่งซึ่ง เป็นธรรมชาติที่สังคมนั้นๆจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ในส่วนของการศึกษาองค์ความรู้ด้านดนตรีของชาวเกอฮอลัดนั้นพบว่ามี การอนุรักษ์ดนตรีที่เป็นของตนไว้อย่างเหนียวแน่น ผ่านการถ่ายทอดในรูปแบบวรรณกรรมมุขปาฐะ และวรรณลายลักษณ์ ซึ่งสอดคล้องกับเสาวลักษณ์ อนันตศานต์(2548, น. 225-233) จากการได้ศึกษาในพบว่าชาวเกอฮอลัดมี เครื่องดนตรีที่บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์และยังคงนำมาใช้ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมไปถึงนักดนตรีชาวเกอฮอลัดเอง ที่ผู้วิจัยได้พบและเป็นทีประจักษ์ว่านักดนตรีชาวเกอฮอลัดเป็นผู้ที่มีความรู้และ มีความรักในดนตรีและพร้อมที่จะสืบทอดดนตรีของตนจากรุ่นสู่รุ่นอยู่ตลอด รวมถึงยังนำเครื่องดนตรีของตนมาบรรเลงรวมกันเป็นวงดนตรีในรูปแบบที่มีความ

หลากหลายและนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆได้เป็นอย่างดี ไม่เพียงแค่นี้ชาวเกอฮอลด์ยังมีบทเพลงที่แสดงออกทางความคิดและคติสอนใจ สอดแทรกไว้ในบทเพลงและยังสามารถนำไปใช้ให้เหมาะกับพิธีกรรมต่างๆเช่น งานแต่งงาน งานปีใหม่ หรือบทเพลงในงานพิธีทางศาสนาและงานศพของตน

จากองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวเกอฮอลด์ ทำให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ว่า ชาวเกอฮอลด์เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่ยังคงรักษาสภาพสังคมและวัฒนธรรมของตน รวมไปถึงองค์ความรู้ทางดนตรีและบทเพลงต่างๆที่ถูกนำมาใช้ในวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังเป็นการเรียนรู้กลุ่มชนที่มีความสำคัญของเมืองดาลัดและได้เรียนรู้การอนุรักษ์ การผสมผสานสิ่งต่างๆที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ทำให้การทำวิจัยในครั้งนี้ จึงเป็นโอกาสที่ดีของผู้วิจัย ที่ได้รวบรวมข้อมูลที่มีความสำคัญของชาวเกอฮอลด์มาเป็นหลักฐานเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ในการสืบทอดวิถีชีวิตความเป็นอยู่ รวมไปถึงบริบทด้านดนตรีและบทเพลงในวัฒนธรรมชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด ประเทศเวียดนามต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรจัดให้มีการสัมมนาวิชาการดนตรีชนเผ่าในเวียดนามเพราะประเทศเวียดนามมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก โดยชาวเกอฮอลด์เป็นหนึ่งใน 54 ชนเผ่าที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก
2. จัดการแสดงดนตรีของชาวเกอฮอลด์ ในบริบทของเครื่องดนตรีของชาวเกอฮอลด์ รวมไปถึงบทเพลงในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลด์ เมืองดาลัด ประเทศเวียดนาม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาชาวเกอฮอลด์กลุ่มอื่นๆในเมืองดาลัด จังหวัดเลิมด่ง ประเทศเวียดนาม
2. ศึกษาความแตกต่างของชนเผ่า ผ่านตระกูลทางภาษาออสโตรเอเชียติก (Austroasiatic languages) ในกลุ่มของ มอญ-เขมร (The Mon-Kh'Mer group) ในประเทศเวียดนาม
3. นำบทเพลงในงานวิจัยครั้งนี้ไปต่อยอดในรูปแบบดนตรีสร้างสรรค์ในสมัยนิยม

บรรณานุกรม

- Chang Pao-Min. (1997). "Vietnam and China: New Opportunities and New Challenges." Contemporary Southeast Asia 19.
- Cill Dalin.(2562, 7 May). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ เมืองดาลัด ประเทศเวียดนาม.
- Doan DucLuu. (1995). "Introduction of the Vietnamese Music Instrument : DAN BAU" วารสารภาษาและวัฒนธรรม.
- Dang Nghiem Van. (1993). ETHNIC MINORITIES IN VIETNAM. Hanoi:THE GIOG.
- Dalat Trip Jsc. (2020). New rice ceremony of K'ho People. Retrieved May 16, 2019 , from https://www.dalattrip.com/new-rice-ceremony-of-kho-people/?fbclid=IwAR19hnlnLEjrOiNTMK90cZ3x9D1wE6qfzLNx87VI__Sck8ZdZ345iKGg9O8
- Krajan Plin .(2019). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ เมืองดาลัด ประเทศเวียดนาม.
- Krajan Plin . (2011).SU thi & SU HINH THANH TOC NGUOI BAN DIA NAM TAY NGUYEN :VIET NAM.
- Kathy M, McKinley . (1999). "Tros,Tevodas,andHaircuts:Ritual,Music,andPerformance in Khmer Wedding Ceremonies" Canadian University.
- Meeker, Lauren.(2007) "Musical Transmission :Folk Music Mediation and modernity in Northern Vietnam."Ph.D.diss., Columbia University.
- Pangtin Poh. (2562). สัมภาษณ์โดย นายชินพัฒน์ ไทพาณิชย์ เมืองดาลัด ประเทศเวียดนาม.
- Santos,Ramon P.(2009) "Transmission,Pedagogy,and Education : A Critical Study of Traditional Music Cultures in Post-Colonial and Post-Modern Times in Thailand and Indonesia". In MusikaJornal5. P.47-49. Diliman : College of Music, University of The Philippines.
- Tokumaru, Yoshihiko.(1996). Minzoku-Ongaku(Ethnomusicology). Tokyo : Housou-daigaku.
- To Ngoc Thanh. (1997). Musicinstrumrnt of Vietnam's ethnic minorities.ThegioiPublishers:Ha noi.
- Viet Nam News.(2014).For the Lach,buffaloes still a symbol of luck.. Retrieved May 16, 2019 , from <https://vietnamnews.vn/sunday/features/256806/for-the-lach-buffaloes->

still-a-symbol-of-luck.html

Wiese, Depoid Von. (1956). The Sociological Study of Change Transaction of the third

World Congress of Sociology. Amsterdam : International Sociological Association .

กาญจนา แก้วเทพ. (2538). การพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชน :โดยถือมนุษย์เป็นศูนย์กลาง.

กรุงเทพฯ: สมาคมทอโลกแห่งประเทศไทย.

เขียน ธีระวิทย์. (2542). เวียดนาม สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคง การเมือง และการ

ต่างประเทศ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คมสันต์ วงศ์วรรณ. (2551). ดนตรีตะวันตก. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

งามพิศ สัตย์สงวน. (2545). สถาบันครอบครัวของกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร:

กรณีศึกษาครอบครัวญวน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชนนี มุณี. (2556). กรรมวิธีการผลิตผืนกระดาษชางมานพ อยู่สวัสดิ์. วิทยานิพนธ์.

กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.

ชนัญชิตา ศิริจันทร์. (2550). บทบาทของชนเผ่าไทในเวียดนามในศึกเดียนเบียนฟู

(ค.ศ.1946-1954). สารนิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ณัชชา ไสค์ติยานุรักษ์. (2544). สังคิตลักษณ์ และ การวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่2. กรุงเทพฯ:

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทรงศิริ สาประเสริฐ. (2542). ลักษณะการถ่ายทอดความรู้ของภูมิปัญญาชาวบ้าน.

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.

ธนกร เอี่ยมสิน. (2555). ดนตรีในวิถีชีวิตไทดำในเขตเดียนเบียนฟูสาธารณรัฐสังคมนิยม

เวียดนาม. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ธิญาดา ยอดแก้ว. (2547). การศึกษาสัญลักษณ์ทางวัฒนธรรมของประเทศใน กลุ่ม

อาเซียน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ธีรภาพ โลหิตกุล. (2537). ท่องแดนอาเซียน. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.

ธนิน กระแสร์. (2535). การจัดการเรียนการสอนดนตรีที่มีผลต่อความสำเร็จของสถาบัน

ดนตรีในสาธารณรัฐ สังคมนิยมเวียดนาม. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม :

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

นียบวรรณ วรรณศิริ. (2550). มานุษยวิทยาสังคมและวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

ปัญญา รุ่งเรือง. (2546). แนวทางการศึกษาดนตรีอย่างเป็นระบบ. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2550. หลักวิชามานุษยดุริยางควิทยา. ม.ป.พ., ม.ป.พ.

- ปราณี วงษ์เทศ. (2525). **พื้นบ้านพื้นเมือง**. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยา.
- พิศมัย ผลพฤษไพโร. (2542). **พื้นฐานวัฒนธรรมไทย**. สงขลา : สถาบันราชภัฏสงขลา.
- มานพ วิสุทธิแพทย์. (ม.ป.ป.). **เอกสารคำสอนรายวิชาจิตลักษณะการวิเคราะห์เพลงไทย**.
กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- มิ่งขวัญ ชนไพโรจน์. (2551). **แนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูและพัฒนาเอกลักษณ์และ
ขนบธรรมเนียมประเพณีของกลุ่มชาติพันธุ์กูลาในภาคอีสาน**. วิทยานิพนธ์ ปว.ด
มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ยศ สันตสมบัติ. (2540). **มนุษย์กับวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
รุ่งโรจน์ จุกมงคล. Vietnam. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์, 2555.
- วิทย์ บัณฑิตกุล. (2555). **เวียดนาม**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สถาพรบุ๊คส์.
- ศิริลักษณ์ ตนะวิไชย. (2534) **การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ
ภาคเหนือตอนบนกับการดำเนินงานการศึกษาจากระบบ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม.
เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุกรี เจริญสุข. (2530). **ดุริยางคศาสตร์ชาติพันธุ์**.วารสารถนนดนตรี.1(12):38.
- สนิท สัมครกา. (2545). **การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาสังคม**. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- สมศักดิ์ ศรีสันติสุข. (2550). **การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม แนวทางการศึกษา
วิเคราะห์และวางแผน**. ขอนแก่น : ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุพรรณิ ปิ่นมณี. (2550). **เวียดนาม**. กรุงเทพฯ: หน้าต่างสู่โลกกว้าง.
- สุด จอนเจดสิน. (2544). **ประวัติศาสตร์เวียดนามตั้งแต่สมัยอาณาจักรฝรั่งเศสถึงปัจจุบัน**.
กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์.
- โสภณา ศรีจำปี. (2548). **รู้จักเวียดนามผ่านภาษาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ :
เรือนแก้วการพิมพ์, 2543.
- เสาวลักษณ์ อนันตสานต์. **นิทานพื้นบ้าน THE FOLKTALE**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อมรา พงศาพิชญ์. (2537). **วัฒนธรรม ศาสนา และชาติพันธุ์ : วิเคราะห์สังคมไทยแนว
มานุษยวิทยา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรถ นันทจักร์. (2550). **คนกับสังคม : ประวัติศาสตร์ เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของ
กลุ่มชาติพันธุ์ไทในเวียดนาม**. อุบลราชธานี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.

อานนท์ อภาภิรม. (2519). **สังคม วัฒนธรรม และประเพณีไทย**. กรุงเทพฯ: เพชรวิทยา.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ภาพการลงพื้นที่ภาคสนามและศึกษาวัฒนธรรมดนตรีของชาวเขาสอ لذัด
ซึ่งประกอบไปด้วยรูปภาพเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

ภาคผนวก ก

ภาพการลงพื้นที่ภาคสนามและศึกษาวัฒนธรรมดนตรีของชาวเกอฮอส์ลัค ซึ่งประกอบไปด้วยรูปภาพเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

การเดินทางจากสนามบินเสียงเคื่องเข้าสู่เมืองดาลัด

มุ่งหน้าเข้าสู่ภูเขาลังเบียง

เมืองดาลัด

ชาวเกอฮอสดัด

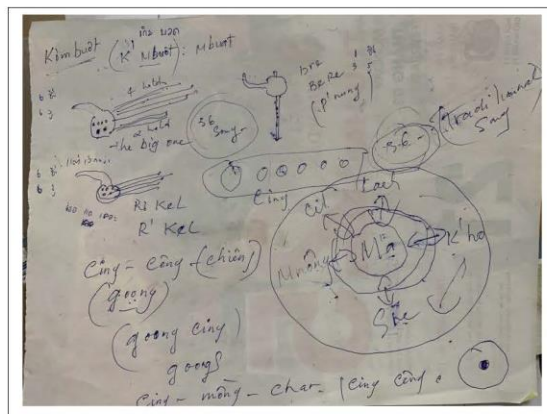
บ้านของชาวเกอฮอสดัด

วิธีการส่งออกดอกทานตะวันไป
ขายยังเมืองต่างๆ

การทอผ้าในแบบดั้งเดิม

ภาพวาดใช้ในการอธิบาย ประวัติ เครื่องดนตรีและประวัติของการทำเน็คของชาวเกอฮอส์ดจาก นายกระจาน ปลิน

นายกระจาน ปลินกำลังอธิบายถึงเรื่อง เครื่องดนตรีของชาวเกอฮอส์ด

นายกระจัน ปลิน กับนาย
ปางติง ป้อห์ กำลังอธิบาย
เรื่องราวต่างๆให้กับผู้วิจัยได้
ทราบข้อมูลที่ต้องการ

นายกระจัน ฮายกำลังสาธิตวิ
ธการบรรเลงเครื่องดนตรีต่างๆ

ร่วมแสดงดนตรีกับชาวเกอฮอลัด

วงซิ่งโป ของชาวเกอฮอลด์

วงเครื่องดนตรี 4 ชิ้นของ
ชาวเกอฮอลด์

การเก็บข้อมูลเครื่องดนตรี
และเสียงของเครื่องดนตรี

เสวนากลุ่มย่อยระหว่าง
นายกระจาน ฮายและปางติง

ศึกษาการแสดงดนตรีของชาวเม
อฮอลิต์ผ่านนาย ตาโกด บริช ลิม

นายกระจาน ปลิน คอยตรวจ
ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลของ
ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

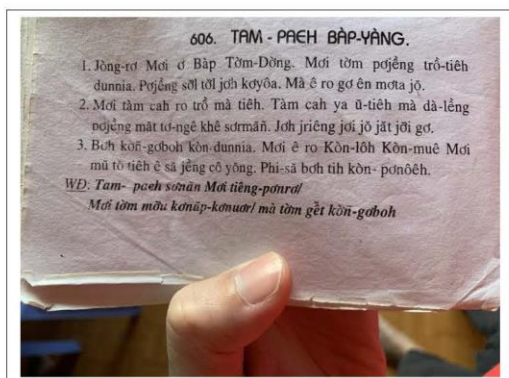
ภาพประกอบการทำการวิเคราะห์ข้อมูลของดนตรีในวัฒนธรรมของชาวเขาสอเล็ด

ภาคผนวก ข

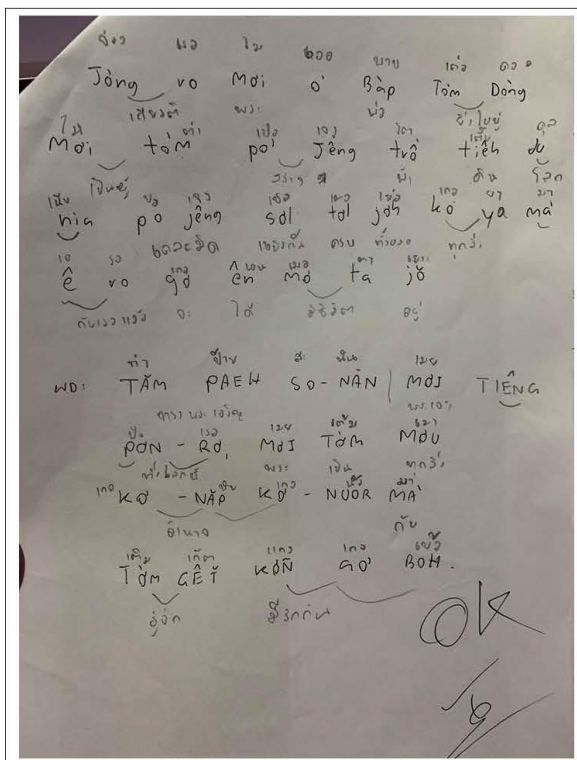
ภาพประกอบการทำการวิเคราะห์ข้อมูลของคนตรีในวัฒนธรรมของชาวเกอฮอลด์

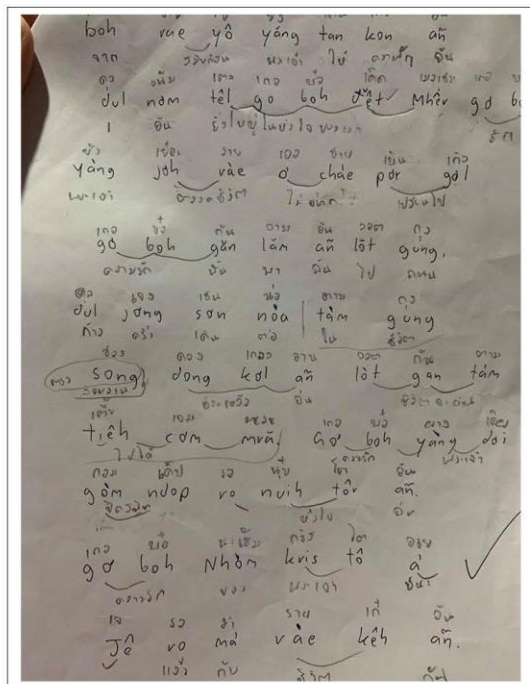
ปรึกษาและหาข้อมูลกับนักดนตรีชาวเกอฮอลด์

คำร้องเพลงศาสนาของชาวเกอฮอลด์

การแปลภาษาจากภาษาเขมมมาเป็นภาษาไทยและได้รับการตรวจสอบจากนายปางติง ป้อห์

ตัวอย่างการแปลภาษาจากภาษาเกอซอมาเป็นภาษาไทยและ
ได้รับการตรวจสอบจากนายปางติง ป็อนห์

นำบทเพลงที่สำเร็จมาตรวจสอบความถูกต้องกับนักดนตรีชาวเกอฮอดด์

นายกระจัน ปลินกำลังตรวจสอบ
ความหมายและเนื้อร้องของบทเพลง

ภาพบรรยากาศการเก็บข้อมูลงานวิจัยและตรวจสอบข้อมูลงานวิจัย

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	ชินพัฒน์ ไทพาณิชย์
วัน เดือน ปี เกิด	22 เมษายน 2531
สถานที่เกิด	พิษณุโลก
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2549 ระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาดูริยางคศาสตร์สากล จาก มหาวิทยาลัย นเรศวร พ.ศ. 2556 ระดับปริญญาโท ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขามานุษยดูริยางควิทยา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พ.ศ. 2563 ระดับปริญญาเอก ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศศ.ด.) สาขามานุษยดูริยางควิทยา จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

